

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

MODTAGET

- 8 OKT. 2004

14/15

Dato: - 8 OKT. 2004

Den Centrale Indlevering

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

NEH/ J.nr. 217-512

Vedr. L 8 Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Anbringelsesreform).

Til Socialudvalgets orientering følger hermed - i 70 eksemplarer - hørings-svar og Socialministeriets notat om høringsvarene til L 8 om anbringelses-reformen.

Socialministeriet har efter høringsrunden modtaget en supplerende henvendelse om udkastet til lovforslaget fra Plejefamiliernes Landsforening. Denne henvendelse vedlægges ligeledes. Selve henvendelsen er ikke behandlet i høringsnotatet, da henvendelsen er modtaget godt en måned efter høringspe-riodens afslutning. Flere af Plejefamiliernes Landsforenings konkrete kom-mentarer, fx om betaling af netværksplejefamilier og om ikrafttrædelsesbe-STEMMELSEN, er imidlertid behandlet i høringsnotatet, da andre høringsparter har haft lignende kommentarer.

Eva Kjer Hansen

Lone Larsen

9. august 2004

Høring af forslag til lov om ændring af lov om social service (anbringelsesreform)

Høring

Forslaget til ændring af lov om social service – anbringelsesreformen – blev sendt i høring den 11. juni 2004 med svarfrist den 5. august 2004.

Socialministeriet har fået 30 skriftlige høringsvar fra diverse organisationer, myndigheder m.v. Det drejer sig om Børnesagens Fællesråd, Advokatrådet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Amdsrådsforeningen, KL, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, FBU Forældrelandsforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund – Forbundet for pædagerne og klubfolk (BUPL), Forbundet af offentligt ansatte (FOA), Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud (LOS), Det Centrale Handicapråd, Landsforeningen LEV, Arbejdsdirektoratet, Landsforeningen af Polio-, Trafik-, og Ulykkesskadede (PTU), De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI), Landsforeningen af Socialpædagoger (LFS), Dansk Socialrådgiverforening/ HK/kommunal, Socialpædagogernes Landsforbund (SL), Socialpolitisk Forening/ Retspolitisk Forening, Ankestyrelsen, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Red Barnet, Børnerådet, Københavns Byret, Børne- og Kulturchefforeningen, Familieplejen Danmark, Jørgen Lauterbach, cand. psych. Lars Rosborg og lektor Bente Adolphsen.

Generelt roser høringsparterne lovforslaget om anbringelsesreformen og giver udtryk for, at de mener, at ændringerne vil styrke indsatsen over for udsatte børn og unge. Derudover har høringsparterne en række forskellige betragtninger og forslag, der vil blive gennemgået og kommenteret nedenfor.

Indhold

1. Generelle kommentarer	3
1. Indsatsen for at styrke sagsbehandlingen	3
2. Udvalget om børns og forældres retssikkerhed	3
3. Vederlag til plejefamilier.....	4
4. Fokus på børn og unges skolegang.....	4
5. Børns retssikkerhed	5
6. Tidlig indsats	6
7. Efteruddannelse	7
8. Forskning og praksisundersøgelser	7
9. Handicappede børn og unge	7
2. Kommentarer til enkelte paragraffer	9
1. § 4 – om en sammenhængende børnepolitik	9
4. § 39 – om tvangsmæssige undersøgelser.....	14
5. § 40 – om foranstaltninger.....	15
6. § 42 a – om udskydelse af hjemgivelse	16
7. § 46 – om hjemgivelse.....	17
8. § 47 – om Ankestyrelsens og de sociale nævns egen drift-kompetence	18
9. § 49 – om kurser til plejefamilier og netværksplejefamilier.....	20
10. § 50 – om aflønning af netværksplejefamilier	24
11. § 53 – om støtte til transportudgifter	25
12. § 55 – om tilsyn med anbragte børn og unge	26
13. § 56 – om revision af handleplan og vurdering af indsatsen	27
14. § 57 – om samvær under en anbringelse	28
15. § 57 a – om inddragelse af familie og netværk.....	29
16. § 58 – om samtale med barnet.....	30
17. § 58 a – om handleplaner.....	30
18. § 60 – om gratis advokatbistand	31
19. § 61 – om at gøre forældremyndighedsindehaveren bekendt med forvaltningsloven.....	32
19. § 62 a – om efterværn.....	32
20. § 122 – om klage	34
21. § 123 – om transport til møder i Ankestyrelsen	35
22. § 72 i retssikkerhedsloven – om opsættende virkning af klage over valg af anbringelsessted.....	35
3. Kommentarer til ikrafttrædelsesregler	36
4. Kommentarer til økonomien	37
5. Øvrige kommentarer	38
1. Rådgivning til kommunerne	38
2. Ret til advokatbistand eller uvildig rådgivning	38

1. Generelle kommentarer

1. Indsatsen for at styrke sagsbehandlingen

Der er fra flere sider ros til lovforslagets bestræbelser på at styrke sagsbehandlingen. Det gælder bl.a. Ankestyrelsen, Foreningen af Socialchefer i Danmark, LOS, Red Barnet, Landsforeningen LEV, FOA/LFS og Børne- og Kulturchefforeningen.

Samtidig peger bl.a. Dansk Socialrådgiverforening/ HK/Kommunal, KL og Foreningen af Socialchefer i Danmark på, at god sagsbehandling ikke alene kan sikre kvaliteten i indsatsen, samt at lovregulering ikke er den eneste måde at styrke sagsbehandlingen på. I tråd med dette mener Dansk Socialrådgiverforening/ HK/Kommunal og FOA/LFS, at der bør udvikles kvalitetsstandarder for andre dele af indsatsen end sagsbehandlingen.

Frederiksberg kommune finder generelt, at lovforslaget bærer præg af, at en række kommuner ikke opfylder de allerede gældende forvaltningsmæssige forpligtelser, og at dette har ført til en detaljeret lovgivning om sagsbehandlingen, der burde være overflødig.

Socialministeriets kommentar:

Først og fremmest skal det understreges, at der er fuld forståelse for, at god sagsbehandling ikke alene kan sikre kvaliteten i indsatsen. En god sagsbehandling er et nødvendigt, men ikke tilstrækkeligt middel til at sikre en ordentlig kvalitet i indsatsen. Derfor indeholder lovforslaget og de aktiviteter, der i øvrigt sættes i værk i forbindelse med forliget omkring anbringelsesreformen, også elementer, der fokuserer på andet end sagsbehandlingen. Det gælder fx uddannelse af sagsbehandlere og plejefamilier.

Det er tanken, at kvalitetsstandarderne i første omgang skal dække kommunernes sagsbehandling, fordi det er her, problemerne er mest veldokumenterede. Erfaringerne fra processen omkring kvalitetsstandarder for sagsbehandlingen vil efterfølgende kunne bruges i forhold til kvalitetsstandarder på andre områder.

Endelig skal det anføres, at det netop har været nødvendigt at opstramme og præcisere de forskellige krav til sagsbehandlingen, fordi flere undersøgelser har peget på, at kommunerne ikke leverer en tilfredsstillende sagsbehandling – at der fx ikke har været tilstrækkeligt kendskab til, hvad en god § 38-undersøgelse skal indeholde. De øgede krav følges samtidig af mere kontrol og mere efteruddannelse. Der anvendes altså flere forskellige midler til at sikre en god sagsbehandling.

2. Udvalget om børns og forældres retssikkerhed

Foreningen af Socialchefer i Danmark, Børnerådet og Børne- og Kulturchefforeningen og Københavns Kommune roser, at der skal gennemføres et arbejde

omkring forskellige problemstillinger i forhold til børns og forældres retssikkerhed.

Foreningen af Socialchefer i Danmark mener samtidig, at det ikke i den nuværende lovgivning er defineret tilstrækkeligt klart, hvordan disse to hensyn skal afvejes.

Børne- og Kulturchefforeningen vil gerne have, at udvalget samtidig behandler spørgsmål om delt forældremyndighed, mens KL foreslår, at udvalget ser på spørgsmålet om tvangsadoption. Endelig foreslår Lars Rosborg, at man lader udvalget foretage en vurdering af mulighederne for at vejlede forældre til at undlade at få (flere) børn, når det må regnes for sandsynligt at børnene vil blive anbragt uden for hjemmet.

Socialministeriets kommentar:

I forhold til Børne- og Kulturchefernes, KL og Lars Rosborgs ønsker om at inddrage yderligere spørgsmål i udvalgets arbejde, skal det fremhæves, at udvalgets arbejde allerede er ganske omfattende. Det vurderes derfor ikke at være hensigtsmæssigt at udvide arbejdsfeltet yderligere.

I forhold til Foreningens af Socialcheferes kommentar om, at afvejningen mellem forældrenes og børnenes retssikkerhed ikke er klar i den nuværende lovgivning, er det Socialministeriets vurdering, at det især er relevant at få vurderet denne afvejning i forhold til længerevarende anbringelser. I den gældende lovgivning fremgår det allerede af § 32, stk. 5, at der skal lægges afgørende vægt på, at støtten ydes ud fra barnets eller den unges bedste. Dette betyder, at der skal lægges afgørende vægt på hensynet til barnet eller den unge, hvis der er konflikt mellem forældrenes interesser og hensynet til barnets eller den unges bedste. Dette fremgår allerede i dag af vejledningen til kommunerne.

3. Vederlag til plejefamilier

Flere høringsparter er tilfredse med, at der iværksættes et arbejde omkring vederlagsbetalingen til plejefamilier. KL og Københavns Kommune bemærker, at det forudsætter, at en eventuel ny aflønningsstruktur vil være udgiftsneutral for kommunerne.

Socialministeriets kommentar:

Baggrunden for at der skal udarbejdes forskellige modeller for en ny aflønningsstruktur, er et ønske om at skabe mere hensigtsmæssige incitamentsstrukturer, ikke at ændre niveauet for vederlagsudbetaling. De relevante organisationer og herunder kommunale parter vil i øvrigt blive inddraget i arbejdet.

4. Fokus på børn og unges skolegang

Flere høringsparter, bl.a. Børne- og Kulturchefforeningen, LOS, KL og SL mener, at det er meget positivt, at der sættes mere fokus på de anbragte børn og unges skolegang.

LOS påpeger dog samtidig, at det er vigtigt, at kravet om stillingtagen til skolegang ikke kan bruges af den enkelte kommune til at afholde børn og unge fra at blive anbragt i den pågældende kommune – fx ved at være usamarbejdsvillig i forbindelse med skolevalg.

Socialministeriets kommentar:

Det er naturligvis centralt, at en kommune ikke kan bremse for, at kommunen modtager børn, som skal anbringes. Dette vil heller ikke kunne ske, da det stadig er den anbringende kommune, som har ansvaret og beslutningskompetencen i forhold til anbringelsen. Fordelingen af ansvar og kompetencer mellem anbringende kommune og stedlige kommune, særligt i forhold til skolegang, volder til tider kommunerne problemer. Derfor er det hensigten, at dette beskrives grundigt i den kommende vejledning.

5. Børns retssikkerhed

Der er generelt ros til bestræbelsen på at øge børns retssikkerhed.

Red Barnet, Børnerådet, LOS, Dansk Socialrådgiverforening/HK/Kommunal og Familieplejen Danmark ønsker, at man udvider børns rettigheder yderligere, og at aldersgrænsen for at få partsbeføjelser, fx klageret, generelt nedsættes til 12 år. Nogle høringsparter, herunder Red Barnet, Børnerådet og Socialpolitisk Forening / Retspolitisk Forening mener yderligere, at det ville være nyttigt at give alle børn en bisidder eller anden tilknyttet voksen, der uafhængigt af kommunen kan være barnets fortaler.

Omvendt mener KL, at tendensen til retsliggørelse af området er betænkelig, og at man bør analysere området mere, inden man giver børn ned til 12 år klageret over valg af anbringelsessted. Ligeledes påpeger Københavns Kommune, at familiens og samfundets ansvar over for barnet kan svækkes, hvis barnet tildeles flere selvstændige juridiske rettigheder.

Socialministeriets kommentar:

Det har været et udbredt ønske blandt Folketingets partier, at man sikrer og forbedrer retssikkerheden hos både børn, unge og forældre.

Samtidig skal man være opmærksom på den pointe, som Københavns Kommune nævner, nemlig at barnet har brug for forældrenes og samfundets omsorg. Ligeledes skal man ved tildelingen af klagerettigheder til børn være opmærksom på, om børnene har forudsætningerne for at benytte klageretten, og at børnene ikke sættes i situationer, de ikke kan overskue.

Det er intentionen med lovforslaget at finde balancen mellem de forskellige hensyn. Socialministeriet mener således ikke, at klageadgangen bør udvides yderligere og generelt nedsættes til 12 år. Samtidig skal Socialministeriet gøre opmærksom på, at lovforslaget også øger inddragelsen af børn ved at lægge mere vægt på, at der skal være en samtale med barnet eller den unge, før der træffes afgørelser som berører barnet/ den unge. Dermed kommer barnet/den unges holdninger og synspunkter til at indgå i sagen, uden at barnet/ den unge tildeles en juridisk klageret, med de ulemper dette kan have.

I forhold til give alle børn en fast tilknyttet fortaler, har dette været drøftet indgående under forhandlingerne. Samlet set har det været vurderingen, at disse børn og unge ikke har brug for endnu en professionel i deres tilværelse.

Derimod har disse børn og unge brug for at bevare tilknytningen til de voksne, der betyder noget for dem – især under en anbringelse. Derfor er lovgivningen strammet op, så det i højere grad sikres, at dette sker. For det første foreslås det tilføjet i § 38, at barnets eller den unges relationer til betydningsfulde personer i netværket skal være afdækket i undersøgelsen af barnets situation. For det andet understreges det i § 55, at kommunen træffer afgørelse om samvær med personer fra netværket, når der er behov for dette. De to ændringer skal ses i sammenhæng: ændringen i § 38 sikrer kommunen et godt grundlag for at tage stilling til behovet for kommunens bidrag til at understøtte barnets eller den unges kontakt til en eller flere voksne. Det foreslås samtidig at ændre på § 40, så der bliver bedre muligheder for at yde økonomisk støtte til transport i forbindelse med et sådant samvær.

6. Tidlig indsats

Bestræbelserne på at fremme en tidlig indsats roses af mange høringsparter.

Børnerådet foreslår dog, at den tidlige indsats styrkes yderligere ved at sætte fokus på børn af forældre med misbrugsproblemer eller psykiske lidelser. Børnerådet foreslår også, at der føres mere tilsyn med forholdene for børn, der bor eller er på besøg hos forældre i fængsel

Dansk Socialrådgiverforening/ HK/kommunal mener ligeledes, at den forebyggende indsats skal styrkes yderligere. De peger særligt på, at normalsystemets rummelighed bør øges gennem nye former for samarbejde mellem skoler, dagsinstitutioner og socialforvaltninger.

BUPL anbefaler, at der lægges vægt på, at normalsystemet både formelt og reelt er udrustet ressourcemæssigt og kompetencemæssigt til at rumme børn med vanskeligheder. BUPL foreslår derfor, at personalet i daginstitutionerne får del i de midler, der afsættes til undervisningsinitiativer i forbindelse med reformens gennemførelse.

Socialpolitisk Forening / Retspolitisk Forening foreslår, at det bliver fremhævet i anbringelsesreformen, at kommunerne skal stille den nødvendige anonyme rådgivningsmulighed tilgængelig for børn og unge.

Socialministeriets kommentar:

I forhold til forslagene fra Børnerådet, skal Socialministeriet pege på, at der allerede er iværksat mange tiltag for at styrke indsatsen over for børn af forældre med misbrugsproblemer eller psykiske lidelser – både i Socialministeriets regi og i Indenrigs- og Sundhedsministeriets regi. Bl.a. yder Indenrigs- og Sundhedsministeriet støtte til, at amterne kan ansætte børne-familie-sagkyndige, der skal skabe rutiner som sikrer, at børn af misbrugere får vurderet deres behov for støtte. Vedrørende børn af forældre i fængsel skal Socialministeriet understrege, at det allerede følger af Servicelovens § 6, at kommu-

nen har pligt til at føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge i kommunen lever.

I forhold til forslaget fra Dansk Socialrådgiverforening og HK/Kommunal skal der gøres opmærksom på forslaget om, at kommunerne skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik. Som det fremgår af bemærkningerne er hensigten netop, at kommunen skal beskrive den rolle, som dagtilbudene og skolens tilsigtes at spille i den forebyggende indsats. Den sammenhængende børnepolitik er således en oplagt anledning for kommunerne til at beskrive og planlægge nye former for samarbejde mellem skoler, daginstitutioner og socialforvaltning.

Omkring BUPL's ønske om at personalet i daginstitutioner får del i de midler, der er afsat til efteruddannelse m.v., kan Socialministeriet oplyse, at efteruddannelsen primært rettes mod sagsbehandlerne i socialforvaltningen.

I forhold til forslaget fra Socialpolitisk Forening / Retspolitisk Forening skal Socialministeriet understrege, at det allerede i den gældende lovgivning er et krav, at kommunerne har gratis og anonym rådgivning til børn, unge og deres familier.

7. Efteruddannelse

Flere høringsparter udtrykker tilfredshed med, at der sættes midler af til efteruddannelse af sagsbehandlerne.

KL påpeger, at det er vigtigt, at efteruddannelsen støtter lovforslagets intentioner om bl.a. større brugerinddragelse og mere fokus på familiens ressourcer.

Socialministeriets kommentar:

Det er vigtigt, at efteruddannelsen understøtter de tanker og intentioner, som ligger bag anbringelsesreformen. De forskellige efteruddannelsesforløb vil blive tilrettelagt, så dette sikres bedst muligt.

8. Forskning og praksisundersøgelser

Flere høringsparter er enige i, at der i højere grad er brug for viden om indsatsen på dette område og støtter derfor tanker om såvel mere forskning som flere praksisundersøgelser. Høringsparterne har forskellige forslag til, hvad der bør sættes fokus på. Bl.a. anbefaler FBU, at der sættes fokus på kommunernes regulering af forældrenes samvær med barnet.

Socialministeriets kommentar:

Høringsparternes anbefalinger vil indgå i tilrettelæggelsen af de kommende undersøgelser af indsatsen over for de udsatte børn og unge.

9. Handicappede børn og unge

De Samvirkende Invalideorganisationer, Det centrale Handicapråd, PTU, ARF og Landsforeningen LEV peger alle på, at der i reformen ikke er nok fokus på de særlige vanskeligheder og behov, som børn og unge med nedsat fysisk eller

psykiskfunktionsevne har. Det kritiseres bl.a., at det ikke fremhæves, at der skal tages hensyn til de særlige forhold for denne gruppe ved gennemførelsen af § 38 undersøgelser, i efteruddannelsesindsatsen over for sagsbehandlerne og i forhold til samtaler og formidling af information til disse børn og unge.

Ligeledes er der kritik af, at der ikke stilles krav om krav om § 38-undersøgelse, handleplan, partsstatus for 15-årige og børnesamtale i forbindelse med de forskellige særlige støtteordninger til denne gruppe, fx § 28 om merudgifter, § 30 om personlig hjælp og pleje, §§ 97 og 98 om hjælpemidler og § 103 om boligændringer.

Endelig er der kritik af, at handicapkompensationen til anbragte børn bortfalder i forbindelse med en anbringelse.

Socialministeriets kommentar:

Baggrunden for anbringelsesreformen har været et ønske om, at styrke indsatsen over alle udsatte børn og unge. Der har særligt været fokus på en række påviste problemstillinger omkring kommunernes sagsbehandling, tidlig indsats og inddragelse af børn, unge og familier.

Lovgivningen på dette område dækker indsatsen over for børn og unge med en række forskellige problemer, herunder også bemærkningerne til lovforslaget, ligesom de særlige forhold, der gør sig gældende for børn og unge med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne. Selvom de enkelte typer af problemstillinger ikke nævnes særskilt – og børn og unge med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne heller ikke fremhæves som en særlig målgruppe – er det Socialministeriets vurdering, at forslagene vil betyde, at indsatsen styrkes over for alle de forskellige grupper. For at imødekomme organisationernes ønsker, er det i bemærkningerne til lovforslaget understreget, at indsatsen efter denne lovgivning altid skal tilpasses det enkelte barn og den enkelte families behov. Det betyder, at indsatsen i forhold til børn og unge med væsentlige fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser skal tage hensyn til og indrettes efter de særlige forhold, der gør sig gældende for denne gruppe.

Familier, der passer et svært handicappet barn hjemme, har behov for rådgivning om barnets udviklingsmuligheder og de potentielle støttemuligheder og fremtidsudsigter m.v. Det er dog Socialministeriets vurdering, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at stille krav om handleplaner, alene fordi forældre modtager støtte, fx til merudgifter ved pasningen af et handicappet barn.

Det forekommer ikke relevant at indføre en pligt i bestemmelserne for det offentlige til også at tale med barnet, før der ydes støtte. Hjælp efter §§ 28 og 29 mv. er jo netop en hjælp til, at familierne kan leve så normalt som muligt. Handicapkompensationen er således – bortset fra ledsageordningen – en hjælp, der gives til forældrene til de ekstra udgifter, der er i forbindelse med forsørgelsen af et handicappet barn.

Organisationerne beklager som nævnt, at handicapkompensationen til anbragte børn bortfalder i forbindelse med en anbringelse. Socialministeriet skal imidler-

tid påpege, at dette hænger sammen med, at kompensationen til et handicappet barn er betinget af, at det er forældrene, der passer og varetager omsorgen for barnet i hjemmet. Er der særlige merudgifter i forbindelse med, at barnet er hjemme i weekender og ferier, vil der være mulighed for dækning af merudgifter i den sammenhæng.

2. Kommentarer til enkelte paragraffer

1. § 4 – om en sammenhængende børnepolitik

Generelle bemærkninger

Red Barnet, SL, Børnerådet, KL, Dansk Socialrådgiverforening/HK/Kommunal, Frederiksberg kommune og Børne- og Kulturchefforeningen er meget positive over for, at kommunerne skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik.

Red Barnet og Børnerådet foreslår, at det skal fremgå af lovteksten, at kommunernes børnepolitik skal være i overensstemmelse med Børnekonventionen.

Børnerådet foreslår derudover, at sundhedsplejerskens rolle i den tidlige indsats fremhæves i bemærkningerne og i vejledningen.

Socialministeriets kommentar:

Kommunernes børnepolitik skal naturligvis være i overensstemmelse med de konventioner, som er gældende i Danmark.

Sundhedssektoren er allerede fremhævet i bemærkningerne. Potentialet ved sundhedsplejerskers indsats vil endvidere blive fremhævet i den kommende vejledning.

Børnepolitikken og kravet om konkrete vurderinger i enkelt sager

SL understreger, at den særlige støtte til børn og unge skal ske efter en konkret vurdering af barnets/ den unges behov, og at det vil være i strid med dette, hvis den sammenhængende børnepolitik fastlægger et generelt serviceniveau.

Socialministeriets kommentar:

Indsatsen over for konkrete børn og unge med behov for særlig støtte skal fortsat ske efter en individuel konkret vurdering. Det ændres der ikke ved, selv om kommunerne får pligt til at lave en børnepolitik, der beskriver kommunens generelle politik på området. Ligeledes kan kommunen naturligvis ikke have en generel børnepolitik, som betyder, at kommunen ikke lever op til servicelovens regler, herunder reglerne om en konkret vurdering i den enkelte sag.

Børnepolitikken i forhold til den statslige koordination og styring

KL opfordrer til, at de relevante udvalg i Folketinget og på ministerielt plan på samme måde arbejder med sammenhængende planer. KL mener i øvrigt, at bestemmelsen går meget tæt på det kommunale selvstyre, ved at beskrive, hvordan kommunernes børnepolitik skal se ud.

Socialministeriets kommentar:

Der er fra ministeriel side ved flere lejligheder lavet handlingsplaner for forskellige typer af indsatser, fx seksuelt misbrug af børn. Handlingsplanerne har bl.a. det formål at koordinere indsatsen.

Det fremgår ikke klart, hvorfor KL mener, at bestemmelsen i for høj grad fastlægger, hvordan kommunernes børnepolitik skal se ud. Hensigten med bestemmelsen er netop at sikre, at kommunerne selv forholder sig til, hvordan de vil skabe en sammenhængende børnepolitik og sammenhæng mellem indsatsen i de forskellige systemer.

Tidsfristen

BUPL finder, at der er forudsat så stor overensstemmelse mellem kommunens børnepolitik og praksis, at det er afgørende, at børnepolitikken hurtigst muligt kommer på plads. BUPL foreslår derfor, at kommunerne tildeles kortere tid til at udarbejde denne politik, fx 6 måneder.

Socialministeriets kommentar:

Socialministeriet mener ikke, at det vil være hensigtsmæssigt, at kommunerne skal have udarbejdet den sammenhængende børnepolitik allerede 6 måneder efter lovens ikrafttrædelse. God tid til at udarbejde den sammenhængende børnepolitik kan således give en mere grundig proces.

Processen omkring udarbejdelsen af den sammenhængende børnepolitik

FOA/LFS ønsker præciseret, at udfærdigelsen af en sammenhængende børnepolitik skal ske i dialog og samarbejde med de lokale parter, herunder forældreorganisationer, institutioner og de relevante faglige organisationer. De vurderer, at dette vil sikre ejerskab til politikken og gøre den mere handlingsrettet.

Socialministeriets kommentar:

Socialministeriet mener, at det er mest hensigtsmæssigt, hvis kommunerne har vide rammer til at tilrettelægge processen, så den tilpasses de lokale forhold. Derfor mener ministeriet ikke, at der bør stilles yderligere proceskrav til udarbejdelsen af den sammenhængende børnepolitik.

2. § 36 – om kvittering for underretning

Generelle bemærkninger

Flere høringsparter, bl.a. SL, Københavns kommune og Dansk Socialrådgiverforening/HK/Kommunal roser den nye bestemmelse.

Frederiksberg kommune mener, at en hurtig kvittering er en naturlig del af sagsarbejdet, og at dette krav derfor ikke bør opstilles i lovgivningen, men i stedet i de kommende kvalitetsstandarder.

Socialministeriets kommentar:

Kravet opstilles i lovgivningen frem for i kommunernes kvalitetsstandarder, for at sikre et tydeligt og ensartet krav i hele landet.

Henvendelser fra børn

Familieplejen Danmark mener ligeledes, at den nye bestemmelse er et godt første skridt. De mener dog, at det i højere grad bør tænkes ind, at børn også selv kan henvende sig, således at man sikrer, at børnene får både svar og ankesmulighed.

Socialministeriets kommentar:

Ifølge bestemmelsen skal kommunen svare alle, som underretter kommunen. Det betyder, at også børn eller unge vil få et svar, hvis de henvender sig om deres egen sag. Bestemmelsen giver ikke nogen ankesmulighed, hverken for børn eller voksne, da den alene handler om underretninger. Derimod har alle, både børnene selv, naboen, pædagogen m.v. mulighed for at henvende sig til de sociale nævn eller Ankestyrelsen, hvis en kommune ikke foretager sig noget efter en henvendelse. De sociale nævn eller Ankestyrelsen kan herefter tage sagen op ad egen drift.

Tidsfristen

KL oplyser, at det er typisk er kommunal praksis at have en frist på 10 dage. KL opfordrer derfor til, at fristen sættes til 10 dage.

Socialministeriets kommentar:

Socialministeriet fastholder, at fristen bør sættes til 6 dage, da det vurderes, at være centralt, at underrettere hurtigt modtager en bekræftelse, på at deres underretning er modtaget.

3. § 38 – om undersøgelser

Generelle bemærkninger

Ankestyrelsen, Red Barnet, Børnerådet, Dansk Socialrådgiverforening, SL og HK/kommunal og Familieplejen Danmark er meget tilfredse med de nye krav til § 38 undersøgelserne.

Særlige forhold for unge over 15 år

Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal er betænkelige over for bemærkningerne i lovforslaget om anbringelse af unge på eget værelse. Omvendt mener flere høringsparter, bl.a. Red Barnet, KL, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune, at det er positivt, at de særlige forhold for unge og betydningen af indsatser i nærmiljøet fremhæves. Disse høringsparter mener således, at dette er gode muligheder, som mange unge kan profitere af. Red Barnet foreslår derfor, at bestemmelserne omkring dette strammes endnu mere op, så det af loven eller vejledningen fremgår, at kommuner uden tilstrækkelig kapacitet på dette område, skal udvikle kapacitet og kompetence.

Socialministeriets kommentar:

Med lovforslaget lægges der øget vægt på, at kommunerne skal tage hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for unge over 15 år. Det nævnes, at en indsats eller en anbringelse i nærmiljøet kan være en fordel for visse unge, bl.a. fordi anbringelser af teenagere ofte bryder sammen. Der lægges dog også vægt på, at nogle unge har bedst af, at komme væk fra nærmiljøet. Derfor vurderes det ikke at være hensigtsmæssigt, hvis der stilles yderligere krav til kommunerne om, at de skal kunne tilbyde egne værelser el. lign.

Forhold i daginstitutioner

Børnerådet foreslår, at der yderligere stilles krav om, at barnets sociale og udviklingsmæssige forhold i daginstitutionen undersøges, hvis barnet er under skolealderen.

Socialministeriets kommentar:

Efter forslaget skal barnets udvikling, adfærd og venskaber undersøges. For børn i dagtilbud kan dette næppe ske uden at inddrage barnets dagtilbud. Det vurderes derfor ikke at være nødvendigt yderligere at understrege daginstitutionens rolle.

Yderligere krav til indholdet i undersøgelserne

Lars Rosborg, foreslår at ændre udkastets § 38, så det fremgår, hvad der hidtil har været gjort for at løse problemerne, og hvad de nuværende problemer er, og hvad der skal til for at afhjælpe dem.

Socialministeriets kommentar:

Det er allerede en del af forslaget, at det skal beskrives, hvad problemerne er, og hvordan de kan løses. Kravene om revision af handleplaner vil yderligere betyde, at kommunerne løbende skal beskrive, hvad der gøres for at løse problemerne, og hvordan de forskellige initiativer virker.

Tidsfristen

Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune finder fristen på 4 måneder for at afslutte § 38-undersøgelsen meget lang, og foreslår at ændre denne til 3 måneder. Københavns Kommune foreslår, at det præciseres, hvornår en undersøgelse kan regnes for afsluttet.

Socialministeriets kommentar:

Socialministeriet vurderer, at det ikke hensigtsmæssigt at forkorte tidsfristen for, hvornår en undersøgelse skal være gennemført til 3 måneder, da der så vil være flere tilfælde, hvor undersøgelsen ikke kunne afsluttes indenfor fristen pga. fx ventetid ved eksterne undersøgelser.

Bemærkningerne til lovforslaget præciseret, så det nu fremgår, hvornår en undersøgelse kan regnes som afsluttet. En undersøgelse er således afsluttet, når kommunen har forholdt sig til de forhold, der fremgår af bestemmelsens stk. 2 og 3, samt jf. stk. 6 udarbejdet en begrundet stillingtagen til, om der skal iværksættes foranstaltninger.

Præcisering af krav om samtykke

KL beder om, at Socialministeriet eksplicit forholder sig til, om ændringen af formuleringen "i forståelse med" til "med samtykke" betyder nye krav til fx skriftlighed.

Advokatrådet foreslår, at det af bemærkningerne bør fremgå, at et samtykke til en § 38-undersøgelse bør indhentes skriftligt.

Advokatrådet mener endvidere, at det af bemærkningerne skal fremgå, at kommunen skal orientere forældrene om, at en undersøgelse af ét barn, giver kommunen en pligt til at vurdere, om de øvrige børn skal undersøges.

Socialministeriets kommentar:

Der ligger ikke nogen indholdsmæssig ændring i, at formuleringen "i forståelse med" erstattes af "med samtykke". Dette fremgår også af bemærkningerne. Formuleringen "i forståelse med" fortolkes således også som et krav om samtykke. Et samtykke bør altid indhentes skriftligt. Dette ændres ikke af lovforslaget og beskrives derfor ikke i bemærkningerne til loven. Dette beskrives imidlertid i vejledningen på området. Socialministeriet kan endvidere oplyse, at betydningen af informeret samtykke, det vil bl.a. sige kommunens pligt til at fortælle om elementerne i en § 38-undersøgelse, vil blive gennemgået i den kommende vejledning.

Undersøgelse af søskende

KL er i tvivl om, hvorvidt stk. 8 om søskende lægger op til, at der skal gennemføres selvstændige undersøgelser af alle børn i familien, eller om det er tilstrækkeligt at undersøge familiens forhold.

Socialministeriets kommentar:

Den nye bestemmelse om søskende i stk. 8, betyder ikke, at der altid skal gennemføres en selvstændig undersøgelse i forhold til alle børn i familien. Stk. 8 betyder alene, at kommunen altid skal vurdere, om der skal foretages en selvstændig undersøgelse af andre børn i familien. Kommunen skal gennemføre en selvstændig undersøgelse af de øvrige søskende, hvis der er grund til at tro, at de har behov for særlig støtte.

§ 38, stk. 9, – om undersøgelse uden samtykke

Ankestyrelsen finder det positivt, at det fremgår, hvorledes undersøgelsen kan foretages, hvis der ikke gives samtykke til undersøgelsen

Bente Adolphsen bemærker, at det er uheldigt, hvis uklarhed betyder, at en § 38-undersøgelse kun kan gennemføres med forældrenes samtykke eller når der er tale om en tvangsmæssig anbringelse. Derudover bemærker Bente Adolphsen, at henvisningen til § 11c i Retssikkerhedsloven er en gentagelse af § 38 stk. 9, samt at det er uheldigt, at der i denne paragraf står "eksisterende oplysninger", da det kan være indskrænkende på undersøgelsen.

Socialministeriets kommentar:

Det er gældende praksis, at en § 38 undersøgelse kun kan gennemføres med forældrenes samtykke. Hensigten med de foreslåede ændringer i servicelovens § 38 og retssikkerhedslovens § 11 c er netop at give bedre muligheder for at undersøge barnets forhold, selvom forældrene ikke vil give samtykke til en undersøgelse.

Begrebet "eksisterende oplysninger" er beskrevet i bemærkningerne, hvor det fremgår klart, at der er tale om både nedskrevne og ikke-nedskrevne oplysninger. Det centrale i den nye bestemmelse er således, at kommunen uden forældrenes samtykke kan undersøge barnets forhold ved at indhente oplysninger om barnet, selvom der ikke er grundlag for en egentlig tvangsundersøgelse efter § 39.

Partshøring

Advokatrådet mener, at det bør fremgå, at kommunen har pligt til at foretage partshøring, hvis oplysninger indhentes uden samtykke.

Socialministeriets kommentar:

Pligten til partshøring er allerede nævnt i bemærkningerne.

Pædagogernes dobbeltrolle

BUPL gør opmærksom på, at pædagoger står i en dobbeltrolle både tillidsperson for og kontrollant af forældrene, når der åbnes mulighed for at indhente oplysninger hos myndigheder uden samtykke fra forældre.

Socialministeriets kommentar:

Pædagoger har allerede efter gældende ret pligt til at afgive oplysninger uden forældrenes samtykke. Selvom det for pædagogen selv og forældrene kan opleves som en vanskelig dobbeltrolle, er det i visse tilfælde nødvendigt af hensyn til barnet, at der videregives oplysninger uden forældrenes samtykke.

4. § 39 – om tvangsmæssige undersøgelser

KL beder om, at Socialministeriet overvejer, hvorvidt tidsfristen på 4 måneder for at afslutte en undersøgelse, ligeledes skal indføres for undersøgelser, der gennemføres efter § 39, dvs. uden samtykke.

Socialministeriets kommentar:

Socialministeriet mener ikke, at 4 måneders fristen skal gælde for undersøgelser efter § 39. Efter de gældende regler skal en § 39-undersøgelse være afsluttet inden 2 måneder. Der er adgang til at gennemføre undersøgelsen, mens barnet eller den unge placeres på en institution eller en psykiatrisk afdeling uden samtykke. Da dette er meget indgribende, vurderes det at være mest hensigtsmæssigt at opretholde den kortere frist på 2 måneder.

5. § 40 – om foranstaltninger

Generelle bemærkninger

Flere høringsparter roser revisionen af § 40.

Børnerådet mener, at formuleringen om, at der skal vælges de mindst indgribende formålstjenlige foranstaltning skal erstattes af formuleringen "mest formålstjenlige foranstaltning".

Socialministeriets kommentar:

Formuleringen i loven er, at der skal iværksættes den mindst indgribende, formålstjenlige foranstaltning. Socialministeriet mener, at det er nyttigt, at kommunen blandt de formålstjenlige foranstaltninger, skal vælge den mindst indgribende løsning.

§ 40, stk. 3, nr. 10 og stk. 4 – om muligheder for økonomisk støtte

Støtte til efterskoleophold

Dansk Socialrådgiverforening og HK/Kommunal mener ikke, at der er hensigtsmæssigt, at støtte til efterskoleophold nu er samlet i samme paragraf som flere andre former for økonomisk støtte. I tråd med dette bemærker lektor ved Den Sociale Højskole i Århus Bente Adolphsen, at efterskoleophold synes at være glemt i teksten.

Socialministeriets kommentar:

Efterskoleophold ikke er glemt i teksten. Bestemmelserne om økonomisk støtte er alene samlet for at gøre § 40 mindre kompliceret. Det fremgår således også af bemærkningerne til den nye stk. 4, at der fortsat kan ydes støtte til fx efterskoleophold, og at retstilstanden ikke er ændret.

Udgifter i skoleregi

KL og Foreningen af Socialchefer i Danmark opfordrer til, at det præciseres, om der efter lovforslaget kan afholdes udgifter i skoleregi efter serviceloven, hvilket ikke er muligt i dag. Frederiksberg Kommune anbefaler, at man ikke i vejledningen lægger op til, at man fra de sociale myndigheders side kan indgå i udgifter i skoleregi, fx til støttepædagoger.

Socialministeriets kommentar:

Det vurderes, at det fortsat vil være mest hensigtsmæssigt, at skolemyndighederne er ansvarlige for tiltag i skoleregi, og at der ikke efter serviceloven kan afholdes udgifter til pædagogiske formål i skolens regi. Det fremgår allerede af bemærkningerne til lovforslaget, at de almindelige betingelser for at iværksætte støtte efter § 40 skal være opfyldt for at yde støtte efter den nye stk. 10. Disse betingelser ændres ikke med de foreslåede lovændringer. Derfor kan servicelovens bestemmelser fortsat ikke anvendes til at yde støtte til pædagogiske eller uddannelsesmæssige formål i skoleregi. For at undgå misforståelser, vil dette blive understreget i den kommende vejledning på området.

Støtte til transport

DSI fremhæver, at når det bliver muligt at yde økonomisk støtte til transport i forbindelse med samvær, skal der tages højde for de merudgifter, der kan opstå som følge af barnets eller den unges nedsatte psykiske og/eller fysiske funktionsevne, og at en støtte til sådanne merudgifter skal ydes uden hensyn til familiens økonomiske forhold.

Socialministeriets kommentar:

Ud fra den nye bestemmelse vil det være kommunen, som træffer afgørelse om, hvornår der skal ydes støtte til transport til samvær ud fra en vurdering af barnet eller den unges behov for dette samvær. Der er ikke tale om en ret til at få alle transportudgifter i forbindelse med samvær under en anbringelse refunderet.

§ 40, stk. 5 – om økonomisk støtte

Ankestyrelsen foreslår, at det præciseres, hvilken trangsvurdering der foretages efter stk. 4, og at støtten efter stk. 5 ikke er transbestemt. FBU ønsker at det i en kommende vejledning vil blive uddybet, hvordan denne bestemmelse kan anvendes.

Socialministeriets kommentar:

Det fremgår af bemærkningerne, at forslaget til stk. 4 er transbestemt efter de samme betingelser som i den gældende § 40, stk. 8 og 10. Herudover fremgår det, at forslaget til stk. 5 er en videreførelse af den gældende § 40, stk. 2, nr. 9. Vejledningen om særlige støtte til børn og unge beskriver transkriteriet nærmere. Det vil herudover blive forsøgt at uddybe vejledningens beskrivelse af anvendelsen af § 40, stk. 5.

6. § 42 a – om udskydelse af hjemgivelse

Generelle bemærkninger

SL, Red Barnet og Frederiksberg Kommune ser positivt på den længere udslusningsperiode.

Advokatrådet mener, at det bør fremgå, at udslusningsperioden kun i særlige tilfælde må vare 6 måneder, og at der skal gives en særlig begrundelse for en hjemgivelsesperiode på 6 måneder.

Socialministeriets kommentar:

Det fremgår allerede af lovtekst og bemærkninger, at § 42 a om hjemtagelsesperiode kun kan anvendes i særlige situationer, nemlig når hensynet til barnet eller den unge på afgørende vis taler for det. Derudover præciseres det i bemærkningerne, at den længere udslusningsperiode især er tiltænkt de situationer, hvor barnet eller den unge har stor tilknytning til anbringelsesstedet.

Lovtekniske bemærkninger

Ankestyrelsen foreslår, at ordet "beslutte" og "en sådan beslutning" i § 42 a, stk. 1 erstattes med "træffer afgørelse" og "en sådan afgørelse". Det foreslås

endvidere, at der i § 48 om fuldbyrdelse af afgørelser tilføjes en henvisning til § 42 a om hjemtagelsesperiode. Endelig foreslår Ankestyrelsen at § 45, stk. 4, 3. pkt. om en gyldighedsperiode for foreløbige afgørelser vedrørende § 42 a ændres som følge af forslaget til § 42 a.

Socialministeriets kommentar:

Ordene "beslutte" og "en sådan beslutning" i § 42 a, stk. 1 ændres i overensstemmelse med Ankestyrelsens ønske, så der herefter ikke er tvivl om, at der er tale om en afgørelse. Der henvises ikke til § 42 a i § 48, da det ikke forekommer hensigtsmæssigt at give disse vide muligheder for gennemførelse af en beslutning i de tilfælde, hvor forholdene ikke er så alvorlige, at der grundlag for en tvangsanbringelse. Derimod foreslås 3. pkt. i § 45, stk. 4 slettet, således, at en foreløbig afgørelse om en hjemtagelsesperiode efter § 42 a har gyldighed 1 måned. Dette skal ses i sammenhæng med ændringen af hjemtagelsesperioden i § 42 a, der udvides til at være op til 6 måneder.

7. § 46 – om hjemgivelse

Red Barnet roser de nye bestemmelser om, at handleplanen skal revideres og indsatsen vurderes i forbindelse med hjemgivelse.

Flere høringsparter støtter ligeledes de nye regler om, at kommunen skal tage stilling til det videre forløb, mindst 6 måneder før en anbragt ung fylder 18 år. FOA frygter dog, at bestemmelsen reelt ikke vil have den store betydning, da det ofte er en anden forvaltningsenhed, som overtager sagen, når den unge bliver 18 år.

Socialministeriets kommentar:

Selvom en anden forvaltningsmyndighed overtager sagen, når den unge fylder 18 år, er det en fordel, at der før dette tidspunkt er lagt en plan for indsatsen. Hvis en anden forvaltningsenhed skal overtage sagen, vil det være fornuftigt at inddrage denne enhed i arbejdet med planen.

Hjemgivelse mens sagen behandles i ankesystemet.

Ankestyrelsen mener, at det er positivt, at der sker en begrænsning i forældrenes adgang til at få behandlet en begæring om hjemgivelse, mens sagens behandles i ankesystemet.

KL ønsker, at det præciseres, at det er forvaltningen som afgør, om der er væsentlige ændringer i de forudsætninger, der lå til grund for anbringelsen, således at kommunen skal behandle forældrenes anmodning om hjemgivelse, selvom sagen verserer i ankesystemet.

Socialministeriets kommentar

KL's hørings svar viser, at det er uklart hvordan og af hvem det afgøres, om der er sket så væsentlige ændringer i sagen, at en begæring om hjemgivelse skal behandles i børn og unge-udvalget. Derfor har Socialministeriet ændret formuleringen af paragraffen, så kommunen slet ikke har pligt til at behandle en begæring om hjemgivelse, så længe sagen er under behandling i ankesystemet. Selvom kommunen ikke længere har pligt til at behandle forældres begæring

om hjemgivelse, har kommunen stadig pligt til løbende at påse, om betingelserne for at anvende en tvangsanbringelse er til stede. Dermed sikre man, at barnet hjemgives, hvis situationen pludseligt forbedres i hjemmet, samtidig med at man begrænser det antal af sager, som behandles af flere instanser samtidigt.

Advokatbistand

Advokatrådet mener, at forældremyndighedsindehavere og unge over 15 år, skal tilbydes gratis advokatbistand, hvis kommunen ikke kan imødekomme en begæring om hjemgivelse.

Socialministeriets kommentar:

Efter de gældende regler skal forældremyndighedsindehavere og unge over 15 år, tilbydes gratis advokatbistand, hvis kommunen ikke kan imødekomme en begæring om hjemgivelse, da sagen i disse tilfælde skal behandles i børn og unge-udvalget.

Samarbejde om handleplanerne

Ankestyrelsen finder endvidere, at det bør fremgå, at handleplanen efter stk. 4 så vidt muligt bør udarbejdes i samarbejde med forældremyndighedens indehaver og barnet eller den unge samt at handleplanen efter stk. 5 skal revideres i samarbejde med den unge og eventuelt en anden kommune.

Socialministeriets kommentar:

Det fremgår af bemærkningerne til § 46, stk. 4, at handleplanen ifølge formålsbestemmelserne i §§ 1 og 32, så vidt muligt skal revideres i samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren. I henhold til samarbejdet mellem kommuner i forbindelse med revision af handleplanen efter stk. 5, vil dette blive beskrevet nærmere i vejledningen.

8. § 47 – om Ankestyrelsens og de sociale nævns egen drift-kompetence

Generelle bemærkninger

De udvidede muligheder for, at Ankestyrelsen og de sociale nævn kan tage sager op ad egen drift bliver rost af bl.a. Red Barnet, Børnerådet og Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal.

Børnesagens Fællesråd understreger, at det er vigtigt at området følges kontinuerligt og der gribes hurtigt ind, når der konstateres manglende overholdelse af lovgivningen.

Børnerådet mener dog, at det er uklart, hvilken form og hvilken retsvirkning en påtale fra nævnene og Ankestyrelsen vil få.

Socialministeriets kommentar:

I forhold til Børnesagens Fællesråd skal det fremhæves, at intentionen med den udvidede egen drift-kompetence netop er at sikre, at der hurtigt kan rettes op på sager, hvor lovgivningen ikke følges.

I forhold til Børnerådets bekymring, må det slås fast, at formen og retsvirkningen af de sociale nævn og Ankestyrelsens afgørelser fastlægges klart i lovtæksten: Både nævn og ankestyrelse kan pålægge kommunerne at træffe visse afgørelser, og kommunerne vil herefter have pligt til at følge pålæggene. Nævnene kan derudover selv træffe foreløbige afgørelser, og Ankestyrelsen kan træffe afgørelser om tvangsmæssige foranstaltninger. Begge dele vil kommunen være forpligtet til at føre ud i livet. Dette vil fremgå af vejledningen.

Ønsker om mere fagligt tilsyn

Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal og Børne- og Kulturchefforeningen så gerne, at mulighederne blev udvidet endnu mere, således at Ankestyrelsen kunne gå mere ind i det faglige skøn, og ikke blot vurdere, om sagsbehandlingsreglerne er blevet overholdt.

Socialministeriets kommentar:

Egen drift-kompetencen giver ikke kun mulighed for at rette op på fejl og mangler i sagsbehandlingen. Lovforslaget indeholder også en præcisering af, at nævnene og Ankestyrelsen kan tage en sag op, hvis en kommune har valgt en foranstaltning, der ikke i fornødent omfang imødekommer barnets eller den unges behov.

Kritik af det øgede tilsyn

KL kan ikke støtte de forslag, som har stigende kontrol med kommunerne som sigte. KL tager ligeledes afstand fra, at antallet af sager pr. medarbejder kan indgå i Ankestyrelsens undersøgelser, da KL mener, at dette alene er et forhold, som angår den kommunale arbejdsgiver og arbejdstagere. KL mener samtidig, at det er stærkt forsimplet, hvis kvalitet operationaliseres som antallet af sager pr. sagsbehandler. Endelig er KL bekymret for, at de nye kompetencer i forhold til handleplaner, samtaler og undersøgelser vil betyde, at nævnene også tager stilling til kvaliteten af fx handleplaner og undersøgelser. KL ønsker derfor lovændringen revurderet eller at kommunerne alternativt får mulighed for at klage over nævnenes afgørelser til Ankestyrelsen.

Socialministeriets kommentar:

I forhold til KL's indvending mod, at der sættes fokus på antallet af sager pr. medarbejder, skal der peges på, at der ikke opstilles regler eller mindstemål for standarden. Som det fremhæves i lovforslagets bemærkninger, er der blandt partierne bag forliget en bekymring for, at antallet af sager går udover kvaliteten og derfor vil der blive sat fokus på dette i Ankestyrelsens undersøgelser. Dette fokus er ikke ensbetydende med, at det er hensigten at operationaliserer kvalitet som antallet af sager pr. sagsbehandler. Dette vil indgå som et parameter blandt flere i Ankestyrelsens undersøgelser.

I forhold til KL's bekymring over nævnenes og Ankestyrelsens nye kompetencer til at tage sager op af egen drift, skal det fremhæves, at det af lovtæksten fremgår, at nævnene og Ankestyrelsen kan vurdere, om der er foretaget de fornødne undersøgelser, handleplaner m.v. Handleplanerne skal naturligvis leve op til de lovbestemte krav. Indeholder en handleplan fx ikke de lovpligtige punkter, som opstilles i § 58 a, kan dette sidestilles med, at kommunen ikke har

lavet en fornøden handleplan. Kommunen kan derfor pålægges at lave en handleplan, som lever op til lovens krav.

I forhold til KL's ønske om, at kommunerne skal kunne indbringe de sociale nævns afgørelser efter § 47 for Ankestyrelsen, skal det bemærkes, at nævnenes afgørelser som udgangspunkt er endelige, jf. § 63 i retssikkerhedsloven. Ankestyrelsen kan dog tage nævnenes afgørelser op til behandling, efter anmodning fra enten kommunen eller den person afgørelsen vedrører, hvis Ankestyrelsen skønner, at sagen har principiel eller generel betydning.

Ønske om mere intern kontrol

Københavns Kommune bemærker, at en intern kontrol ville være mere effektiv end en ekstern kontrol.

Socialministeriets kommentar:

Selv om den eksterne kontrol med kommunerne styrkes, er det stadig kommunernes ansvar, at lovgivningen på området følges. Hvordan kommunerne vil sikre dette, og hvilken intern kontrol kommunerne vil have, er fortsat op til kommunerne selv.

Henvendelser til Ankestyrelsen

Advokatrådet mener, at det bør præciseres, at der ikke er nogen begrænsninger med hensyn til, hvem der kan rette henvendelse til Ankestyrelsen.

Socialministeriets kommentar:

Det fremgår af bemærkningerne, at der ikke er nogen begrænsninger med hensyn til, hvem der kan rette henvendelse til Ankestyrelsen.

Udvidelse i forhold til samtaler med anbragte børn og unge

Ankestyrelsen foreslår endvidere, at beføjelserne til at tage sager op af egen drift udvides til også at omfatte § 55, stk. 2 om kommunernes tilsyn med barnet eller den unge mindst en gang om året.

Socialministeriets kommentar:

Socialministeriet er enig med Ankestyrelsen. Samtaler med barnet eller den unge mindst en gang om året er derfor tilføjet i forslaget til § 47. Det betyder, at nævnene og Ankestyrelsen også kan tage sager op af egen drift, hvis kommunen ikke taler med barnet eller den unge mindst en gang om året.

9. § 49 – om kurser til plejefamilier og netværksplejefamilier

Generelle bemærkninger

Flere høringsparter, bl.a. Foreningen af Socialchefer i Danmark, Børnerådet, Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal og Red Barnet støtter forslaget om, at der skal være en lovpligtig uddannelse til pleje- og netværksfamilier.

Red Barnet og Familieplejen Danmark mener dog, at man i forbindelse med kurserne skal være opmærksomme på, at der kræves noget andet af netværksplejefamilier, fordi denne rolle er speciel.

DSI påpeger, at der er behov for et andet indhold i kurser til plejefamilier, der skal modtage børn og unge med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne, og at man derfor bør sikre, at et sådant tilbud findes og bruges.

Ligeledes vurderer Frederiksberg Kommune, at der vil være behov for differentierede kursustilbud i forhold til, hvilket barn man skal modtage.

Socialministeriets kommentarer:

Flere høringsparter ønsker, at kurserne målrettes de forskellige behov, fx de særlige situationen plejefamilierne står i. Det kan fx være den situation, at man modtager et barn fra netværket eller et barn med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne. Det vil oplagt, at kurserne omhandler – og eventuelt målrettes – de forskellige behov, som forskellige plejefamilier har, alt efter deres egen baggrund og forholdene omkring det barn, familien skal modtage.

Kommunerne kan selv tilrettelægge kurserne nærmere og herunder lave den nødvendige tilpasning til de konkrete behov. Der er samtidig afsat midler til, at der fra centralt hold udarbejdes inspirationsmateriale om kurserne til plejefamilier og netværksplejefamilier. I dette materiale vil der blive taget højde for de forskellige situationer og forhold, der gør sig gældende for henholdsvis plejefamilier og netværksplejefamilier. Eventuelle særlige forhold vedr. anbringelser af børn og unge med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne vil ligeledes blive inddraget.

Indholdet i kurserne

Familieplejen Danmark mener, at bemærkningerne fint beskriver indholdet i kurserne. De påpeger dog, at det bør præciseres, at plejeforældrenes egne børn bør tænkes ind i forløbet, og at forløbet bør være praksisorienteret. Derudover mener Familieplejen Danmark og Dansk Socialrådgiverforening/HK/Kommunal, at det er centralt, at kurserne er grundige. Der er således bekymring for, om formuleringerne i lovforslaget vil give for korte kurser. Endelig mener Familieplejen Danmark, at der i bemærkninger ligeledes bør henvises til, at der hentes inspiration fra de kurser Familienplejen Danmark selv gennemfører.

Socialministeriets kommentarer:

Socialministeriet har fundet det hensigtsmæssigt at tilføje, at kurserne også skal omhandle påvirkningen af plejefamiliernes egne børn. Det vurderes således at være et centralt element i forhold til at forebygge, at plejeforhold bryder sammen, fordi plejeforældrene føler sig splittede mellem plejebørn og egne børn. Ligeledes er der tilføjet en henvisning til Familieplejens egne kurser.

Betaling

Børne- og Kulturchefforeningen anbefaler, at disse kurser betales fuldt af plejefamilierne, da kurserne kan ses som opkvalificering til kommende indtægtsmulighed. Københavns Kommune spørger, om bestemmelsen giver kommunerne pligt til at udbetale løn til plejeforældrene under kurserne.

Socialministeriets kommentarer:

Det vurderes ikke at være hensigtsmæssigt, at kurserne skal betales af plejefamilierne selv. Særligt i forhold til netværksplejefamilierne er tanken tværtimod, at det skal være økonomiske neutralt for dem at påtage sig opgaven. Bestemmelsen giver dog ikke pligt til, at kommunerne skal udbetale løn eller kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til plejefamilierne.

Kursernes placering

KL går ud fra, at det er muligt at placere kurserne både før og efter godkendelsen og modtagelsen af et plejebarn.

Socialministeriets kommentar:

Socialministeriet har præciseret, at plejefamilierne og netværksplejefamilierne skal have påbegyndt kurset inden den endelige godkendelse kan gives. Hensigten med kurserne er således bl.a. at forebygge sammenbrud ved at sikre, at plejefamilier og netværksplejefamilier modtager information om, hvad de går ind til. Derfor skal en del af kurset være påbegyndt, inden familien godkendes og modtager et barn. Derimod kan det godt være relevant, at en del af kurset først finder sted, når familien har modtaget et barn, således at undervisningen målrettes den konkrete situation.

Retten til at komme på kursus

Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal mener, at det må slås fast, at alle ansøgere har ret til at komme på kursus, således at kommunerne ikke kan indføre kvoter eller andre begrænsninger i kursusdeltagelsen.

Socialministeriets kommentar:

Kommune får pligt til at sørge for, at alle tilbydes et kursus i forbindelse med godkendelsen. Kommunerne vil således ikke kunne godkende plejefamilier uden at tilbyde dem et kursus.

Hvem skal deltage

Københavns Kommune anbefaler, at det beskrives klarere, om det fx er begge plejeforældre, der skal på kurset, og om de biologiske børn forventes at deltage.

Socialministeriets kommentar:

I bemærkningerne er det præciseret, at begge plejeforældre skal deltage i kurset.

§ 49 – om godkendelse af plejefamilier og netværksplejefamilier

Generelle bemærkninger

Flere høringsparter, herunder Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal finder det positivt, at der indføres en særlig bestemmelse om specifik godkendelse af netværksplejefamilier.

Modsat mener SL og FOA/LFS ikke, at der bør indføres særlige regler for godkendelsen af netværksplejefamilier. SL finder det dog positivt, at netværksanbringelser er blevet en mulighed på lige fod med andre foranstaltningmuligheder og at det understreges, at en anbringelse i en netværksplejefamilier skal følges og støttes som andre anbringelser. SL og FOA/LFS finder, at netværksanbringelser ofte kræver mere støtte fra kommunen end andre anbringelser.

Socialministeriets kommentar:

Baggrunden for at indføre en specifik godkendelse af netværksplejefamilier i stedet for den generelle egnethedsvurdering er, at det generelle egnethedskriterium ikke altid er velegnet i forhold til netværksplejefamilier. I netværksanbringelser kan barnets kontakt og relation til netværksplejefamilien have større betydning end eksempelvis netværksplejeforældrenes alder og uddannelsesmæssige baggrund. Netværksplejefamilien skal således kunne godkendes, hvis de er egnede til at modtage det konkrete barn, uanset om de generelt er egnede til også at modtage andre børn.

I forhold til FOA/LFS og SL's påpegning af, at netværksplejefamilier ofte har brug for mere støtte, skal det anføres, at international forskning viser, at praksis ofte er, at netværksplejefamilier får mindre støtte fra myndighederne end andre plejefamilier og trods dette varetager opgaven godt. Det er imidlertid på ingen måde hensigten, at netværksplejefamilierne skal have mindre støtte end andre plejefamilier. Derfor påpeges det også udtrykkeligt i lovforslaget, at barnet/ den unge, familie og netværksplejefamilien skal have den samme støtte som ved en anbringelse i almindelig familiepleje.

Forslag om brug af reglerne i § 64

Foreningen af Socialchefer i Danmark er kritisk overfor, at der opstilles forskellige regler for godkendelse af plejefamilier og netværksplejefamilier. De mener i stedet, at reglerne om godkendelse af netværksplejefamilier bør ligne reglerne om godkendelse af privat døgnpleje efter § 64.

Socialministeriets kommentar:

Privat døgnpleje efter § 64 er ikke en anbringelse. Privat døgnpleje efter § 64 er noget familien selv iværksætter, ikke noget kommunen beslutter, og årsagen er ikke nødvendigvis, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte. Dette betyder bl.a., at der ikke er handleplaner og opfølgning i disse tilfælde. Derfor er en tilladelse til privatdøgnpleje efter § 64 anderledes end en godkendelse af en netværksplejefamilie, hvor der skal ske en anbringelse af et barn eller en ung med behov for særlig støtte.

Generel godkendelse af den stedlige kommune

Frederiksberg Kommune foreslår, at netværksplejefamilier skal godkendes generelt af den stedlige kommune, fordi den stedlige kommune kan have nyttige informationer om familien. KL foreslår - på samme baggrund - at netværksplejefamilierne skal godkendes specifikt, af den stedlige kommune.

Socialministeriets kommentar:

Årsagen til at der i stedet laves en specifik godkendelse, er et ønske om at lægge vægt på relationen mellem netværksplejefamilien og barnet, ikke familiens generelle kompetencer som plejefamilie.

KL's forslag om, at den stedlige kommune skal godkende netværksplejefamilien specifikt, er problematisk, fordi den stedlige kommune ikke vil have noget kendskab til det barn, der skal anbringes. Den stedlige kommune har derfor ikke mulighed for at vurdere, om netværksplejefamilien er egnet til netop dette barn.

Anvendelsen af netværksplejefamilier ved tvangsanbringelser

FBU fraråder, at netværksanbringelser anvendes ved tvangsanbringelser, da dette kan ødelægge de øvrige relationer i familien.

Socialministeriets kommentar:

I visse tilfælde vil en netværksanbringelse være det bedste, også selvom der er tale om en tvangsanbringelse. Som FBU selv skriver, kan der fx være tilfælde, hvor både barnet og forældrene ønsker en netværksanbringelse, selvom der er tale om en tvangsanbringelse. Anvendelsen af netværksanbringelse skal altid bero på en konkret vurdering, hvor bl.a. forældrenes indstilling til anbringelsesstedet skal tillægges stor vægt.

10. § 50 – om aflønning af netværksplejefamilier

KL er enig i, at netværksplejefamilierne ikke skal have vederlag, men dækket omkostningerne.

Red Barnet, Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal, SL og Familieplejen Danmark derimod mener, at netværksplejefamilier bør aflønnes på lige fod med andre plejefamilier. Familieplejen Danmark peger på, at mange netværksanbringelser sker hos familier med skrabet økonomi, og at disse ofte er ydmyge i forhold til at søge økonomisk hjælp i kommunen. Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal er særligt bekymrede for, at anbringelser fx hos en fodboldtræner eller en anden, der kender familien godt, ikke længere vil finde sted, hvis det ikke er muligt at give vederlag. Bl.a. SL foreslår, at netværksfamiliernes aflønningsform, blev inddraget, når der skal udarbejdes nye modeller for en ny aflønningsstruktur på plejefamilieområdet.

KL er bekymrede for, at kommunerne vil opleve et meget stort pres for at udbetale tabt arbejdsfortjeneste, og at dette vil kommercialisere forholdet og flytte fokus fra familiens personlige engagement i barnet.

Frederiksberg Kommune og KL bemærker endvidere, at compensation for tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier kan være en højere udgift end ved fastsættelse af plejevederlag som hidtil. Frederiksberg Kommune mener, at det derfor bør tydeliggøres, at fuld compensation kun finder sted i undtagelsestilfælde.

Socialministeriets kommentar:

Spørgsmålet har været drøftet indgående under forhandlingerne om anbringelsesreformen. Intentionen bag bestemmelserne i lovforslaget at stille netværksplejefamilier neutralt rent økonomisk. Derfor får netværksplejefamilierne ret til at få dækket deres udgifter. Dækningen af deres udgifter er således ikke noget kommunen kan vælge ikke at bevillige. Denne løsning har den fordel, at netværksplejefamilierne ikke har noget økonomisk incitament til at melde sig på banen. Dermed kan der ikke blive tale om, at en familie tager imod et barn alene for pengenes skyld. Samtidig sikrer denne model, at en familie ikke må takke nej til opgaven, alene fordi de ikke har råd.

Det er Socialministeriets vurdering, at muligheden for at få tabt arbejdsfortjeneste ikke vil kommercialisere forhold mellem barnet og netværksplejefamilien, netop fordi der ikke er tale om en ekstra indtægt, men om en økonomisk neutral løsning.

I forhold til ønsket om, at det tydeliggøres, at fuld kompensation for tabt arbejdsfortjeneste kun finder sted undtagelsesvist, skal det fremhæves, at det i bemærkninger til lovforslaget allerede fremgår, at hovedreglen er, at netværksplejefamilien lader barnet indgå i den hverdag familien havde før anbringelsen. Godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste kan gives, når hensynet til barnet eller den unge konkret betyder, at netværksplejeforældre ikke har mulighed for at passe deres almindelige arbejde eller må gå ned i tid. Dermed synes der ikke at være behov for en yderligere præcisering.

I forhold til ønsket om, at betalingen af netværksplejefamilier bliver inddraget, når der skal udarbejdes nye modeller for en ny aflønningsstruktur på plejefamilieområdet, er det Socialministeriets vurdering, at dette ikke er hensigtsmæssigt. Formålet med at udarbejde nye modeller er primært at ændre den nuværende uhensigtsmæssige incitamentsstruktur i vederlagsbetalingen. Det bliver kompliceret at finde nye og bedre egnede aflønningsstrukturer. Derfor vil det være mest hensigtsmæssigt, hvis dette arbejde alene kan fokusere på denne udfordring.

11. § 53 – om støtte til transportudgifter

Advokatrådet og FBU mener, at forældrene bør have ret til at få dækket transportudgifter.

Socialministeriets kommentar:

Bestemmelsen er udformet således, at kommunen får hjemmel til at dække forældrenes transportudgifter til møder i barnets opholdskommune. Der er ikke tale om en ret til at få dækket transportudgifter, da behovet vil være meget varierende afhængigt af mødernes hyppighed, forældrenes økonomiske forhold, afstanden til barnets opholdskommune m.v.

12. § 55 – om tilsyn med anbragte børn og unge

En del høringsparter er tilfredse med, at det præciseres i loven, at kommunen som led i deres tilsyn skal tale med barnet eller den unge mindst en gang om året.

Familieplejen Danmark og Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal mener dog, at samtalen ikke nødvendigvis skal foregå på anbringelsesstedet.

Familieplejen Danmark, LOS, FOA/LFS, og Frederiksberg Kommune mener, at én gang om året er i underkanten af det rimelige.

Socialministeriets kommentar:

Der er tale om en minimums regel om mindst én årlig samtale på anbringelsesstedet. Hvis det er nødvendigt, skal der være hyppigere besøg og samtaler. Desuden kan der i de mellemliggende perioder være andre former for kontakt, fx møder på forvaltningen eller telefoniskontakt, som det også fremhæves i bemærkningerne. Det nye og det centrale er, at der stilles en minimumsgrænse for tidsintervallerne, og at der stilles klart krav om, at der skal tales med barnet/den unge, samt at dette skal foregå på anbringelsesstedet, således at den tilsynsførende kan danne sig indtryk af barnets/den unges omgivelser i hverdagen.

Indholdet i samtalen

Red Barnet og Børnerådet mener, at der bør stilles krav til, hvad der skal indgå i samtalen.

Socialministeriets kommentar:

Med lovforslaget vil der indirekte blive stillet flere krav om, hvad der skal indgå i et tilsyn og samtalerne med barnet. Der bliver således stillet flere krav til indholdet i handleplanen og dermed følger også en række elementer, der skal indgå i tilsynet med den anbragte.

Informationer om sagsbehandler

Børnerådet foreslår også, at den løbende kontakt mellem sagsbehandler og barn sikres ved, at barnet har tlf. nr. til sagsbehandleren, og at barnet øjeblikkelig orienteres ved ændring af sagsbehandler.

Socialministeriets kommentar:

I forhold til Børnerådets forslag, om at barnet får sagsbehandlerens telefonnummer, vurderes det, at dette forslag snarere bør medtages i den kommenvejledning end i lovtæksten, da det ikke vedrører de ændringer, der laves i lovgivningen. Socialministeriet vil i samarbejde med Børnerådet udarbejde med pjece til børn om deres rettigheder i forbindelse med en anbringelse.

Lukning af anbringelsessteder

Ankestyrelsen foreslår endvidere, at det i bemærkningerne eller i vejledningen gøres rede for, hvordan det forholder sig, hvis anbringelsesstedet lukker eller plejefamilien ophører.

Socialministeriets kommentar:

Hvis et anbringelsessted lukker, skal kommunen træffe afgørelse om nyt anbringelsessted. Denne afgørelse kan der klages over. Dette vil blive beskrevet i vejledningen.

Handicappede børn og unge

Landsforeningen LEV og DSI frygter, at retten til at klage over anbringelsessted foruden anbringelsestype bliver illusorisk for handicappede børn, da der ofte kun er ét tilbud. Organisationen spørger, om det er intentionen at pålægge et amt at afsøge alternativer udenamts eller etablere alternativer inden for eget amt. Der spørges endvidere til retssikkerheden for udviklingshæmmede børn, der ikke umiddelbart vil kunne leve op til retten til at klage, selv om de er over 12 år.

Socialministeriets kommentar:

Der henvises til kommentaren i punkt 1.8.

13. § 56 – om revision af handleplan og vurdering af indsatsen

Tidsfristen

Familieplejen Danmark er tilfredse med, at tidsintervallerne for revision af handleplaner ændres, da de hellere ser, at der sker én grundig revision årligt end to overfladiske.

Børnerådet tilslutter sig ligeledes ændringen af intervallerne for revisionen af handleplanerne. De er dog bekymrede for, om udskiftning af sagsbehandlere vil betyde, at hvert besøg vil blive foretaget af en ny sagsbehandler.

Til gengæld mener Ankestyrelsen, FBU, Dansk Socialrådgiverforeningen/HK/Kommunal og Frederiksberg Kommune, at den nye tidsfrist er for lang.

Socialministeriets kommentar:

Det er Socialministeriets vurdering, at minimumsgrænsen på én årlig revision er hensigtsmæssig. Det skal understreges, at der netop er tale om en minimumsgrænse og at kommunen skal tage sagen op, når dette er nødvendigt. Særligt ved langvarige og velfungerende forløb kan det imidlertid være uhenigtsmæssigt, hvis foranstaltningen skal vurderes hvert halve år, med den uro det medfører for barnet, hver gang sagen tages op.

Klager over manglende handleplaner

Familieplejen Danmark mener også, at børn og unge skal have ret til at klage til en anden instans end kommunen, hvis handleplanen ikke foreligger.

Socialministeriets kommentar:

I forhold til forslaget om ret til at klage over manglende handleplaner, skal det fremhæves, at de sociale nævn og Ankestyrelsens egen drift-kompetence udvides, således at de også kan tage sager op, hvor der mangler handleplaner og pålægge kommunerne at lave disse handleplaner. Alle - herunder også barnet

eller den unge selv - vil kunne rette henvendelse til de sociale nævn og Ankestyrelsen.

I forhold til Børnerådets bekymring skal det som ovenfor fremhæves, at der i de fleste sager bør og vil være hyppigere kontakt mellem barn og sagsbehandler, telefonisk, via møder eller på anden vis.

Samarbejde med familien

BUPL og FBU foreslår, at det mere udtrykkeligt skal fremgå af bestemmelsen, at revision af handleplan skal foregå i samarbejde med barnet/den unge og forældremyndighedsindehaveren.

Socialministeriets kommentar:

I lovtæksten stilles allerede krav om, at revisionen så vidt muligt skal ske i samarbejde med forældrene og den unge. At der ikke stilles et mere håndfast krav om samarbejde i alle tilfælde skyldes primært, at det vurderes at være til barnets bedste, at handleplanen revideres - også i de tilfælde, hvor forældrene ikke ønsker at samarbejde om en revision.

Afgørelse om revision

Endelig forslår Ankestyrelsen, at det fremgår, at kommunen skal træffe afgørelse om, hvorvidt handleplanen skal revideres.

Socialministeriets kommentar:

Det er ikke hensigten, at der skal træffes en afgørelse om eventuel revision af handleplanen. Kommunen skal alene vurdere, om den skal revideres.

14. § 57 – om samvær under en anbringelse

Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal mener, at det er godt, at der kommer fokus på samvær med personer fra netværket, så anbragte børn i højere grad kan bibeholde og forstærke deres netværk.

§ 57 – om information til og samarbejde med forældrene.

Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal og SL fremhæver, at det er positivt, at kommunens forpligtigelse i forhold til information af og samarbejde med forældrene understreges.

KL gør opmærksom på, at der i kommunerne er stor usikkerhed omkring, hvordan forældrene skal informeres i anbringelsessager, og de ønsker bedre vejledning til kommunerne omkring dette.

Socialministeriets kommentar:

På baggrund af ønsket fra KL, vil Socialministeriet uddybe beskrivelsen af, hvordan forældrene bør informeres i den kommende vejledning.

§ 57 – om støttet samvær

SL er positiv over for den nye mulighed for støttet samvær.

KL opfordrer til, at betegnelsen støttet samvær bruges i loven.

Socialministeriets kommentar:

Socialministeriet skal gøre opmærksom på, at begrebet ”støttet samvær” anvendes i bemærkningerne.

Præcisering af klageadgang

Ankestyrelsen foreslår endvidere, at det klart fremgår, at der er tale om en afgørelse, som forældrene og den unge, der er fyldt 15 år, kan klage over.

Socialministeriets kommentar:

Forslaget til § 57, stk. 2, 5. pkt. ændres i overensstemmelse hermed.

§ 57 – om afbrydelse af forbindelsen

Frederiksberg kommune vurderer præciseringen om at ”afbryde forbindelsen” relevant.

Bente Adolphsen mener, at der er behov for en yderligere tydeliggørelse af bestemmelserne om samvær.

Ankestyrelsen anbefaler, at det i lovbemærkningerne eller i vejledning fremgår, at der kan træffes specifikke afgørelser om de enkelte former for forbindelse.

Socialministeriets kommentar:

Formålet med den foreslåede ændring er at tydeliggøre de eksisterende regler. Det vil derfor være i tråd med intentionen at udbygge bemærkningerne til bestemmelsen yderligere, således at der tages højde for både Bente Adolphsen og Ankestyrelsens kommentarer. Dvs. at bemærkninger uddybes, så det fremgår, at kommunen kan træffe afgørelse for en enkelte og flere af de nævnet samværs og kontaktformer.

15. § 57 a – om inddragelse af familie og netværk

SL finder, at bestemmelsen er positiv.

Advokatrådet mener, at det bør fremgå af kommunens materiale, hvilke personer i netværket, kommunen har forsøgt at inddrage i sagen.

Jørgen Lauterbach påpeger, at der ofte er problemer i forhold til samarbejdet med og inddragelsen af den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden.

Socialministeriets kommentar:

Bemærkningerne til bestemmelsen justeret, så det fremgår klart, at det bør fremgå, hvordan inddragelsen er sket.

For at undgå problemer med inddragelsen af forældre uden del i forældremyndigheden, vil reglerne og principperne for dette blive omtalt yderligere i den kommende vejledning til kommunerne.

16. § 58 – om samtale med barnet

Børnerådet og Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal er tilfredse med, at der fremover skal være en samtale med barnet eller den unge før alle afgørelser.

Børnerådet fremhæver, at afgørelsen bør forklares for barnet, når det ikke er muligt at følge barnets ønsker.

Red Barnet mener, at det bør forklares og fremgå af journalmaterialet, hvis det ikke er muligt at følge barnets ønsker til en foranstaltning. Desuden bør en kommende vejledning indeholde informationer om, hvad en god samtale er.

Socialministeriets kommentar:

Uanset om man følger barnets eller den unges ønsker, er det centralt, at barnet og den unge hele tiden holdes godt informeret. Dette er allerede i dag understreget i vejledningen om særlig støtte til børn og unge og vil også blive pointeret i den kommende vejledning på området.

Det allerede fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at det bør fremgå af journalmaterialet, hvis barnets eller den unges holdning ikke følges.

Handicappede børn

DSI og Det centrale Handicapråd påpeger, at alle foranstaltninger ikke er omfattet i pligten til at føre samtale med barnet. En del af de afgørelser, der træffes i forhold til børn og unge med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne, vurderes således ikke at være omfattet, fx støtte til merudgifter (§ 28), personlig hjælp og pleje (§ 30), ledsagelse (§ 31), hjælpemidler (§ 97 og 98), biler (§ 99) og boligændringer (§ 102).

Socialministeriets kommentar:

Der henvises til kommentaren til punkt 1.8.

17. § 58 a – om handleplaner

Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal mener, at de skærpede krav til handleplanerne er et fremskridt. De påpeger dog, at de mere detaljerede krav må gennemføres ubureaukratisk, så kravene opleves meningsfulde for de berørte personer. Samtidig er Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal bekymrede for, at bemærkningerne lægger op til en mere detaljerede opfølgning, end det er realistisk.

Socialministeriets kommentar:

Det vurderes at være realistisk med en mere detaljeret opfølgning, fordi de nye krav til handleplanerne betyder, at der opstilles mere præcise mål og delmål for indsatsen. Mere præcise mål og delmål vil gøre det lettere at følge op på, om en foranstaltning har den ønskede effekt og dermed medvirke til, at barnet eller den unge kan hjælpes på den mest hensigtsmæssige måde.

Metodefrihed

KL mener, at loven er meget detaljeret i sin beskrivelse af indholdet i handleplaner, og at dette bryder med en tradition for metodisk frihed, samt at dette vil medføre betydelige merudgifter.

Socialministeriets kommentar:

Det skal påpeges, at kravene til handleplaner på ingen måde peger i retning af at foreskrive specielle socialfaglige behandlingsprincipper eller metoder: Kravene er derfor ikke et brud med metodefriheden. Baggrunden for at opstille de mere detaljerede krav er nævnt ovenfor.

Tidsfrist

KL foreslår, at det præciseres fra hvilket tidspunkt, fristen på 4 måneder skal regnes

Socialministeriets kommentar:

Det er præciseret i bemærkningerne, at fristen på 4 måneder i stk. 1 skal regnes fra afgørelsen om foranstaltningen. Som det fremgår af § 58 a, stk. 1, er hovedreglen således, at der skal foreligge en handleplan, inden der træffes afgørelser om foranstaltninger. Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af handlingsplanen, er en kortfattet angivelse af formålet tilstrækkeligt. I disse undtagelsestilfælde skal en egentlig handleplan udarbejdes snarest og senest inden 4 måneder efter afgørelsen om at iværksætte foranstaltninger.

Handicappede børn og unge

LEV og DSI bemærker, at der fortsat ikke er krav om handleplaner i forbindelse med § 28 om støtteperson/pasning i hjemmet, hvilket bevilges mange børn med funktionsnedsættelse.

Socialministeriets kommentar:

Der henvises til kommentaren til punkt 1.8.

18. § 60 – om gratis advokatbistand

Børnerådet og Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal roser udvidelsen af unges ret til gratis advokatbistand. Børnerådet ønsker dog, at retten udvides endnu mere, så den også omfatter ret til advokat, hvis den unge er uenig i en hjemtagelse.

Socialministeriets kommentar:

Efter lovforslaget får de unge, der er fyldt 15 år ret til gratis advokatbistand i forhold til alle tvangsmæssige afgørelser – ligesom forældrene. Hverken forældre eller de unge selv får derimod ret til advokatbistand i forhold til afgørelser om frivillige foranstaltninger – heller ikke, hvis det drejer sig om en hjemtagelse, som den unge eller forældrene er uenige i. Derimod har den unge og forældrene ret til at klage over en hjemgivelse, de er uenige i.

Det forekommer mest hensigtsmæssigt, at forældrene og de unge modtager advokatbistand i samme sager. Ligeledes er det Socialministeriets vurdering, at

det er mest hensigtsmæssigt, at holde fast i, at der alene gives gratis advokatbi-stand i forhold til tvangsmæssige afgørelser.

19. § 61 – om at gøre forældremyndighedsindehaveren bekendt med forvaltningsloven

Ankestyrelsen påpeger, at der som følge af forslaget til § 60, herunder særligt at det gældende stk. 3 bortfalder, bør tilføjes ”og den unge, der er fyldt 15 år” i § 61, stk. 1, således at både forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, fortsat skal gøres bekendt med retten til at se sagens akter og retten til at udtale sig, inden der træffes en afgørelse efter forvaltningsloven.

Socialministeriets kommentar:

Forslaget til § 61, stk. 1 ændres i overensstemmelse hermed.

19. § 62 a – om efterværn

Flere høringsparter roser styrkelsen af efterværnsreglerne. Dette gælder bl.a. Børnerådet, der dog også peger på, at man ikke bør glemme, at fx 16-årige, der anbringes på eget værelse, også kan have brug for efterværn.

Socialministeriets kommentar:

En anbringelse af en 16-årig på eget værelse er også en anbringelse i den forstand, at den unge er omfattet af efterværnsreglerne, og at kommunen fx er forpligtiget til at træffe en egentlig afgørelse om efterværn, når den unge bliver 18.

Yderligere udvidelse af efterværnsreglerne

SL, Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal og Socialpolitisk Forening / Retspolitisk Forening mener, at unge, der forlader et anbringelsessted før de fylder 18 år, ligeledes bør have mulighed for at genetablere anbringelsen efter det fyldte 18. år. SL ønsker også, at anvendelsen af efterværn følges tæt.

Socialministeriets kommentar:

I forhold til unge, der har været anbragt tidligere i barndommen - men ikke har været anbragt umiddelbart inden de fyldt 18 år - virker det ikke relevant, at anbringelse på anbringelsessteder for børn og unge kan genetableres efter det fyldte 18. år. Hvis disse unge voksne har brug for støtte, finder de almindelige regler for voksne anvendelse, og her findes også mulighed for få ophold i bo-tilbud og lignende, godkendt efter voksenreglerne.

Efterværnsindsatsen er et af de områder, der vil blive fulgt tæt.

Problemer med genanbringelser

KL peger på, at det ofte vil være umuligt at genanbringe en ung, der har afbrudt sin anbringelse, fordi den forladte anbringelsesplads vil være optaget.

Socialministeriets kommentar:

Det fremgår af bemærkninger til lovforslaget, at en genanbringelse kan ske på både et tidligere eller et nyt anbringelsessted. Hvis den tidligere plads er besat, har kommunen således mulighed for at finde et andet egnet sted.

§ 62 a – om afgørelse om efterværn og handlekommuneregler

Frederiksberg Kommune finder, at kravet om at tage stilling til efterværn senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse er særdeles relevant.

Flere høringsparter ønsker en præcisering af handle- og betalingskommune forholdene. Københavns Kommune foreslår i den forbindelse, at reglerne om handlekommune ændres, så den anbringende kommune også er handlekommune efter det fyldte 18. år.

Socialministeriets kommentar:

Handle- og betalingskommunereglerne ændres ikke med dette lovforslag og er derfor heller ikke behandlet eller gennemgået i lovforslaget. Da flere høringsparter efterlyser oplysninger om disse regler, vil de gældende handle- og betalingskommunereglerne blive beskrevet i den vejledning til kommunerne, der udarbejdes efter lovens vedtagelse.

Det forekommer ikke hensigtsmæssigt, at den anbringende kommune er handlekommune efter det 18. år. Den unge har således mere gavn af at have handlekommune i nærheden af sin bopæl, da han eller hun kan have behov for bistand til en række spørgsmål, hvor opholdskommunen har bedre udgangspunkt for at hjælpe. Det kan fx dreje sig om bolig-, uddannelses- eller arbejdsmarkedsforhold.

§ 62 a, stk. 6, - om fleksibelt efterværn

Børne- og Kulturchefforeningen er kritiske over for den nye bestemmelse om, at kommunerne som udgangspunkt skal sørge for, at tidligere anbragte kan vende tilbage til anbringelsesstedet, fx i ferier og højtider. De mener, at kommunerne skal tage stilling til behovet fra sag til sag.

KL nævner, at de går ud fra, at det fleksible efterværn som udgangspunkt ikke involverer kommunerne praktisk eller finansielt.

Københavns Kommune vurderer, at det fleksible efterværn reelt ofte ikke vil være muligt, pga. pladsmangel og andre praktiske problemstillinger.

FOA/LFS er enige i forslagets intentioner, men foreslår, at det præciseres, hvorledes der kan indgås aftaler, såfremt den unge og anbringelsesstedet ønsker at opretholde kontakten.

Socialministeriets kommentar:

Hensigten med den nye bestemmelse er at give alle tidligere anbragte mulighed for at vende tilbage til anbringelsesstedet, hvis de selv mener, at de har behov for dette. Det er netop ikke hensigten at lade dette bero på kommunen vurde-

ring af behovet. Kommunen skal dog stadig tage stilling til, om der er behov for mere omfattende efterværn i form af udslusning, kontaktperson el. lign.

I forhold til det fleksible efterværn fremgår det af lovtæksten, at kommunen i det omfang det er muligt, skal sørge for, at de tidligere anbragte børn og unge får mulighed for at vente tilbage til det tidligere anbringelsessted. Dermed har kommunerne har i kraft af bestemmelsen et ansvar for at sikre denne mulighed findes.

I forhold til bekymringen om, at det fleksible efterværn ikke er muligt af bl.a. pladsmangel, skal der gøres opmærksom på, at det ikke er noget krav, at den unge kan overnatte på det tidligere anbringelsessted. Dermed skulle der ikke i samme grad kunne opstå pladsproblemer.

20. § 122 – om klage

Flere høringsparter, bl.a. Dansk Socialrådgiverforeningen/ HK/Kommunal og Red Barnet er positive over for, at man giver børn på 12 år og derover får mulighed for at klage over valget af anbringelsessted. En del af høringsparterne mener samtidig, at man yderligere bør give de 12-årige partsstatus med gratis advokat bistand m.v.

KL mener, at adgangen til at klage over kommunens valg af anbringelsessted kan give urealistiske forventninger om frit valg af anbringelsessted, der ikke er muligt, fordi der skal tages hensyn til mulighederne for at få en plads, skole, fritidstilbud, stedets relevans m.v.

Socialministeriets kommentar:

Der vil blive udarbejdet en pleje om anbragte børns klagemuligheder. I denne pjece vil mulighederne for og betydningen af klageadgangen blive beskrevet. Dermed bliver der mulighed for at klargøre, at klageadgang ikke er ensbetydende med frit valg på alle hylder.

For kommentarer til forslaget om generelt at nedsætte aldersgrænsen for klageret til 12 år henvises til punkt 1.5.

Udvidelse af familiens klageret

FBU foreslår at klageretten udvides yderligere, så familie og netværk får klageret i forhold til kommunens afgørelser om samvær med anbragte børn.

Socialministeriets kommentar:

Socialministeriets finder det mest hensigtsmæssigt, at det alene er forældrene og barnet/ den unge selv, der kan klage over kommunens afgørelser om samvær. Det centrale i forhold til afgørelser om samvær er således hensynet til barnets bedste, ikke familiens og netværkets ønsker. Hvis flere personer får klageadgang, risikerer man at barnet i højere grad bliver midtpunktet for forskellige personers modstridende interesser og ønsker.

21. § 123 – om transport til møder i Ankestyrelsen

KL beder om, at det klargøres, hvem der skal betale forældrenes og barnets/den unges transportudgifter. Ankestyrelsen foreslår, at også plejeforældre omfattes af § 123.

Socialministeriets kommentar:

Socialministeriet har tilføjet, at det er forældrenes og barnets/den unges opholdskommune, der skal betale for transporten til møder i Ankestyrelsen.

Socialministeriet fastholder dog, at retten til gratis transport alene bør gives til forældre, børn og unge, da det er særligt vigtigt at sikre disse parter rettighe-der.

22. § 72 i retssikkerhedsloven – om opsættende virkning af klage over valg af anbringelsessted.

Foreningen af Socialchefer i Danmark, Frederiksberg kommune, KL og Børne- og Kulturchefforeningen er kritiske over for, at man giver unges klage over valg af anbringelsessted opsættende virkning, da de mener, at dette kan forsinke den nødvendige indsats.

Familieplejen Danmark og LOS mener, at man skal kunne klage, hvis kommunen vælger at ophæve den opsættende virkning. FBU foreslår, at det bliver de sociale nævn, som træffer afgørelse om at ophæve den opsættende virkning.

Endelig foreslår SL og FBU, at der ligeledes gives opsættende virkning ved klage over hjemgivelse.

Socialministeriets kommentar:

Ifølge forslaget kan kommunen træffe afgørelse om, at en afgørelse om en anbringelse skal iværksættes straks, dvs. uden at afvente klagefristens udløb eller afgørelsen af en eventuel klagesag. Anbringelsen kan iværksættes straks, hvis særlige forhold gør det påkrævet, herunder hvis det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Der er således mulighed for at sløjfe den opsættende virkning af klager over anbringelsessted, hvis dette er nødvendigt af hensyn til barnet eller den unge.

Det forekommer ikke hensigtsmæssigt at give klageadgang i forhold til kommunens eventuelle ophævelse af den opsættende virkning. Denne klage ville så skulle behandles samtidig med klagen over valget af anbringelsessted. Afgørelserne i de to klage ville sandsynligvis falde samtidigt og dermed ville klagen over ophævelse af den opsættende virkning reelt være uden betydning.

Socialministeriet vurderer ligeledes, at der vil være store praktiske problemer ved at give nævnene kompetence til at træffe beslutning om at ophæve den opsættende virkning, i stedet for kommunerne. Der er således behov for at kommunerne i akutte situationer kan handle straks.

Socialministeriet mener heller ikke, at det er hensigtsmæssigt at give en klage over hjemgivelse opsættende virkning. Opsættende virkning betyder således, at en afgørelse ikke kan gennemføres, før klagefristen er udløbet, og en eventuel klage er behandlet. Det vil det retssikkerhedsmæssigt være problematisk at udskyde en hjemgivelse ved en frivillig anbringelse, hvis det er forældrene, som ønsker barnet hjemtaget. Samtidig vil den opsættende virkning i nogle tilfælde vil betyde, at barnet eller den unge oplever en længere periode, hvor det er usikkert, hvad der skal ske.

Forslag til præciseringer af lovbemærkningerne

Ankestyrelsen foreslår, at det præciseres, at klage over valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted har opsættende virkning. Ankestyrelsen foreslår endvidere, at det tilføjes i § 122 i serviceloven, at kommune samtidig med afgørelsen om valg af anbringelsessted eller ændret anbringelsessted, kan træffe afgørelse om, at afgørelsen iværksættes straks. Herudover foreslås formuleringen "Afgørelse om at ophæve en opsættende virkning" til "afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks". Og endelig foreslås det at udelade ordet "akutte" i bemærkningerne til § 72, stk. 2, sidste afsnit.

Socialministeriets bemærkninger:

Det synes ikke at være nødvendigt at præcisere, at klage over valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted har opsættende virkning. For så vidt angår forslaget om at tilføje det foreslåede i § 122 i serviceloven, fastholder Socialministeriet, at reglerne om opsættende virkning fremgår af retssikkerhedsloven.

I overensstemmelse med Ankestyrelsens forslag anvendes formuleringen "afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks". Ordet "akutte" fastholdes, idet det efter Socialministeriets opfattelse netop skal være særligt nødvendigt, at anbringelsen gennemføres straks, for den opsættende virkning ophæves.

3. Kommentarer til ikrafttrædelsesregler

Børnerådet og Ankestyrelsen mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at de nye regler om handleplaners indhold ikke skal gælde ved revision af gamle handleplaner og at der som udgangspunkt ikke skal udarbejdes nye handleplaner i sager, hvor der ikke tidligere har været krav om handleplaner.

KL mener, at det er u hensigtsmæssigt, at anbringelsesreformen træder i kraft et år før strukturreformen. Dels fordi strukturreformen i sig selv vil betyde et arbejdspres for de ansatte i kommunen, og dels fordi reformen medfører større og mere fagligt bæredygtige kommuner, hvilket kan have konsekvenser for anbringelsesreformen

Socialministeriets kommentar:

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen bliver der ikke krav om, at man skal lave gamle handleplaner om, så handleplanerne følger de nye regler. Heller ikke når man reviderer handleplanerne. Baggrunden for dette er primært,

at det vurderes, at kommunerne i mange sager ikke vil have de nødvendige oplysninger til at lave nye handleplaner, som lever op til de nye regler. Derfor ville dette i nogle sager kræve en helt ny undersøgelse.

Derudover er der risiko for, at det i nogle sager ville give forældrene eller barnet/den unge utryghed om det fortsatte forløb, hvis handleplanen pludseligt skulle laves om.

Til gengæld er det forventningen, at de nye regler om handleplanernes indhold bliver et så indarbejdet arbejdsredskab, at kommunerne kan se fordelene i at anvende de nye regler - også i gamle sager - efterhånden som kommunen får de påkrævede oplysninger i sagerne, og når det i øvrigt vil være konstruktivt i forhold til sagens forløb og samarbejdet med familien.

I forhold til lovens ikrafttrædelsesdato er det mest hensigtsmæssigt af hensyn til kommunernes planlægning og budgetlægning at lade loven træde i kraft ved et årsskifte. Det er for tidligt, at lade loven træde i kraft den 1/1 2005, da dette ikke giver meget tid til at informere kommunerne om de nye regler. Samtidig vurderes, at det er uhensigtsmæssigt at vente til 1/1 2007, da der derved vil gå meget lang tid inden alle de berørte børn, unge og familier ville kunne få glæde af de nye regler.

Ikrafttrædelsen vurderes heller ikke at give de store problemer i forhold til strukturreformen. I løbet af 2006 skal kommunerne forberede sig og planlægge, hvordan de skal arbejde efter strukturreformens træder i kraft. Det vil her være en fordel i forhold til implementeringen af reglerne i anbringelsesreformen, at de nye regler er gældende og er udgangspunktet for, hvordan arbejdet i de nye strukturer tilrettelægges.

4. Kommentarer til økonomien

Flere høringsparter peger på, at mange af de nye regler vil være ressourcekrævende. De kommunale parter tager forbehold for de økonomiske beregninger i lovforslaget. KL påpeger bl.a., at de bekymrede for, om der afsættes for store midler til lovens implementering i forhold til, hvor mange der afsættes til lovens gennemførelse i kommunerne. KL er generelt bekymrede for, om der er afsat tilstrækkeligt med midler og vil gerne have, at forligsparterne holdes orienteret om eventuelle ændringer i lovforslaget på baggrund af de økonomiske forhandlinger.

KL er i øvrigt tilfredse med påpegningen af, at økonomi og faglighed skal gå hånd i hånd, men de finder ikke, at sondringen mellem saglige og usaglige økonomiske hensyn er klar nok

Socialministeriets kommentar:

Lovforslaget omkring anbringelsesreformen vil i en årrække medføre øgede udgifter for både staten og kommunerne. Merudgifterne vil blive finansieret af satspuljen. De økonomiske konsekvenser vil i øvrigt blive forhandlet med de

kommunale parter. I det omfang der - af den ene eller den anden årsag - bliver rettet i lovforslaget, vil forligsparterne blive inddraget.

Det springende punkt i sondringen mellem saglige og usaglige hensyn er hensynet til, at barnets eller den unges behov skal tilgodeses. Det fremgår således af bemærkningerne til lovforslaget, at det er usaglige økonomiske hensyn, hvis kommunen af økonomiske hensyn vælger en løsning, som ikke tilgodeser barnets behov. Omvendt beskrives det som saglige økonomiske hensyn, når kommunen tilrettelægger indsatsen omkostningseffektivt.

5. Øvrige kommentarer

1. Rådgivning til kommunerne

Familieplejen Danmark peger på, at der er behov for en neutral instans, som kan rådgive både myndigheder og enkelt personer. Ligeledes foreslår SL og FBU, at der indføres en uvildig statslig konsulentordning, hvor både myndigheder og private kan få rådgivning. SL påpeger, at dette er særligt relevant, hvis kommunerne med strukturreformen tillægges flere opgaver. FBU mener ligeledes, der skal etableres et statsligt videnscenter på området.

Socialministeriets kommentar:

Ifølge aftalen om strukturreformen etableres en national videns- og specialrådgivningsorganisation, som bl.a. skal bistå kommuner og borgere med vejledende specialrådgivning og vejledende udredning i de mest specialiserede og komplicerede sager.

2. Ret til advokatbistand eller uvildig rådgivning

Advokatrådet mener, at der bør være større adgang til at benytte sig af gratis advokatbistand, således at familierne sikres uafhængig rådgivning allerede før et tvangsmæssige indgreb kommer på tale. Socialpolitisk Forening / Retspolitisk Forening mener på samme måde, at der bør oprettes en ny indsats fx i regionerne eller Socialministeriet, der kan tilbyde familierne uafhængige bisiddere.

Socialministeriets kommentar:

Socialministeriet vurderer, at det ikke er hensigtsmæssigt at udvide mulighederne for at få gratis advokatbistand til at omfatte de frivillige afgørelser. Af hensyn til både barnet/den unge og familien bør disse sager løses i samarbejde, så vidt dette er muligt. En ret til gratis advokatbistand ville kun medvirke til, at forholdet mellem forældre og sagsbehandler i højere grad blev opfattet som et modsætningsforhold. En generel bisidderordning ville kunne få samme uheldige virkning.

Fra: Socialministeriet
Sendt: 5. august 2004 12:25
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: Høringssvar om anbringelsesreformen

2004-08-05
øringssvar om anbr.

-----Oprindelig meddelelse-----
Fra: Line Hansen [mailto:lh@sl.dk]
Sendt: 5. august 2004 10:11
Til: Socialministeriet
Emne: Høringssvar om anbringelsesreformen

Vedhæftet finder I høringssvar om anbringelsesreformen fra Socialpædagogernes Landsforbund.

Med venlig hilsen
for Mette Grostøl og Benny Andersen

Line Hansen
Socialpædagogernes Landsforbund
Socialfaglig afdeling
E-mail: lh@sl.dk
Direkte telefon: 33 96 28 60

- 5 AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 5. august 2004

Socialfaglig afdeling
MEG/lh

Sag: 2003-SLCSFA-00058
Dokument: 51223

Side 1 af 8

Bemærkninger til lovforslag vedrørende serviceloven og retssikkerhedsloven (anbringelsesreformen)

Socialpædagogernes Landsforbund (SL) har den 11. juni 2004 modtaget udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration (Anbringelsesreform) til høring med henblik på eventuelle bemærkninger senest den 5. august 2004.

Lovforslagene vedrører ændringer af:

- § 4 bestemmelse om kommunal børnepolitik
- § 36 a kommunens bekræftelse på modtagelse af underretning
- § 38 frister for og indhold af undersøgelser
- § 40 revidering i foranstaltningsviften
- § 42a hjemtagelsesperiode
- § 46 hjemgivelser og beslutninger vedrørende unge, der bliver 18 år
- § 47 egen-drift undersøgelser
- § 49 netværksplejefamilier og obligatoriske kurser for familieplejere
- § 50 honorering af netværksplejefamilier
- § 53 støtte til forældres transport
- § 55 skolegang og samtaler med anbragte børn og unge
- § 56 udvidelse af frister for revision af handleplaner
- § 57 støtte til kontakt mellem anbragt barn og forældre
- § 57 a systematisk inddragelse af familie og netværk
- § 58 a frist for og indhold af handleplaner
- § 60 advokathjælp til over 15-årige
- § 62 a revidering af efterværnsbestemmelserne
- § 122 klageadgang ved valg og ændring af anbringelsessteder
- § 123 dækning af transportudgifter
- § 72 opsættende virkning af klager

SL vil i det følgende beskrive ændringsforslagene og give forbundets bemærkninger til forslagene.

SL vil imidlertid gerne indledningsvis bemærke, at de nu fremsatte lovændringer, sammen med forligstekstens formuleringer og beskrivelse af konkrete initiativer, udgør et rigtigt godt grundlag for det fremtidige arbejde på området.

Med reformen er der en reel mulighed for, at praksis kommer nærmere SL's ønske om det rigtige tilbud første gang. Det forudsætter, at kommunerne lever op til ønskerne om kvalitet i sagsbehandlingen. Og det kræver, at handleplaner og forundersøgelser rent faktisk bliver lavet. På disse punkter har Folketinget nu sendt et velgørende klart signal.

SL vil foreslå, at der som supplement til den øgede indsats med kvalitetssikring og kontrol af den kommunale sagsbehandling på området, som anbringelsesreformen med forligstekst lægger op til, indføres en uvildig statslig konsulentordning på børne- og ungeområdet. Den uvildige statslige konsulentordning skal forestå rådgivning og vejledning af børn og unge, deres forældre og andre pårørende samt myndigheder i sager vedrørende udsatte børn og unge. Indførslen af en uvildig statslig konsulentordning vil være særlig relevant, hvis strukturreformen i den uværende udformning gennemføres, og kommunernes opgaver på børne- og ungeområdet øges betydeligt.

Det ønske om kontinuitet i anbringelsen og indsatsen overfor udsatte børn og unge, som ligger i anbringelsesreformen, giver SL et incitament til at arbejde videre på vores ønsker om etablering af "kraftcentre". Altså centre, hvor en vifte af tilbud, opgaver, foranstaltninger og ydelser samles om en døgninstitution således, at der er sammenhæng i indsatsen og at de anbragte børn ikke udsættes for skift og brud.

Forligsteksten til anbringelsesreformen rummer oplæg til, at der skal ske en ændring af den nuværende aflønningsmodel for familieplejere, og at forslag til denne ændring skal udarbejdes i samarbejde med interessenterne på området. Det er SL's forventning, at forbundet indgår i dette samarbejde, hvilket vi ser frem til. Det er SL's forventning, at en ændret aflønningsmodel bl.a. kan betyde, at vi kan komme væk fra de vilkår, hvor plejefamilien får mindre vederlag for arbejdet, jo bedre den er til at løse barnets problemer. Det er en omvendt resultatløn, som ingen kan være tjent med.

SL har haft nogle bekymringer vedrørende indførelsen af slægtsanbringelser/anbringelser i netværket. Det er tilfredsstillende at se, at netværksanbringelser er blevet en mulighed på lige fod med øvrige foranstaltningsmuligheder i serviceloven. Den tidlige indsats og opkvalificeringen af sagsbehandling vil efter SL's opfattelse betyde, at der bliver færre "forkerte" anbringelser og at de anbringelser, der sker i familie, slægt eller netværk, vil være der, hvor det er den rigtige indsats for barnet.

§ 4 bestemmelse om kommunal børnepolitik

Der foreslås indført en bestemmelse om, at kommunen skal vedtage en børnepolitik, som skal indeholde sammenhængen mellem den generelle, forebyggende og den målrettede indsats overfor børn og unge med behov for særlig støtte.

SL kan bifalde, at der sker en synliggørelse af den indsats, der gøres i kommunen for at sikre støtte, udvikling og sammenhæng for børn og unge i kommunen. SL vil dog understrege, at den indsats, der skal ydes for børn og unge, der har behov for særlig støtte, skal ske efter en konkret vurdering af barnets/den unges behov. En børnepolitik, der generelt lægger et "serviceniveau" for den særlige indsats vil, hvis den følges, være i strid med servicelovens formål og intensioner om, at indsatsen konkret skal kompensere børn og unge for deres særlige vanskeligheder.

§ 36 a kommunens bekræftelse på modtagelse af underretning

Der indføres en bestemmelse om, at kommunen, senest 6 hverdage efter modtagelse af en underretning om, at et barn eller unge kan have behov for særlig støtte, skal bekræfte modtagelsen.

Det er en kendt og veldokumenteret sag, at kommunerne har haft og fortsat har mange problemer med forvaltning af servicelovens regler om særlig støtte til børn og unge – med hensyn til undersøgelsesarbejde, handleplaner, kvalitetssikring af sagsarbejdet osv., hvilket også er beskrevet som en væsentlig baggrund for anbringelsesreformen. Dette er beklageligt af mange grunde, men primært af den grund, at dårlig forvaltning øger sandsynligheden for, at problemer ikke opdages, og at beslutning om og tilrettelæggelse af det rette tilbud ikke sker. SL mener derfor, at forslag, der støtter og forbedrer god forvaltning i kommuner og amter af servicelovens regler om børn og unge med behov for særlig støtte, er et godt skridt på vejen.

§ 38 frister for og indhold af undersøgelser

Det fastlægges, at en § 38 undersøgelse skal være gennemført senest 4 måneder efter kommunens viden om problemer hos barnet, den unge eller familien. Det fastlægges også, at undersøgelsen skal omfatte barnets og den unges 1) udvikling og adfærd, 2) familieforhold, 3) skoleforhold, 4) sundhedsforhold, 5) fritidsforhold og venskaber, og 6) andre relevante forhold. Endvidere indføres det i bestemmelsen, at kommunen skal vurdere behovet for at undersøge andre børn i familien.

Jf. bemærkninger til § 36 a.

§ 40 revidering i foranstaltningsviften

Der foreslås en revidering af § 40, hvor bestemmelserne om økonomisk bistand udtages af den nuværende foranstaltningsvifter (§ 40 stk. 2 1-12) og i stedet indsættes som et selvstændigt stk. 4 og 5.

SL har ingen bemærkninger til dette.

§ 42 a hjemtagelsesperiode

Hjemtagelsesperioden udvides fra 3 til 6 måneder således, at et barn eller ung kan forblive på anbringelsesstedet uanset, at samtykket tilbagetrækkes, og der ikke er grundlag for en tvangsmæssig anbringelse. Endvidere opblødes formuleringerne om i hvilke situationer bestemmelsen kan anvendes, hvilket har til hensigt, at bestemmelsen bruges mere fremover.

SL synes, det er en god revidering af bestemmelsen, som kan give mere kontinuitet i indsatsen overfor barnet og give den nødvendige tid til at forberede et uplanlagt skift.

§ 46 hjemgivelser og beslutninger vedrørende unge, der bliver 18 år

Der foreslås ændrede bestemmelser, så forældre – med mindre væsentlige forhold er ændret – ikke kan kræve en fornyet stillingtagen fra kommunen vedrørende en tvangsmæssig afgørelse, hvis den tvangsmæssige afgørelse behandles i klagesystemet. Det foreslås, at bestemmelsen om revidering af barnets handleplan ved hjemgivelse skærpes således, at kommunen skal revidere handleplanen. Endelig foreslås det, at kommunen gives en pligt til at tage stilling til det videre forløb for unge, 6 måneder før de fylder 18 år. Kommunen skal træffe beslutning om, hvorvidt der skal etableres efterværn for den unge.

Alle bestemmelserne giver større kontinuitet og sammenhæng i den indsats, der ydes overfor børn og unge og SL kan derfor støtte forslagene.

SL havde gerne set, at unge blev givet ret til efterværn. Der er ikke meget viden om dette område, men den viden, der er, tyder på, at det er overordenligt vigtigt, at de unge, der har haft et forløb med særlig støtte, følges ind i voksenlivet – fordi disse unge generelt er mere sårbare, deres problemer kan ofte betyde, at de er mindre modne og har færre færdigheder og så har de ofte et svagt netværk. SL håber, at kommunernes pligt til at træffe afgørelse om efterværn vil skærpe kommunernes opmærksomhed på efterværnet og øge anvendelsen af det. Anvendelsen af efterværn er i dag meget lille og SL vil anbefale, at området følges tæt.

§ 47 egen-drift undersøgelser

Det foreslås med bestemmelsen, at det område, de sociale nævn og Den Sociale Ankestyrelse kan undersøge af egen drift, udvides fra alene at omfatte § 38 undersøgelser til også at omfatte samtaler med børn og unge, udarbejdelse af handleplaner og revidering af handleplaner. Endvidere indsættes et "i fornødent omfang" i lovteksten således, at det ikke bare er ved manglende foranstaltninger de sociale nævn eller Den Sociale Ankestyrelse kan korrigere kommunens beslutning, men også i de tilfælde, hvor foranstaltningen er utilstrækkelig i forhold til behovet.

Jf. bemærkninger til § 36 a.

§ 49 netværksplejefamilier og obligatoriske kurser for plejefamilier

Der foreslås indsat en bestemmelse om, at kommunen kan foretage en konkret godkendelse af en netværksplejefamilie. Endvidere foreslås indsat en bestemmelse om, at kommunen skal sørge for, at plejefamilier og netværksplejefamilier i forbindelse med godkendelsen får et kursus i at være plejefamilie.

SL er af den opfattelse, at det ikke er nødvendigt at lave særskilte regler for netværksplejefamilier, da der kan og allerede i dag sker anbringelser i slægt og netværk. Det er derfor også glædeligt ved læsning af lovforslagets bemærkninger at kunne konstatere, at opsplitningen i 2 bestemmelser ikke er utryk for, at kravene til netværksplejefamilier skal være mindre end for øvrige plejefamilier og at regler om handleplaner, tilsyn og fornødent støtte til anbringelsen også er gældende ved anbringelser i netværksplejefamilier. SL skal i den forbindelse ikke udlade at nævne, at eksisterende dansk viden om slægtskabsanbringelser viser, at kommunens støtte til disse plejefamilier skal være ekstra opmærksom og stor, da anbringelserne rummer særlige vanskeligheder.

SL synes, at forslaget om et kursus i forbindelse med godkendelsen til plejefamilie er et meget godt forslag. SL har, i samarbejde med bl.a. KL, været med til at udvikle RUGO, som er et kursusforløb, som netop har til sigte at forberede plejefamilien til den nye funktion. RUGO er pt. under evaluering i regi af KABU (Kvalitet i Anbringelsen af Børn og Unge under Socialministeriet).

§ 50 honorering af netværksplejefamilier

Det foreslås, at der laves særskilte regler for honorering af netværksplejefamilier, der kan modtage dækning af udgifter og eventuelt dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Jf. bemærkninger til § 49 så synes SL ikke, at det er nødvendigt med særskilte regler for netværksplejefamilier, dette gælder bestemt også på aflønningsdelen. SL synes, der er problemer med den aflønningsform, som findes for plejefamilier i øvrigt. Som det indledningsvis blev beskrevet, ser SL frem til arbejdet med nye aflønningsmodeller. I forlængelse heraf kunne det foreslås, at der, i forbindelse med en indførelse af en ny aflønningsmodel, blev gjort fornyede overvejelser om netværksplejefamiliernes aflønningsform.

§ 53 støtte til forældres transport

Der foreslås indført en regel om, at barnets opholdskommune kan yde støtte til forældres transport til møder i barnets opholdskommune.

SL har ingen bemærkninger til forslaget.

§ 55 skolegang og samtaler med anbragte børn og unge

Det foreslås, at kommunen skal tage stilling til barnets/den unges skolegang i forbindelse med stillingtagen til anbringelsen. Der indfø-

res samtidig en regel om, at kommunen minimum en gang årligt skal tale med barnet på anbringelsesstedet.

SL synes, det er en god idé, at kommunen skal tage stilling til skolegangen. Det øger muligheden for kontinuitet og sammenhæng i indsatsen, herunder fordrer det samarbejde og koordinering mellem myndigheder. Samtidig er stillingtagen til skolegang en vigtigt beslutning, der ikke må overses.

Det er meget vigtigt at samtale med de børn og unge, som indsatsen vedrører. En årlig samtale er bestemt ikke udtryk for en optimal kontakt med barnet/den unge, og man må håbe, at kommunerne har en tættere kontakt til de anbragte børn og unge end dette minimum tilsiger. Kvaliteten af samtalerne er også vigtig - både i forhold til "tilsynssamtaler" og i forhold til f.eks. samtaler før en beslutning. Som led i en undersøgelse mv. kunne det være relevant at inddrage et tværfagligt perspektiv for at sikre kvalitet og faglighed i samtalerne med børn og unge. SL har tidligere peget på, at det vil være relevant at trække på socialpædagogisk faglighed i forbindelse med børnesamtaler.

§ 56 udvidelse af frister for revision af handleplaner

Reglen om, at der minimum skal ske en revision af handleplanen hvert halve år foreslås ændret til en årlig revision. I bemærkninger begrundes ændringen med, at der generelt sker en opprioritering af handleplansarbejdet, der skal være et årligt tilsyn og at der, med en årlig revision, lægges op til en grundig vurdering af handleplan og indsats, hvilket er bedre end en overfladisk revision.

SL synes også, at prioriteten må ligge i, at der udarbejdes gode og brugbare handleplaner, som bygger på et reelt kendskab til barnet og barnets tilbud, og at revisionen også satser på kvalitet. Dertil skal det tilføjes, at der jo altid skal ske en revision af handleplanen ved ændrede forhold eller behov.

§ 57 støtte til kontakt mellem anbragt barn og forældre

Bestemmelsen foreslår, at kommunen skal gives information om det anbragte barns hverdag til barnets forældre. Det foreslås også, at kommunen kan tilbyde forældre og unge over 15 år at støtte samværet mellem forældre og det anbragte barn/unge med tilstedeværelse af en 3. person.

SL synes, at de stillede forslag er gode. Dels er forslagene et skridt i den rigtige retning til imødekommelse af de vanskeligheder, der er rundt omkring - særligt ved plejefamilieanbringelser - med forældre-samarbejde. Dels bliver det med forslagene understreget, at det er kommunen, der har en aktiv og ansvarlig rolle i forhold til at få forældresamarbejdet til at fungere.

§ 57 a systematisk inddragelse af familie og netværk

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse om, at kommunen skal overveje, hvordan der kan ske en systematisk inddragelse af familie og netværk.

Inddragelse, medindflydelse, accept og gensidig respekt er vigtig både for forældre og barn og for kontinuitet og kvalitet i tilbuddet. Så SL har ingen bemærkninger til forslaget, jf. dog bemærkninger til § 36 a.

§ 58 a frist for og indhold af handleplaner

Svarende til bestemmelserne om undersøgelser efter § 38 foreslås det, at der indsættes bestemmelser om en 4 måneders frist for udarbejdelse af en handleplan og handleplanen skal omfatte de samme 6 punkter som undersøgelsen.

Jf. bemærkninger til § 38.

§ 60 advokathjælp til over 15-årige

Unge over 15 tilbydes gratis advokathjælp til alle de samme bestemmelser, som forældre tilbydes det. Reelt er det en udvidelse af advokathjælpen ved tvangsmæssige beslutninger om afbrydelse af forbindelse til forældre, brev- og telefonkontrol og hjemtagelse fra privat familiepleje.

SL har ingen bemærkninger til bestemmelsen.

§ 62 a revidering af efterværnsbestemmelserne

Efterværnsbestemmelserne revideres således, at unge kan fortryde et fravalg af efterværn. Unge, der ved det 18. år har været berettiget til efterværn som enten kontaktperson, personlig rådgiver eller anbringelse kan indtil det 23. år få et tilbud efter efterværnsbestemmelserne. Det foreslås endvidere, at der gives mulighed for fleksibelt efterværn således, at kommunen skal sørge for, at den unge kortvarigt kan komme tilbage til anbringelsesstedet ved højtider mv.

En fortsat kontakt med tidligere anbringelsessted er en vigtig ting for mange tidligere anbragte, som netop kan have dårligere netværk end andre unge. Derfor er forslagene en god idé. De mere konkrete rammer for forslaget om fleksibelt efterværn er der ikke givet forslag til i bemærkningerne. SL synes, at det er vigtigt både for anbringelsessteder og for de unge, at det fleksible efterværn ikke alene beror på gode meninger og intensioner, men at der reelt skabes mulighed for og laves aftaler om fleksible efterværn.

§ 122 (retssikkerhedsloven) klageadgang ved valg og ændring af anbringelsessteder

Det foreslås, at klageadgangen ved valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted udvides fra at gælde forældre og unge over 15 til også at gælde unge over 12 år. Det fremgår af bemærkningerne, at for at klageadgangen er reel for børn og unge over 12 år, så skal et barns klage til en sagsbehandler, pædagog eller anden voksen bæres videre af den voksne til rette myndighed. Klager efter denne bestemmelse gives opsættende virkning jf. senere.

SL ser dette forslag til bestemmelser som udtryk for en prioritering af retssikkerheden og ser, at forslaget kan være med til at skærpe fokus

på, at børn og unge og familier skal høres i afgørelser, hvilket jo ikke altid er tilfælde jf. bemærkninger til § 36 a.

SL synes endvidere, at der med anbringelsesreformen mere systematisk skulle være set på muligheden for at nedsætte aldersgrænsen fra 15 år til 12 år og dermed øge børn og unges indflydelse på egen sag.

§ 123 (retssikkerhedsloven) dækning af transportudgifter

Det foreslås, at transportudgifter til forældre og unge over 12 år til møder i Ankestyrelsen dækkes.

SL har ikke bemærkninger til bestemmelsen.

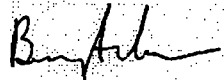
§ 72 (retssikkerhedsloven) opsættende virkning af klager

Det foreslås, at klager over valg og ændring af anbringelsessted gives opsættende virkning, dvs. at der ikke kan ske flytning før en klage er behandlet. Det foreslås endvidere, at en klage over, at en anbringelse uden for hjemmet ikke skal opretholdes via efterværnsbestemmelserne gives opsættende virkning.

SL synes, det er vigtigt for kontinuiteten i indsatsen, at der er opsættende virkning ved klage. Særligt synes det relevant at give klager vedrørende efterværnsbestemmelserne opsættende virkning, da en klage her formodentlig ofte vil komme fra en ung, der på trods af hans eller hendes manglende lyst/mod til at træde ud som voksen i samfundet, ikke har fået bevilliget en fortsat anbringelse. Der er til lige et retssikkerhedsmæssigt positivt aspekt i den opsættende virkning.

SL vil foreslå, at klager over kommunens beslutning om hjemgivelse ligeledes gives opsættende virkning.

Venlig hilsen

Benny Andersen
Forbunds næstformand

150

Grethe Håkansson

Fra: Socialministeriet
Sendt: 5. august 2004 12:30
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: Høringssvar - att. Kirsten á Rogvi

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Anne Birthe Jensen [mailto:abj@handicap.dk]
Sendt: 5. august 2004 11:04
Til: Socialministeriet
Emne: Høringssvar - att. Kirsten á Rogvi

Man bedes se bort fra det tidligere fremsendte høringssvar

Vedhæftet fremsendes elektronisk version af DSI's høringssvar vedr.
"Høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og
lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (anbringelsesreform)"

Fremsendes tillige med alm. post.

Venlig hilsen

Anne Birthe Jensen

De Samvirkende Invalideorganisationer

Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre
tlf +45 36 38 85 12

- 5 AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

05-08-2004

Kirsten á Rogvi
Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 5. august 2004
J.nr. 4043.84 [10.15.01] SL/kp

Høring om anbringelsesreformen

I DSI er vi tilfredse med at få implementeringen af anbringelsesreformen til høring, da vi mener, at den er særdeles relevant for børn med handicap og deres familier.

Det er derimod med stor beklagelse, at vi atter må konstatere, at de særlige forhold, der gør sig gældende ved anbringelser af børn med handicap, ikke er nævnt i anbringelsesreformen.

Det er ikke mindst skuffende, da DSI ved flere tidligere lejligheder i forhold til Socialministeriet har gjort opmærksom på disse forhold. Denne reform havde været en oplagt mulighed for at rette op herpå.

Når en familie med et barn med handicap vælger at lade barnet anbringe, adskiller denne situation sig normalt væsentligt fra familier, hvor en anbringelse f.eks. sker på grundlag af sociale årsager. Formålet er som oftest anderledes, idet der ofte ikke umiddelbart skal arbejdes på, at barnet skal hjem at bo i familien igen. Der vil derimod i langt højere grad skulle arbejdes på at støtte familien til at bevare en tæt kontakt til barnet, hvilket ofte vanskeliggøres af, at næsten alle handicapkompenserende ydelser falder væk, når et barn med handicap anbringes uden for hjemmet. Disse afgørende forskelle er ikke nævnt med et ord i bemærkninger til reformen.

Familier med børn med handicap bliver i dag mødt af et regelsæt, der ikke er tilstrækkeligt egnet til at støtte deres situation. Resultatet er, at familien i den svære proces, det er at måtte opgive at have sit barn boende hjemme længere, får yderligere problemer i forhold til behandlingen af deres sag, og den kontakt de skal have til deres barn bliver ofte meget vanskelig at opretholde.

Derfor DSI's ønske, at hensynet til børn med handicap og deres familier indarbejdes i det kommende regelsæt.

Konkret har DSI følgende bemærkninger:

De almindelige bemærkninger:

Formål og principper

Det fremgår bl.a., at en anbringelse uden for hjemmet skal andet og mere end fjerne barnet fra en uacceptabel situation i hjemmet. En sådan bemærkning vil sjældent være relevant i forhold til et barn med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne. Her drejer det sig ikke om at fjerne barnet fra en uacceptabel situation i hjemmet, men ofte om at barnets nedsatte funktionsevne kræver mere arbejde af forældrene, end hvad der er muligt, hvis et almindeligt familieliv skal kunne opretholdes.

Endvidere fremgår det, at de anbragte børn skal have samme muligheder som andre børn for uddannelse, arbejde og familieliv. Her ville det være på sin plads med en tydeliggørelse af, at det også gælder for børn og unge med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne. Det er ikke DSI's erfaring, at dette altid er realiteten i forhold til denne gruppe børn og unge.

Undersøgelse og handleplaner

Det præciseres nu i lovgivningen, hvilke punkter, der skal indgå i en § 38-undersøgelse. Det er positivt, men der er intet nævnt om børn og unge med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne. Det er vigtigt, at sagsbehandlingen fokuserer på de særlige forhold, der gør sig gældende for børn og unge med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne.

I afsnittet om foranstaltninger fremhæves både kravet om en § 38-undersøgelse og udarbejdelse af handleplaner, som skal udarbejdes i alle sager om særlig støtte, også i alle sager om forbyggende foranstaltninger. Men der er ikke krav om at udarbejde en handleplan, når det gælder den særlige støtte, der gives (som også har en forbyggende karakter!) efter service-lovens § 28 og 29 til familier med et barn eller ung med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne. Det bør der være. DSI har tidligere påpeget dette, uden at der er taget højde for dette. Anledningen bør benyttes til at ændre dette.

Inddragelse

DSI finder det er et vigtigt tema, men igen må vi konstatere, at der intet nævnes om de særlige forhold, der gør sig gældende for børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne, f.eks. i forhold til anderledes kommunikationsmuligheder.

Plejefamiliens uddannelse

Herunder fremgår det blandt andet, at kommunerne skal sørge for, at disse familier deltager i et kursus i at være plejefamilie. Her er det væsentligt at bemærke, at såfremt en plejefamilie skal modtage børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne, kræver dette et andet indhold i kurset (evt. et supplerende kursus), end når det drejer sig om at modtage børn og unge med sociale problemer. Der er derfor behov for at sikre, at sådanne tilbud findes og bruges.

Klagemuligheder

Der lægges nu op til, at der fremover både kan klages over anbringelsestype og anbringelsessted. Det er en væsentlig styrkelse af retssikkerheden for de berørte familier, som DSI finder positiv. Men i den sammenhæng er det vigtigt at gøre opmærksom på, at nogle amter kun har ét tilbud til barnet/den unge, når det drejer sig om aflastning eller anbringelse, og at det derfor i nogle tilfælde kan være nødvendigt at give udenamtslige tilbud.

Derudover er der et stort retssikkerhedsmæssigt problem, der ikke er løst. Ved anbringelse af børn og unge med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne i en plejefamilie, er der ingen mulighed for at klage over kommunens udmåling af handicapkompenserende ydelser. Det anses som en del af plejefamiliens løn, og der henvises derfor til en lønforhandling mellem plejefamilien og kommunen.

Det er uacceptabelt, og betyder, at der ikke er ligebehandling af børn og unge, der bor hjemme og børn og unge, der er anbragt i en plejefamilie. Som et eksempel kan nævnes, at hjælpemidler, der alene bruges til leg og aktivitet – f.eks. en tandem cykel – normalt vil kunne søges som en merudgift jf. servicelovens § 28, og forældrene til barnet/den unge vil kunne klage over et evt. afslag. Drejer det sig derimod om et barn eller ung anbragt i en plejefamilie, er der ingen klagemulighed, hvis en kommune giver afslag på en tandemcykel. Det skal ændres med de nye regler.

Kontakt til personer fra netværket under en anbringelse

I dette afsnit fremgår det blandt andet, at barnets eller den unges relationer til betydningsfulde personer i netværket skal være afdækket, og det foreslås samtidig at ændre § 40, så der bliver mulighed for at yde økonomisk støtte til transport i forbindelse med et sådant samvær. Her bør det særskilt nævnes, at der skal tages højde for de merudgifter, der kan opstå på grund af barnets eller den unges nedsatte psykiske/og eller fysiske funktionsevne, og at en støtte til sådanne merudgifter naturligvis – jf. kompensationsprincippet - skal ydes uden hensyn til familiens økonomiske forhold.

Hjemgivelse og hjemtagning

Lovgivningen fastsætter, at foranstaltninger skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år. Her savnes igen nogle bemærkninger om de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne.

Bedre planlægning og opfølgning i den enkelte sag

Kommunen skal mindst én gang om året tale med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet. Her savnes igen nogle bemærkninger om de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne.

Samtidig skal kommunerne fastsætte standarder for sagsbehandlingen i børnesager. Her er det afgørende, at det fremgår, at der i disse standarder skal tages højde for de særlige for-

hold, der gør sig gældende i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne.

Bedre uddannelse og mere viden

I dette afsnit, fremgår det blandt andet, at sagsbehandlerne skal have kendskab til, hvordan man taler med børn. Her er det igen afgørende, at der tages højde for de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne. En sagsbehandler kan være dygtig indenfor det psykosociale børneområde uden at have kendskab til børn og unge med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne og deres særlige støttebehov.

I forhold til de enkelte bestemmelser har DSI følgende kommentarer.

Til § 1

Til nr. 1

I forhold til at kommunerne skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik, er det væsentligt, at der skrives, at der i denne politik tages højde for de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til alle børn, herunder børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne.

Til nr. 3, stk. 2

I forhold til indholdet i undersøgelsen efter § 38 savnes et punkt om de særlige forhold der gør sig gældende i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne.

Til nr. 4, stk. 4

Der savnes bemærkninger om, at de merudgifter, der følger af et barnets/den unges nedsatte psykiske/og eller fysiske funktionsevne, skal kunne dækkes, og **at denne støtte ikke er transbestemt**, men derimod omfattet af et indtægtsuafhængigt kompensationsprincip baseret på adgangen til lige muligheder for alle. Principperne om ligestilling af handicappede bør naturligvis også være gældende for børn og unge, der anbringes uden for hjemmet.

Det kan dreje sig om hjælp til at opretholde kontakten med forældrene/netværket, som f.eks. transportudgifter i forbindelse med besøg i hjemmet, merudgifter ved forældrenes deltagelse i undersøgelser/behandlinger, der er en følge af den nedsatte funktionsevne, merudgifter forbundet med at have barnet med på ferie m.m.. Det kan f.eks. også dreje sig om merudgifter ved ophold på efterskole osv.

Til nr. 13 stk. 3.

Kurser for plejeforældre, der skal modtage børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne, skal ligeledes omhandle de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne.

Til nr. 14 stk. 2.

De merudgifter, der gør sig gældende i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne, skal dækkes.

Til nr. 17 stk. 2

Når kommunen mindst én gang om året skal tale med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet, savnes bemærkninger om de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne. DSI finder i modsat fald, at der vil være risiko for, at en sådan samtale automatisk fravælges, alene fordi barnet/den unge har en nedsat funktionsevne.

Til nr. 17 stk. 3.

De merudgifter der følger af barnets/den unges nedsatte psykiske og/eller fysiske funktionsevne ved samværet, skal kunne dækkes uafhængig af forældrenes økonomiske forhold, og der skal altså ikke foretages en trangsvurdering.

Til nr. 18 stk. 1:

Der skal ved revision af handleplanen tages højde for de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne.

Til nr. 22

Det er væsentligt, at der i disse standarder tages højde for de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne.

Til nr. 23

Her fremgår det, at pligten til at føre en samtale med barnet/den unge udvides, så den omfatter alle afgørelser i forbindelse med foranstaltninger over for børn og unge. Dette er ikke korrekt. En del af de afgørelser, der træffes i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne, fordrer med lovforslaget ikke en samtale med barnet/den unge. Det gælder f.eks. ikke i forhold til støtte til merudgifter (§28), personlig hjælp og pleje (§30), ledsagelse (§31), hjælpemidler (§ 97 og 98), biler (§ 99), boligændringer (§102) – alle afgørelser, der kan være af væsentlig betydning for barnet/den unge.

DSI finder, at det udviser en mangel på respekt for børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne, at man ikke medtager disse områder.

I forhold til de afgørelser, hvor kommunerne skal tilbyde barnet/den unge en samtale savnes bemærkninger, om at der skal tages højde for de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne.

Til nr. 24 stk. 1

Det foreslås, at kommunerne fremover skal udarbejde en handleplan for alle typer foranstaltninger efter §§ 40, 42 og 62a. Der er som tidligere nævnt, ikke krav om at udarbejde en handleplan i forhold til den særlige støtte, der gives efter servicelovens §§ 28 og 29 til familier med et barn eller ung med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne.

Med forslaget, skal der altså udarbejdes en handleplan for familier med børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne, hvis barnet eller den unge får tilbudt aflastning efter §40, men ikke hvis aflastningen gives efter andre bestemmelser!

DSI finder fortsat, at familier med børn og unge med nedsat psykisk/og eller fysisk funktionsevne, der modtager støtte efter servicelovens bestemmelser, både i forhold til "børnebestemmelserne" og i forhold til de handicapkompenserende bestemmelser, skal have tilbudt at få udarbejdet en handleplan.

Der vedlægges høringssvar fra Landsforeningen LEV.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
formand

DSI
Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre

2.2.1.2-2004-2067/79

ii
3.8.2004

att. Kirsten Plambech

Vedr.: Høring om udkast til lovforslag om ændring af Lov om social service og Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (anbringelsesreform).

Under henvisning til jeres mail af 21.juni 2004 vedrørende høring om anbringelsesreformen har Landsforeningen LEV følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger

Reformen er efter vores opfattelse et forsøg på at styrke retssikkerheden for både børn og forældre, samtidig med at man ønsker at opkvalificere arbejdet inden for området. Flere tiltag har tilsyneladende flere formål: Dels at sikre bedre anbringelse af det enkelte barn, og dels at sikre materiale til fremtidig evaluering af anbringelser udenfor hjemmet – tiltag, Landsforeningen LEV finder positive.

Desværre er der i reformen ikke taget højde for de særlige vanskeligheder og behov, gruppen af børn og unge med handicap har.

Reformen beskæftiger sig med børn generelt, men eksemplerne er målrettet de socialt belastede børn. Ordene handicap eller fysisk / psykisk funktionsevne eller funktionsnedsættelse nævnes ikke, og Landsforeningen Lev finder det beklageligt, at man endnu engang laver en reform uden at beskæftige sig med denne særlige gruppe.

Ledelsesansvar og sagsbehandleruddannelse

Der lægges i reformen op til større ledelsesansvar i kommunerne med henblik på, at sagsbehandlingen ikke bliver så afhængig af den enkelte sagsbehandler. Hvordan dette skal udmøntes i praksis bliver spændende!

Endvidere lægges der op til bedre uddannelse af sagsbehandlerne indenfor området. Men desværre ser det ud til, at dette udelukkende omhandler børn og ungeområdet generelt - igen mangler fokus på gruppen af børn og unge med handicap.

En sagsbehandler kan være vældig dygtig indenfor det psykosociale børneområde uden at have kendskab til handicap eller støttebehov for børn og unge med funktionsnedsættelse.

Sammenhængende børnepolitik

Der lægges op til, at kommunerne skal udarbejde "en sammenhængende børnepolitik". Denne skal forhåbentlig også omfatte børn med funktionsnedsættelse. Det er ikke nævnt, og det ses i materialet, at man som eksempler opfordrer kommunerne til at skærpe opmærksomheden på indsatsen i dagtilbud, der ligger i særligt belastede områder.

Vedrørende § 38 – undersøgelse

Det er positivt, at man strammer op på procedure, så der stilles større krav til undersøgelsesarbejdet. Undersøgelsesarbejdet skal i henhold til § 38 afsluttes indenfor 4 måneder, hvilket vil give forældre en tidsramme.

Der er lavet en skabelon for § 38 undersøgelsen, hvilket kan give større sikkerhed for ensartede undersøgelser, samt at sagsbehandleren når hele vejen rundt i sin undersøgelse.

Men heller ikke i § 38 undersøgelsen fokuseres der på de handicappede børns særlige situation. Naturligvis kan oplysningerne om barnets handicap / funktionsnedsættelse nævnes under de punkter i skabelonen, men det er bekymrende, at man ikke i reformen viser interesse for det handicappede barns særlige forhold.

Der er stor forskel på, om et barn skal anbringes af sociale årsager, fordi forældrene ikke har en forældreevne, eller om anbringelsen skyldes barnets handicap!

§ 40 handleplan

Det er positivt, at der skal udarbejdes handleplaner ved alle § 40 foranstaltninger og ikke som hidtil kun i forbindelse med anbringelser. Dog skal det nævnes, at mange børn med funktionsnedsættelse får bevilget støtteperson / pasning i hjemmet m.v. i henhold til Servicelovens § 28, hvor der fortsat ikke er krav om handleplaner.

§ 55 – klagemulighed ved valg af anbringelsessted

Af § 55 fremgår det, at man fremover skal kunne klage over valg af anbringelsessted og ikke som hidtil kun over valg af anbringelsestype (institution, opholdssted, familiepleje).

Det lyder som en rigtig god ide, men vi har svært ved at se det i praksis for børn og unge med funktionsnedsættelse, da vi jævnligt oplever, at amterne kun har ét tilbud til barnet, når det drejer sig om aflastning eller anbringelse.

Vil man sikre en reel klageret ved f.eks. at give ankesystemet mulighed for at pålægge et amt at søge alternativer udenamts, etablere alternativer indenfor eget amt, eller vil denne klageret blive illusorisk for forældre med handicappede børn?

Der lægges op til, at også barnet skal kunne klage, og at aldersgrænsen er 12 år for klageret. Det vil flere børn med f.eks. udviklingshæmning ikke umiddelbart kunne leve op til. Hvordan vil disse børns retssikkerhed blive sikret?

Børnesamtalen

Det er positivt, at der kommer krav om børnesamtale – særligt hvis det følges op af uddannelse til sagsbehandlere, der skal varetage opgaven.

Men kravet om børnesamtalen kan være et stort problem indenfor handicapområdet, idet mange børn med udviklingshæmning og andre handicaps ikke er i stand til at kommunikere på normal vis. Reformen kræver flere steder, at sagsbehandleren skal sikre, at barnets mening kommer til udtryk. Det drejer sig om undersøgelsesfasen, handleplanen, valg af foranstaltning og anbringelsessted.

Sagsbehandleren skal sikre, at børn fra 12 år får en ankevejledning vedrørende valg af anbringelsessted.

Det ses ikke i reformen, hvordan man skal stille sig til de børn og unge, der på grund af udviklingshæmning eller anden funktionsnedsættelse slet ikke kan tage stilling til disse spørgsmål. Hvordan vil man sikre, at også disse børns mening kommer til udtryk?

Afsluttende bemærkninger

Det skal bemærkes, at mange forældre til børn med handicap får bevillinger i henhold til Servicelovens § 28 (og § 29), og at der ved brug af disse paragraffer ikke stilles krav om

- § 38 undersøgelse
- handleplan
- partsstatus for over 15 årige
- børnesamtale

146

Grethe Håkansson

Fra: Socialministeriet
Sendt: 3. august 2004 15:56
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: Bemærkninger vedr. Anbringelsesreform

Høring 2004 -
Anbringelsesrefo...

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Børnesagens Fællesråd [mailto:bf@boernesagen.dk]
Sendt: 3. august 2004 14:35
Til: Socialministeriet
Emne: Bemærkninger vedr. Anbringelsesreform

Socialministeriet

Att. Kirsten a' Rogvi / Nina Eg Hansen

Børnesagens Fællesråd sender hermed fil med bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform) Med venlig hilsen Hanne Petersen, sekretær

- 5 AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

217-512

BØRNESAGENS FÆLLESRÅD

Vesterbrogade 24, 2.th., DK 1620 København V. - Tlf.: 33 22 17 33 Fax: 33 22 17 50
e-mail: bf@boernesagen.dk - www.boernesagen.dk

København, den 5. august 2004

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Pr. mail sm@sm.dk

Att. Kirsten á Rogvi/Nina Eg Hansen

Socialministeriet har den 11. juni 2004 bedt Børnesagens Fællesråd om eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform).

Ifølge de almindelige bemærkninger til lovforslaget er baggrunden for reformen, at forskning og evalueringer gang på gang har vist, at kvaliteten i indsatsen for udsatte børn og unge er for dårlig. Blandt andet arbejdes der ikke tilstrækkeligt målrettet i forhold til det enkelte barns behov, der følges ikke op på indsatsen, og der dokumenteres ikke i et omfang, der gør det muligt at vurdere virkningerne af indsatsen. Desuden sikres børnenes retssikkerhed ikke tilstrækkeligt. Det siges i bemærkningerne, at årsagen til flere af problemerne hænger sammen med en meget utilstrækkelig kommunal sagsbehandling, som for eksempel kan betyde, at der ofte forud for afgørelsen om en foranstaltning mangler grundige undersøgelser af barnets situation, - undersøgelser, som kan danne grundlag for en målrettet indsats. Tilsvarende mangler der ofte handleplaner, som beskriver klare mål og delmål med henblik på at synliggøre kravene til selve indsatsen, og sådan at der kan ske opfølgning og eventuelle justeringer.

Børnesagens Fællesråd er meget enig i, at der i forbindelse med indsatsen overfor udsatte børn, unge og deres familier er en række grundlæggende problemer som blandt andet de nævnte. Fællesrådet er imidlertid mere i tvivl om, hvorvidt problemerne kan løses via ny lovgivning, hvis der ikke samtidig sættes ind med en massiv indsats for at ændre den kommunale praksis på området. Fællesrådet er i den forbindelse opmærksom på, at også partierne bag anbringelsesreformen er klar over problemstillingen, idet det blandt andet fremgår om implementeringen, at der allerede i den eksisterende lovgivning er lagt vægt på flere af de mål, som lovudkastet indeholder, men at bestemmelserne ikke bruges i tilstrækkeligt omfang i overensstemmelse med intentionerne.

Ændringerne i udkastet til lovforslag er på denne baggrund et yderligere forsøg på forbedre indsatsen på dette særlige sociale område blandt andet således, at den bringes i overensstemmelse med intentionerne i den allerede gældende lovgivning.

I et forsøg på at opnå en tidligere indsats overfor børn og unge, der har problemer, skal en kommune fremover skriftligt bekræfte en underretning om, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Desuden skal en § 38 undersøgelse som hovedregel være gennemført senest 4 måneder efter, at kommunen har fået viden om problemer hos barnet, den unge eller familien. Det fastlægges, at en § 38-undersøgelse skal omfatte bestemte forhold hos barnet eller den unge, - ressourcer og problemer med hensyn til barnets eller den unges udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritid og venner skal altid indgå og desuden andre relevante forhold. Udarbejdelse af handleplaner bliver et krav ved alle foranstaltninger, og de skal for at sikre en sammenhæng i indsatsen omfatte samme forhold som ved § 38-undersøgelsen.

Det præciseres desuden, at kommunen har pligt til at overveje, om der også skal foretages en § 38-undersøgelse af søskende til et barn, der har behov for særlig støtte.

I forbindelse med et barns eller en ungs anbringelse uden for hjemmet skal kommunen særskilt tage stilling til skolegangen samtidig med valg af anbringelsessted, og der indføres en regel om, at kommunen mindst én gang om året skal tale med barnet på selve anbringelsesstedet. Der sker en udvidelse af hjemtagelsesperioden fra 3 til 6 måneder, så et barn eller en ung kan blive på anbringelsesstedet i en længere periode, selvom samtykket trækkes tilbage. Det samme gælder, hvis det er kommunen, som ønsker barnet hjemgivet.

Bestemmelserne om efterværn forbedres væsentligt. En kommune skal fremover tage stilling til eventuelt efterværn 6 måneder, før den unge fylder 18 år. Den unge kan fremover fortryde et fravalg af efterværn, og der bliver mulighed for et mere fleksibelt efterværn, så den unge kan komme tilbage til anbringelsesstedet på kortvarige ophold for eksempel i forbindelse med ferier og højtider. Desuden foreslås det, at en klage over, at der ikke ydes efterværn i form af opretholdelse af et ophold på et anbringelsessted, får opsættende virkning.

Adgangen til at klage over valg af et anbringelsessted og ændring af et anbringelsessted udvides fra at gælde forældre og unge over 15 år til også at omfatte unge over 12 år. Klagemuligheden omfatter fremover både anbringelsestype og det konkrete anbringelsessted. Herudover foreslås det, at klager over valg og ændring af anbringelsessted får opsættende virkning, så der ikke kan ske en flytning, før klagen er behandlet.

Inddragelse af barnet, familien og netværket skal efter lovudkastet - som det allerede er fremgået - på flere måder fremmes. Kommunen får blandt andet pligt til en samtale med barnet, inden der træffes afgørelser, som vedrører det. Og altså ikke kun i forbindelse med beslutninger om at iværksætte foranstaltninger eller beslutning om hjemgivelse fra et anbringelsessted. Det foreslås endvidere, at kommunen skal overveje, hvordan der kan ske en systematisk inddragelse af familie og netværk i forbindelse med problemer for et barn eller en ung.

Der lægges op til at fremme netværksanbringelser ved, at kommunen skal kunne foretage en konkret godkendelse af en netværksplejefamilie. Efter forslaget skal der være særlige regler for honorering af netværksplejefamilier i form af dækning af udgifter og eventuelt dækning af tabt arbejdsfortjeneste. For både netværksplejefamilier og plejefamilier får kommunen pligt til at sørge for en obligatorisk uddannelse i forbindelse med en godkendelse.

Med hensyn til tilbudsviften i servicelovens § 40 sker der blandt andet en understregning af, at de forskellige foranstaltninger i viften dækker typer af støtte, og at hver type kan have forskelligt indhold. Hver type kan med andre ord tilpasses i sit indhold efter behovet i den enkelte situation.

For unge over 15 år understreges det, at §38-undersøgelsen skal afdække de særlige forhold, der vil kunne være for denne aldersgruppe. Det fremhæves, at kommunerne har mulighed for at tilbyde en indsats i form af egne værelser, bostøtte-steder mv. ved at udskille disse former for anbringelsesmuligheder fra plejefamiliebegrebet. Det understreges imidlertid samtidig, at der fortsat vil være større børn, for hvem den bedste løsning vil være en egentlig anbringelse.

Endelig skal det nævnes, at en kommune får pligt til at udarbejde og vedtage en børnepolitik, som skal være med til at sikre en sammenhæng mellem den generelle og forebyggende indsats og den konkrete særlige indsats overfor børn og unge, der har brug for særlig støtte.

Hermed er en række centrale punkter i lovudkastet kort omtalt. Alt i alt vurderer Børnesagens Fællesråd, at de enkelte initiativer i lovudkastet vil udgøre et fremskridt i arbejdet for udsatte børn, unge og deres familier under den selvfølgelige forudsætning, at de nye bestemmelser i praksis bliver implementeret og overholdt i kommunerne. Som Børnesagens Fællesråd ved flere lejligheder har bemærket i forskellige henvendelser til Socialministeriet er det imidlertid ikke nogen selvfølge.

Både undersøgelser og mange enkeltsager har vist, at kommuner har besvær med at overholde bestemmelserne i den sociale lovgivning vedrørende udsatte børn, unge og deres familier. Og det gælder selv bestemmelser, som har været en del af lovgivningen i mange år som for eksempel kravet om udarbejdelse af handleplaner i forbindelse med anbringelser og om samtaler med børn. Der skal derfor som tidligere nævnt gøres en betydelig indsats fra centralt hold, hvis lovgivningen på dette område i praksis skal omsættes til virkelighed. Som ligeledes tidligere nævnt har Fællesrådet bemærket, at partierne bag reformen er enige i, at her er et betydeligt problem. Derfor har Børnesagens Fællesråd med interesse bemærket, at der skal være øget opmærksomhed på mulighederne for, at de sociale nævn og den sociale ankestyrelse kan undersøge disse typer sager af egen drift, og at Ankestyrelsen skal foretage praksisundersøgelser også på dette område i kommunerne.

Børnesagens Fællesråd vil imidlertid opfordre til, at området kontinuerligt bliver fulgt på en måde, så der kan gribes hurtigt ind, når der konstateres manglende overholdelse af lovgivningen og dens intentioner. Denne opfordring skal især ses i lyset af, at de nævnte problemer ikke er nye, tværtimod. De har kunnet iagttages i årevis. Derfor er der brug for hurtig indgriben, så der voldes mindst mulig skade for de pågældende børn og unge og deres familier.

Udover disse bemærkninger kan Børnesagens Fællesråd henvise til høringssvarene fra Familieplejen Danmark og FBU ForældreLANDSforeningen.

Med venlig hilsen

Peter Grevsen
Formand for Børnesagens Fællesråd

Grethe Håkansson

Fra: Socialministeriet
Sendt: 3. august 2004 15:55
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: FBU Forældrelandsforeningens høringssvar vedrørende "anbringelsesreformen"

udkast til
øringssvar, aug. 0..

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: FBU Landssekretariat [mailto:sek@fbu.dk]
Sendt: 3. august 2004 11:11
Til: Socialministeriet
Emne: FBU Forældrelandsforeningens høringssvar vedrørende "anbringelsesreformen"

Til Socialministeriet

med henvisning til jeres journalnummer 217 - 512

Hermed fremsendes FBU ForældreLANDSforeningens høringssvar til udkast til lovforslag vedrørende "anbringelsesreformen".

Mange hilsener

Lene Jørgensen
Landssekretær / Socialrådgiver

- 5 AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

217-512

**FBU ForældreLANDSforeningen
Landssekretariatet
Bernstorffsvej 20
2900 Hellerup
3.8.04**

**Til
Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K**

Vedr. j.nr. 217 - 512

FBU's

HØRINGSSVAR

til socialministeriets lovforslag til forstærket indsats for udsatte børn og familier

Indledende bemærkninger

FBU tilslutter sig de formulerede mål og hensigter med den forstærkede indsats for udsatte børn, unge og familier – både på det konkrete plan i forhold til det enkelte barn og den enkelte familie og på det mere generelle plan med initiativer til styrkelse af kommuners / medarbejderes muligheder for at udføre arbejdet rimeligt kvalificeret.

Det er der (også) efter FBU' s erfaring stærkt brug for mange steder i landet.

Lovforslaget bygger på det mål og den forudsætning, at kommunerne skal blive – og bliver - bedre til at løse opgaverne.

FBU' s bemærkninger til lovforslaget er givet under samme forudsætning, herunder at kommunerne i højere grad fremover overholder lovgivningen, bl.a.

- retssikkerhedsloven, så formelle procedurer - som samtidig er hensigtsmæssige arbejdsmetoder - overholdes, således at børn, unge og forældre reelt inddrages og sikres ret til medvirken i egen sag og til medvirken ved problemdefinering og problemløsning
- serviceloven med dens beskrivelse af formål, rammer og muligheder for indsats, beskrivelse af "arbejdsgange" og metoder i arbejdet (undersøgelse – beslutning – handleplan – revision af handleplan – inddragelse af børn og forældre i arbejdet etc.)

FBU forudsætter således, at kommunerne skal blive – og bliver - bedre til dette arbejdsområde og generelt kommer til at udføre arbejdet med at støtte udsatte børn og unge med respekt for familiers ret til selv at tilrettelægge deres liv og leve det, og - i forhold til børn, unge og familier - at agere som system vel vidende, at man kun kan "bestemme" der, hvor lovgivningen direkte giver adgang til det.

Det betyder, at kommuner i langt de fleste situationer (formentlig 95 %) gennem medarbejdere skal stille deres faglighed til rådighed for familierne og ikke "over" familierne, således at familier styrkes til selv at være med til at bedre mulighederne for deres barns udvikling og trivsel - i samarbejde med den faglige ekspertise.

Øgede midler til efteruddannelse er meget relevant og nødvendigt for på denne måde at søge at kvalificere særligt de medarbejdere / sagsbehandlere, som har til opgave at "lede" en undersøgelse og den evt. efterfølgende indsats, herunder samarbejdet med barn, ung og forældre.

Med øgede kvalifikationer og bedre rammer til at udgøre arbejdet indenfor – vil sagsbehandlere som "samspillere" med udsatte familier, som "undersøgere" og som "bestillere" af indsatser kunne indtage den meget centrale position som leder af indsatsen og dermed være med til at stille krav om kvalitet i indsatserne – både de forebyggende og ved anbringelse.

Hvis forudsætningen - at kommuner skal blive bedre i stand til at løfte opgaverne på dette område - viser sig ikke at holde, vil FBU særligt udtrykke sin bekymring og uro på følgende områder

- ændret tidsforløb mellem opfølgning på handleplan
- netværksanbringelser

FBU's synspunkter og konkrete anbefalinger vedrørende lovforslaget vil blive uddybet nærmere under lovforslagets enkelte punkter nedenfor, fra side 5.

I forligsteksten fra 15.4.04 omtales en række initiativer, der ikke på nuværende tidspunkt indebærer lovgivning.

FBU vil gerne allerede nu benytte lejligheden til at knytte enkelte bemærkninger og direkte anbefalinger til punkterne "stærkere kontrol med kommunerne", "implementering" og "opfølgning."

FBU har flere gange tidligere benyttet sig af muligheden for at give vores erfaringer videre om mangelfuld sagsbehandling på området for udsatte børn, unge og deres familier. Det vil vi ikke gentage her, men gå direkte videre til konkret anbefaling af følgende:

- **etablering af en statslig, uvildig konsulentordning på området for udsatte børn, unge og deres familier**

- **etablering af et statsligt videnscenter på området (i forvejen er etableret et udviklings- og formidlingscenter)**
- **at Ankestyrelsen gennemfører praksisundersøgelse om sagsbehandling af og grundlaget for beslutninger om kontakt og samvær mellem børn, unge og deres forældre, servicelovens § 57, stk. 2**

Uvildig konsulentordning

FBU har i telefonrådgivning på FBU – LINIEN mange henvendelser (og i stigende antal) fra primært forældre – men også personer fra slægt og netværk eller anbringelsessteder – som har behov for meget konkret vejledning på området.

Vi er bekendt med, at mange organisationer på "børn og unge - området" har lignende henvendelser.

Ofte er konkret vejledning ikke nok. Ofte kunne der være brug for at kunne gå mere aktivt ind i rådgivning i sager mellem forældre, barnet, den unge eller andre og kommunen, myndigheden.

I forslaget om etablering af en uvildig konsulentordning er vi inspireret af Den uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH), som er oprettet efter § 70 a i Lov om Social Service og som nylig har udgivet sin første redegørelse for året 2003. Fra redegørelsen vil vi her gengive dele af beskrivelsen af konsulentordningens opgaver:

DUKH's opgave er at bidrage til at styrke retssikkerheden ved at rådgive om ydelser og sagsbehandling på handicapområdet.

DUKH rådgiver både borgere (primært brugere og pårørende) og myndigheder, herunder sagsbehandlere.

Konsulentordningen skal yde rådgivning på et uvildigt grundlag. Det betyder, at konsulenten ikke tager parti for hverken borger eller myndighed, men bestræber sig på at tilrettelægge rådgivningen, så begge parter kommer til orde.

DUKH kan ikke stille en bisidder til rådighed, men deltager gerne i møder mellem borger og myndighed som uvildig konsulent.

I Kommunernes Landsforenings tidligere kommentarer i forbindelse med strukturreformen i notatet "Socialområdet - det vil KL:" bemærker vi, at KL gerne ser en uvildig rådgivningsmulighed for borgeren og KL uddyber:

"Det vil aldrig kunne undgås, at en borger føler, at vedkommendes sagsbehandling ikke er foregået helt som den burde. Borgeren bør kunne få vurderet og kvalificeret sin vurdering af en uvildig instans. Tilsvarende kan en sagsbehandler også opleve, at man ikke kan få forklaret forholdene på en måde, der er forståelig for borgeren."

Til slut i omtalen henviser KL til DUKH.

FBU finder, at der i høj grad på området med udsatte børn og deres familier er brug for en lignende ordning.

Som på handicapområdet er det et område, som for de berørte familier er meget "følsomt", og hvor det både for familiernes retssikkerhed og for udsigten til godt udbytte af den fælles indsats (familiens egen og den offentliges) er af afgørende betydning, at børn, unge og forældre møder en kvalificeret rådgivning og sagsbehandling.

En uvildig konsulentordning vil kunne understøtte dette.

Og et Videnscenter for udsatte børn, unge og deres familier

Fra mange sider – herunder de seneste års forskning og undersøgelser – er der peget på, at der på området er stærkt brug for at samle den viden, som findes her i landet og internationalt, at udbygge den og ikke mindst være til rådighed med formidling til aktører på området – både de professionelle og de mennesker, de drejer sig om.

En uvildig konsulentordning og et videnscenter kan være med til at bedre kvaliteten i indsatsen og give såvel brugere som professionelle mulighed for en uvildig rådgivning og en formidling af viden til brug for deres egen virksomhed – sagsbehandlingen og indsatsen omkring den enkelte familie og deres børn og unge.

En uvildig konsulentordning og et videnscenter vil være et væsentligt supplement til den stærkere kontrol med kommunernes indsats og give kommunernes medarbejdere og brugere mulighed for at hente rådgivning og støtte i arbejdet.

En mere positiv og støttende tilgang som mulighed ved siden af den mere kontrollerende og på den måde indgribende.

FBU er opmærksom på, at regeringen i forbindelse med strukturreformen har fokus på behovet for konsulentordninger og Videns- og formidlingscentre.

FBU vil fremhæve, at vi gerne ser forslaget om uvildig konsulentordning vurderet i forbindelse med herværende lovforslag, således at en uvildig konsulentordning på området fra lovændringernes ikrafttræden kan blive ovennævnte vigtige supplement til den stærkere kontrol med kommunernes arbejde.

FBU indgår som brugerorganisation naturligvis gerne i et evt. videre arbejde.

Praksisundersøgelse om beslutninger efter servicelovens § 57, stk. 2

Gennem telefonrådgivning på FBU - LINIEN og gennem på frivillige støtte- og rådgivningsarbejde får FBU mange henvendelser fra familier, hvor kontakt og samvær mellem barn, ung og forældre er reguleret gennem beslutninger truffet af kommunen. Der er tale om beslutninger, som af forældrene opleves som meget indgribende og ofte uforståelige - ikke mindst i situationer, hvor der er tale om aftalte (frivillige) anbringelser.

Som "sagen" beskrives af forældre er vi i FBU ofte uforstående overfor kommuners arbejde / beslutninger på dette følsomme og indgribende område.

Derfor anbefalingen af, at Ankestyrelsen foretager en praksisundersøgelse på området - evt. stikprøvevis.

De enkelte punkter i lovforslaget

§ 1

1.

Kravet om en sammenhængende børnepolitik vil styrke det politiske fokus på, hvordan kommunen sikrer relevant hjælp og støtte til udsatte børn og deres familier – og hvordan denne støtte kan sættes ind så tidligt som muligt og indenfor "normalsystemets" muligheder og dermed kan være med til at sikre, at børn og unge ikke udstødes unødigt – bl.a. fordi der alt for sent er sat undersøgelse, hjælp og støtte ind.

(Vi har i FBU mange eksempler på, at forældre gennem lang tid, nogle gange gennem flere år, har bedt om hjælp og støtte til deres barn – og at hjælpen først kom, da anbringelse udenfor hjemmet viste sig at være eneste tilstrækkelige mulighed).

3.

Kravene til en bredere og helhedsorienteret undersøgelse med fokus på både problemer og ressourcer hos barn, familie og nedværk bør kunne støtte, at undersøgelser generelt bliver mere kvalificerede.

Kravet om, at en undersøgelse skal gennemføres hurtigst muligt og være afsluttet indenfor en bestemt tidsramme efter henvendelsen eller underretningen er meget relevant.

Det er (også) FBU's erfaring, at nødvendige undersøgelser langt fra altid iværksættes – og langt fra altid afsluttes med en faglig konklusion. Og som omtalt under 1. oplever mange familier, at deres barn i perioder ikke får relevant hjælp.

Fastsættelse af tidsfrist vil også komme børn, unge og familier, som selv retter henvendelse om hjælp, til gode.

Lovhjemmel til at gennemføre undersøgelsen uden samtykke ved at indhente eksisterende oplysninger er væsentlig.

Det kan være nødvendigt – og når det er nødvendigt at gennemføre undersøgelse uden samtykke, er det ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt vigtigt for forældre og unge på 15 år og derover, at der er en klar lovhjemmel.

4.

Vedr. § 40, stk. 5

FBU vil benytte lejligheden til at foreslå en uddybning i den kommende vejledning om, hvad der f.eks. kan ydes økonomisk støtte til "for i væsentlig grad at bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og børn", f.eks.

Udgifter til transport i forbindelse med samvær, tilskud til udgifter til ferie, udflugter og andre aktiviteter under samvær for at øge børn og forældres mulighed for at få nogle fælles oplevelser - muligheder, som mange forældre til anbragte børn ikke har mange af, da de ofte har meget lave indtægter.

Samtidig vil denne mulighed for støtte give forældre mulighed for at få oplevelser fælles med deres børn, som kan sammenlignes med de oplevelser børn får med plejefamilier og andre anbringelsessteder.

9.

FBU er **forundret over**, at denne ret nye bestemmelse skal ændres, således at der bliver udvidet adgang til at bruge den.

Har man i Folketinget eller Socialministeriet baggrund for at vide, at der er behov for denne udvidelse ?

Ændringen fra højst 3 til højst 6 måneder giver god mening – dels for at barnet kan vænne sig til den ændrede situation, og dels for at kommune og forældre sammen kan få lagt en god plan for hjemgivelse og støtte efter hjemgivelsen – herunder f.eks. finde egnet skole, egnet dagtilbud, kontaktperson eller personlig rådgiver og dels få iværksat evt. relevant støtte til familien.

10.

FBU hilser forslaget i § 46, stk. 4 velkommen.

Vi har erfaring for, at forældres eller unges ønske om ophør af anbringelse på et tidligere tidspunkt, end kommunen finder relevant, kan medføre, at kommunen ikke føler nogen forpligtelse til at vurdere barnets / den unges behov for fortsat særlig støtte og dermed heller ikke til at iværksætte en særlig støtte.

"Når I tager ham hjem nu, må I klare jer selv ligesom andre familier !"

Og forslaget i 46, stk. 5 er meget velkomment.

Det må øge de unges mulighed for fortsat støtte gennem efterværn, at kommunen får pligt til at træffe beslutning – og dermed skærpe den unges blik for sine mulige rettigheder, herunder ret til at klage over en afgørelse.

13.

FBU har **ikke en eentydig holdning** til den formelt nye type plejefamilie – netværksplejefamilier (såvel aflastning som døgnpleje).

Der er delte meninger om hensigten om brug af netværksplejefamilier i øget omfang, ligesom der er delte meninger om den forskellige aflønningsform.

FBU anerkender naturligvis erfaringerne fra bl.a. Sverige, men har samtidig det udgangspunkt, at det gennem netværksanbringelse – særligt ved slægtsanbringelser - må sikres, at barnets forældre og søskende fortsat har deres "plads" i slægten samtidig med, at det konkrete barn er anbragt i slægten.

Centralt for FBU er imidlertid, at anbringelser i plejefamilier og i netværksplejefamilier altid skal være meget nøje og fagligt funderet, bl.a.

- Barnet (formålet med anbringelsen) skal være egnet til at bo i plejefamilie
- Det skal være tydeligt, hvilken rolle den pågældende plejefamilie skal have – forventes det, at plejefamilien skal være barnets primære familie eller skal plejefamilien supplere barnets egen familie ?

- Matchningen af barn og plejefamilie skal være grundig – herunder skal samarbejde og kontakt med barnets forældre og familie / netværk tillægges vægt
 - Personer i barnets netværk må aldrig blive presset af kommunen til at blive netværksplejefamilie
 - Anbringelse i netværksplejefamilier skal altid være med alles samtykke / billigelse.
- FBU fraråder meget stærkt, at netværksanbringelser bruges ved tvangsmæssige anbringelser, da det i den situation må blive meget vanskeligt at bevare de samlede familiemæssige relationer, når forældrene ikke ønsker, at barnet anbringes. Det er selvfølgelig en mulighed, at forældrene - hvis tvangsfjernelsen bliver en realitet, vil være indstillet på, at barnet får ophold hos en netværksplejefamilie.
- Netværksplejefamilier (og barn, forældre og øvrig familie) skal have særlig kvalificeret hjælp og støtte til at "håndtere" anbringelsen.

§ 49, stk. 3 med krav om, at plejefamilier som led i godkendelsen skal deltage i kursus i at være plejefamilie, er et godt første skridt i retning af at kvalificere plejefamilier til den krævende opgave, det altid må forventes at være, at tage imod et barn med særlige behov for støtte i sin familie.

15.

Med lovforslaget gives der hjemmel til, at barnets opholdskommune kan dække forældres udgifter til transport til møder i barnets opholdskommune, når forældrene selv har bopæl i anden kommune.

En vigtig bestemmelse, så økonomien ikke skal være en hindring for, at forældre kan deltage i møder og hermed blive inddraget i arbejdet omkring deres anbragte barn.

Men hvad betyder "kan" ?

Hvad kommer det an på ? Er det hensigten, at det skal komme an på en økonomisk vurdering ? eller hvad skal indgå i kommunens beslutningsgrundlag ?

I § 123, stk. 5 fremsættes forslag om, at forældre og barnet, der er fyldt 12 år, har ret til at få dækket udgifter til transport ved møder i Ankestyrelsen.

FBU anbefaler, at forældre får en tilsvarende ret til at få dækket transportudgifter ved møder i barnets selvstændige opholdskommune.

17.

Skolegang

"Samtidig med valg af anbringelsessted skal der tages stilling til barnets eller den unges skolegang."

FBU finder, at det burde være en selvfølge – men også vores erfaringer viser, at der er behov for den understregning af helhed i indsatsen omkring barnet. Vi møder jævnligt forældre, hvis børn eller unge ikke har modtaget undervisning i halve og hele år.

Besøg hos barnet / den unge

FBU finder, at der i vejledningen om særlig støtte til børn og unge skal være en yderligere beskrivelse af, hvad målet/målene er med, at kommunen skal besøge og holde kontakt med barnet og den unge.

I bemærkningerne til lovforslaget er det beskrevet, hvad kommunen skal have ud af besøget og kontakten. FBU kunne ønske en uddybning af, hvad barnet eller den unge kan forvente at få ud af besøgene og kontakten.

En samtale – måske kun én gang årligt – og måske med skiftende personer, er langt fra tilstrækkeligt til at opbygge den kontakt med barnet eller den unge, som vil være afgørende for, om barnet eller den unge føler sig ”set og hørt” af sin kommune.

Samvær med personer fra netværket

Godt med denne lovmæssige understregning af at barnets kontakt med vigtige personer i netværket kan være med til at sikre stabilitet og kontinuitet i barnets liv.

Den nuværende formulering i vejledningen har ikke været tilstrækkelig til at sikre, at kommunen har varetaget denne opgave.

Efter FBU' s erfaring er der mange steder brug for en holdningsændring i kommunen og en indsigt i og viden om betydningen af relationer under opvæksten.

Det være sig relationer til f.eks. bedsteforældre, barnets legekammerater og andre vigtige personer.

Betydningen af at barnet eller den unge kan bibeholde kontakten med vigtige personer medfører færre brud i relationer – men betyder også, at kommunerne i højere grad skal anbringe børn og unge tættere geografisk på deres hjem, således at bibeholdelse af relationerne bliver realistisk og praktisk mulig.

Det bliver også en udfordring til planlægningen af barnets samvær og kontakt med forældre, søskende og andre vigtige personer i netværket.

Barnet eller den unge skal ikke stresses af de mange kontakter.

FBU anbefaler, at kommunen i langt højere grad end i dag ser barnets relationer med familie og netværk som en helhed (hvor det er muligt) og undlader de ofte meget skrappe indgreb med regulering af samvær, i særlig grad besøg i hjemmet og i familien, som FBU i dag er vidende om, selv for større børn og unge.

18.

FBU nærer store betænkeligheder ved i loven at ændre kravene til, hvornår kommuner skal revidere handleplaner ved både forebyggende foranstaltninger og ved anbringelser samtidig med, at vi finder skærpelsen ved, at selve indsatsen skal vurderes, som meget betydningsfuld.

Betænkelighederne har baggrund i mange forældres erfaringer med, at kommuner i dag ikke lever op til kravene om hverken udarbejdelse eller revision af handleplaner ved anbringelser – og at der ofte ingen eller meget ringe kontakt er mellem kommune og forældre og mellem kommune og barn i forløbet.

Forældres og børns oplevelse af ikke at blive hørt og inddraget får endnu sværere vilkår, når kravet til revision af handleplan udskydes til én gang årligt.

Vi er helt opmærksomme på, at der i bemærkningerne lægges op til at indsats og handleplaner skal vurderes og revideres efter behov – og at tidsrammerne i loven er maksimale.

Alligevel vil FBU anbefale følgende ændring i forhold til lovforslaget:

- at handleplanen fortsat skal revideres med højst 6 måneders mellemrum
- og at vurdering af indsatsen skal finde sted med højst 1 års mellemrum.

Samtidig vil FBU anbefale, at samtale og kontakt med forældre i forbindelse med revision af handleplan og vurdering af indsatsen i den kommende vejledning får samme omtale og fremhævelse som samtale og kontakt med barnet eller den unge, således at forældre rent faktisk bliver inddraget i den proces, det er at revidere handleplan og vurdere indsatsen. Det er ikke tilstrækkeligt at henvise til de mere almene betragtninger, som bl.a. formålsbestemmelserne i § 32.

Allerhelst skulle det fremgå tydeligt af lovtæksten, at revision af handleplan og vurdering af indsats forudsætter kontakt og samarbejde med forældre, barn og ung.

Til stk. 2

FBU vil igen anbefale, at det direkte i lovtæksten skal fremgå, at kommunens vurdering af, om der er behov for revision af den særskilte plan for forældrene skal finde sted efter kontakt med forældrene.

19.

FBU hilser denne bestemmelse meget velkommen !

Den må kunne være med til at skærpe alles opmærksomhed på at sikre, at forældre bliver informeret om barnets hverdag og at konflikter i samspejlet mellem forældre og anbringelsessted forebygges eller løses – alt sammen af betydning for forældres mulighed for fortsat at være og føle sig som forældre og for at forældre – i bedste fald – kan ”bakke op om barnet” under anbringelsen.

20.

Også denne bestemmelse er velkommen.

Det er imidlertid vores erfaring, at kommuner hidtil har fundet løsninger i § 40 til at støtte samvær mellem forældre og børn – efter aftale.

Denne bestemmelse vil give konkret lovhjemmel til støtten – og samtidig understrege den skarpe og tydelige forskel, der er på støttet samvær og overvåget samvær, og dermed bedre retssikkerheden for forældre, børn og unge.

22.

Også meget velkommen til denne bestemmelse om at sikre systematisk inddragelse af barnet, den unge, familie, slægt og øvrige netværk - både i undersøgelsen og i overvejelser om social indsats !

Væsentligt med lovgivningsmæssigt øget fokus på ressourcer og muligheder i familie og netværk.

Stabilitet og kontinuitet i barnets opvækst vil gennem denne inddragelse blive styrket.

23.

Den øgede inddragelse af barnet og den unge i beslutninger om foranstaltninger, om valg af anbringelsessted og samvær med familie og netværk under anbringelse vil øge barnets eller den unges oplevelse af inddragelse og dermed viden om, hvad der sker omkring og med dem.

24.

I selve lovteksten er i 4. linie brugt ordene "opstille en handleplan".

"Opstille" opfatter vi som et meget teknisk begreb og vil anbefale ordet "udarbejde" som i 1. linie.

I øvrigt kan FBU tilslutte sig de skærpede krav til handleplaner, som er beskrevet.

Handleplaner udarbejdet med direkte henvisning til den gennemførte undersøgelse og med opstilling af mål og delmål i samarbejde mellem kommune og familie vil kunne give børn, unge og deres forældre mulighed for øget indsigt i baggrunden for og formålet med indsatsen.

Den systematiske arbejdsmetode, som brug af undersøgelse, handleplan og revision af handleplan er udtryk for, vil – anvendt efter hensigten – kunne give barnet, den unge, forældrene og netværket oplevelse af muligheden for reel inddragelse og medvirken.

37 – 42.

Lovforslagene vil give unge, som forud for det fyldte 18 år har fået støtte efter servicelovens bestemmelser, øget adgang til samme støtte som før i form af "efterværn" – også selv om de selv fravælger det, eller kommunen beslutter ikke at iværksætte det på et givent tidspunkt, mens den unge er 18 – 22 år. Det er rigtig godt med denne "fortrydelsesmulighed" !

44.

Igen her velkommen til en præcisering og en udvidelse af klageadgangen for forældre – og for børn og unge.

Præcisering i form af, at der kan klages over valget af helt konkret anbringelsessted og ikke kun over anbringelsestype.

FBU anbefaler, at klageadgangen udvides yderligere, således at personer fra netværket, som ønsker mulighed for kontakt og / eller samvær med et anbragt barn eller ung får selvstændig klageadgang over afgørelser om samvær og kontakt.

Forældremyndighedsindehavere har i dag klagemulighed over en sådan afgørelse – men ikke dem, det direkte berører, nemlig netværkspersonen eller barnet under 15 år.

FBU finder det rimeligt at sådanne afgørelser, truffet af kommunen, får mulighed for at blive indbragt af de berørte og prøvet ved det sociale nævn.

Muligheden for klageadgang vil kunne være med til at påvirke den holdningsændring, der er behov for på dette område – således at der kommer øget fokus på barnets behov for

sammenhæng og kontinuitet i sit liv og samtidig øget fokus på ressourcer i familie og netværk.

46.

Godt med denne bestemmelse ! Mange forældre til anbragte børn er mennesker med lave indkomster, hvor udgifter til transport til Ankestyrelsen kan være en stor belastning for økonomien.

Bestemmelsen vil øge retssikkerheden og forældres og unges mulighed for at blive hørt i Ankestyrelsen.

§ 2

2.

FBU har 2 anbefalinger / forslag i forbindelse med en klages opsættende virkning.

- klager over kommunens beslutning om ophør af anbringelse af børn og unge under 18 år skal have opsættende virkning
- og at kompetencen til at give en klage opsættende virkning ved valg af anbringelsessted og ændring af anbringelsessted tillægges det sociale nævn og ikke kommunen.

I FBU er vi bekendt med flere forløb, hvor forældre ønsker, at en anbringelse af barnet skal fortsætte – men hvor kommunen ikke finder grundlag herfor.

Det er vores umiddelbare indtryk, at der kan ligge økonomiske motiver til grund.

I disse situationer finder vi, at forældres klage over ophør af anbringelsen ligeledes bør have opsættende virkning.

M.h.t. beslutning om opsættende virkning er FBU opmærksom på, at en kommune nogle gange må og skal kunne handle hurtigt af hensyn til et barns sundhed og udvikling.

Det må imidlertid være muligt for de sociale nævn at ”indrette” sig administrativt på en sådan måde, at nævnet er ”gearet” til hurtigt at kunne vurdere ”sagens alvor” og tage stilling til, om der er grundlag for opsættende virkning.

Med venlig hilsen
og på FBU's vegne

Alice Sørensen
Formand

Lene Jørgensen
Landssekretær og socialrådgiver

Jørgen Lauterbach
 civ.ing.
 Søndergårdsvej 20
 4320 Lejre
 Tlf. 46 48 08 50

Lejre, den 4. august 2004

Socialministeriet
 Holmens Kanal 22
 1060 København K
 att. Børneenheden

Bidrag til høringsvar vedr. anbringelsesreformen

Socialpolitisk Forening afholdt den 11. maj 2004 et møde, hvor kontorchef Kirsten á Rogvi redegjorde for "Det nye udspil fra socialministeriet".

Mødet var det sidste i rækken af Gå-hjem-møder 2004, "Anbringelser - kan vi gøre det bedre?".

Under den efterfølgende debat henledte jeg opmærksomheden på en rapport om et forsøgsprojekt "Øget samarbejde i sociale og familieretlige sager om børn", der i 2002-03 er gennemført i et samarbejde mellem Civilretsdirektoratet og Socialministeriet. Rapporten er offentliggjort i forbindelse med en pressemeddelelse af 5. februar 2004. Rapporten og pressemeddelelsen er tilgængelig på Civilretsdirektoratets hjemmeside www.civildir.dk.

Af rapporten fremgår bl.a. at forældrene i samarbejdssagerne for hovedpartens vedkommende har eneforældremyndighed.

I tilknytning til rapporten udtalte socialminister Henriette Kjær iflg. pressemeddelelsen bl.a:

"...Som forsøgsprojektet viser, er der flere eksempler på, at kommunerne glemmer den forælder, som barnet ikke bor hos. For at få et samlet billede af barnets situation er det helt nødvendigt også at inddrage denne forælder i sagerne.

Jeg vil derfor sørge for, at det klart kommer til at fremgå af vores vejledninger på området, hvornår kommunen skal være særligt opmærksom på den forælder, som barnet ikke bor hos. Det er afgørende for mig, at støtten til barnet bliver så god som overhovedet muligt i lyset af barnets samlede situation."

Ved det omtalte møde spurgte jeg, om rapportens anbefalinger var inddraget i anbringelsesreformen, idet jeg fandt det væsentligt at begge forældre, uanset forældremyndighedens placering - så vidt det er muligt - bliver involveret i og gjort medansvarlige for barnets fremtid.

 Socialministeriet

- 5. AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

917-512

Foreningens formand, Per Schultz Jørgensen, opfordrede mig til at indgive et hørings svar om dette, og jeg skal derfor fremkomme med følgende:

Jeg finder, at der er mange positive intentioner i det forlig, der er indgået, herunder bl.a. ønsket om en efteruddannelse af sagsbehandlerne, opstramning af sagsbehandlingen, familierådslagning og en styrket inddragelse af de ressourcer, der måtte findes hos familien og i netværket.

De erfaringer og anbefalinger, der fremgår af rapporten "Øget samarbejde i sociale og familieretlige sager om børn", går, så vidt jeg kan se, i samme retning, og jeg skal nedenfor citere enkelte af disse:

Samarbejdstemaer:

s. 6,

Er et barn anbragt uden for hjemmet, kan der ofte være behov for at koordinere samværet med anbringelsen, således at barnets kontakt med samværsforælderen opretholdes samtidig med, at kontakten ikke griber forstyrrende ind i et eventuelt behandlingsforløb for barnet.

s. 7:

Kommune og statsamt tilbyder rådgivning af forældre og børn. Koordinering af *rådgivningen* og iværksættelse af *støtteforanstaltninger i tilknytning hertil* vil - måske med større effekt - kunne ske i et samarbejde mellem statsamt og kommune i den konkrete sag.

Erfaringer fra projektet:

s. 8:

Således indeholder samarbejdssagerne mellem statsamt og kommune alvorlige problemstillinger for de involverede børn. Det er også karakteristisk, at sagerne både i statsamt og kommune er komplekse. Personkredsen i samarbejdssagerne er i øvrigt atypisk i forhold til gruppen af skilsmisseforældre generelt, da forældrene i samarbejdssagerne for hovedpartens vedkommende har eneforældremyndighed, mens skilsmisseforældre normalt har fælles forældremyndighed. Hertil kommer, at personkredsen i samarbejdssagerne er forskellig i statsamt og kommune, da statsamtet har begge forældre som parter i sagen, mens kommunen ofte kun har den ene af forældrene (forældremyndighedsindehaveren) som part i sagen.

Samarbejdstema - anbragte børn og fastsættelse af samvær:

s. 12:

Anbefaling 1: Statsamt og kommune bør have bedre kendskab til, hvem der fastsætter samvær med børn, der er anbragt uden for hjemmet.

Hvordan: Det bør klart fremgå, at både statsamt og kommune kan fastsætte samvær med børn anbragt uden for hjemmet (forkortet JL).

JL: De gældende regler er omtalt i rapporten, s. 60.

Samarbejdstema - iværksættelse af børnesagkyndig undersøgelse i en social sag:

s. 16:

Anbefaling: Da kommunens undersøgelse som udgangspunkt er mere bred og generel, bør en fælles undersøgelse foregå i kommunens regi, men således at samværet og samværsforælderen også involveres.....

Hvordan: Det tydeliggøres... at kommunen skal være opmærksom på samværet og samværsforælderens i sager med børn, hvis forældre ikke lever sammen.

Kompleksitet

s. 25.

Projektet har vist, at der i en stor del af sagerne er tale om udsatte og truede børn, hvor forældrene samtidig har alvorlige problemer. Børnenes situation har i disse sager været det primære arbejdsma.....

I øvrigt var de fleste børn i projektet generelt præget af alvorlige samspilsproblemer og af forældre, der er socialt svagt funderet med misbrugsproblemer, psykiske problemer eller andre sociale problemer, f.eks. arbejdsløshed.

Hertil kommer, at forældrene typisk er i alvorlig konflikt med hinanden om børnene, herunder om opdragelse, og tillige har væsentlig forskellig opfattelse af og forståelse for børnenes problemer og situation.

Generelt om sagsbehandlingen - kommunen:

s. 33

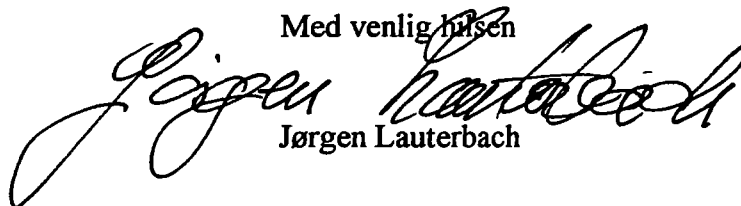
En anden væsentlig forskel mellem statsamtets og kommunens sager er, at kun forældremyndighedsindehaveren er part i den sociale sag. Dette indebærer bl.a., at den forælder, som ikke har del i forældremyndigheden, ofte ikke inddrages i den sociale sag, hvor kommunens fokus alene er på barnet og forældremyndighedsindehaveren.

Som det fremgår, er kontakten mellem barnet og den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, et sårbart punkt, ikke mindst ved anbringelser. Jeg vil derfor pege på betydningen af, at også denne forælders ressourcer, hvor det er muligt, inddrages som en del af det netværk, der kan støtte og medvirke til at imødekomme barnets behov bedst muligt.

Jeg skal medgive, at der ofte kan være tale om komplicerede og vanskelige sager, som det f.eks. fremgår af afsnittet ovenfor om kompleksitet. Undertiden vil der være behov for særlige støtteforanstaltninger, som det er nævnt i forbindelse med rådgivning.

Jeg skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at jeg i forbindelse med et projekt, hvortil der i 1989-90 blev ydet støtte af Socialministeriets Udviklingsmidler har peget på betydningen af kommunikationen mellem de tidligere partnere, og at en forbedring heraf i nogle tilfælde kun kan opnås ved, at en neutral 3. person i en periode går ind i "sagen" som støtteperson, bisidder og/eller formidler.

Med venlig hilsen

Jørgen Lauterbach

Dette hørings svar er sendt såvel pr. post som pr. e-mail til dpneh@sm.dk

145

Grethe Håkansson

Fra: Socialministeriet**Sendt:** 4. august 2004 14:04**Til:** Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet**Emne:** VS: Høring om retssikkerhed og administration (anbringelsesreform)

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Lone Krag [mailto:lokr@im.dk]**Sendt:** 4. august 2004 14:03**Til:** Socialministeriet**Emne:** Høring om retssikkerhed og administration (anbringelsesreform)**Til Socialministeriet**

Socialministeriet her med mail af den 11. juni og den 1. juli 2004 anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeriet om eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform).

Indenrigs- og Sundhedsministeriets høringssvar fremgår af det indsatte dokument:
<<Svar SM lov om social service mv. 040804.doc>>

Med venlig hilsen

*Lone Krag**Indenrigs- og Sundhedsministeriet**Sekretariatet**Slotsholmsgade 10-12**1216 København K**Tlf.: 33 95 56 50**E-mail: lokr@im.dk***- 5 AUG. 2004****2. Kt. J.nr.**

217-512

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Dato: 4. august 2004
Kontor: Sekr.
J.nr.: 2004-090/07-140
2004-090/07-145
Sagsbeh.: lokr
Fil-navn: Svar SM lov om social service
mv. 040804.doc

Høringer om forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Socialministeriet har i mail af den 11. juni 2004 vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform) og i mail af den 1. juli 2004 om forslag til Lov om ændring af lov om social service (Pligt til at udarbejde handleplaner for unge under 18 år med stofmisbrugsproblemer) anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeriet departement om eventuelle bemærkninger hertil. Der henvises i øvrigt til j.nr. 217-512 og j.nr. 648-489.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets vil i den forbindelse fremkomme med høringssvar vedrørende forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område:

Vedrørende regeludstedelse mv. i forhold til kommunerne

Til §1, nr. 1 i lovforslaget:

Socialministeriet har den 27. juni 2004 telefonisk oplyst, at det er hensigten med den ny bestemmelse om udarbejdelse af en sammenhængende børnepolitik, at den enkelte kommunalbestyrelse skal tage stilling til den prioritering af indsatsen for børn og unge med behov for særlig støtte, der foretages i den pågældende kommune.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der som udgangspunkt er fri adgang til delegation inden for den kommunale organisation.

Det forhold, at en kompetence i lovgivningen er tillagt kommunalbestyrelsen, er som udgangspunkt alene udtryk for, at opgaverne skal løses i kommunalt regi. Kommunalbestyrelsen har således som udgangspunkt mulighed for at delegerede udøvelsen af sin kompetence til udvalg og den kommunale administration.

Kommunalbestyrelsen er dog afskåret fra at overlade udøvelsen af sin kompetence til udvalg og den kommunale administration, hvis andet er fastsat eller forudsat i lovgivningen.

Ved udarbejdelse af regler, der overlader en beslutningsret til kommunalbestyrelsen, er det vigtigt at tage stilling til, om der er tale om et kommunalt anliggende af en sådan særlig karakter, at kommunalbestyrelsen selv skal træffe beslutning vedrørende det pågældende anliggende. Såfremt det undtagelsesvis er hensigten, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning i et møde, bør dette fremgå af lovtæksten.

Der kan henvises til Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning om regeludstedelse i forhold til kommunerne, 2001, pkt. 4.1.7. Vejledningen er tilgængelig på ministeriets hjemmeside www.im.dk.

I forlængelse heraf skal Indenrigs- og Sundhedsministeriet foreslå følgende formulering af nyt stk. 2 til § 4 i lov om social service:

"Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der har til formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. Den sammenhængende børnepolitik skal udformes skriftligt og vedtages af kommunalbestyrelsen i et møde. Den sammenhængende børnepolitik skal offentliggøres."

Til de almindelige bemærkninger, pkt. 3.8 Implementering og kontrol, side 18, 3. afsnit:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal foreslå, at "det politiske og ledelsesmæssige niveau i kommunen" ændres til "kommunalbestyrelsen og den administrative ledelse i kommunen".

Til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, §1, nr. 1, side 20-21:

I det omfang formuleringen af forslaget til § 4, stk. 2, i lov om social service ændres som foreslået, bør det tillige af bemærkningerne til bestemmelsen fremgå, at det er kommunalbestyrelsen, der udarbejder den sammenhængende børnepolitik og vedtager denne i et møde.

Vedrørende statsamterne/de sociale nævn

Til §1, nr. 11 i lovforslaget:

Af den gældende § 47, stk. 1, i serviceloven fremgår det, at det sociale nævn kan træffe afgørelse om, at der skal iværksættes en undersøgelse, og pålægge kommunen at gennemføre denne.

Ifølge den foreslåede formulering af § 47, stk. 1, har nævnet kompetence til at træffe afgørelse om

- at der skal iværksættes en undersøgelse (uændret)
- at der skal finde en samtale sted med barnet eller den unge (nyt)
- at der skal udarbejdes en handleplan (nyt)
- at en handleplan skal revideres (nyt)

Af nugældende § 47, stk. 2, fremgår det, at hvis der er behov for foranstaltninger og kommunen undlader at iværksætte disse, kan nævnet pålægge kommunen at træffe en afgørelse eller en foreløbig afgørelse om foranstaltninger og pålægge kommunen at gennemføre afgørelsen.

I den foreslåede formulering af § 47, stk. 2, siges, at hvis der er behov for foranstaltninger og kommunen undlader at iværksætte disse *i fornødent omfang* kan nævnet pålægge kommunen at træffe en afgørelse eller en foreløbig afgørelse om foranstaltninger.

Til §1, nr. 44 i lovforslaget:

Af nugældende § 122 i serviceloven fremgår det, at afgørelser efter § 55, stk. 1, og § 57, stk. 2, af forældremyndighedens indehaver eller den unge, der er fyldt 15 år, kan indbringes for det sociale nævn.

Nugældende § 55, stk. 1, vedrører kommunens valg af anbringelsessted (herved forstås anbringelsestype), ændring af anbringelsessted, behandling, uddannelse m.v. under opholdet.

Nugældende § 57, stk. 2, vedrører kommunens afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten.

Af anbringelsesreformens § 122, stk. 1, fremgår det, at afgørelser om valg af anbringelsessted (*også konkret*) og ændret anbringelsessted efter § 55, stk. 1 og 3 kan indbringes for det sociale nævn af barnet eller den unge, *der er fyldt 12 år*, samt af forældremyndighedsindehaveren.

Af anbringelsesreformens § 122, stk. 2, fremgår det, at afgørelser om behandling, uddannelse, *samvær med personer fra netværket m.v.*, jfr. § 55, stk. 3, samt afgørelser om samvær og kontakt efter § 57, stk. 2, kan indbringes af den unge, der er fyldt 15 år eller af forældremyndighedens indehaver.

Anbringelsesreformens § 55, stk. 1, vedrører kommunens valg af *konkret* anbringelsessted.

Anbringelsesreformens § 55, stk. 3, vedrører kommunens afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse, *samvær med personer fra netværket m.v.* under opholdet.

Anbringelsesreformens § 57, stk. 2, vedrører kommunes afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten. Det tilføjes som et 5. pkt., at *kommunen kan tilbyde forældre og den unge, der er fyldt 15 år, at samværet mellem forældre og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en 3. person til stede.*

Ændringernes betydning for de sociale nævn

De foreslåede ændringer af servicelovens § 47 har til formål at øge fokus på nævnenes kompetence til at tage sager op af egen drift. Efter forslaget får nævnene som noget nyt mulighed for at tage stilling til, om der skal foretages en samtale med barnet eller den unge, om der skal udarbejdes en handleplan, eller om en handleplan skal revideres.

Af de foreslåede ændringer i § 122, jfr. §§ 55, stk. 1 og 3, og 57, stk. 2, er den væsentligste, at også afgørelser om *det konkrete anbringelsessted* af barnet eller den unge, *der er fyldt 12 år*, samt af forældremyndighedsindehaveren kan indbringes for det sociale nævn.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har haft lovforslaget til høring i Foreningen af Statsamtmand. Foreningen anser det som sandsynligt, at der vil blive tale om en del flere klagesager for de sociale nævn. Dette skyldes de skærpede krav til kommunernes sagsbehandling, herunder indholdet af undersøgelse og handleplan og tidsfrist for gennemførelse af undersøgelse, og at der nu vil kunne klages over kommunernes afgørelser om det konkrete anbringelsessted. Hertil kommer, at der bliver tale om et antal kommunale afgørelser efter de nye regler om netværksanbringelse og om fastholdelse af kontakt og krav på orientering m.v., og at en del af disse afgørelser må forventes at blive påklaget.

Endeligt får de sociale nævn som påpeget nu mulighed for at tage stilling til flere spørgsmål omkring kommunernes afgørelser, jfr. servicelovens § 47.

Spørgsmålet om økonomiske og administrative konsekvenser for de sociale nævn er rejst overfor Socialministeriet, der dog ikke umiddelbart har kunnet redegøre for den forventede aktivitetsforøgelse i kommunerne og i de sociale nævn. Socialministeriet har dog tilkendegivet, at der forventes en meraktivitet i de sociale nævn, og at de økonomiske og administrative konsekvenser afspejler dette. Der skulle efter det oplyste være afsat et beløb til de sociale nævn under de samlede økonomiske og administrative konsekvenser i lovforslaget. Dog primært fra 2006 og frem, hvorfor der forventes en afklaring af de økonomiske og administrative konsekvenser for de sociale nævn på Finansloven 2006.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil naturligvis helst hurtigst muligt afklare de økonomiske og administrative konsekvenser af merbelastningen af de sociale nævn, sådan at bemærkningerne kan tages med særskillt i lovforslaget. Dette vil være gavnligt også af hensyn til planlægning og igangsætning af reformens ændrede aktiviteter.

Med venlig hilsen

Lone Krag

Børnerådets kommentarer til høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform).

Indledende bemærkninger:

Børnerådet hilser reformen velkommen og ser heri grundlag for en generel styrkelse af indsatsen overfor børn og unge med behov for særlig støtte, samt styrkelse af deres retssikkerhed.

Rådet finder det positivt, at de seneste års forskningsresultater, samt de professionelle, børneorganisationernes og tidligere anbragte børns erfaringer og synspunkter har fundet genklang på det politiske niveau.

Set fra barnets perspektiv skal vi især fremhæve følgende punkter, hvor denne reform har mulighed for at gøre en forskel for børn, den kan

- skabe større kontinuitet i det anbragte barns liv,
- styrke en tidlig opsporing af børn med særlige behov gennem øget opmærksomheden på søskende,
- øge inddragelsen af barnet,
- styrke relationer til familie og netværk,
- styrke skolegang og uddannelse,
- styrke barnets og den unges retssikkerhed,
- styrke information til barnet.

Børnerådet har på nogle punkter gerne set en yderligere styrkelse af barnets retsstilling, af dets relationer til voksne, af tidlig opsporing o.a., hvilket vi nærmere vil gøre rede for i vores konkrete kommentarer.

Kommentarer til lovforslagets generelle bemærkning.

Ad. Formål og principper.

Børnerådet er meget tilfreds med den klare markering af at, det afgørende pejlemærke for reformen er barnets bedste, samt at en anbringelse uden for eget hjem skal bidrage positivt til at hjælpe barnet videre.

Reformen markerer samlet set en erkendelse af, at kommunerne generel set ikke selv har kunnet løfte opgaven i forhold til børn og unge med særlige behov. Reformen indeholder en række initiativer i form af krav til tidsfrister, rammer for sagsbehandlingen, kontrol af sagsbehandling m.m., som Børnerådet håber, vil styrke den samlede indsats.

Børnerådet har tidligere anbefalet brug af "barndomsanbringelser", jf. Børnerådets pjece "Anbringelse til barnets bedste" og ser frem til at denne og de andre nævnte problemstillinger bliver behandlet mere dybdegående gennem et udredningsarbejde. Vi skal her gøre opmærksom på Børnerådets forslag om, at alle anbragte børn tildeles deres egen tillidsperson, jf. notatet "Børnerådets forslag til styrkelse af anbragte børn og unges klageadgang" af 11. oktober 2003. Notatet er vedlagt, men findes også på www.boerneaadet.dk/sw203.asp

I lovforslaget styrkes børn og unges klagemuligheder og Børnerådet støtter de konkrete forslag i lovforslaget. Rådet mener imidlertid at børn og unges klageadgang kan styrkes yderligere. Børnerådet foreslår bl.a. at børn bør have partsstatus fra de er 12 år. Dette og en række andre forslag til styrkelse af anbragte børns klageadgang fremgår af det vedlagte notat.

Ad. 3.1. Tidlig indsats.

Det er en stor landvinding, at kommunerne nu forpligtes til at udarbejde en sammenhængende børnepolitik. Det har Børnerådet argumenteret for gennem en årrække og ser som et vigtigt redskab til at skabe sammenhæng mellem normalsystemet og den særlige indsats.

 Socialministeriet

10 AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

Børnerådet vil foreslå, at der i vejledningen henvises til, at den kommunale børn og unge-politik skal leve op til FN's Børnekonvention. Danmark kan kun leve op til konventionen, hvis ikke kun regler, men implementering af regler lever op til konvention og her spiller kommunerne en afgørende rolle. Derudover udgør konventionen i sig selv et god redskab i udviklingsarbejdet med en børne- og unge-politik.

Tidlig og hurtig indsats er alt afgørende. Børnerådet ser imidlertid forslaget om kommunernes pligt til at kvittere for en underretning, som et forslag der alene bringer kommunerne i overensstemmelse med god forvaltningsskik. En hurtig indsats kræver hurtig handling, bl.a. som reaktion på en indberetning.

Ad. 3.2 Undersøgelser og handleplaner.

En opstilling af de områder som §38-undersøgelsen som minimum skal indeholde, vil styrke § 38 undersøgelserne. I opstillingen af punkter som § 38 undersøgelsen skal beskæftige sig med mangler imidlertid et punkt om daginstitutionen. Er barnet under skolealderen er det relevant, at §38-undersøgelsen inddrager, hvordan barnet fungerer socialt og udviklingsmæssigt i daginstitutionen.

Det er absolut en styrkelse at barnets sociale-og faglige forhold i skolen kommer mere i fokus for børn i skolealderen.

Tidlig opsporing af børn med behov for særlig støtte kan styrkes yderligere, ved at gå gennem forældrenes problemer.

Børnerådet vil foreslå, at de offentlige myndigheder forpligtes til at undersøge børnenes forhold i forbindelse med en social indsats overfor voksne med problemer af psykisk karakter, med alkohol- eller narkoproblemer, eller som er kriminelle. Vi ved at børn som vokser op i familier med disse problemer er særlig udsatte.

Endvidere vil vi benytte lejligheden til at gøre opmærksom på behovet for en aktiv tilsyns-indsats fra kommuner, hvori der er placeret fængsler.

Børnerådets oplysninger om de vilkår, hvorunder børn opholder sig i fængsler sammen med deres fængslede forældre, vækker bekymring. Det gælder både de 0-3 årige, som kan følge deres forældre i fængsel og børn som er på besøg i timer eller hele week-ender.

Ad. Målrettet indsats for de store børn.

Børnerådet vil gøre opmærksom på at kommentarerne i lovforslaget til dette punkt, især retter sig til børn som anbringes sent i barndommen. Anbringelsen bryder også sammen i teenager årene for børn som er anbragt tidligere. Vi efterlyser her en større følsomhed fra de sociale myndigheder side overfor ændringerne i behov hos de anbragte unge, således at forholdene løbende kan ændres og tilpasses uden store brud og dramatiske kontaktbrud. Her vil lovforslagets styrkelse af kontakten mellem det anbragte barn og sagsbehandleren kunne spille en vigtig rolle.

Ad. 3.3. Inddragelse.

Lovforslaget bidrager til en forsat udvikling af inddragelse af børn i sager der vedrører dem selv. Børnerådet hilser denne udvikling velkommen.

Børnerådet støtter også et hvert initiativ, som kan bygge på resurser i familie og netværk omkring barnet. Det er vigtigt for rådet at understrege at disse initiativer og metoder bør være en mulighed, så der bygges på reelle resurser og ikke fiktive resurser. Man skal ikke presse en indsats ud af en familie, hvor resurserne ikke findes. Det kan få utilsigtede virkninger for det involverede barn.

Ad. 3.4. Foranstaltninger.

Sammenhæng mellem undersøgelse af barnets forhold og handleplan er en vigtig forudsætning for etablering af en frugtbar indsats. Ligeledes er det vigtigt at viften af støttemuligheder ikke er begrænset, men alene tager udgangspunkt i det enkelte barns behov. Børnerådet støtter tankerne bag forslagene.

Ad. 3.5. Anbringelse.

Børnerådet finder det helt afgørende med et øget fokus på uddannelsen af plejefamilier og ikke mindst netværksfamilier. Det gælder også forslaget om at give kommunerne en større forpligtigelse til at spille en aktiv rolle i forebyggelse og afhjælpning af problemer mellem plejefamilie og forældrene.

Ad. Klage over anbringelsessted.

Her bliver børn og unges rettigheder styrket, idet området for deres klageadgang bliver bredere og børn ned til 12 år tildeles retten til at klage. Børnerådet byder denne udvidelse af børns rettigheder velkommen. Børnerådet finder imidlertid, at børn og unge også bør kunne klage over hjemtagelse. Har et barn eller en ung f.eks. været anbragt gennem en årrække hos den samme plejefamilie og her etableret et godt liv med gode nære relationer, skal barnet/den unge kunne klage over en hjemtagelse, der ikke lever op til barnets bedst. Problemstillingen kan evt. inddrages i udvalgsarbejdet om permanent anbringelse m.m.

Ad. Netværksanbringelser og kontakt til personer fra netværket.

Børnerådet finder det positivt, at viften af anbringelsesmuligheder udvides med netværksanbringelser og Rådet vil fremhæve lovforslagets pointering af, at det konkrete valg af en netværksanbringelse skal tage udgangspunkt i barnets bedste. Udover en styrkelse af indsatsen tilsigter reformen også en styrkelse af udgiftsstyringen på området. Der vil være forskel i den kommunale udgift til en netværksanbringelse og en almindelig plejefamilieanbringelse, så i det lys er det vigtigt med en skærpet opmærksomhed på, at netværksanbringelser ikke udvikler sig til "discountanbringelser".

Børnerådet er af den overbevisning, at det for en række børn vil være positivt at styrke muligheder for at understøtte deres relationer til familie og netværk under anbringelsen.

Ad. Anbragte børns skolegang.

Børnerådet finder det i barnets interesse, at dets skolegang kommer mere i fokus, som det gør ved dette forslag. Det er imidlertid vigtigt, samtidig at have for øje, at barnets personlige problemer i anbringelsesøjeblikket kan pege på særlige behov, som efterfølgende ændres. Dette kræver fleksible ordninger.

Ad. 3.6. Udslusning og efterværn.

Børnerådet kan give sin fulde støtte til den påtænke styrkelse af efterværnet, men vil derudover henlede opmærksomheden på den gruppe af unge, som i 16-års alderen anbringes på eget værelse med støtte. Børnerådet set et behov for, at en fortsat støtte til den gruppe medtænkes i forslagene til styrkelse af efterværnet. Der kunne findes en løsning på problemet i Børnerådets forslag om tildeling af en tillidsperson til alle anbragte børn.

Ad. 3.7. Dokumentation og opfølgning.

Børnerådet er meget positiv overfor de forskellige tiltag til bedre planlægning og opfølgning i den enkelte sag. Vi skal specielt fremhæve ønsket om at skabe bedre kontakt mellem det anbragte barn og sagsbehandleren. Anbragte børn og unge har gennem egne fortællinger og gennem forskning tydeliggjort et behov for barnet og vigtigheden heraf for sagsbehandlingen.

At ændre kravet om opfølgning på anbringelsen fra hver 6. måned til en gang om året, kan Børnerådet principielt tilslutte sig på de beskrevne præmisser. Dog ser rådet et problem, idet personale udskiftningerne i socialforvaltningerne sker så tit, at det for mange børn vil være således, at hvert besøg foretages af en ny sagsbehandler. Det er en problemstilling lovforslaget eller vejledningen må forholde sig til. Tildeling af en tillidsperson, jf. Børnerådets notat, vil kunne kompensere for dette problem. Børnerådet har også bemærket sig initiativerne til øget opsamling og evaluering på tværs af sagerne på såvel lokalt som nationalt plan.

At. 3.8. Implementering og kontrol.

Det er et vigtigt bidrag til udvikling af kvaliteten i den kommunale sagsbehandling, at de sociale nævns og Ankestyrelsens kompetence til at tage sager op af egen drift styrkes. Ligeledes at der fremover vil blive gennemført flere praksisundersøgelser.

M.h.t. sager der tages op af egen drift mener Børnerådet imidlertid, at det er uklart hvilken form og hvilken retsvirkning en påtale fra nævnene og Ankestyrelsen vil få.

Kommentarer til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Ad. Pkt. 1.

Når det kommer til forebyggelse og tidlig opsporing har sundhedsplejersken en helt særlig rolle og bør derfor nævnes i kommentarerne til lovforslagets pkt. 1 og i den efterfølgende revision af vejledningen. Udover, at sundhedsplejersken vurderer det lille barns generelle trivsel, ser hun også forældre og barn i de hjemlige rammer. Forskning har f.eks. vist, at i en lang række af familier, hvor der foregår mishandling af børn, føler moren sig deprimeret. Ud fra et forebyggelsesperspektiv har sundhedsplejersken en vigtig rolle at spille her.

Ad. Pkt. 3.

Jf. ovenfor Børnerådets kommentarer til 3.2: Barnets sociale og udviklingsmæssige forhold i daginstitutionen mangler i opstilling af de områder, som §38-undersøgelsen, som minimum skal indehold.

Ad. Pkt. 4.

§40. Stk. 2

Da udgangspunktet for indsatsen er barnets bedst og det som følge heraf alene er det enkelte barns behov, som må være styrende for valg af indsat, foreslår Børnerådet, at udtrykket "mindst indgribende formålstjenlige foranstaltning" erstattes af "mest formålstjenlige foranstaltning".

Ad. Pkt. 17.

§55. Stk. 2.

Jf. ovenfor kommentarer til 3.7 vedrørende kontakt mellem barn og sagsbehandler.

Den løbende kontakt mellem sagsbehandler og barn bør også sikre ved, at barnet har tilf. nr. til sagsbehandleren og at barnet øjeblikkeligt orienteres ved ændring af sagsbehandler. Børnerådet vil også foreslå, at Socialministeriet i vejledningen om særlig støtte til børn og unge giver eksempler på emner, der som minimum bør indgå i samtalen.

Ad. Pkt. 23.

§ 58.

Børnerådet er meget positiv over for, at der ifølge forslaget, skal finde en samtale sted med barnet i forbindelse med alle afgørelser om foranstaltninger. Men er også enig i understregningen af, at barnet ikke skal tage ansvar for beslutningerne. Som en naturlig afslutning på et sådan forløb, finder rådet det naturligt, at afgørelsen forklares for barnet. Både når barnets egen holdning følges og når det ikke gør det. Børnerådet foreslår at dette indføres i bemærkningerne til lovforslaget.

Ad. Pkt. 24

§58 a.

Jf. kommentarer under pkt. Ad. Pkt. 3, bør handleplanen også forholde sig til temaet barnets forhold i daginstitution.

Ad. Pkt. 29

§60, stk.2

Børnerådet har tidligere overfor socialministeren påpeget det ulogiske i, at unge med partsstatus ikke fik tilbudt gratis advokatbistand i alle sager, hvor der træffes tvangsmæssige afgørelser. Rådet hilser derfor forslaget velkommen.

Under forudsætning af, at loven ikke allerede giver de 15. årige gratis advokatbistand i forbindelse med hjemtagelse mod den unges ønske, bør de have samme ret i disse sager.

Ad. Pkt. 44.

Børnerådet er positive over for forslaget, der giver store børn på 12 år og derover ret til at klage over valg af anbringelsessted og ændring af anbringelsessted. Rådet mener imidlertid, at de også bør have ret til at klage over hjemtagelse, jf. kommentarer ovenfor under pkt. Ad. 3.5 Anbringelse. Rådet har også bemærket fremhævelsen af, at barnet skal kunne rejse klagen for sagsbehandleren. Det er helt i overensstemmelse med Børnerådets forslag til styrkelse af børns muligheder for at udøve deres klageret jf. det vedlagte notat.

Ad. lovforslagets §3 om ikrafttrædelse m.m.

Ad. Stk. 3

Ved ikke at stille krav om revision af handleplaner udarbejdet før 1. januar 2006, finder Børnerådet at mange børn ikke vil få glæde af de påtænkte forbedringer. En stor gruppe børn vil i mange år køre med svage handleplaner eller ingen. Børnerådet foreslår derfor, at alle handleplaner udarbejdet efter 1. januar 2005 skal revideres. Og for igangsatte foranstaltninger i 2005 skal der udarbejdes handleplaner. Så snart loven er vedtaget, vil kommunerne kende reglerne, som træder i kraft 1. januar 2006, og vil allerede i løbet af 2005 kunne starte tilpasningen til de kommende regler.

Afslutningsvis skal Børnerådet understrege, at en vigtig forudsætning for, at styrkelsen af børn og unges retssikkerhed og øget inddragelse skal fungere, er at børn og unge selv er vel informeret.

Med venlig hilsen

Klaus Wilmann, formand

Bente Ingvarsen, sekretariatschef

Socialministeriet
Att.: Kirsten á Rogvi
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato 6. august 2004
Vor ref. 056.15.5/HK/cpe
Deres ref
Afdeling Formanden

Vedr.: Anbringelsesreformen.

PTU har med interesse gennemgået lovforslaget med tilhørende bemærkninger.

Regelforbedringen og den øgede retssikkerhed kan PTU kun tilslutte sig med tilfredshed.

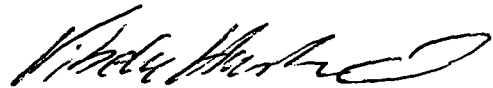
PTU er enig med DSI i, at det er dybt betænkeligt og yderst beklageligt, at hele handicapaspektet synes at være forbigået. Dette bør der gøres noget ved.

Uanset om anbringelse uden for hjemmet af et barn med handicap sker med eller uden forældrenes samtykke, har barnet krav på ikke at blive stillet ringere, end hvis forældrene selv havde kunnet magte opgaven. Hovedhensynet i alle anbringelsessager er jo hensynet til barnets tarv, dets sundhed og udvikling, jf. Børnekonventionens artikel 23 og FN's Standardregler om lige muligheder for mennesker med handicap. Reglerne og vejledningen bør gennemskrives på ny med dette hensyn for øje.

PTU kan i den forbindelse både tilslutte sig og henholde sig til DSI's hørings svar.

Med venlig hilsen

Holger Kallehaug
Landsdommer
Formand

Vibeke Haslund
Direktør

Socialministeriet

- 9 AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

Fra: Socialministeriet
Sendt: 5. august 2004 12:24
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: Høringssvar vedr. anbringelsesreformen

Høringssvar
edrørende udkast ..

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Lotte Pihl Andersen, LOA [mailto:LOA@ARF.DK]
Sendt: 5. august 2004 09:13
Til: Socialministeriet
Emne: Høringssvar vedr. anbringelsesreformen

Til Socialministeriet

Vedlagt Amtsrådsforeningens høringssvar vedr. lovforslag om anbringelsesreformen.

Med venlig hilsen

Lotte Pihl Andersen

Amtsrådsforeningen
Dampfærgevej 22
2100 København Ø

Telefon direkte 3529 8216
Telefon omstilling 3529 8100
Fax 3529 8300
www.arf.dk

Officiel post bedes sendt til arf@arf.dk

<<Høringssvar vedrørende udkast til lovfor.DOC>>

- 5 AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

Amtsråds- foreningen

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

05-08-2004

J.nr. 156-328817

Sagsbehandler

Lotte Pihl Andersen

Tel. 3529 8216

E-mail: loa@arf.dk

Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform)

Amtsrådsforeningen har modtaget lovforslag om Anbringelsesreformen til høring med svarfrist den 05-08-2004.

Amtsrådsforeningen har gennemgået materialet og har følgende bemærkninger:

- Foreningen er positiv overfor indholdet i lovforslaget om Anbringelsesreformen. Amtsrådsforeningen har særligt hæftet sig ved intentionerne bag de nye krav til § 38 undersøgelsen, samt at disse krav videreføres til handleplanen. Amtsrådsforeningen har også hæftet sig ved sammenkoblingen til undervisningsområdet i forbindelse med en beslutning om anbringelse udenfor hjemmet.
- Reformforslaget retter sig i høj grad mod sagsbehandlingen i kommunerne samt mod børn og unge fra familier med sociale- og adfærdsmæssige problemer. Det bør overvejes om reformforslaget i tilstrækkeligt omfang tager højde for de problemer, som relaterer sig til børn og unge med alvorlige handicaps samt børn og unge med psykiske problemer/lidelser.

Det har ikke været muligt at behandle lovforslaget politisk inden høringssvaret afgives. Der tages derfor forbehold for eventuelle yderligere bemærkninger. Der tages også forbehold for sædvanlig DUT-forhandling.

Amtsrådsforeningen har ikke yderligere bemærkninger.

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

E-post: arf@arf.dk
Tlf. 3529 8100
Fax 3529 8300

Med venlig hilsen

Lotte Pihl Andersen

157

Grethe Håkansson

Fra: Socialministeriet
Sendt: 5. august 2004 12:24
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: Høring om udkast til anbringelsesreform

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: sgn@bupl.dk [mailto:sgn@bupl.dk]
Sendt: 5. august 2004 09:57
Til: Socialministeriet
Cc: guv@bupl.dk
Emne: Høring om udkast til anbringelsesreform

Hermed fremsendes høringssvar fra Børne- & Ungdomspædagogernes Landsforbund - Forbundet for pædagoger og klubfolk jf. brev af den 11. juni 2004.

Med venlig hilsen
Susanne Gerner Nielsen
BUPL sekretariatet, Blegdamsvej 124
2100 København Ø
sgn@bupl.dk tlf. 35465152 mobil 21214159
fax 35465041

- 5 AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 05-08-2004

Deres ref.: 217-512 /Neh

Vor ref.: 78-IT05/20001

Sagsbehandler: GUV/-

Politiske, økonomiske og styringsmæssige forhold (PØS)

Høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (anbringelsesreform)

BUPL ønsker at takke for Socialministeriets høring vedrørende forslaget om en anbringelsesreform. BUPL er overordnet enig med Satspuljepartierne i nødvendigheden af en forstærket indsats på dette område og finder generelt, at der er tale om en række gode initiativer.

BUPL har imidlertid hæftet sig ved, at der i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 er anført, at det bl.a. er vigtig, at normalsystemet er tilstrækkelig rummeligt til, at der ikke sker en uhensigtsmæssig udstødelse af børn og unge med vanskeligheder.

BUPL vil anbefale, at der i stedet lægges vægt på, at normalsystemet, både formelt og reelt, er udrustet ressourcemæssigt og kompetencemæssigt til at rumme børn og unge med vanskeligheder.

BUPL ønsker i den forbindelse at understrege behovet for, at også personalet i daginstitutionerne får del i de midler, der er afsat til undervisningsinitiativer i forbindelse med reformens gennemførelse. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslaget under pkt. 3.8, at der er behov for bedre uddannelse og mere viden. For at sikre helhed og kvaliteten i barnets sammenhængende forløb, vil det derfor være afgørende at visse kurser tilrettelægges specifikt i forhold til det personale, der konkret arbejder med det enkelte udsatte barn og deres familier i dagtilbuddene.

I de almindelige bemærkninger er det tillige anført, at dagtilbuddene aktivt skal være med til at forberede barnet på overgangen til skolen.

BUPL er enig i disse betragtninger. BUPL skal i den forbindelse understrege vigtigheden af, at de enkelte kommunale strukturer sikrer en facilitering af denne indsats. Der tænkes her på mulighederne for at præcisere de enkelte daginstitutioners tilhørsforhold til et antal afgrænsede skoler i et lokalområde. Det vil fremme de enkelte institutioners muligheder for et tæt

samarbejde med relevante skoler. Visse kommuner har allerede gode erfaringerne med en sådan praksis.

Videre i afsnittet peges der på behovet for at formidle viden og erfaringer om et barns situation fra dagtilbud til dagtilbud, eller fra dagtilbud til skole. BUPL skal her pege på vigtigheden af, at disse oplysninger generelt set bruges på sammenhænge og kontinuitet og helst forudsætter viden om barnets særlige ressourcer, potentialer og kompetencer.

BUPL ønsker således at pege på den faldgrube der ligger i, at barnet belastes af en relativ tung og negativ institutionel bagage, som kan medvirke til en stigmatisering af barnet. Oplysningerne fra daginstitutionerne skal derfor bygge på de gode egenskaber og karakteristika, som barnet er i besiddelse af, og som en ny institution med fordel kan bygge videre på.

Udover disse mere generelle kommentarer ønsker BUPL at pege på, at der i bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 10, stk. 4 er angivet, at det følger af formålsbestemmelserne, at en revision af en handleplan så vidt muligt skal ske i samarbejde med barnet/den unge og forældremyndighedsindehaveren. BUPL skal foreslå, at dette mere udtrykkeligt fremgår af den foreslåede bestemmelse, idet man ellers kan frygte, at opmærksomheden overfor dette formål ikke iagttages og efterleves i det ønskede omfang.

Vedrørende forslaget § 2, nr. 1 åbnes der nu for muligheden for at indhente oplysninger hos myndigheder, også uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, i forbindelse med undersøgelser af barnet og familiens forhold. BUPL skal blot gøre opmærksom på, at pædagoger i sådanne situationer optræder i en dobbeltrolle – dels som tillidspersoner og rådgivere for forældre i forhold til deres børn, og dels som kontrollanter. Når og vis en kommune vælger at indhente disse oplysninger uden samtykke, bør dette skisma have for øje.

Ifølge forslaget § 3, nr. 1, stk. 2 pålægges kommunerne først at udarbejde en sammenhængende børnepolitik et år efter lovens ikrafttræden. Børnepolitikken er tænkt at øge fokus på den rolle, som fx dagtilbud og skole spiller i den tidlige indsats og at sikre sammenhængen mellem normalsystemet og den særlige sociale indsats.

BUPL finder således, at der er forudsat så stor overensstemmelse mellem kommunes børnepolitik, og den administration og praksis der skal etableres i disse sager, at det må være afgørende, at børnepolitikken hurtigst muligt kommer på plads. BUPL skal derfor opfordre til, at kommunerne efter omstændighederne tildes kortere tid til at udarbejde denne politik fx 6 måneder.

Med venlig hilsen

Gudrun Vinde
Konsulent

Grethe Håkansson

153

Fra: Socialministeriet

Sendt: 5. august 2004 12:26

Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet

Emne: VS: Høringssvar fra FOA

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Karen Halling-Illum [mailto:khi001@foa.dk]

Sendt: 5. august 2004 11:41

Til: Socialministeriet

Emne: Høringssvar fra FOA

Hermed høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform).

Med venlig hilsen

Karen Halling-Illum

FOA- <<anbringelsesreform endelig høringssvar.doc>> Pædagogisk sektor

5 AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

5.8.2004

Socialministeriet

Bemærkninger til udkast til ændringer af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (anbringelsesreform)

Indledningsvis skal Forbundet af offentligt ansatte udtrykke generel tilfredshed med de foreslåede ændringer. Vi kan tilslutte os lovændringerne, men har dog et par generelle og konkrete bemærkninger.

En stor del af de foreslåede ændringer opstiller nye mere præcise krav til kommunernes håndtering af anbringelsessagerne. Dette kan vi tilslutte os, men vi mener også lovgivningen skal være opmærksom på, om kommunerne har de nødvendige ressourcer og kvalifikationer til at udføre opgaverne. Det har tidligere vist sig, at opstramminger af lovgivningen på dette område ikke har haft den store effekt i kommunerne. Derfor håber vi, at der med de foreslåede ændringer, ikke alene sendes signaler til kommunerne om at øge kvaliteten i anbringelsessagerne, men at det rent faktisk også kommer til at ske.

Lovforslaget fokuserer primært på den forvaltningsmæssige del af indsatsen overfor børn og unge med problemer, her primært i forbindelse med anbringelsessager. Et andet væsentligt element i anbringelsessagerne, er kvaliteten af det arbejde der udføres på anbringelsesstederne.

Vi kunne ønske os, at der også lovgivningsmæssigt, blev stillet mere præcise krav til anbringelsesstedernes virksomhed.

Vi skal blot kort nævne, at der efter vor opfattelse, er et stort behov for at styrke sammenhængen mellem uddannelse, forskning og praksis. Anbringelsesstederne er generelt ikke gearret til, at opsamle de mange gode praksisrelaterede erfaringer og kompetencer, og via forskning og uddannelse, at videreformidle disse til deres kollegaer. Mindre projekter i KABU regi vil styrke området, men der mangler fokus på strategier, der i langt højere grad kan sikre et kvalitetsløft af selve anbringelsesforløbet.

Vi skal endvidere foreslå, at der ses nærmere på muligheden af at anbringe børn/unge i en vis årrække, med henblik på at sikre kontinuiteten i visse anbringelsesforløb.

I forbindelse med anbringelse af små børn – herunder nyfødte – af forældre med massive misbrugsproblemer, og f.eks. psykiske syge, er der i Københavns Kommune, delvist en tradition for, at disse anbringes i familiepleje, med henblik på at varetage deres behov for omsorg og kontinuitet.

I en del af disse sager, hvor der vurderes et behov for at overveje en tvangsadoption, skal vi i stedet foreslå, at der åbnes mulighed for at gennemføre en anbringelse i en vis årrække, således at såvel barnet som anbringelsesstedet har sikkerhed for at anbringelsesforholdet, ikke skal vurderes hvert år.

Konkrete bemærkninger

Punkt 1: § 4, stk. 2

I forhold til bestemmelsen om at der skal udfærdiges en sammenhængende børnepolitik, vil vi gerne have præciseret, at dette bør ske i dialog og samarbejde med de lokale parter, herunder forældreorganisationer, institutioner (skoler/daginstitutioner m.v.) og de relevante faglige organisationer. Dette vil øge muligheden for, at børnepolitikken bliver konkret og handlingsrettet, og vil sikre et ejerskab for alle de parter der skal sikre udførelsen af politikken.

Punkt 10: § 40, stk. 5

Vi kan tilslutte os lovændringen, men kan have tvivl om, i hvilket omfang den vil få praktisk betydning. Det er positivt at der skal tages stilling til det videre forløb **6 måneder før** den unge fylder 18, men vi kan frygte at det, blandt andet på grund af de administrative forhold i kommunerne, vil være vanskeligt at følge op på beslutningerne. Oftest vil indsatsen for en ung over 18 år, foregå i en anden forvaltningsenhed, end der hvor "børnesagen" blev behandlet, ligesom de unge oftest flytter, hvorfor vi kan frygte at "børneakterne" oftest ikke vil være tilgængelig i den nye handleenhed/kommune. Vi skal derfor foreslå at administrationen af denne nye bestemmelse, er et af de områder, som den kommende evaluering af reformen, herunder Ankestyrelsens praksisundersøgelser, vil være meget opmærksom på.

Punkt 13: § 49

Generelt mener vi ikke der er behov for at lave særskilte regler for netværksplejefamilier. Vi skal gøre opmærksom på, at de sparsomme erfaringer med anbringelse i egen familie, peger på at der i disse anbringelsesforløb, også er behov for særlig støtte og supervision.

Vedr. de uledsagede flygtningebørn og unge, der i dag bliver anbragt efter § 64 i serviceloven, mener vi, at det ville være væsentligt bedre, såfremt de også kunne anbringes som en netværksanbringelse efter § 49, da de på den måde sikres et tilsyn.

De uledsagede børn som anbringes hos familie, bliver anbragt efter § 64 i Serviceloven. Dette betyder, at anbringelsen ikke er nogen foranstaltning og efter en godkendelse vil der ikke være noget lovpligtigt tilsyn med disse børn og unge. Det virker uhensigtsmæssigt, fordi nogle af disse familier har så mange egne problemer, og i visse situationer i virkeligheden heller ikke ønsker at få ansvar for en slægtning, at man med rimelighed kan sætte stort spørgsmålstegn ved, om disse familier er egnede til opgaven. Det kan f.eks. være hjemlandets forventninger til dem om at tage sig af en slægtning - som forvaltningerne/kommunerne har svært ved at sige nej til, da en anden anbringelse end hos familien, bliver opfattet som illoyalt overfor den kultur og traditioner, de repræsenterer.

Punkt 17: § 55, stk. 2

Den foreslåede præcisering af, at kommunen "mindst én gang om året" skal tale med barnet/den unge under besøg på anbringelsesstedet, er ikke tilstrækkelig, hvis kvaliteten i anbringelsessagerne skal forbedres. Vi forventer at kommunerne i dag har en tættere kontakt, - til såvel anbringelsessted, som de børn/unge der er anbragt der. Vi skal derfor foreslå at bestemmelsen ændres, således at kommunen skal tale med barnet/den unge mindst én gang halvårligt.

Punkt 42: § 62 a, stk. 6

Vi er enige i forslaget intentioner om at den unge, får mulighed for at bibeholde kontakten til et tidligere anbringelsessted, for eksempel i forbindelse med højtider m.v. Vi mener dog også at der er en risiko for, at bestemmelsen ikke vil have den store virkning, da der ikke i bemærkningerne er taget stilling til hvorvidt det er en ret den unge har, samt under hvilke rammer (herunder økonomiske) det skal foregå. Vi vil foreslå at det præciseres, hvorledes der kan indgås aftaler, såfremt den unge og anbringelsesstedet ønsker at opretholde kontakten.

Punkt 44, § 122

Det bør måske præciseres, at der i forhold til en afgørelse om, at et barns anbringelsessted skal ændres på baggrund af, at forældremyndighedsindehaveren ikke kan samarbejde med anbringelsesstedet, altid skal tages specielt hensyn til barnets tarv. Barnet kan jo have det rigtigt godt i døgninstitutionen/plejefamilien. Barnet må således være i centrum.

Med venlig hilsen

Ruth Nielsen
Sektorformand
FOA Pædagogisk sektor

Papirudgave sendes pr. post.

152

Grethe Håkansson

Fra: Socialministeriet
Sendt: 5. august 2004 12:24
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: Høringssvar fra LFS

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Niels Andersen [mailto:na004@FOA.DK]
Sendt: 5. august 2004 11:31
Til: Socialministeriet
Emne: Høringssvar fra LFS

<<endelig høringssvar.doc>> Herved følger høringssvar fra LFS til udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform). Ønsker ministeriet en uddybning af vore synspunkter, står vi naturligvis til rådighed. LFS organiserer blandt andet pædagoger på børne-unge institutioner, Hjemme Hos pædagoger og Børne Unge konsulenter i Københavns kommune.

Med venlig hilsen

Ulla Baggesgaard Niels Andersen

- 5 AUG. 2004

2. Kt. J.nr

5.8.2004

Socialministeriet

Bemærkninger til udkast til ændringer af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (anbringelsesreform)

Indledningsvis skal LFS udtrykke generel tilfredshed med de foreslåede ændringer. Vi kan tilslutte os lovændringerne, men har dog et par generelle og konkrete bemærkninger.

En stor del af de foreslåede ændringer, opstiller nye mere præcise krav til kommunernes håndtering af anbringelsessagerne. Dette kan vi tilslutte os, men vi mener også lovgivningen skal være opmærksom på, om kommunerne har de nødvendige ressourcer og kvalifikationer til at udføre opgaverne. Det har tidligere vist sig, at opstramminger af lovgivningen på dette område, ikke har haft den store effekt i kommunerne. Derfor håber vi, at der med de foreslåede ændringer, ikke alene sendes signaler til kommunerne om at øge kvaliteten i anbringelsessagerne, men at det rent faktisk også kommer til at ske.

Lovforslaget fokuserer primært på den forvaltningsmæssige del af indsatsen overfor børn og unge med problemer, her primært i forbindelse med anbringelsessager. Et andet væsentligt element i anbringelsessagerne, er kvaliteten af det arbejde der udføres på anbringelsesstederne.

Vi kunne ønske os, at der også lovgivningsmæssigt, blev stillet mere præcise krav til anbringelsesstedernes virksomhed.

Vi skal blot kort nævne, at der efter vor opfattelse, er et stort behov for at styrke sammenhængen mellem uddannelse, forskning og praksis. Anbringelsesstederne er generelt ikke gearet til, at opsamle de mange gode praksisrelaterede erfaringer og kompetencer, og via forskning og uddannelse, at videreformidle disse til deres kollegaer. Mindre projekter i KABU regi styrke selvfølgelig området, men der mangler fokus på strategier, der i langt højere grad kan sikre et kvalitetsløft af selve anbringelsesforløbet.

Vi skal endvidere foreslå, at der ses nærmere på muligheden af at anbringe børn/unge i en vis årrække, med henblik på at sikre kontinuiteten i visse anbringelsesforløb.

I forbindelse med anbringelse af små børn – herunder nyfødte – af forældre med massive misbrugsproblemer, og f.eks. psykiske syge, er der i Københavns kommune, delvist en tradition for, at disse anbringes i familiepleje, med henblik på at varetage deres behov for omsorg og kontinuitet.

I en del af disse sager, hvor der vurderes et behov for at overveje en tvangsadoption, skal vi i stedet foreslå, at der åbnes mulighed for at gennemføre en anbringelse i en vis årrække, således at såvel barnet som anbringelsesstedet har sikkerhed for at anbringelsesforholdet, ikke skal vurderes hvert år.

Konkrete bemærkninger

Punkt 1: § 4, stk. 2

I forhold til bestemmelsen om at der skal udfærdiges en sammenhængende børnepolitik, vil vi gerne have præciseret, at dette bør ske i dialog og samarbejde med de lokale parter, herunder forældreorganisationer, institutioner (skoler/daginstitutioner m.v.) og de relevante faglige organisationer. Dette vil øge muligheden for, at børnepolitikken bliver konkret og handlingsrettet, og vil sikre et ejerskab for alle de parter der skal sikre udførelsen af politikken.

Punkt 10: § 40, stk. 5

Vi kan tilslutte os lovændringen, men kan have tvivl om, i hvilket omfang den vil få praktisk betydning. Det er positivt at der skal tages stilling til det videre forløb 6 måneder før den unge fylder 18, men vi kan frygte at det, blandt andet på grund af de administrative forhold i kommunerne, vil være vanskeligt at følge op på beslutningerne. Oftest vil indsatsen for en ung over 18 år, foregå i en anden forvaltningsenhed, end der hvor "børnesagen" blev behandlet, ligesom de unge oftest flytter, hvorfor vi kan frygte at "børneakterne" oftest ikke vil være tilgængelig i den nye handleenhed/kommune. Vi skal derfor foreslå at administrationen af denne nye bestemmelse, er et af de områder, som den kommende evaluering af reformen, herunder Ankestyrelsens praksisundersøgelser, vil være meget opmærksom på.

Punkt 13: § 49

Generelt mener vi ikke der er behov for at lave særskilte regler for netværksplejefamilier. Vi skal gøre opmærksom på, at de sparsomme erfaringer med anbringelse i egen familie, peger på at der i disse anbringelsesforløb, også er behov for særlig støtte og supervision.

Vedr. de uledsagede flygtningebørn og unge, der i dag bliver anbragt efter § 64 i serviceloven, mener vi, at det ville være væsentligt bedre, såfremt de også kunne anbringes som en netværksanbringelse efter § 49, da de på den måde sikres et tilsyn.

De uledsagede børn som anbringes hos familie, bliver anbragt efter § 64 i Serviceloven. Dette betyder, at anbringelsen ikke er nogen foranstaltning og efter en godkendelse vil der ikke være noget lovpligtigt tilsyn med disse børn og unge. Det virker uhensigtsmæssigt, fordi nogle af disse familier har så mange egne problemer, og i visse situationer i virkeligheden heller ikke ønsker at få ansvar for en slægtning, at man med rimelighed kan sætte stort spørgsmålstejn ved, om disse familier er egnede til opgaven. Det kan f.eks. være hjemlandets forventninger til dem om at tage sig af en slægtning - som forvaltningerne/kommunerne har svært ved at sige nej til, da en anden anbringelse end hos familien, bliver opfattet som illoyalt overfor den kultur og traditioner, de repræsenterer.

Punkt 17: § 55, stk. 2

Den foreslåede præcisering af, at kommunen "mindst én gang om året" skal tale med barnet/den unge under besøg på anbringelsesstedet, er ikke tilstrækkelig, hvis kvaliteten i anbringelsessagerne skal forbedres. Vi forventer at kommunerne i dag har en tættere kontakt, - til såvel anbringelsessted, som de børn/unge der er anbragt der. Vi skal derfor foreslå at bestemmelsen ændres, således at kommunen skal tale med barnet/den unge mindst én gang halvårligt.

Punkt 42: § 62 a, stk. 6

Vi er enige i forslaget intentioner om at den unge, får mulighed for at bibeholde kontakten til et tidligere anbringelsessted, for eksempel i forbindelse med højtider m.v. Vi mener dog også at der er en risiko for, at bestemmelsen ikke vil have den store virkning, da der ikke i bemærkningerne er taget stilling til hvorvidt det er en ret den unge har, samt under hvilke rammer (herunder økonomiske) det skal foregå. Vi vil foreslå at det præciseres, hvorledes der kan indgås aftaler, såfremt den unge og anbringelsesstedet ønsker at opretholde kontakten.

Punkt 44, § 122

Det bør måske præciseres, at der i forhold til en afgørelse om, at et barns anbringelsessted skal ændres på baggrund af, at forældremyndighedsindehaveren ikke kan samarbejde med anbringelsesstedet, altid skal tages specielt hensyn til barnets tarv. Barnet kan jo have det rigtigt godt i døgninstitutionen/plejefamilien. Barnet må således være i centrum.

Med venlig hilsen

Ulla Baggesgaard
LFS

143

Socialministeriet, Departementet
Kirsten a' Rogvi og Nina Eg Hansen
Holmens Kanal 22
1060 København K

Vedrørende høring om lovforslag (anbringelsesreform).

2. august 2004

Hermed følger Ankestyrelsens svar på Socialministeriets høring af 11. juni 2004 over udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (anbringelsesreform). Der henvises til j.nr. 217-512.

J.nr. 0000351-04

Indledningsvis skal Ankestyrelsen bemærke, at forslaget indeholder en række præciseringer i forhold til gældende lov, som Ankestyrelsen kan tilslutte sig. Herudover er der sket flere justeringer af regelsættet, som Ankestyrelsen finder positive: Styrkelsen af, at indsatsen/foranstaltningen skal være mere målrettet end efter nugældende, fokus på helhedsvurderingen og indførelsen af flere tidsfrister i sagsbehandlingen. Der er endvidere sat større fokus på inddragelse af forældre, familien, netværket, barnet og den unge. Der bliver ligeledes mulighed for hjælp og støtte under samvær, hvor overvåget samvær ikke er nødvendigt af hensyn til barnet eller den unge. Endelig bliver efterværnet for de unge fra 18-22 år væsentligt styrket.

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
www.ast.dk

Eksp.tid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsen finder det ligeledes positivt, at der nu gives hjemmel til betaling af transportudgifter i forbindelse med møder i Ankestyrelsen, samt at de 15-årige får ret til advokatbistand i alle sager, samt at klageretten om anbringelsessted/ændring af anbringelsessted udvides, idet det konkrete anbringelsessted er af stor betydning for forældrene og barnet/den unge.

Ankestyrelsen er enig i vigtigheden af, at sagsbehandlingen styrkes og at der iværksættes en målrettet uddannelsesindsats for sagsbehandlere i børnesager.

Ankestyrelsen kan ligeledes tilslutte sig behovet for en sammenhængende børnepolitik i kommunerne, herunder behovet for at fastsætte standarder for sagsbehandlingen.

(U)
(V)

- 3 AUG. 2004

2. Kl. J.nr.

2.17.512

Ankestyrelsen finder det samtidigt vigtigt, at der i forbindelse med godkendelsen som plejefamilie stilles krav om uddannelse til både plejefamilier og netværksfamilier for herved at sikre det bedst mulige anbringelsesforløb.

Ankestyrelsen finder det desuden positivt, at lovforslaget lægger op til at øge de sociale nævns og Ankestyrelsens kompetence til at tage sager op af egen drift, og at Ankestyrelsen gives mulighed for at gennemføre målrettede undersøgelser af sagsbehandlingen i kommunerne.

Bemærkninger til forslagets almindelige bemærkninger :

1. Ad lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 3.8: Implementering og kontrol, sidste afsnit under Øget egen drift-kompetence og flere praksisundersøgelser:

Ankestyrelsen foreslår, at i overskriften erstattes: "praksisundersøgelser" med "målrettede undersøgelser". | *Hvorfor*

Ankestyrelsen foreslår desuden, at 3. afsnit formuleres således:

"Samtidig er det aftalt, at Ankestyrelsen indtil videre følger reformen tæt gennem en øget kontrol med den kommunale varetagelse af børneområdet ved hjælp af målrettede undersøgelser – herunder især praksisundersøgelser og stikprøveundersøgelser, der sammen med etablering af en anbringelsesstatistik vil udgøre et dynamisk redskab til en hurtig indsats, når uhensigtsmæssigheder afdækkes i den kommunale sagsbehandling. Desuden vil et sådant beredskab give muligheder for en hurtig tilvejebringelse af data af høj faglighed til minister og Folketing. Det vil for eksempel kunne afdækkes i en undersøgelse, hvor mange sager den enkelte kommunale sagsbehandler har ansvaret for på børneområdet."

2. Ad lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Ankestyrelsen foreslår, at det fremgår af de økonomiske bemærkninger, at der afsættes midler til Ankestyrelsens øgede tilsyn og kontrol fra 2005 og derefter.

Bemærkninger til de enkelte lovforslag:

Til nr. 3, § 38

Ankestyrelsen vil fremhæve det positive i at der i regelsættet stilles specifikke krav både i indhold og den tidsmæssige udstrækning til en undersøgelse efter lovens § 38, samt at undersøgelsen skal være et redskab for den støtte, der eventuelt iværksættes. Det er ligeledes positivt, at det i § 38, stk. 9 fremgår hvorledes undersøgelsen kan foretages, hvis der ikke gives samtykke til undersøgelsen.

Til nr. 3, § 38, stk. 6

Det foreslås, at der i stedet for "begrundet stillingtagen til" skrives "afgørelse om", da der kan klages over afslag på foranstaltninger.

Til nr. 4, § 40, stk. 3

I de forebyggende foranstaltninger under § 40 findes det positivt, at kommunerne i højere grad kan tilpasse støtten efter behovet og således ikke er bundet af specifikke foranstaltninger.

Til nr. 4, § 40, stk. 4 og 5

Det foreslås, at der i lovtæksten, lovbemærkningerne eller i vejledningen nærmere præciseres, hvilken trangsvurdering der foretages efter stk. 4 (mild trang) samt at det præciseres, at støtten ikke er trangsbestemt efter stk. 5.

Til nr. 9, § 42 a, stk. 1 og stk. 2

Ankestyrelsen foreslår, at formuleringen "beslutte" i 3. linje erstattes med "træffer afgørelse om", og at formuleringen "En sådan beslutning" i 4. linje erstattes med "En sådan afgørelse".

Det bør overvejes om en henvisning til § 42 a skal indøjes i § 48 om fuldbyrdelse af afgørelse og politiets bistand, fordi samtykket kan tilbagekaldes under barnets ophold i hjemmet (week-end, ferie).

Det bør desuden overvejes, om der som en konsekvens af ændringen bør foreslås en ændring vedrørende § 45, stk. 4, 3. pkt, om gyldighedsperioden for foreløbige afgørelser vedrørende § 42 a.

I lovbemærkninger om stk. 2 foreslås at "anbringelsesgrundlaget bortfalder pludseligt" ændres til "anbringelsesgrundlaget ikke længere er til stede"

Til nr. 10, § 46

Ankestyrelsen finder det ligeledes positivt, at muligheden for behandling af en sag om hjemgivelse begrænses, når sagen verserer i Ankestyrelsen eller i Landsretten, da det er u hensigtsmæssigt at samme sag behandles samtidigt i flere instanser.

Til nr. 10, § 46, stk. 4 og stk. 5

I stk. 4 bør det fremgå, at handleplanen så vidt muligt bør udarbejdes i samarbejde med forældremyndighedens indehaver og barnet eller den unge.

I stk. 5 bør det fremgå, at kommunen i samarbejde med den unge og eventuelt anden kommune skal revidere handleplanen.

Til nr. 13, § 47

Ankestyrelsen finder, at når nævnet og Ankestyrelsen får udvidede beføjelser efter denne bestemmelse bør beføjelserne også omfatte § 55, stk. 2 om kommunens tilsyn med barnet/den unge mindst én gang om året.

Til nr. 13, § 49

Der bør i lovbemærkninger eller i vejledning også nævnes efterskoler og kostskoler.

Til nr. 17, § 55, stk. 2

Det bør tilføjes, at kommunen løbende, dog mindst én gang om året skal tale med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet.

Til nr. 17, § 55, stk. 3, jf. nr. 44, § 122, stk. 2

Ankestyrelsen foreslår, at det klart fremgår, om der kun kan klages over afgørelser, der er truffet under hensyn til formålet med anbringelsen, eller om der kan klages over alle afgørelser vedrørende barnet/den unge under anbringelsen.

Ankestyrelsen foreslår, at der i bemærkningerne redegøres for en eventuel forskel på afgørelser, der er truffet under hensyn til formålet med anbringelsen og faktisk forvaltningsvirksomhed. (Tidligere bistandsudøvelse og forsorgens udøvelse).

Til nr. 17, § 55, stk. 5

Næstsidste linje, foreslås, at afgørelse om valg af anbringelsessted træffes herefter af kommunen ...

Barnet/den unge kan ikke flyttes før sagen er behandlet efter § 42, med mindre der gives samtykke til, at sagen ikke skal behandles af børn og unge-udvalget.

Det foreslås, at der i bemærkningerne eller i en vejledning gøres rede for, hvordan det forholder sig, hvis anbringelsesstedet lukker eller plejefamilien ophører. Hidtil har

dette været betragtet som faktisk forvaltningsvirksomhed og ikke som en flyttesituation, der skulle forelægges for børn og unge-udvalget.

Til 17, § 55, stk. 2 og nr. 18, § 56 stk. 1

Ankestyrelsen kan have betænkeligheder ved fastsættelsen af mindstekravene vedrørende revision af handleplan med 12 måneders mellemrum mod nugældende 6 måneder samt fastsættelsen af tilsyn med barnet eller den unge mindst én gang årligt, idet disse minimumsregler kan risikere at blive hovedreglen. Ankestyrelsens målrettede undersøgelser jf. de generelle bemærkninger under 3.8 vil kunne afklare om dette bliver tilfældet.

Til nr. 18, § 56

Det foreslås, at det fremgår, at kommunen skal træffe afgørelse om, hvorvidt handleplanen skal revideres, jf. også sidste punktum i § 56, stk. 1.

Til nr. 20

I lovbemærkningerne fremgår, at overvåget samvær har karakter af kontrol. Overvåget samvær skal sikre barnets behov og er ikke kontrol. Det foreslås at ordlyden erstattes med: kan føles som kontrol.

Det foreslås, at det tydeliggøres, at kommunen træffer en afgørelse med samtykke fra forældrene og den unge, der er fyldt 15 år om, at samværet skal støttes, således at det klart fremgår, at forældrene og den unge, der er fyldt 15 år, kan klage til det sociale nævn over et afslag på støttet samvær.

Til nr. 21

Vedrørende: " at afbryde forbindelsen i form af samvær, brev, mail eller telefonforbindelsen" bør det fremgå af lovbemærkningerne eller en vejledning, at der kan træffes specifikke afgørelser om de enkelte former for forbindelsen.

Til nr. 23, § 58

Det bør uddybes i lovbemærkningerne, hvorledes det forholder sig ved akutte afgørelser, hvis samtalen ikke kan tilbydes, idet den ikke kan nå at blive ført, eller hvis barnet/den unge ikke kan findes/kontaktes.

I lovbemærkningerne er anført, at pligten omfatter alle afgørelser i forbindelse med foranstaltninger over for børn og unge. Ordet foranstaltninger er misvisende. Det foreslås ændret til: i forbindelse med særlig støtte over for børn og unge eller støtte efter lovens kapitel 8.

Til nr. 24, § 58 a

Da der i forordet er lagt vægt på inddragelse bør det skrives, at handleplanen så vidt muligt skal udarbejdes i samarbejde / i forståelse med forældremyndighedsinderhaveren og den unge.

Til nr. 28

Det foreslås, at den ændrede henvisning bliver til § 58 a og ikke til § 58 a, stk. 3.

Til § 61, stk. 1

Som følge af ændringen af § 60 bør der i § 61, stk. 1, efter "indehavem af forældremyndigheden" indføres "og den unge, der er fyldt 15 år".

Til nr. 38-42, § 62

Ankestyrelsen kan endvidere tilslutte sig den øgede mulighed for fleksibelt efterværn for de 18-22-årige, samt at det bliver præciseret, at der skal træffes en egentlig afgørelse herom.

Til nr. 44, § 122, stk. 2, jf. nr. 17, § 55

Ankestyrelsen foreslår, at klageadgangen tydeliggøres.

Til nr. 46, § 123, stk. 5

Ankestyrelsen foreslår, at betalingshjemlen indbefatter de parter, der bliver indkaldt til møde i Ankestyrelsen eller der skrives: I forbindelse med behandlingen af sagen i Ankestyrelsen, har den afgørelsen er truffet overfor samt forældremyndighedens indehaver, barnet eller den unge, der er fyldt 12 år samt plejeforældre i sager efter § 64, stk. 4.

I sager efter § 64, stk. 4 er plejeforældrene parter og bliver indkaldt til møde i Ankestyrelsen. I sager om samvær efter § 57, stk. 3 kan der træffes afgørelse overfor biologisk forældre uden forældremyndighed, og disse vil også blive indkaldt til møde i Ankestyrelsen.

Til nr. 48, § 129, stk. 3 og nr. 49, § 133, stk. 2.

Det bør overvejes, om der også skal henvises til § 62 a, stk. 6.

Ændringer til lov om retssikkerhed:

Til nr. 2, § 72, stk. 2

Det foreslås, at det præciseres, at klage over valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted har opsættende virkning.

§ 122, stk. 1 og 2, bør ændres til § 122, stk. 1.

Det foreslås, at der skrives: Hvis særlige forhold gør det påkrævet kan kommunen samtidig med afgørelsen om valg af anbringelsessted eller ændret anbringelsessted træffe afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks.

Det foreslås, at " Afgørelse om at ophæve en opsættende virkning" ændres til "Afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks".

I lovbemærkningerne til § 72, stk. 2, sidste afsnit " for eksempel ved akutte førstegangsanbringelser" foreslås at " akutte" udelades.

Til § 3, stk. 3

Ankestyrelsen finder det uhensigtsmæssigt, at afgørelser, der er truffet efter de gamle regler om handleplaner fortsætter med at følge disse, således at der fortsat arbejdes med 2 regelsæt. Som minimum bør revision af handleplaner for anbragte børn og unge være omfattet af det nye regelsæt.

I fslutningsvis skal Ankestyrelsen henvide til, at Ankestyrelsen den 1. april 2004 ændrede navn til "Ankestyrelsen".

Med venlig hilsen

Jette Hjørner
fuldmægtig

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
e-mail: sm@sm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 04-08-2004
J.NR.: 04-012402-04-1331
REF.: uwk

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform)

Ved brev af 11. juni 2004 har Socialministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Forslaget har været forelagt Advokatrådets Privatretsudvalg, hvorefter Advokatrådet skal udtale følgende:

Overordnet finder Advokatrådet, at lovforslaget vil medføre en generel forbedring for de implicerede i anbringelsessituationer. Da der imidlertid ofte er tale om ressourcetsvage familier, finder Advokatrådet, at der bør være en større adgang til at benytte sig af advokatbistand, som kan betales af det offentlige.

Det nye lovforslag giver således såvel forældre som unge en lang række nye rettigheder, ligesom lovforslaget forpligter kommunerne til at være meget omhyggelige med deres arbejde. For at kunne sikre, at lovforslagets forbedringer bliver en realitet og familiens interesser varetages under de temmelig indgribende undersøgelser, som kan initieres uden samtykke, finder Advokatrådet, at det bør være muligt for familier at få en bedre støtte og rådgivning udenfor kommunens regi. Da der i disse sager hverken kan ydes offentlig retshjælp eller retshjælp gennem privattegnede forsikringer, har familierne ofte ikke råd til at få udenforstående bistand og er derfor overladt til den rådgivning, som sagsbehandleren yder – en person, som tillige skal varetage sagen for kommunen. Det er derfor Advokatrådets opfattelse, at det ville være et retssikkerhedsmæssigt fremskridt, hvis der i de situationer, som er berørt af lovforslaget, kan ydes advokatbistand allerede på et tidspunkt, før der bliver tale om tvangsmæssige indgreb.

Advokatrådet har i øvrigt følgende bemærkninger:

ad forslagets nr. 3:

§ 38: Advokatrådet finder, at det af bemærkningerne bør fremgå, at et samtykke til at gennemgå de i § 38 omfattende undersøgelser bør indhentes skriftligt.

§ 38 stk. 8: Advokatrådet finder, at det af bemærkningerne bør fremgå, at kommunen har pligt til at underrette forældrene om, at en undersøgelse af det enkelte barn endvidere inkluderer en pligt for kommunen til også at vurdere, om andre børn i familien kan trænge til særlig støtte.

§ 38 stk. 9: Det bør af lovbestemmelsen fremgå, at samtykket skal forsøges indhentet fra forældrene eller den unge. Det bør ligeledes fremgå, at såfremt samtykke ikke bliver indhentet, skal partshøring finde sted.

Ad forslagets nr. 9,

§ 42 a stk. 1 og 2: Det foreslås her, at udslusningsperioden fastsættes til at kan vare op til 6 måneder for et barn eller en ung, som er anbragt udenfor hjemmet. Da en sådan periode kan virke meget lang for såvel det barn, der skal hjemgives som for forældrene, foreslås det, at det af loven fremgår, at udslusningsperioden kun i særlige tilfælde kan vare op til 6 måneder. Advokatrådet finder således, at der bør gives en særlig begrundelse for en hjemgivelsesstid på 6 måneder.

Ad forslagets nr. 10,

§ 46: Advokatrådet finder, at der bør tilbydes såvel forældremyndighedsindehavere som unge over 15 år advokatbistand i situationer, hvor kommunen ikke umiddelbart kan imødekomme en begæring om hjemgivelse. I praksis har det vist sig, at det er vanskeligt for de involverede parter at gå videre med sådanne sager uden advokatbistand, fordi forældrene eller den unge selv ikke er bekendt med deres rettigheder. Det er Advokatrådets erfaring, at kommunen ofte først tager sagen alvorligt, når henvendelse sker gennem advokat med henvisning til lovgivningen. Da der sædvanligvis er tale om økonomisk ressourcetsvage personer, som ikke er dækket af retshjælp, bør en sådan anmodning betales af kommunen og dermed være dækket på lige fod med de øvrige bestemmelser, som er nævnt i lovens § 60.

Ad forslagets nr. 11,

§ 47: Det bør af § 47 stk. 4 fremgå, at der ikke er nogen begrænsninger med hensyn til, hvem der kan rette henvendelse til ankestyrelsen.

Ad forslagets nr. 15,

§ 53: Bestemmelsen bør formuleres således, at der skal ydes støtte til udgifter til forældrenes transport. Som bestemmelsen er udformet kan kommunens skøn

medføre, at det kan variere fra opholdskommune til opholdskommune, hvorvidt forældrene kan få dækket transportudgifter.

Ad forslagets nr. 22,

§ 57 a: I mange anbringelsessager viser det sig ofte, at der er et netværk bag barnet, som det vil være gavnligt at trække på for at få en helhedsorienteret indsats overfor barnet. Det bør af kommunens materiale fremgå, hvilke personer i netværket, man har forsøgt at inddrage i sagen.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Grethe Håkansson

Fra: Socialministeriet
Sendt: 5. august 2004 12:26
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: Høringssvar

Anbringelsesreform
høringssvar...

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Laila Walther [mailto:lrw@mail.dk]
Sendt: 5. august 2004 10:01
Til: Socialministeriet
Cc: Per Støve; Aase Madsen; Henrik Egelund Nielsen
Emne: Høringssvar

Til Socialministeriet

Dansk Socailrådgiverforening og HK/kommunal afgiver hermed fælles høringssvar til udkast til anbringelsesreform.

Med venlig hilsen

Laila Walther
Næstformand
Dansk Socialrådgiverforening

- 5 AUG. 2004

2. Kl. J.nr.

Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19 A
1003 København K

HK/Kommunal
Weidekampsgade 8
0900 København C

3.08.2004

HEN

Socialministeriet
Att. Kirsten a' Rogvi/Nina Eg Hansen

Høringssvar til udkast til anbringelsesreform

Dansk Socialrådgiverforening (DS) og HK/Kommunal (HK/K) skal takke for tilsendelsen af udkast til anbringelsesreform. Vi finder, at forslaget indeholder en række forbedringer af reglerne om særlig bistand til udsatte familier og børn. Der er også i lovforslaget en række ændringer, som især berører sagsbehandlingens arbejde. Det er ændringer, som vi stort set er enige i, og vi vil medvirke konstruktivt til at gennemføre dem.

Overordnede bemærkninger:

Vi tilslutter os det menneske- og familiesyn, der ligger bag en række af ændringerne. Vi mener, at forslaget styrker en ressourcerorienteret tænkning, både ved sit syn på familien og netværket og på barnet selv. Vi finder, at det er vigtigt, at barnets rolle styrkes ved at udvide kravene til inddragelse og høring af børnene, og ved at udvide børns og unges ret til at klage. Vi mener ikke, at ændringerne vedr. klageadgang går langt nok, som det fremgår nedenfor, men de foreslåede ændringer er forbedringer. Vi finder det også vigtigt, at man søger at afdække og trække på de muligheder, der er i barnets familie og netværk. Det offentlige må styrke alle de konstruktive bånd, der kan skabes omkring barnet fra familien og netværket. Man må herunder søge at aktivere de muligheder, familie og netværk kan give for barnet her og nu. En styrkelse af båndene til familien kan ydermere få betydning på længere sigt, fordi familien er det primære netværk, som de fleste anbragte børn skal leve i som voksne. Hvis indsatsen svækker relevante netværk for børnene, så vil de stå endnu svagere senere i livet. Et centralt element i netværkstænkningen er forslaget om at nævne netværksanbringelser eksplicit i loven. Vi mener, at det er et godt forslag, men det svækkes meget af, at det ikke er muligt at honorere disse plejeforældre. Det er en alvorlig fejl, der vil give den omstilling af indsats og tænkning, der er lagt op til, en dårlig start. Vi skal vende tilbage til dette nedenfor.

HK/K og DS er også enige i bestræbelsen på at styrke indsatsen i forvaltningen. Vi ved, at der er problemer med at leve op til lovens krav nogle steder, eller at nogle kommuner fastlægger standarder, som ikke lever op til lovgivningen. Vi tilslutter os derfor en række af de konkrete forslag om større detaljeringsgrad og strammere regler for forvaltningsarbejdet. Men vi har tre bemærkninger til disse ændringer.

Den ene er, at vi mener, at forslaget er præget af en forestilling om, at anbringelsessystemets problemer primært ligger i forvaltningen. Det nævnes både i de indledende bemærkninger og fremgår af vægtningen i forslagene. Forvaltningsarbejdet er forskningsmæssigt blevet nøje undersøgt i de senere år. Med en nærmest søvngængeragtig sikkerhed er det netop forvaltningen og sagsbehandlingen, de bevilgende myndigheder har peget på, når der har skullet laves undersøgelser af børneområdet. Derfor ved vi detaljeret, at der er problemer med børnesamtalen, undersøgelser og handleplaner - men stort set ikke noget om sammenbrud i familieplejen, problemerne med skoleplaceringer af anbragte børn, usikker indsats efter anbringelsen osv. Når vi ved, at der er problemer i forvaltningen, så skal indsatsen selvfølgelig

forbedres. Men det er en fejltagelse at tro, at systemets problemer er koncentreret i forvaltningsledet. Vi ved stadig ikke, hvorfor halvdelen af alle anbringelser af unge bryder sammen eller hvorfor anbragte børn generelt klarer dårligt senere i livet. Der er mange problemer, vi ikke kender årsagerne til. Men vi må gå ud fra, at de ligger mange steder i systemet og til en vis grad er komplekst sammenflettede. Stirrer man sig alene blind på forvaltningen, så risikerer man dels ikke at få løst de faktiske problemer, dels at styrke en tendens til at gøre forvaltningen og sagsbehandlerne til prægelnabe for alle systemets fejl. Konkret vil vi pege på, at der er en forbløffende skævhed i forslaget:

- Det indeholder langt overvejende ændringer vedrørende sagsbehandlingen.
- Der skal kun laves kvalitetsstandarder for sagsbehandlingen.
- Der sker primært en udbygning af ankesystemets mulighed for indgreb i sagsbehandlingen.
- Den statistiske og evalueringsmæssige overvågning, der annonceres, vil muligvis også fokusere primært på sagsbehandlingen.

Hvis kvaliteten af indsatsen overfor udsatte familier og børn skal forbedres, så må man også fokusere på emner som kommunernes faktiske brug af tilbudsviften; de store skoleproblemer for anbragte børn; sammenbrud i anbringelser; økonomisk betingede hjemtagelser; kommunernes brug af efterværn osv. Og forbedringerne i forvaltningen må ses i en større sammenhæng, hvori der også indgår initiativer for at styrke de øvrige områder i anbringelsessystemet. En sammenhængende indsats for at forbedre indsatsen for udsatte børn og familier må være målet for de kommende års arbejde for at styrke anbringelsesområdet.

Den anden bemærkning er, at de mange forslag om forbedringer i sagsbehandlingen ikke kan realiseres uden tilførsel af ressourcer. Der foreslås en udbygning af kravene til undersøgelser og handleplaner; flere samtaler med børnene; udvidet inddragelse af familien og netværket; øget kommunalt ansvar for samarbejdet med anbragte børns forældre og familie samt generelt større skriftlighed og evalueringer. Alle disse forbedringer er tidskrævende, og en gennemførelse vil kræve øgede ressourcer. Vi hilser med tilfredshed, at partierne bag anbringelsesreformen giver udtryk for bekymring for, at sagsbehandlerne i nogle kommuner har så mange sager, at det er svært at fastholde kvaliteten. Vi mener, at den bekymring er meget relevant, og at den vil blive det endnu mere, hvis ikke anbringelsesreformen følges op ressourcemæssigt. Vi vil derfor gøre, hvad vi kan for at fastholde forligspartierne på en forpligtende diskussion om ressourcerne til sagsbehandlingen og om antallet af sager til den enkelte sagsbehandler. Vi har også konstateret med tilfredshed, at reformen indeholder flere tiltag for at styrke sagsbehandlerne uddannelsesmæssigt. De imødekommer et stort behov hos sagsbehandlerne. Vi hilser derfor både de introducerende kurser, puljen til længerevarende uddannelse og de kortere kurser om reformens indhold meget velkommen.

Den tredje bemærkning er, at vi er enige i, at der kommer en større, obligatorisk detaljeringsgrad i undersøgelse og handleplaner. Det kan give bedre kvalitet i undersøgelse og planlægning og skabe en større retssikkerhed for forældre og børn. Det kan gøre det klarere, hvad der er grundlaget for beslutningerne og hvad der er mål og midler i indsatsen. De nye regler må imidlertid gennemføres på en måde, der er meningsfuld og dækkende for de mennesker, det drejer sig om. Det må ikke blive et bureaukratisk system, og det enkelte menneske må ikke forsvinde i firkantede og detaljerede manualer, som vi har set det på ældreområdet. Tilsvarende må det system af kvalitetsstandarder og indberetning af statistik m.v., som annonceres i forslaget bemærkninger, udformes på en måde, der fastholder fokus på det hele menneske og dets omgivelser. Der må ikke opstilles et centralt monitorerings- eller evalueringssystem, der med et snævert fokus på det, der kan måles og vejes deler indsatsen op i adskilte enkeltelementer. Vi er enig i bestræbelsen på at få et bedre system til dokumentation, synliggørelse og evaluering af indsatsen, og vi vil gå konstruktivt ind arbejdet med at skabe det. Vores udgangspunkt vil være at skabe et system, der registrerer og måler på en måde som både brugerne og socialarbejderne kan opleve som relevant og dækkende i dagligdagen.

Endelig skal det nævnes, at DS og HK/K mener, at det er vigtigt at inddrage det forebyggende arbejde i anbringelsesreformen, og at det foreliggende forslag er for svagt på dette punkt. Det gælder især initiativer, der mere grundlæggende kan øge normalsystemets åbenhed overfor børn med problemer. En vigtig forudsætning er et anderledes samarbejde mellem socialforvaltningerne og daginstitutioner og skoler. Sagsbehandlerne bør i højere grad arbejde som konsulenter, undervisere og vejledere i skoler og institutioner, så man i fællesskab kan løse problemerne, inden de kræver særlige foranstaltninger eller placering af barnet udenfor normalsystemet/må anbringe det. Der kan f.eks. oprettes reflekterende teams på skoler og i børnehaver, som kan skabe nye handlemuligheder på stedet for de børn, der har vanskeligheder. Forvaltningens eksperter på børneområdet kan flyttes ud på skoler og institutioner eller inddrages i teamarbejdet efter behov. De forebyggende foranstaltninger i kommunerne - familieværksteder, dagbehandlingsinstitutioner, familiekonsulenter osv. - vil også i høj grad kunne indgå i konsulentarbejde og støttende funktioner i skoler og institutioner. Der er ingen initiativer i den retning i forslaget.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer:

§ 4 Sammenhængende børnepolitik

DS og HK/K mener, at det er godt at kræve en sammenhængende, politisk vedtaget børnepolitik i kommunerne. Den skal blandt andet kunne skabe en kobling af normalområdet og den særlige indsats. Det må samtidig sikres, at der ikke åbnes for, at en kommune fastlægger en standard, der ligger under lovens krav.

§ 36 a Underretning

Vi er enig i, at kommunen skal kvittere for underretning inden for 6 hverdage.

§ 38 Undersøgelser

Vi finder som nævnt, at de strammere regler om undersøgelse kan blive et fremskridt, men at de må gennemføres ubureaukratisk og på en måde, der er meningsfuld og dækkende for de mennesker, det drejer sig om. Det er godt, at der kommer et mere klart fokus på skole, børnenes helbred og deres netværk. De mere præcise krav og den større skriftlighed kan skabe bedre undersøgelser og en bedre retssikkerhed for forældre og børn. Vi er også enige i, at der skal være et præcist tidsperspektiv på undersøgelsesarbejdet. Det kan i nogle tilfælde opleves uklart for alle parter, hvornår der undersøges og hvornår der handles.

Vi er også enige i, at der bliver gjort opmærksom på de unges særlige behov i forbindelse med undersøgelsen.

Vi finder endelig, at det er et vigtigt fremskridt, at kommunen ved en anbringelse også skal undersøge, om eventuelle søskende til det anbragte barn har problemer.

§ 40 Tilbudsviften

DS og HK/K er enig i, at det nævnes eksplicit, at en foranstaltning forudsætter en forudgående undersøgelse, fordi det forpligter kommunerne til at sikre, at undersøgelserne kan laves.

Vi mener, at det er godt, at tilbudsviften er bevaret nogenlunde uændret. Det er vigtigt at kunne holde kommunerne fast på at have en bred vifte af tilbud, og at forældre og børn kan se, hvilke muligheder, der er. Vi er enige i, at man skal præsentere de enkelte muligheder som 'typer' af foranstaltninger, og ikke som faste former. Det kan styrke fleksibiliteten i brugen af viften. Det samme kan en velovervejede brug af muligheden for den 'anden hjælp', der foreslås.

Endelig mener vi, at det er vigtigt, at der kommer et større fokus på familiernes og børnenes sociale forhold. Der har været en tradition for en stærk vægtning af psykologiske og udviklingsmæssige forhold, og betydningen af forhold som bolig og økonomi har vejet mindre. Vi hilser derfor med tilfredshed, at der bliver bedre mulighed for at støtte familier økonomisk, hvis det kan erstatte en anden foranstaltning. Vi er dog imod, at den eksplicite hjemmel til at støtte ophold på kost- og efterskoler er gledet ud. Vi frygter, at det kan føre til afslag på skoleophold, der i dag ville blive bevilget.

§ 46 Afgørelse om efterværn

Vi betragter det som et stort fremskridt, at kommunen skal træffe beslutning om fortsat støtte til en ung, når vedkommende fylder 18. Det gør det umuligt at komme uden om at drøfte efterværnet, og kommunen skal argumentere skriftligt for sin beslutning. Det åbner også for, at den unge kan anke kommunens afgørelse. Ydermere vil en sådan anke med forslaget til ændring af § 72, stk. 3 i retssikkerhedsloven have opsættende virkning, hvis den unge stadig er anbragt, hvilket også er et vigtigt fremskridt.

§ 47 Ankeinstansernes beføjelser uden klage

Vi tilslutter os, at de sociale nævn og Ankestyrelsen får større beføjelser til at gribe ind uden klage. Som nævnt finder vi det dog skævt, at det primært sker med detaljerede henvisninger til sagsbehandlingen. Vi mener, at ankeinstanserne skal have hjemmel til at gribe ind i forhold til kommuner, der ikke lever op til loven. Men det drejer sig om meget andet end sagsbehandlingen. På den baggrund ser vi forslaget om, at ankeinstanserne kan vurdere, om kommunerne iværksætter foranstaltninger i 'fornødent omfang,' som særlig vigtigt. Vi mener, at der bør skabes yderligere mulighed for at ankeinstanserne kan gribe ind overfor kommuner, der lægger en urimelig standard eller som har mange enkeltstager, hvor loven ikke har været overholdt.

§ 49 Godkendelse af plejefamilier m.v.

HK/K og DS er som nævnt enige i, at der skal laves en eksplicit bestemmelse om netværksanbringelser. Vi er også enig i, at godkendelsen må være konkret i forhold til det konkrete barn.

Vi mener, at det er et stort fremskridt, at man nu endelig vil indføre et introducerende kursus for plejeforældre. Behovet for at styrke familieplejen har været der meget længe, ikke mindst fordi der er kommet stadigt mere krævende børn i plejefamilier i takt med, at døgninstitutionerne er skåret ned. Vi mener, at kurserne må laves ud fra de erfaringer, der nu indhøstes med RUGO-forsøget. Vi mener derfor også, at det er misvisende, når der i bemærkningerne står, at et kortere kursus af en eller to weekender vil være tilstrækkeligt. Vi går ud fra, at kurserne skal finansieres af den godkende kommune. Det må i den forbindelse slås fast, at alle, der ansøger om at blive familieplejere, har ret til at komme på kursus. Der må ikke kunne indføres kommunale 'kvoter' eller andre begrænsninger i deltagelsen.

Vi er enig i kravet om godkendelse af egne værelser, kollegier m.v. Men vi er ikke enige i, at der i bemærkningerne lægges op til, at unge i højere grad skal anbringes på værelser med begrænset personlig støtte.

§ 50 Honorering af netværksplejeforældre.

Som nævnt i de overordnede bemærkninger finder vi, at det både er urimeligt og at skyde sig selv i foden ikke at honorere netværksplejeforældre på lige fod med alle andre plejeforældre. Mange af anbringelserne vil kræve et stort arbejde af plejeforældrene - syv dage om ugen og på alle tider af døgnet. Det er man nødt til at honorere. For det første fordi det ellers vil være meget sværere at få nogen til at påtage sig opgaven, og den type anbringelser vil få et skadeligt discount-præg. Den åbenlyse forskelsbehandling i forhold til andre plejeforældre vil også skabe frustration og konflikter omkring anbringelsen. Ydermere vil en del af de potentielle plejeforældre - f.eks. mange bedsteforældre - have en dårlig økonomi, så de vil være meget afhængig af, at der kommer det økonomiske tilskud, der skal til for at få en krævende anbringelse til at køre godt. Problemet skærpes af, at mennesker på overførselsindkomst ikke vil kunne få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, så de økonomisk svageste på forhånd er helt afskåret fra honorering. Bestemmelsen om, at der ikke skal ske honorering forekommer endnu mere besynderlig, fordi der samtidig åbnes for, at det offentlige kan betale for professionel støtte i plejefamilien, hvis anbringelsen giver behov for en mere omfattende støtte. For at fastholde en principiel modstand mod honorering af plejeforældrene er man altså parat til at bringe professionelle ind i familien. Det er ulogisk og uhensigtsæssigt for familien.

Endelig vil vi gøre opmærksom på, at de foreslåede regler vil skabe problemer for nogle af de bedste af de eksisterende anbringelser. Nogle børn anbringes i dag hos en lærer, en fodboldtræner eller en anden, som kender dem og godt vil tage sig af dem. Det kan være en meget lykkelig konstellation, fordi begge parter vælger anbringelsen mere aktivt. Disse plejeforældre honoreres i dag som alle andre. Hvis loven gennemføres, så vil honoreringen falde væk, og der vil kun i enkelte tilfælde kunne bevilges tabt arbejdsfortjeneste. Det vil blokere for disse anbringelser. Man kan ikke forvente, at en fremmed vil påtage sig en krævende familieplejopgave uden honorering som alle andre. En sådan blokering vil være en helt urimelig konsekvens af lovforslaget.

§ 55 Valg af anbringelsessted, tilsyn m.v.

Vi mener, at der er et klart fremskridt, at der skal tages stilling til barnets skolegang, når det anbringes, og at der stilles krav om et forudgående samarbejde mellem PPR og den anbringende kommune. Der er behov for at styrke anbragte børns skolegang og deres forankring i normalsystemet. Vi mener som nævnt også, at der er behov for et tættere samarbejde mellem skole og socialforvaltning om anbringelsen, og vi håber, at bestemmelsen kan forpligte begge parter til det.

Vi betragter det som et fremskridt, at der kommer faste regler for, hvordan tilsynet med anbragte børn skal udføres. Herunder faste regler om samtalerne med barnet. Vi mener dog, at én samtale om året er for lidt. Vi mener, at der bør være en samtale hvert halve år. Efter forslaget skal samtalen være på anbringelsesstedet. Det mener vi er en for firkantet formulering. Vi er enige i, at den skal være et sted, hvor den tilsynsførende kan få et indtryk af barnet og dets hverdag, og hvor barnet kan føle sig fri til at tale med den tilsynsførende. Derfor skal det ikke være på forvaltningen. Men der kan i nogle situationer af hensyn til barnet være grund til at lægge samtalen uden for anbringelsesstedet. Den mulighed må ikke blokeres af en firkantet formulering i loven.

DS og HK/K mener, at det er godt, at der kommer fokus på samvær med andre fra netværket. Samværet med søskende, bedsteforældre og andre vigtige personer fra netværket har i dag ofte for ringe vilkår, så barnets netværk også på denne måde udtyndes urimeligt. Vi mener også, at det er et fremskridt, at det slås fast, at kommunen har ansvaret for samværet. Der er behov for at lette især mange plejeforældre for noget af det ansvar, de får for forældresamarbejdet. Især hvis der er konflikter mellem forældre og plejeforældre.

§ 56 Revision af handleplaner

Vi mener ikke at bestemmelserne om revision af handleplanerne skal ændres. Der er fortsat behov for en halvårlig vurdering. Vi mener, at det er et fremskridt, at det foreslås, at der skal være en samlet vurdering af indsatsen én gang om

året. Det indebærer, at den ene vurdering af handleplanen kan ske med udgangspunkt i denne samlede vurdering af indsatsen.

§ 57 og 57 a Samarbejde med forældre og inddragelse af familien

Som nævnt flere gange mener vi, at det er et fremskridt, at der er klarere regler om forældrenes rolle og samarbejdet med dem. Vi er derfor også enige i, at kommunen pålægges pligt til at sikre forældrene den nødvendige information.

Vi er enige i, at der skal indføres en bestemmelse om støttet samvær. Det vil skabe større klarhed for nogle forældre, som i dag har et støttet samvær men formelt under reglerne om overvåget samvær.

Vi mener, at det er godt, at der sker en systematisk inddragelse af netværket. Vi har helt fra starten af forsøget med familierådslag støttet afprøvningen metoden, og vi anser det for et klart fremskridt, at den nu indgår i den vifte af muligheder, man arbejder med i børnesagerne. Det er for os at se en understregning af potentialet i den inddragelse af familien og netværket, som tilstræbes med reformen. Men vi vil understrege, at et ønske om at inddrage familien systematisk ikke må føre til, at der indføres obligatoriske metoder for at sikre det. Det er der ingen metoder, der gode nok til, og det vil også hæmme den udvikling af nye metoder og ny tænkning, som anbringelsesreformen bør medføre.

§ 58 Samtale med barnet

DS og HK/K mener, at det er godt, at forpligtelsen til at tale med barnet udvides. Inddragelse af barnet i sagen er vigtigt, både for at informere og hjælpe barnet og for at høre dets perspektiv og mening. Vi skal dog understrege, at en øget inddragelse af børnene kræver både tid og en sikker faglighed. Sagsbehandlerne skal både kunne lytte og inddrage barnet relevant og kunne tage et voksent og professionelt ansvar, så børnene ikke pålægges svære beslutninger, som de voksne bør tage ansvar for.

§ 58 a Handleplaner

Som ovenfor nævnt mener vi, at skærpede krav til handleplanerne kan blive et fremskridt, men at de må gennemføres ubureaukratisk og på meningsfuld og dækkende måde for de mennesker, det drejer sig om. Vi mener, at der i bemærkningerne til forslaget om mere detaljerede handleplaner lægges op til en opfølgning på de enkelte elementer i handleplanen, som er mere vidtgående, end det er realistisk. Vi tror ikke, at der kan ske en opfølgning på centralt plan og frygter, at et forsøg på at gøre det vil føre til et meget rigoristisk system, både for brugerne og sagsbehandlerne.

§ 60 Advokatbistand til unge

Vi er enige i, at unge på lige fod med forældrene skal have adgang til advokat ved afbrydelse af kontakten og ved brev- og telefonkontrol.

§ 62 a Efterværn

Vi er meget enige i, at unge, der stopper en anbringelse, skal have mulighed for at genetablere den også efter, at vedkommende er fyldt 18 år, hvis det er nødvendigt for vedkommende. Mange tidligere anbragte får behov for at komme tilbage til anbringelsesstedet i perioder i de første år efter, at de er flyttet for sig selv. Efter en periode på egen hånd kan de have brug for ro og støtte til at bearbejde den nye situation og deres oplevelser uden for anbringelsen. Det gælder både, hvis de har boet i anbringelsen helt til de blev 18 og hvis de er flyttet derfra tidligere, hvad mange gør. Paragraffen må derfor formuleres, så den også er en mulighed for unge, der har forladt anbringelsesstedet for at flytte for sig selv før de fylder 18.

Tilsvarende må forslaget om, at en kontaktpersonsordning kan genetableres, ændres. Mange unge har ikke en kontaktpædagog, når de forlader anbringelsen, og behovet for at få én erkendes først efter, at de er fyldt 18. Det er vigtigt, at deres behov også tilgodeses, og at der åbnes for, at man kan nyetablere en kontaktpersonsordning efter, at den unge er fyldt 18.

Vi mener, at forslaget om en mindre og fleksibel kontakt til det tidligere anbringelsessted er et klart fremskridt, der kan give tidligere anbragte vigtige muligheder.

§ 122 Unges ankemulighed over valg af anbringelsessted m.v.

Vi ser det som et oplagt fremskridt, at grænsen for, hvornår man kan klage over valg af anbringelsessted og over flytning fra et anbringelsessted, nedsættes fra 15 til 12 år. Vi mener generelt, at unge, der er fyldt 12 år skal have samme ret til at klage, som unge, der er fyldt 15 år.

Kvalitetsstandarder

Det fremgår af bemærkningerne, at der vil blive indført standarder for *sagsbehandlingen*. De vil blive indført med hjemmel i § 58 b. Det er ikke klart af bemærkningerne, nøjagtigt hvordan standarderne vil blive, men det fremgår, at de alene vil være rettet mod sagsbehandlingen. Tilsvarende får man det indtryk af bemærkningerne, at der vil blive knyttet en centralt fastlagt erfaringsopsamling og -indrapportering til standarderne. Hvis det er en korrekt tolkning af bemærkningerne, så vil erfaringsopsamlingen også dreje sig alene eller primært om sagsbehandlingen. Som nævnt indledningsvis finder vi, at det er en ubegrundet afgrænsning. Der er fuldt så meget behov for standarder og erfaringsopsamling for andre dele af indsatsen på børn og ungeområdet, og hvis der skal være mening i en lokal diskussion og politisk beslutning om standarder, så må standarderne selvfølgelig omfatte den samlede indsats. Det vil være en ubegrundet amputation af diskussionen, hvis den alene skal dreje sig om sagsbehandlingen, der ret beset er en lille del af den samlede indsats.

Ikrafttræden

loven bør træde i kraft inden 2006. F.eks. 1. januar eller 1. juli 2005.

Med venlig hilsen

Laila Walther
næstformand,
Dansk Socialrådgiverforening

Per Støve
formand for socialpolitisk udvalg,
HK/Kommunal

LANDSFORENINGEN AF OPHOLDSSTEDER, BOTILBUD OG SKOLEBEHANDLINGSTILBUD
Skindergade 23, stuen · 1159 Kbh. K · tlf. 70 23 34 00 · fax 70 23 54 00 · e-mail los@los.dk

151

Socialministeriet
Departementet
Holmens kanal 22
1060 København K

København den 4.8.2004

Høringssvar til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (anbringelsesreform)

LOS ser positivt på anbringelsesreformens intentioner om at forbedre arbejdet med de truede og udsatte børn og unge. Det er LOS' opfattelse, at de fremsatte forslag vil medvirke til at højne kvaliteten i anbringelsesarbejdet. Der er en høj grad af sammenhæng mellem resultaterne af anbringelsen og kvaliteten af den kommunale sagsbehandling før, under og efter anbringelsen, kontinuiteten og inddragelsen af børn og forældre i forløbet. Her er lovforslaget et skridt i den rigtige retning.

Når det gælder inddragelsen af de anbragte børn og unge mener LOS, at aldersgrænsen for høring og klageadgang m.v. generelt bør nedsættes til 12 år.

LOS lægger stor vægt på, at den kommunale sagsbehandler taler med de anbragte børn og unge såvel alene som sammen med de voksne på stedet. LOS finder derfor, at kravet i SEL § 55 stk. 2 om blot en årlig samtale er for lidt. Her vil vi foreslå to og gerne flere årlige samtaler som mindstekravet. I givet fald kan man så lempe på kravet om at alle samtaler skal foregå på anbringelsesstedet.

LOS er enige i intentionerne om at styrke fokus på anbragte børns skolegang, blot er det vigtigt, at kravet om at der er taget stilling til skolegangen i f.m. anbringelsen ikke af enkelte kommuner kan bruges til at holde udsatte børn og unge fra at blive anbragt i den pågældende kommune.

En god udslusning og efterfølgende efterværn er overordentlig vigtigt for den langsigtede virkning af en anbringelse. LOS støtter derfor det øgede fokus på udslusning og efterværn, herunder muligheden for at få bevilget efterværn efter at man har forladt anbringelsesstedet og det fyldte 18. år. Det er her vigtigt, at lovforslaget følges op med information for at sikre en øget anvendelse af og fleksibilitet i etableringen af styrket udslusning og efterværn.

LOS støtter de anbragte og forældrenes adgang til at klage over afgørelser vedrørende anbringelsen i RET § 122. LOS finder, at såvel forældre som børn over 12 år ikke blot bør have klageadgang ved valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted, men også i f.m. manglende undersøgelse på baggrund af en henvendelse, afslag på anbringelse eller ophør af anbringelsen.

M.h.t. RET § 122 bør en kommunes afgørelse om ophævelse af opsættende virkning kunne inddrages for det sociale nævn.

Med venlig hilsen

Geert Jørgensen
Sekretariatschef

Socialministeriet

- 5 AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

Fra: Socialministeriet
Sendt: 13. juli 2004 13:20
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: Høringssvar

øring om udkast til
ændring a...

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Rikke Aller [mailto:cn11753@rk.dk]
Sendt: 13. juli 2004 11:10
Til: Socialministeriet
Emne: Høringssvar

Hermed fremsendes høringssvar vedr. udkast til ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed (anbringelsesreformen)

(See attached file: Høring om udkast til ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed (anbringelsesreformen).doc)

Med venlig hilsen

Rikke Aller
Rødovre Kommune
Social- og Sundhedsforvaltningen
Sekretariat for Udvikling, Administration og Økonomi
Rødovre Parkvej 150
2610 Rødovre
Tlf.: 36 37 73 43
Fax: 36 37 77 50

14 JULI 2004

2. Kt. J.nr.

217-512

**Foreningen af
Socialchefer i
Danmark**

Sekretariat
Rødovre Kommune
Social- og Sundhedsforvalt-

Gunnekær 64
2610 Rødovre

Tlf. 36 37 73 43
Fax 36 37 77 50
e-mail: rikke.aller@rk.dk
janne.egeland.andersen@rk.dk
www.socialchefer.dk

ningen
Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Rødovre, den 13. juli 2004

Høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (anbringelsesreformen)

Generelle bemærkninger.

Foreningen af Socialchefer i Danmark, FSD, kan tilslutte sig lovforslagets præciseringer af værdien af en tidlig, korrekt og helhedsorienteret indsats, der sætter barnet og den unge i centrum. FSD kan ligeledes tilslutte sig, at der sættes fokus på yderligere at optimere sagsbehandlingen i børnesagerne.

Dels for at sikre kvaliteten i de enkelte beslutninger og dels for at sikre dokumentation for de overvejelser og beslutninger, der er foretaget i Forvaltningen.

God sagsbehandling er således en vigtig forudsætning for at iværksætte den rigtige foranstaltning samt for at opsamle de nødvendige erfaringer.

Vi må imidlertid advare imod den opfattelse, som lovforslaget tilsyneladende er udtryk for, nemlig at stort set alle dilemmaer i forhold til indsatsen for udsatte børn og deres familier kan løses ved bedre sagsbehandling og at bedre sagsbehandling kan opnås alene ved en øget retsliggørelse af området gennem yderligere flere formelle og processuelt bindende regler.

FSD har noteret sig, at bemærkningerne til lovforslaget i den forbindelse henviser til en række undersøgelser fra SFI om emnet.

Disse undersøgelser bør imidlertid ikke stå alene som grundlag for en så omfattende og ikke mindst detaljeret lovgivning som den foreliggende, allerede fordi disse undersøgelser, som SFI selv påpeger ikke har inddraget ydre påvirkninger og faktorer i forhold til undersøgelsesresultaterne.

En anbringelsesreform bør således i højere grad beskæftige sig med at fjerne de reelle barrierer, der er for god sagsbehandling frem for at definere krav til sagsbehandlingen, som ingen i realiteten er uenig i.

FSD skal derfor pege på, hvad vi opfatter som de to væsentligste faktorer, der vil styrke sagsbehandlingen i forhold til de udsatte børn og deres familier.

For det første, at man mere entydigt i lovgivningen får defineret balancepunktet mellem hensynet til barnets og hensynet til forældrenes retsstilling – og gerne til fordel for barnet.

Vi er opmærksomme på, at ordlyden i den gældende lovgivning er udtryk for en vanskelig juridisk og politisk balancegang. En balancegang som er overladt til og udføres dagligt af den enkelte sagsbehandler og leder i Forvaltningen.

Når der imidlertid fra tid til anden – således også i det foreliggende lovforslag – ønskes en tidligere og mere konsekvent indsats til fordel for barnet, er det nødvendigt at fremhæve, at dette ikke sikres ved alene at give barnet en bedre formel/ processuel retsstilling, som lovforslaget entydigt fokuserer på, men først når man også materielt / indholdsmæssigt sikrer barnet.

FSD skal derfor beklage, at der fremlægges et detaljeret lovforslag om formelle krav til sagsbehandling, uden at man samtidig, og helst forinden, havde forholdt sig til en revision af servicelovens §40, stk. 1 og §42, der med tilhørende ankepraksis er normsættende for sagsbehandlerne handlemuligheder.

FSD ser frem til den bebudede undersøgelse af spørgsmålet om barnets og forældrenes retsstilling, og skal opfordre til, at resultatet heraf indgår i den samlede, politiske behandling af lovforslaget. Vi bidrager selvsagt gerne med konkrete eksempler og erfaringer til at synliggøre denne væsentlige og afgørende problemstilling.

En anden og væsentlig faktor til styrkelse af sagsbehandlingen er at skabe overensstemmelse mellem forventninger og ressourcer, fagligt som økonomisk – også når det gælder sagsbehandling.

De foreløbige økonomiske konsekvenser af lovforslaget bør således – ikke mindst til brug for en kommende evaluering af reformen – strammes op og præcisere i hvilket omfang der kompenseres for merudgifter som følge af de øgede administrative opgaver, samt i hvilket omfang, der er indlagt skøn om forventet fald i udgifter til foranstaltninger som følge af reformen, den demografiske udvikling eller andet.

Umiddelbart forekommer det samlede, angivne beløb dog ikke realistisk, hvilket i sig selv nødvendiggør en udspecificering.

FSD forventer selvsagt at der aftales en rimelig økonomisk compensation, men skal samtidig pege på behovet for, at der i lighed med valg af tilbud til det enkelte barn gives mulighed for, at også sagsbehandlingsreglerne kan fraviges "hvor der er saglige økonomiske hensyn, der taler herfor".

Bemærkninger til enkelte dele af lovforslaget.

Dækning af udgifter i skoleregi

Det bør præciseres om den foreslåede adgang til at yde hjælp efter §40, stk. 3 nr. 10 til blandt andet pædagogisk støtte giver mulighed for at dække udgifter i skoleregi, jfr. § 40, stk. 4, hvilket ikke er muligt efter serviceloven i dag.

Efterværn

Der er behov for en præcisering af handle- og betalingskommuneforholdene ved forlængelse og genetablering af foranstaltninger. I øvrigt finder vi det tvivlsomt om genetablering af en anbringelse vil få den store udbredelse, dels af praktiske grunde, men væsentligst af pædagogiske hensyn til barnet og den unge.

Netværksfamilier

FSD støtter fuldt ud inddragelse af familie og øvrigt nære netværk i løsningen af problemer hos de udsatte børn og deres forældre. Dette svarer i øvrigt til den praksis, der søges gennemført i kommunerne i dag efter den gældende lovgivning, og som i vidt omfang praktiseres i familierne, uden at socialforvaltningen skal eller bør inddrages.

FSD er imidlertid betænkelig ved, at begrebet "Netværksfamilier" utilsigtet kan medvirke til at professionalisere den private, tætte og naturlige omsorg, der netop kendetegner de personer, der indgår i et sådant netværk.

Vi mener i øvrigt, at konkret matchning mellem barn og plejefamilie har og også fremover bør have samme vægt ved anbringelse i familiepleje som ved anbringelse i netværksfamilier.

Det er således vanskeligt – specielt under hensyn til sikring af barnet – at se begrundelsen for at have forskellige kriterier og procedurer for godkendelse af henholdsvis plejefamilier og netværks-

familier. På den baggrund finder vi, at der bør være parallelitet mellem reglerne for godkendelse af netværksfamilier, §49, stk. 2, og godkendelse af privat døgnpleje, §64.

FSD kan tilslutte sig forslaget om lovpligtig uddannelse af pleje- og netværksfamilier og forudsætter, at en eventuel kommunal finansiering heraf indgår i beregning af de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, lige som de forventede udgifter til dækning af tabt arbejdsfortjeneste m.v. til netværksfamilier.

Anke over anbringelsessted.

Vi har forståelse for, at det bør præciseres, at unge over 12 år skal have udvidet indflydelse på valg af opholdssted. At man som udgangspunkt giver en eventuel anke opsættende virkning vil imidlertid kunne medføre retssikkerhedsmæssige problemer for den unge og forsinke og i værste fald forhindre, at den korrekte indsats sættes ind.

Afslutning

Vi håber, at disse kommentarer vil indgå i det videre arbejde med anbringelsesreformen og stiller os som nævnt gerne til rådighed med yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Ole Pass
Landsformand

Grethe Håkansson

136

Fra: Socialministeriet
Sendt: 9. juli 2004 09:34
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: høringssvar, anbringelsesreform

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Dorrit Hermann [mailto:DH@redbarnet.dk]
Sendt: 8. juli 2004 17:13
Til: Socialministeriet
Emne: høringssvar, anbringelsesreform

Hermed fremsendes ved hæftet fil, der Red Barnets høringssvar til Anbringelsesreformen.
<<høringssv. anbring.ref.8.7.04.doc>>

Med venlig hilsen

Dorrit Hermann
prograkoordinator
Red Barnet
Rosenørns Allé 12
1634 København V
tel.dir: 35248555
e-mail: dh@redbarnet.dk

13 JULI 2004

2. Kt. J.nr.

13-07-2004

2.17-512

Red Barnet

Save the Children Denmark

Socialministeriet
Departementet
Holmens kanal 22
1060 København K

Dato: 08-07-04

HØRINGSSVAR

Lovudkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform).

Tak for muligheden for at fremkomme med udtalelse til ovennævnte lovudkast. Red Barnet har følgende kommentarer:

Generelt

Den eksisterende Servicelov giver grundlæggende gode muligheder for, at der kan etableres individuelle og gode foranstaltninger for de mest udsatte børn og unge. Men Red Barnet er enig i den kritik, der kontinuerlig har været rejst i relation til udmøntningen af lovens intentioner. Bla. fraværet af ordentlige handleplaner – og ikke mindst: At der ikke finder samtaler sted med børn og unge i forbindelse med anbringelser, hjemgivelse eller flytning til andet anbringelsessted. Det er udover brud på lovgivningen, også tilsidesættelse af artikel 12 og 13 i FN's Konvention om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen). Tidligere anbragte unge har meget klart gjort opmærksom på de negative menneskelige konsekvenser, det får, når man ikke bliver ordentligt informeret og hørt i forbindelse med så betydningsfulde beslutninger.

Det foreliggende udkast til en anbringelsesreform bærer positivt præg af, at kritikken er hørt og taget til følge. Red Barnet er enig i, at en anbringelse skal andet og mere end at fjerne barnet fra en uacceptabel situation i hjemmet, nemlig at være til barnets bedste, hvilket også er i overensstemmelse med artikel 3 i Børnekonventionen. Anbringelsesreformens væsentligste styrke er, at det er tydeligt beskrevet, hvad der fremover skal være god skik omkring sagsbehandling for, at anbragte børn får et anbringelsesforløb, som har større kvalitet end hidtil. Endvidere at retssikkerheden for de involverede børn og unge bliver skærpet.

§ 4 nyt stk.2: Det er positivt, at det af loven fremgår, at kommunerne skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik. Efter Red Barnets mening, skal det være en børnepolitik, der bygger på Børnekonventionens principper. Det vil være en fremragende mulighed for, at Børnekonventionen bliver virkeliggjort lokalt. Derfor bør det af lovteksten fremgå, at kom-

munernes børnepolitik skal være i overensstemmelse med Børnekonventionen. Det vil være i overensstemmelse med Børnekonventionens artikel 4, om statens forpligtelse til at gennemføre al lovgivning og administrative forhold i overensstemmelse med Børnekonventionen og artikel 42, om statens forpligtelse til at skabe kendskab til Børnekonventionen.

§ 38 stk. 2: Red Barnet er enig i, at det er vigtigt, at anlægge helhedsbetragtninger i forbindelse med vurdering af problemer og løsninger. Også at det skal vurderes, hvilke ressourcer familien er i besiddelse af. Det vil bidrage til bedre kommunikation mellem familien og kommunen – og dermed styrke sagsforløbet. Af bemærkningerne til lovudkastet fremgår det (s.12), at kommuner har mulighed for at tilbyde indsats i nærmiljøet i form af egne værelser, bostøtte-steder m.v. Det er gode muligheder, som mange unge kan profitere af. Derfor foreslår Red Barnet, at det af loven eller i en vejledning fremgår, at kommuner, der ikke har tilstrækkelig kapacitet på dette område, skal udvikle både kapacitet og kompetence. Individuelle boformer er vigtige som supplement til institutionsanbringelse eller anden døgnforanstaltning og kan anvendes som udslusning i forbindelse med efterværn.

Red Barnet er også enig i, at det skal fremgå af loven, at der skal udarbejdes handleplaner, og at det tilføjes, at det også glæder forebyggende foranstaltninger. Endvidere, at der som hovedregel ikke kan iværksættes foranstaltninger før der jf. § 38 eller 39 er gennemført de fornødne undersøgelser.

§ 40: Det er positivt, at loven giver mulighed for at målrette indsatsen til det enkelt barn/unge. Derfor er det en vigtig pointe, som det fremgår af bemærkningerne til loven (s. 14), at lovgivningen ikke må begrænse den udvikling af nye tilbud, der sker løbende. Med denne positive udmelding, er der mulighed for at fortsætte udviklingen af nye tilbud, metoder og individuelle løsninger i takt med ny viden og nye behov.

§42a+stk. 2: Den længere udslusningsperiode ser Red Barnet som en kvalitet i anbringelsen, fordi det er bedre mulighed for en grundig planlægning af det videre forløb – efter den opførte foranstaltning.

§46 stk. 4+5: Det er en stor styrke, at kommunen skal revidere handleplanen og dermed vurdere indsatsen. Med denne opstramning af loven, er der basis for, at den udvikling barnet/den unge gennemgår under en anbringelse bliver vurderet i forhold til fremtidig foranstaltning eller ophør og kan være med til at skabe kontinuitet.

§ 47: Præciseringerne i udkastet til lovteksten er meget væsentlige fordi kommunerne bliver mødt til at gennemføre sagsbehandlingen efter, hvad der er til barnets /den unges bedste.

Red Barnet finder det tilfredsstillende, at Det Sociale Nævn eller Den Sociale Ankestyrelse har bemyndigelse til at træffe afgørelser og pålægge kommunen at gennemføre afgørelsen. Dermed er der også skabt sanktionsmulighed, hvis der ikke udarbejdes handleplaner eller finder samtale sted med barnet/den unge, eller loven på anden måde ikke bliver fulgt.

§ 49, stk. 2 og § 50: I princippet er Red Barnet positiv overfor anvendelse af netværksplejefamilier – når det er til barnets bedste – med de præciseringer, som er formuleret i bemærkningerne til loven (s. 15).

Red Barnet mener, at netværksfamilier skal aflønnes på lige fod med andre plejefamilier. De skal ikke forhandle om kompensation for evt. tabt arbejdsfortjeneste. Først og fremmest fordi krav og forventninger til netværksfamiliernes indsats jf. bl.a. stk. 3 er præcis de samme som øvrige plejefamiliers. Men også fordi, forskelsbehandling vil få nogle kommuner til at satse på netværksfamilier ud fra en økonomisk betragtning fremfor, hvad der er bedst for barnet.

Det er positivt, at netværksfamilier skal introduceres til plejeopgaven og deltage i kurser som øvrige plejefamilier. Men at være netværks-plejefamilie er en helt speciel opgave, fordi der i forvejen er en relation mellem barnet og netværksfamilien. Det kan være godt for barnet ikke at skulle bo hos en fremmed familie, men det rummer også nogle dilemmaer. Et af de store er, at barnet risikerer at miste en værdifuld nær relation, hvis der opstår væsentlige uoverensstemmelser mellem barnets familie og netværksfamilien, og hvis anbringelsen alligevel ikke lykkes og barnet må flytte "i utide". Netværksanbringelser skal være meget grundigt overvejet og begrundet. Og det må ikke være muligt at vælge denne anbringelsesform af økonomiske hensyn.

§ 55 stk. 2: Det er positivt, at det i loven præciseres, at kommunen som led i deres tilsyn skal tale med barnet/den unge mindst en gang årligt. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis det af loven eller af vejledningen fremgår, hvad der skal indgå i et tilsyn, således at tilsynet og samtalen sikres et kvalitativt indhold.

Stk. 4: Red Barnet finder, at aldersgrænsen på 15 år, for hvornår der skal finde en samtale sted med den anbragte, skal ophæves. Alle børn – under hensyn til modenhed – har efter Red Barnets opfattelse krav på, at der finder en samtale sted, når der træffes vigtige beslutninger om ændring af anbringelsessted og dermed brud i relationer. – Det drejer sig ikke alene om at høre barnets mening, men også om sikring af, at barnet gennem information får mest mulig forståelse af, hvad der skal ske, hvordan og hvornår. Det er betydningsfuldt for at minimere barnets utryghed.

§ 57 stk. 2+3: Aldersgrænsen på 15 år, hvor kommunen kan tilbyde forældre og den unge deltagelse af en 3. person under samvær samt at forbindelsen i form af mails, telefon og breve kan afbrydes, finder Red Barnet skal være 12 år eller yngre, afhængig af barnets modenhed.

§ 58: Den samtale, der skal finde sted er meget betydningsfuld for barnet og for, at barnet føler sig tryk ved de beslutninger, der træffes om foranstaltning og kontakt med familien mv. Derfor skal inddragelse af barnet være reel og svare til barnets modenhed. Hvis det ikke er muligt, at følge barnets ønsker til foranstaltning, skal det forklares og fremgå af journalmaterialet. Det vil give barnet mulighed for på et senere tidspunkt i tilværelsen at få en forståelse af årsagen til beslutningen. – Det er nødvendigt, at det beskrives i en vejledning, hvad der skal være opfyldt i en god, men også vanskelig samtale.

Klagemulighed jf. § 55: Red Barnet er meget positiv over for, at børn fra 12 år får mulighed for at klage over både anbringelsestype og anbringelsessted – og at klagen har opsættende virkning. Red Barnet mener endvidere, at børn fra 12 års alderen bør have partsstatus med, hvad deraf følger af ret til gratis advokat, aktindsigt, klageret mv. Anbringelsesreformen bør

yderligere omfatte forhold vedr. magtanvendelse og anbragte børns mulighed for formel ret til at klage over magtmisbrug.

Børn skal generelt informeres om deres rettigheder og hvor og hvordan de kan rette en klage over forhold på anbringelsesstedet og over bistandsudøvelsen i kommunen. - Som støtte til barnet foreslås det, at barnet får tilknyttet en voksen, som er uafhængig af kommunen, anbringelsesstedet eller andre, der er involveret i anbringelsen. Denne person kan være barnets fortaler og i givet fald hjælpe barnet med at klage.

Om anbragte børns klagemulighed i øvrigt henvises til Børnerådets notat af 13. oktober 2003, som er sendt til Socialministeriet. Red Barnet finder, at de forskellige forslag, der er indeholdt i dette notat er meget væsentlige, fordi de sikrer anbragte børns retssikkerhed og bør derfor være indeholdt i en ny anbringelsesreform.

Med venlig hilsen

Niels Hjortdal

programchef

Direkte telefon: 35248517

E-mail: nh@redbarnet.dk

Grethe Håkansson

Fra: Socialministeriet**Sendt:** 8. juli 2004 13:02**Til:** Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet**Emne:** VS: høring om ændring af lov om social service mv.

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Præsidenten for Københavns Byret [mailto:praesident@kobenhavn.byret.dk]**Sendt:** 8. juli 2004 12:15**Til:** Socialministeriet**Emne:** høring om ændring af lov om social service mv.

Socialministeriet har i en E-mail af 11. juni 2004 (j.nr. 217-512) anmodet Københavns Byret om en udtalelse i anledning af et forslag til ændring af lov om social service mv. (anbringelsesreform).

Lovforslaget er blevet gennemgået af de dommere, der deltager i Børn-og ungeudvalget.

De pågældene dommere har oplyst, at forslaget ikke giver dem anledning til bemærkninger.

Jeg kan i det hele henholde mig hertil.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

13 JULI 2004**2. Kt. J.nr**

1314

132

Grethe Håkansson

Fra: Socialministeriet

Sendt: 28. juni 2004 07:33

Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet

Emne: VS: Høringssvar fra Børne- og Kulturchefforeningen - Anbringelsesreformen

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: bbo@skoerping.dk [mailto:bbo@skoerping.dk]

Sendt: 25. juni 2004 19:17

Til: Socialministeriet

Cc: jvm@hinnerup.dk; ca@sundsore.dk; perb@naeskom.dk; klaus.norskov@albertslund.dk; peud@haslev.dk; skbe@fredericiakom.dk

Emne: Høringssvar fra Børne- og Kulturchefforeningen - Anbringelsesreformen

Vedlagt fremsendes høringssvar fra BKF vedrørende det fremsendte udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen

Bruno Borella.

28 JUNI 2004

2. Kt. J.nr.

28-06-2004

2.17-512

BKF Børne- og Kulturchefforeningen

Skoledirektørforeningen

25. juni 2004

Til
Socialministeriet
Att. Kirsten á Rogvi

Høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform)

Indledningsvis skal Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) anføre, at vi generelt kan tilslutte os de grundlæggende tanker om tidlig indsats, bedre sagsbehandling, bedre udførelse samt kvalitet og kontinuitet, der ligger bag lovudkastet.

Det gælder såvel udarbejdelsen af en sammenhængende børnepolitik, som skal sikre en tidlig og sammenhængende indsats, der involverer hele børneområdet – den kommunale sociale indsats og indsats i daginstitution og skole.

BKF finder det relevant at indarbejde en øget systematik i arbejdet, og vi ser det som en ledelsesopgave at sikre udarbejdelsen af et lokalt administrationsgrundlag for socialrådgiverne, for herigennem at opnå en mere ensartet og målrettet sagsbehandling. BKF ser frem til, at mere målbeskrivende handleplaner vil styrke muligheden for dokumentation og vurdering af den iværksatte indsats.

Endvidere ser BKF det som positivt, at reformen sikrer sammenhæng i sagsbehandlingen vedrørende skoleforhold og anbringelse. Det forventes at præciseringen af kravene til § 38-undersøgelsen vil understøtte dette.

Bemærkninger og anbefalinger til enkelte §§ i lovforslaget:

Til § 47

Lovforslagets øgede kontrol med kommunerne gennem det sociale nævn drejer sig udelukkende om, hvorvidt formelle formkrav i forbindelse med sagsbehandlingen er opfyldt.

BKF ønsker at pege på vigtigheden af, at der med samme vægt tages stilling til, om sagsbehandlingen har bragt bedre udviklingsforhold og -muligheder for barnet.

Til § 49 stk. 3

Der mangler i forbindelse med indførelsen af kurser for plejefamilier og netværksfamilier en præcisering af, hvem der skal finansiere såvel deltagelsen i og gennemførelsen af disse kurser.

BKF anbefaler, at disse kurser fuldt ud betales af plejefamilien, da kurset må betragtes som en opkvalificering i forhold til en kommende indtægtsmulighed.

Til § 62 a stk. 6

BKF finder det betænkeligt, at denne forbindelse til tidligere anbringelsessted i alle sager skal genetableres. Anbringelsesstedernes motivation til at sikre træning af relevant selvstændig bo- og erhvervstræning skulle ikke gerne forringes.

BKF anbefaler, at kommunen gennem en konkret vurdering i den enkelte sag beslutter, om der tilbydes denne form for efterværn.

Til § 122 stk. 1

Ingen kan være uenig i, at børn over 12 år skal høres og have medindflydelse på, hvor de skal bo/anbringes. Det er dog yderst betænkeligt, hvis et barns retssikkerhed sættes så meget i fokus, at kommunen kan blive ret magtesløs i forhold til at sikre den unges liv og helbred.

Der er i bemærkningerne til lovforslaget åbnet mulighed for, at kommunen i enkelte konkrete tilfælde kan træffe afgørelse om, at klage over anbringelsessted ikke får opsættende virkning. Dette mener BKF ikke er tilstrækkeligt.

BKF anbefaler derfor, at en klage over valg af anbringelsessted ikke får opsættende virkning.

Endvidere imødeser BKF resultatet af det ministerielle udredningsarbejde for at afklare spørgsmålet om forældrenes over for børnenes retssikkerhed. *BKF anbefaler, at dette arbejde udvides til også at omfatte en vurdering af forholdet omkring delt forældremyndighed.*

BKF anbefaler, at registreringen af anbringelser systematiseres yderligere, så der kan skelnes mellem forskellige årsager til og dertilhørende effekt af anbringelserne. Som et minimum bør der kunne skelnes mellem fysisk/psykiske handicap og omsorgssvigt. Dette vil foruden de mere målfastsættende handleplaner kunne medvirke til at nuancere debatten om indsats og virkningen heraf.

BKF anbefaler, at der udvikles værktøjer til økonomi- og indholdsstyring af anbringelsesområdet. Vi ser her frem til et godt samarbejde med Styrelsen for Social Service om udarbejdelsen af kvalitetsstandarder på børneområdet, hvorigennem der på baggrund af en lokalpolitisk stillingtagen er fastlagt et kommunalt niveau for den sociale indsats på børne-/familieområdet.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse ved:

Per B. Christensen, tlf. 55 78 49 22, perb@naeskom.dk eller
Bruno Borella, tlf. 99 82 82 30, bbo@skoerping.dk

Kirsten Danielsen

Fra: Socialministeriet
Sendt: 20. juli 2004 15:48
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: Høringssvar ift. anbringelsesreformen

Høringssvar ift
anbringelsesre...

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Familieplejen Danmark [mailto:fd@famdk.dk]
Sendt: 20. juli 2004 10:49
Til: Socialministeriet
Emne: Høringssvar ift. anbringelsesreformen

Med venlig hilsen

Lone S. Henriksen
Familieplejen Danmark

21 JULI 2004

2. Kt. J.nr.

217-512

20. juli 2004

Høringssvar fra Familieplejen Danmark til forslag til "Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område ("Anbringelsesreformen").

Først en række generelle betragtninger over lovforslagene:

Familieplejen Danmark er positiv overfor anbringelsesreformen og de nuværende udmøntninger i paragraffer. Der er mange relevante opstramninger, ændringer, gode justeringer og præciseringer i de enkelte paragraffer. Og intentionerne i reformen – at øge kvaliteten i arbejdet med udsatte børn, unge og familier og at øge retssikkerheden og kontrolmulighederne i forhold til den kommunale sagsbehandling - hilser vi velkomment.

Vi bemærker også med glæde, at der i de indledende bemærkninger til lovforslagene siges, at baggrunden for reformen er, at forskning og evaluering har konkluderet, at *kvaliteten* i indsatsen for udsatte børn og unge er for dårlig. Alt for ofte bruges forskningen til overfladisk at konkludere, at anbringelser ikke nytter – når det i virkeligheden handler om kvaliteten af arbejdet med disse børn og unge.

I forhold til retssikkerheden mener vi generelt, at skridtene i reformen er positive men ikke er ambitiøse nok. Børn og unge skal langt oftere inddrages som egentlig part i deres sag og have medbestemmelse, også hvis kommunen ikke mener, der er behov for en anbringelse – eller hvis den mener, at anbringelsen skal ophøre. Og den 15-års grænse, der er sat de fleste steder, bør efter vores opfattelse og erfaring overvejes nedsat til 12 år.

Endelig vil Familieplejen Danmark pege på behovet for en neutral, juridisk – og gerne statslig – instans, som kunne levere rådgivning til enkeltpersoner og gerne også myndigheder på området sårbare børn og unge. De sociale nævn og Den Sociale Ankestyrelse er instanser, der ligger langt fra borgerne og som først bringes i "spil" langt henne i et forløb. En neutral juridisk instans vil også kunne bruges til erfaringsopsamling, hvor lovgivningen halter i forhold til praksis.

I det følgende gennemgås nogle af elementerne i lovforslagene:

§ 36 a. Giver kommunen pligt til indenfor seks hverdage at bekræfte modtagelse af en underretning om, at et barn eller ung kan have behov for særlig støtte.

Vi mener:

Dette er et fint første skridt. Men der bør også her tænkes ind enten i denne paragraf eller andetsteds, at det nogen gange er barnet eller den unge selv, der retter henvendelse til kommunen, fordi det mener, at der er behov for særlig støtte – fx. at blive anbragt. Disse børn bør via deres henvendelse opfattes som selvstændig part i sagen, de bør have krav på et svar og deraf følgende ankemulighed. Så vidt vi kan se, ville en sådan ret være den eneste mulighed et barn/en ung har (også efter anbringelsesreformen) for selv at komme ind i systemet og gøre opmærksom på, at det lever under dårlige forhold., som kommunen derfor SKAL tage alvorligt.

§ 38-undersøgelsen:

Vi mener:

De nye formuleringer og udspecificeringen af, hvad der skal med i en § 38-undersøgelse, er meget fin. Dog bør det gøres nemmere for et barn/en ung at bede om en § 38-undersøgelse. Forslag til ny sætning i § 38 stk. 1: "Afgørelser herom træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og/eller den unge, der er fyldt 12 år, jf. dog stk. 9 og § 39".

Efterværn:

Vi mener:

Godt med muligheden for genoptagelse af efterværn samt det fleksible efterværn.

Vores erfaring tilsiger, at det vil være hensigtsmæssigt, om det i § 49 (Godkendelse af plejefamilier) præciseres i selvstændigt "stykke", at kommuner i forbindelse med tildeling af efterværn bør være "rummelige og fleksible", når de godkender plejefamilier til også at kunne have tidligere plejebørn tilknyttede i et fleksibelt efterværn, således at de fysiske rammer i plejefamilien, øvrige plejebørn og plejefamiliens ressourcer i øvrigt ikke bliver en unødig hindring.

Stort ønske er det også, at det bliver muligt for anbragte i efterværn af modtage SU. Disse unge føler sig i dag meget anderledes, og vi har mødt unge, der har afvist efterværn for at få SU.

§ Netværksanbringelser:

Familieplejen Danmark er åben overfor at styrke muligheden for flere netværks- eller slægtsanbringelser. Derfor også positiv overfor at gøre denne aflastnings- og anbringelsesform eksplicit i § 40 stk. 3-5 og stk. 3-8.

Mht. aflønningen af netværks- og slægtsfamilier (§ 50 stk. 2) har vi følgende bemærkninger:

Familieplejen Danmark anerkender intentionerne fra lovgivers side i forhold til beslutningen om ikke at give netværks- og slægtsplejefamilier vederlag, nemlig at forsøge at undgå, at disse familier "tager børnene for pengenes skyld". Alligevel vil vi kraftigt opfordre til, at muligheden for at give vederlag til netværksfamilier bibeholdes i loven af følgende grunde:

* Det er vores erfaring, at mange slægtsanbringelser hos bedsteforældre har meget, meget skrabet økonomi, der i sidste ende går ud over børnene. Man pålægger dermed mange slægtsanbringelser store – unødige – vanskeligheder.

* Tabt arbejdsfortjeneste er en god kompensation for nogle. Men hvad med slægtsfamilier på overførselsindkomst eller dagpenge, hvor vederlag i dag – erfaringsmæssigt – bruges til at få hverdagen med fx teenagebørn til at hænge sammen? Her vil muligheden for at yde vederlag være god – selvfølgelig koblet med den grundige familierådslagning og sagsbehandling i øvrigt, der vil kunne opfange uheldige motiver hos netværks- eller slægtsplejefamilien.

* Det er vores erfaring, at mange slægtsplejefamilier er meget ydmyge ift at spørge om økonomisk hjælp i kommunen (blandt andet fordi de er mere bange end "almindelige" plejefamilier for, at kommunen skal "tage" barnet). Dette koblet med vilkårlighed i sagsbehandlingen medvirker til at skabe unødige økonomiske problemer for slægtsanbringelser. Så længe man ikke fra centralt hold kan sikre, at disse forhold ændres, er muligheden for vederlag gunstig.

Fastholdes det foreslåede (altså § 50 stk. 2) foreslår vi, at der indsættes en bemærkning om, at aflønning afkompensation til netværks- og slægtsplejefamilier inddrages i det foreslåede arbejde omkring nye aflønningsmodeller for plejefamilier.

Mht. kurser for netværks- og slægtsplejefamilier tages dette punkt op under kurser for plejefamilier generelt.

Kurser for plejeforældre:

Familieplejen Danmark hilser det velkomment, at der nu stilles krav om, at kommende plejefamilier skal på kursus. (§ 49 stk. 3)

Vi har følgende bemærkninger:

Det skal afklares, hvilken kommune, man mener, når man siger, at "den godkendende" kommune skal sørge for, at plejefamilien deltager i et kursus (jf. § 49 stk. 3). Mener man den kommune, der udsteder den generelle plejetilladelse, eller mener man den anbringende kommune, der godkender familien til det konkrete barn?

Dette bliver ikke mindst vigtigt i forbindelse med en afklaring af, hvem der skal betale for kurset. Og en afklaring af, hvem der har ansvaret, hvis plejefamilien alligevel ikke kommer på kursus!

Med til denne afklaring hører, om man mener, at plejefamilien skal på kursus INDEN en generel godkendelse som plejefamilie. Eller om kurset skal lægges, EFTER at plejefamilien har fået den generelle godkendelse og har fået et plejebarn.

I Familieplejen Danmark har vi erfaringer med begge modeller:

Plejeforælderuddannelsen, som en række af vores medlemsorganisationer kører efter, og som erstatter det hidtidige grundkursus for plejeforældre, er i princippet et kursus, man skal tage, inden man bliver godkendt som plejeforældre.

I Rugo 2, som andre af vores medlemmer kører efter, er der en grundig forundersøgelse af potentielle plejeforældre – men selve kurset ligger efter godkendelsen som plejeforældre.

Formuleringen "i forbindelse med godkendelsen" fra § 49 stk. 3 er ikke egnet til at afklare denne problemstilling.

Bemærkningerne til lovforslagets § 49 stk. 3 handler blandt andet om minimumsomfanget og – indholdet i et sådant kursus. Hertil har vi følgende bemærkninger:

De tre punkter, der nævnes i bemærkningerne, er som udgangspunkt udmærkede. Men det er vigtigt i bemærkningerne at understrege, at kurset skal være praksisorienteret – altså at vægten lægges på at arbejde konkret med den proces, det er at være kommende plejeforældre. Kurset skal IKKE være af informations- eller orienteringskarakter, i det disse informationer normalt er givet i forbindelse med en forundersøgelse af plejefamilien. Det er også vigtigt i bemærkningerne at præcisere, at plejefamiliens egne børn skal tænkes med ind i kursusforløbet, idet det erfaringsmæssigt er de samlede ressourcer i familien, der skal bære en plejefamilieanbringelse igennem. Mange anbringelser bryder sammen, fordi familien på et tidspunkt vurderer, at det går for hårdt ud over egne børn.

Endelig mener vi, at det skal præciseres i bemærkningerne, at kurset skal varetages af undervisere med stor praktisk erfaring fra familieplejeområdet.

Med hensyn til omfanget står der i bemærkningerne, at et "kortere kursus i løbet af en eller to weekender fx vil være tilstrækkeligt".

Vi mener: Blandt andet fordi et praksisorienteret kursus kræver mere tid end en summarisk informationsgivning mener vi, at et kursus på samlet omkring 30 timer er hensigtsmæssigt. Som bemærkningerne står i dag, ville et langt mere skrabet forløb kunne forsvares.

Endelig mener vi, at Familieplejen Danmarks Plejeforælderuddannelse naturligt bør nævnes på lige fod med Rugo som inspirationskilde for kommunerne ift. tilrettelæggelsen af de kommende kurser. Mange kommuner får i dag uddannet deres "egne" plejeforældre hos familieplejeorganisationerne, og disse arbejder allerede i dag med forskellige former for plejeforælderuddannelse - både efter FD's Plejeforælderuddannelse, efter RUGO-udviklingsprojektet og efter en kombination af disse.

Lovforslaget præciserer, at kurser for plejeforældre også omfatter netværksfamilier. Hertil har vi følgende at sige:

Der bør tilrettelægges et særligt kursusforløb for netværksfamilier. Dette kursusforløb vil kunne indeholde en del materiale, som hentes fra de nuværende plejeforælderuddannelser/-kurser. Men kurset skal indeholde en del elementer om konfliktløsning og relationsdannelse. En inspirationskilde til disse kurser vil være Sverige.

Tilsyn:

Det konstateres i lovforslagets § 55 stk. 2, at kommunen som led i tilsynet mindst én gang om året skal tale med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet. I bemærkningerne til § 55 stk. 2 præciseres, at formålet er, at kommunen skal danne sig et førstehåndsindtryk af det pågældende barn eller den pågældende unge og af barnets eller den unges egen vurdering af situationen.

Vores kommentarer:

Vi hilser det velkomment, at der nu er sat en minimumsgrænse for kontakten mellem en kommune og et anbragt barn/ung. Og vi er positive overfor præciseringen af, at samtalen så vidt muligt skal foregå uden de voksne fra anbringelsesstedet. Men vi stiller os meget tvivlende overfor, om intentionerne i bemærkningerne kan opnås med én tilsyns-samtale (mindst) én gang om året.

Det bør i selve looteksten præciseres, at kommunen mindst TO gange om året skal tale med barnet eller den unge. Til gengæld mener vi, at det er forkert i selve loven at "låse" stedet fast til at være anbringelsesstedet. Det KAN være anbringelsesstedet, men i visse tilfælde kan det med fordel være et mere neutralt sted.

Tilsyn med plejebørn er Familieplejen Danmarks medlemsorganisationers kerneydelse. Familieplejen Danmarks kvalitetsstandard for tilsynet kan findes på www.famd.dk. Yderligere kan tilføjes, at FD overøjer et internt udvalgsarbejde til yderligere analyse af dilemmaerne i tilsynsfunktionen.

Det bør under bemærkningerne til tilsynet præciseres, at netværks- og slægtsplaceringer stiller specielle krav til tilsynet og metodeudviklingen af dette.

Handleplaner:

I § 56 om handleplaner ændres tidsintervallerne for revision af handleplanen fra seks til 12 måneder.

Hertil er at sige: Hellere en grundig handleplan én gang om året end to overfladiske – eller slet ingen. Samtidig bør børn og unge have ret til at klage til anden instans end kommunen, hvis handleplaner ikke foreligger.

§ 122 om klagemulighed.

Vi mener:

Paragraffen bør ikke kun give klageadgang ved valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted. Børn/unge over 12 år skal også kunne klage, hvis de mener, de bør anbringes, og kommunen ikke har fulgt deres ønske, samt ved ophør af anbringelsen.

(Her bør anbringelsesreformen konsekvensrettes i § 36, § 40 og § 46, således at den unge over 12 år får partsstatus og dermed klageadgang via § 122).

§ 72 i retssikkerhedsloven

Vi mener:

En afgørelse om at ophæve en opsættende virkning bør kunne indbringes for det sociale nævn.

Med venlig hilsen

Niels Dueholm
(formand)

Kirsten Holm-Petersen
(sekretariatsleder)

139

Kirsten Danielsen

Fra: Socialministeriet
Sendt: 20. juli 2004 07:43
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: Høringssvar vedr. lovudkast til anbringelsesreform

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Lars Rasborg [mailto:lrasmorg@mail.tele.dk]
Sendt: 19. juli 2004 16:36
Til: Socialministeriet
Emne: Høringssvar vedr. lovudkast til anbringelsesreform

Socialministeriet

Att.: Kirsten á Rogvi/Nina Eg Hansen

Vedhæftet sender jeg et uopfordret høringssvar vedr. lovudkastet til anbringelsesreform.

Venlig hilsen

Lars Rasborg
cand. psych., specialist i børnepsykologi
privatpraktiserende psykolog
Kyringevej 41, 4100 Ringsted
Tlf. 57 80 33 63
post@lrpsykolog.dk
www.lrpsykolog.dk

Socialministeriet

21 JULI 2004

2. Kt. J.nr.

217-512

Psykologisk Klinik

Lars Rasborg, specialist i børnepsykologi
Tilsluttet Den Offentlige Sygesikring

Socialministeriet
sm@sm.dk

19.07.2004

Att.. Kirsten á Rogvi/Nina Eg Hansen

Kommentarer til udkast til lovforslag: Anbringelsesreform

Hermed sender jeg et uopfordret høringsvar.

Overordnet er det min opfattelse, at de ændringer af loven, som udkastet lægger op til, er velbegrundede og giver mulighed for at styrke den særlige støtte til børn og unge.

Jeg har følgende forslag og kommentarer:

1. Et forslag om, at det fremgår af 'dispositionen' for § 38-undersøgelsen, at den skal omfatte en redegørelse for, hvad der har været gjort for at løse problemerne og hvordan det har virket, og en vurdering af problemer, ressourcer og handlemuligheder (SIDE 2).
2. Beskrivelse af problemer ved at supplere en § 38-undersøgelse med en psykologisk undersøgelse, og skitsering af mulige løsninger (SIDE 2-3).
3. Et forslag om, at den udredning, som ministeren skal iværksætte, også omfatter muligheden for at forebygge, at børn fødes til anbringelse (SIDE 4).
4. En generel kommentar om at bryde negativ social arv: Anbringelse standser omsorgssvigt, men vedligeholder de skadevirkninger på barnet, som omsorgssvigtet har givet. Derfor er der brug for at give barnet særlig hjælp i anbringelsesmiljøet (SIDE 4-9).
5. En kommentar om grænsefladen til PPR: Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning i kommunerne påtager sig sager, hvor de ikke kan løse problemerne, fordi problemerne er i familien, mens PPR's fokus er på daginstitution og skole. Sagerne hører primært hjemme i socialforvaltningen, og PPR's involvering udskyder tidspunktet, hvor den får kendskab til dem (SIDE 9-11).

Pkt. 4 og 5 vedrører ikke anbringelsesreformen. De er medtaget, fordi de er væsentlige for den særlige støtte til børn og unge. Pkt. 4 mangler lige nu grundlag i forligsteksten. Pkt. 5 inddrager PPR, og involverer dermed Undervisningsministeriet. Der er grund til, at pkt. 4 og 5 i hvert fald får en plads i ministeriets mere langsigtede arbejder med den særlige støtte til børn og unge.

Klinik: Banevej 29, 4370 St. Merløse **Post:** Kyringevej 41, 4100 Ringsted
Tlf. & fax: 57 80 33 63 **E-post:** post@lrpsykolog.dk **CVR-nr.** 16 72 14 92
www.lrpsykolog.dk

1. § 38-undersøgelse

Jeg foreslår, at første punktum i udkastets § 38, stk. 3 udelades, og at der i stedet tilføjes to punkter i kravene til en § 38-undersøgelse:

- Pkt. 7: Hvad har der hidtil været gjort for at løse problemerne og hvordan har det virket?
- Pkt. 8: Hvad er barnets eller den unges nuværende problemer og hvad der er brug for at gøre, for at afhjælpe dem?

Uddybning

I pkt. 7 tænkes der på, hvad barnet eller den unge selv, forældrene, netværket, daginstitutionen og skolen osv. har gjort - og på, hvad der har været gjort fra socialforvaltningens, skolevæsnets, sygehusvæsnets og andre instansers side.

I pkt. 8 tænkes på, hvad barnet eller den unge og netværket selv kan gøre; hvad daginstitutionen og skolen kan gøre inden for de almindelige rammer, og hvad der er brug for at foranstalte fra socialforvaltningens side eller brug for i øvrigt at gøre.

Forslaget drejer sig om en ændret redigering, som består i følgende:

1. Kravet om at afdække ressourcer og problemer placeres i 'dispositionen' for undersøgelsen, i stedet for at det nævnes efterfølgende.
2. Kravet om, at "undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger..." (udkastets § 38, stk. 6) afspejles i 'dispositionen'. (Stk. 6 opretholdes).

Begrundelse

Forslaget tydeliggør, at § 38-undersøgelsen ikke blot skal være en beskrivelse af barnet og dets forhold (pkt. 1-6), men også en vurdering af problemer, ressourcer, handlemuligheder og virkning. Tydeliggørelsen er begrundet i, at det er vurderingen, som er det egentlige formål med undersøgelsen. Beskrivelsen (pkt. 1-6) er 'kun' et middel i forhold hertil.

2. Psykologisk undersøgelse som led i § 38-undersøgelse

Følgende kommentar drejer sig om et problem, som ofte opstår, når socialforvaltningen ønsker, at en § 38-undersøgelse suppleres med en psykologisk undersøgelse. Til slut i kommentaren skitseres mulige løsninger af problemet.

Kommentaren angår ikke udkastet direkte og lægger ikke op til ændringer i det, men kan have betydning for den opkvalificering af § 38-undersøgelser, som forliget lægger op til.

Situationen

Jævnligt ønsker en socialforvaltning, at der, som led i en § 38-undersøgelse, laves en psykologisk undersøgelse af barnet eller den unge, og undertiden også af forældrene. Mere konkret ønskes det, at en psykolog ved hjælp af psykologiske prøver belyser barnets eller den unges og evt. forældrenes intellektuelle og personlighedsmæssige funktion, for at afklare, om der er intelligenshandicap eller psykiske problemer eller lidelser.

Problemet

Det vil ofte være fagetisk betænkeligt, hvis psykologen baserer sine vurderinger af intelligenshandicaps, psykiske problemer eller lidelser alene på psykologisk testning og på den læsning af modtagne sagsakter, som altid indgår. Selv når der i sagsakterne indgår et forarbejde til § 38-undersøgelse, savnes ofte tilstrækkelig detaljerede beskrivelser vedr. barnet eller den unge og forældrene.

Almindelige mangler i beskrivelsen af forældrene og netværk

Der savnes beskrivelse af forældrenes opvækst, herunder kontakten med egne forældre og andre nære voksne, kontakten med jævnaldrende samt forløbet af deres skolegang. Og der savnes beskrivelse af forældrenes voksenliv, herunder uddannelse, arbejde, parforhold, og fysisk og psykisk helbred.

Almindelige mangler i beskrivelsen af barnet eller den unge

Beskrivelsen af barnets eller den unges udvikling er centreret omkring problemer og foranstaltninger. Der savnes en beskrivelse af udviklingen siden graviditeten; der savnes detaljer i beskrivelsen af barnets eller den unges adfærd og samspilsmønstre med forældre, søskende og ressourcepersoner i netværket; der savnes beskrivelse af virkningen af hidtidig hjælp; og der savnes beskrivelse af, hvilke ressourcer forældrene ser hos barnet, hvilke problemer de ser og hvordan de forstår dem, hvordan de vurderer den hjælp, som er givet, og hvilken hjælp, de mener barnet og de selv fremover har brug for.

I daginstitutioners og skolers beskrivelser savnes detaljer vedr. barnets adfærd, samspilsmønstre og udvikling, og der savnes beskrivelse af, hvad pædagoger og lærere gør for at støtte barnet og af, hvordan barnet reagerer på det.

Erfaringer viser, at man ikke får tilstrækkelige beskrivelser fra pædagoger og lærere, når man (som almindeligt i en § 38-undersøgelse) anmoder om en nedskreven beskrivelse, men at interview er nødvendigt.

Mulige forklaringer og løsninger

De omtalte problemer kan tænkes at have baggrund i følgende forhold:

1. Sagsbehandlere bruger ikke tilstrækkelig tid på § 38-undersøgelser.
2. Sagsbehandlere har ikke faglige forudsætninger for at lave interviews, som forsyner psykologer med tilstrækkelige beskrivelser.

Ad 1. Forligspartiernes aftale om, at Ankestyrelsen skal lave flere praksisundersøgelser i kommunerne, bl.a. med fokus på sagsbehandlingens sagsbyrde, kan bidrage til en afklaring heraf.

Ad 2. Man kan overveje, om der er brug for en tværfaglig vejledning i udarbejdelse af § 38-undersøgelser, så undersøgelserne tilgodeser både socialfaglige og fagpsykologiske krav til en tilstrækkelig beskrivelse.

Man bør dog være opmærksom på, at der er sager, hvor sagsbehandleren skulle være psykolog, for at kunne tilvejebringe det materiale, som psykologen har brug for. Eksempelvis kan og bør det ikke forventes, at en sagsbehandler laver mere indgående interviews af pædagoger og lærere om barnets eller den unges kontakt- og tilknytningsforhold, eller laver diagnostiske interviews af forældre. Derfor vil der givetvis, også efter en opprioritering af § 38-undersøgelser, fortsat være et behov i kommunerne for at rekvirere psykologers brede psykosociale undersøgelser, hvori § 38-undersøgelse er en integreret del.

3. Udredning: Forebyggelse af fødsel til anbringelse

Som led i den aftalte udredning om barndomsanbringelser og tvangsadoption, anbefales det, at man udreder mulighederne for at vejlede forældre og andre personer til at undlade at få (flere) børn, når det nærmest med sikkerhed kan forudses, at børnene vil skulle anbringes uden for hjemmet.

Der tænkes især på forældre, som i svær grad har manglet omsorg i deres egen opvækst og som allerede har et eller flere børn eller unge anbragt, hvor anbringelsen må forventes at skulle være resten af barndommen. Men der tænkes også på personer, som i svær grad har manglet omsorg i opvæksten og som endnu ingen børn har.

Der findes gode erfaringer med en sådan vejlednings-praksis i forhold til mentalt retarderede personer. Men så vidt jeg ved, er der ingen steder udviklet en lignende praksis i forhold til omsorgssvigtede personer. Denne forskel skyldes formentlig, at man er tilbøjelig til at betragte personlighedsmæssige skader som følge af omsorgssvigt som genoprettelige, mens man betragter mental retardering som kronisk. Imidlertid kan der argumenteres vægtigt for, at følger af svært omsorgssvigt i praksis er kroniske.

Det springende punkt, når man skal vurdere kronicitet i enkeltsager med voksne, omsorgssvigtede personer, er en nøje belysning af personens egen vurdering af, hvilke problemer han har samt af, om der er problemer han ønsker hjælp til, og hvilken hjælp, han da ønsker. Det forekommer velbegrunder at fastslå kronicitet, når personen angiver ingen problemer at have (eller i hvert fald ingen, han ønsker at gøre noget ved) og når undersøgelsen i øvrigt klart viser omfattende og vedvarende omsorgssvigt i personens opvækst, og viser, at personen aktuelt må karakteriseres ved en dyssocial personlighedsstruktur/antisocial personlighedsforstyrrelse.

4. At bryde den negative sociale arv

I de seneste år har man med god grund hæftet sig ved, at anbragte børns voksenliv ofte i slående grad kommer til at ligne forældrenes, bedømt ud fra centrale sociale indikatorer, som fx uddannelse og selvforsørgelse.

Fra enkeltsager er der erfaringer med effektivt at forsøge at bryde den sociale arv. Men erfaringerne vinder kun langsomt udbredelse i plejefamilier, opholdssteder og døgninstitutioner og de er ikke afspejlet i Servicelovens kapitel 8.

Forklaringen skal nok søges i flere forhold, bl.a., at erfaringerne ikke i særlig høj grad er formuleret, at der ikke findes megen forskning i dem, og at de strider mod, hvad plejeforældre, pædagoger og andre, der yder den konkrete støtte til anbragte børn, umiddelbart opfatter som omsorgsfuldt.

Erfaringerne er gjort i mit eget og andre psykologers arbejde sammen med plejeforældre, pædagoger og andre, som i hverdagen støtter anbragte børn og unge.

Her følger en kort beskrivelse af erfaringerne. Beskrivelsen er struktureret ud fra tre vigtige mekanismer:

MEKANISME 1: Mekanismen i social arv.

MEKANISME 2: Mekanismen i den almindelige hjælp til omsorgssvigtede børn - en hjælp, som vedligeholder den negative sociale arv (barnets fejludvikling), og derfor ikke er virksom.

MEKANISME 3: Mekanismen i den hjælp, som har mulighed for at bryde den negative sociale arv (modvirke fejludviklingen).

Mekanisme 1: Social arv

Den psykologiske mekanisme i social arv er, at et individs livserfaringer aflejres i personligheden, hvorefter de præger individets måde at møde nye situationer på (MEKANISME 1).

Både positive og negative livserfaringer har en tilbøjelighed til at avle flere erfaringer af samme type. Der er tale om en selvforstærkende cirkelbevægelse, som det kommer til udtryk, når man taler om den negative sociale arvs onde cirkel. (Tilsvarende kunne man tale om den positive sociale arvs gode cirkel).

Adfærdstegn og fejludvikling af personligheden

Når børn og unge anbringes uden for hjemmet, er det ofte fordi deres forældre ikke magter at give dem et vist minimum af omsorg og fordi deres adfærd viser tegn på omsorgssvigt. Blandt de almindeligste adfærdstegn er udviklingsforsinkelse, udviklingsstandsning, aggressiv adfærd og overtilpasset adfærd. Adfærden har baggrund i personligheden, som er skadet af omsorgssvigt. Børn, som udsættes for et tilpas omfattende og vedvarende omsorgssvigt, indleder uundgåeligt en fejludvikling af personligheden med dertil hørende adfærdstegn.

Forældrene er selv svigtede

Forældre, som ikke magter omsorgen for deres børn, har i langt de fleste tilfælde selv manglet omsorg i opvæksten. De har ikke gennemgået den personlighedsudvikling eller modning, som er forudsætning for at kunne tage sig af et barn. Iøjnefaldende sociale træk hos forældrene er, at de ikke har en uddannelse, at de er afhængige af overførselsindkomst, at de har et tyndt netværk. Dertil kan komme alkohol- eller stofmisbrug, udnyttende eller voldelig adfærd og offeradfærd.

Ved psykologisk interview eller undersøgelse finder man umodne personlighedstræk hos forældrene. De kan ikke tænke og løse problemer på en processuel måde, de kan ikke leve sig ind i andres behov, de kan ikke holde aftaler og forpligte sig i forholdet til andre, og de kan ikke sætte egne behov i baggrunden, til fordel for barnets eller til fordel for en langsigtet plan. Med et diagnostisk udtryk har forældrene en dyssocial personlighedsstruktur (eller træk af en sådan, jfr. WHO's diagnoseliste, ICD-10). Andre anvendte betegnelser er umoden personlighed, antisocial personlighedsforstyrrelse og karakterafvigelse.

Fejludviklingens bestanddele

Den fejludviklingen, som det omsorgssvigtede barn indleder, kan beskrives ved to væsentlige bestanddele:

- Barnet udvikler en adfærd, som beskytter det i det omsorgssvigtende miljø, men som provokerer voksne i et omsorgsgivende miljø.
- Barnet overudvikler motorisk-selvhjulpne færdigheder, mens sprog, følelsesliv og tænkning forbliver underudviklet. Barnets udviklingsprofil bliver derfor ujævn.

Selvbeskyttelsen er det primære i fejludviklingen. Den ujævne udviklingsprofil er både en følge af omsorgssvigtet og et led i selvbeskyttelsen.

Selvbeskyttelse

Et eksempel på selvbeskyttelse:

I børnehaven holdt en tre-årig pige sine hænder over hovedet, hver gang en pædagog rent fysisk kom tilpas tæt på hende eller bøjede sig ned over hende. For pædagogerne var det, som om hun beskyttede sig mod vold.

Hjemme var moren korporlig over for pigen, når hun gjorde eller sagde noget, som kom på tværs af morens behov, og når hun var fysisk i vejen for moren. Så sagde

moren fx, 'hold dog op, idiot' og slog pigen på håret, tog hende hårdt i armen, slog hende over fingrene, eller skubbede til hende.

Selvbeskyttelsen er hensigtsmæssig for pigen i det omsorgssvigtende miljø. Og det miljø er hendes primære, så længe hun bor hjemme, uanset hvor lange dage hun har i børnehaven. Men adfærden har en pris: Pigen bruger kræfter på at passe på sig selv, og de reelle trusler skaber angst hos hende, og de skaber trussels-fantasier, som forstærker angsten. Selvbeskyttelse og angst dræner pigen for kræfter til den almindelige udvikling, som derfor forsinkes eller standser.

Den selvbeskyttende adfærd er ikke hensigtsmæssig for pigen, når hun er i børnehaven. Den får pædagogerne til at opleve, at hun gør dem til noget, de ikke er, nemlig voldelige. Det provokerer dem. På længere sigt, når pigen ikke ændrer sig af, at de siger, 'her slår vi ikke', bliver de magtesløse og det gør dem irriterede på pigen.

Ujævn profil

Foruden forsinket eller standset udvikling, har pigen en ujævn udviklingsprofil: Motorisk-selvhjulpne færdigheder overudvikles af to grunde: Jo mere pigen kan selv, jo mere uafhængig af sin mor, dvs. beskyttet mod mishandling, er hun. Og motoriske færdigheder kan udvikles relativt uafhængigt af menneskelig kontakt.

Hvis pigen også kunne overudvikle sprog, følelsesliv og tænkning, ville det styrke hendes selvbeskyttelse yderligere. Men disse områder er meget afhængige af kontakt, som hun ikke får. Derfor underudvikles sprog, følelser og tænkning.

Anbringelse vedligeholder fejludvikling

Anbringelse af barnet standser omsorgssvigt. Men barnet opretholder den selvbeskyttende adfærd i anbringelsesmiljøet (jfr. MEKANISME 1).

Eksempel (fortsat): Den treårige pige blev anbragt i plejefamilie og viste der den samme adfærd, som i børnehaven. Plejeforældrene sagde til hende: 'Her behøver du ikke at holde hænderne som om vi vil slå dig. Her slår vi ikke'. Pigen holdt op med at holde hænderne over hovedet. I stedet at krybe sammen eller træde et skridt tilbage, som en anden måde at vægre for sig på, når plejeforældrene kom tæt på.

Plejeforældrene provokeres som pædagogerne i børnehaven. Problemet er, at de ikke ved, at det, de siger til pigen, medfører det modsatte af det, de ønsker. Utilsigtet kommer de til at vedligeholde fejludviklingen.

Mekanisme 2: Vedligeholdelse af negativ social arv

Set med pigens øjne gør alle de voksne det samme. Både moren, pædagogerne og plejeforældrene *retter på hende*.

Moren rettede på pigen ved at være korporlig og komme med kritiske kommentarer.

Pædagogerne og plejeforældrene retter alene med ord: 'Her behøver du ikke holde hænderne over hovedet...'. Derved gentager og forstærker de en følelse hos barnet af at være *forkert*. Følelsen er koblet til en fornemmelse hos barnet af, at man må *passé på*, for når man er forkert, kan der lige om lidt ske noget slemt, som når moren blev korporlig.

Mekanismen er en *følelsesmæssig lighed mellem oplevelsen af omsorgssvigt og hjælp*. Ligheden får barnet til at opleve det som *det samme* (MEKANISME 2).

Barnet anvender ligheds-tænkning (associativ tænkning). Det er en udbredt tænke-måde hos små børn. I den normale udvikling suppleres tænke-måden gradvist med mere moden, stringent tænkning. Ligheds-tænkning kender vi alle, når noget får os til at tænke på noget andet, som ligner. Som når potteplantens nyudsprungne blomst får mig til at tænke, om persillen uden for er begyndt at spire.

Når følelsesmæssig lighed er et udbredt og vedvarende træk i hjælpen til barnet, fastholdes fejludviklingen. I nogle tilfælde forværres den og evt. opgiver plejeforældrene, hvorved man får et 'svingdørsbarn'.

Mekanisme 3: Brud med negativ social arv

Hvis fejludviklingen skal modvirkes, er det nødvendigt, at plejeforældrene giver en hjælp, som barnet oplever som noget *følelsesmæssigt klart anderledes* end omsorgssvigtene. I stedet for at *rette på* barnets adfærd, må plejeforældrene *anerkende* adfærden ved at *give den mening*:

"Når jeg bøjer mig ned over dig, bliver du bange for at jeg vil slå dig. Så beskytter du dig med hænderne."

Når plejeforældrene ser og beskriver mening i adfærden, får barnet den oplevelse, at det ikke er forkert, og den oplevelse, at den voksne kan holde til adfærden og forstå den. Og barnet bliver lidt mindre alene med sin angst.

På længere sigt giver sådanne meningstilførende anerkendelser barnet en helt ny mulighed for at blive opmærksom på sin adfærd og på de tilknyttede følelser og forestillinger. Barnet kan begynde at fortælle herom - og om at være bange, om at føle sig forkert osv. Hvis barnet skal udvikle sig, er det afgørende at en sådan proces kommer i gang (MEKANISME 3).

Mekanismerne, beskrevet i adfærdssprog

For at øge klarheden, resumeres de tre mekanismer her i et så rent adfærdssprog, som muligt:

MEKANISME 1: INDLÆRING AF ADFÆRD

Et barn skaber og indlærer altid adfærd, som er tilpasset dets erfaringer. Erfaringer med omsorgssvigt får barnet til at skabe og indlære en adfærd, som er tilpasset her-til. Indlært adfærd præger også barnet i nye situationer. Adfærden fra det omsorgssvigtende miljø videreføres derfor i et omsorgsgivende miljø.

MEKANISME 2: VEDLIGEHOVELSE AF INDLÆRT ADFÆRD

Nye erfaringer, som har følelsesmæssig lighed med tidligere erfaringer, fungerer for barnet som bekræftelse af, at der er grund til at videreføre den indlærte adfærd. Sådanne nye erfaringer vedligeholder derfor adfærden.

Den hjælp, som det omsorgssvigtende, anbragte barn almindeligvis får i dag, aktiverer utilsigtet denne mekanisme. Derfor vedligeholder hjælpen fejludviklingen og den negative sociale arv brydes ikke.

MEKANISME 3: ÆNDRING AF INDLÆRT ADFÆRD

Nye erfaringer, som følelsesmæssigt adskiller sig klart fra tidligere erfaringer, fremkalder ny adfærd, som adskiller sig positivt fra tidligere indlært adfærd. Flere nye erfaringer medfører indlæring af ny adfærd, som erstatter den adfærd, som barnet indlærte i det omsorgssvigtende miljø.

Denne mekanisme skal aktiveres, hvis barnets fejludvikling skal modvirkes og den sociale arv brydes. Mekanismen aktiveres kun sjældent i hjælpen til det anbragte barn.

Er der faglig konsensus om mekanismerne?

Konsensus i psykologien

Der er begreber for mekanismerne, både i adfærdens, tænkningens og følelseslivets psykologi. Helt kort kan nævnes Aaron T. Becks begreb om indlærte skemaer eller mønstre, John Bowlbys indre arbejdsmodeller, Daniel Sterns indre repræsentationer af samspilsoplevelser og Peter Fonagys indre arbejdsmodeller. Denne vifte af meget ens begreber spænder fra kognitiv psykologi over bio-psykoanalytisk psykologi til psykoanalytisk psykologi.

Mit skøn er, at der i fagpsykologien er konsensus om mekanismerne, i samme grad som der er om kontinuitetens betydning. (Kontinuiteten blev introduceret i forhold til lovgivningen med Graversen-udvalgets betænkning fra 1990 og er i lovændringerne siden blevet gradvist mere konsekvent indarbejdet i reglerne).

Konsensus blandt pædagoger m.fl.

Ifølge mine erfaringer er der stor lydhørhed hos plejeforældre, pædagoger m.fl. over for mekanismerne. Men langt de fleste har meget svært ved i hverdagen at bygge hjælpen til børn og unge på mekanisme 3, af to grunde:

1. Tankegangen støder ind i ønsket om at befri barnet eller den unge fra problemer. Det er det ønske, som forfølges, når plejeforældre siger til et barn, som pigen i eksemplet, der vægrer for sig, at 'det behøver du ikke her'. De voksnes ønske er at barnet eller den unge ikke længere behøver at gå og frygte ubehagelige ting, men skal få det godt.
2. Tankegangen støder ind en stærk tilbøjelighed til at forvente, at det barn eller den unge, som har lært at tale, kan forklare sin adfærd og sine følelser for den voksne. Plejeforældre vil således langt snarere *spørge* barnet i eksemplet, 'hvorfør tager du hænderne op over hovedet?', end *sige*, 'du tænker, jeg er vred og vil slå dig. Derfor holder du hænderne sådan'. At sige sådan føler de er som at sige, 'jeg er vred og nu vil jeg slå dig!' De føler det også ofte kunstigt eller som småbarnlig behandling, når barnet eller den unge selv kan tale.

Ønsket om, at befri børn og unge fra problemer og forventningen om, at de kan forklare 'sig selv', er begge dele dybt grundfæstet i almindelig opdragelse og pædagogik i hjem, daginstitution, skole, spejderklub osv. Og traditionelt består hjælpen til børn og unge med særlige problemer i en koncentreret udgave af almindelig opdragelse og pædagogik. Det kommer til udtryk, fx i støttepædagogordninger, hvor et barn får en hel voksen for sig selv, som skal omsætte pædagogens eller lærerens besked til gruppen, til en individuel besked.

Ønsket om at befri børn fra problemer og forventningen om, at børn kan forklare 'sig selv' indfries ofte af normaludviklede børn, og støtter ofte deres udvikling. Når omsorgssvigtede børn og unge er kommet i udvikling, kan de også begynde at udnytte almindelig, god opdragelse i den fortsatte udvikling.

Jeg har beskrevet en enkelt metode, som opfylder kravet i MEKANISME 3. (Metoden kan kaldes verbal spejling af barnets tanker og følelser). Der findes mange andre metoder, som opfylder MEKANISME 3. Metoden, som vælges i konkrete situationer afhænger af barnets eller den unges alder, af problemstillingen og af, hvor langt udviklingen er kommet, men også den voksnes 'stilart' spiller ind på metodevalget i konkrete situationer.

Bør MEKANISME 1-3 være afspejlet i loven?

Man kan overveje, om mekanismerne 1-3 bør være afspejlet *også* på lovttekstens niveau eller om de alene hører hjemme på 'lavere' niveauer, som beskriver den konkrete støtte til anbragte børn og unge i hverdagen.

Af to grunde mener jeg, at en vis omtale af mekanismerne, af social arv og fejludvikling hører hjemme *også* på lovttekstens niveau:

1. Mekanismerne 1-3 er afgørende at forstå, hvis man skal kunne modvirke fejludvikling og bryde den negative sociale arv.
2. Mekanismerne er fænomener på linje med hensynet til *kontinuitet* i barnets eller den unges opvækst, som har fået plads i lovtteksten.

Kan emnet få en plads i den igangsatte revision?

Det foreslås, at man vurderer muligheden for at søge forligspartiernes tilslutning til, at en vis omtale af mekanismerne 1-3, social arv og fejludvikling får plads i revisionen.

To slags anbringelse

Det er trods alt ikke alle børn og unge, som anbringes uden for hjemmet, der er omsorgssvigtede. Derfor kan der være grund til at overveje, om man bør skelne mellem to anbringelses-former:

- *Omsorgsanbringelse*: En anbringelse af et barn eller en ung, som alene har brug for almindelig, god omsorg i anbringelsesmiljøet.
- *Anbringelse med særlig støtte (eller behandlingsanbringelse)*: En anbringelse af et barn eller en ung, som har brug for den særlige hjælp i anbringelsesmiljøet, som er beskrevet.

5. Snæver PPR-indsats

Pædagogisk-Psykologisk Rådgivnings (PPR's) virksomhed er fastlagt i lovgivning, der hører under Undervisningsministeriet. Men der er erfaringer, som gør det velbegrundet, at de to ministerier ser på forholdet mellem Servicelovens kapitel 8 og PPR's virksomhed:

Der er sager, som daginstitutioner og skoler visiterer til PPR, hvor PPR-psykologer gør en begrænset indsats overfor et komplekst problem. Det virker forsinkende på iværksættelsen af den helhedsundersøgelse af barnets og familiens forhold, som er nødvendig for at kunne give effektiv hjælp. Helhedsundersøgelsen rækker typisk ud over hvad PPR kan yde, idet PPR's hovedopgave er at tage sig af mere afgrænsede pædagogisk-psykologiske problemer i daginstitution og skole.

Konkret er der tale om børn og unge, som i institution eller skole viser tegn på problemer inden for en bred vifte af adfærds- og udviklings- eller indlæringsmæssige områder. Det kan være børn og unge, som er urolige, aggressive eller meget indadvendte, eller børn og unge med forsinket eller standset udvikling, fx sprogligt, og med indlæringsproblemer.

Et almindeligt sagsforløb

Daginstitutionen eller skolen indstiller barnet eller den unge til PPR, hvor en psykolog vurderer problemerne. Man undersøger ofte med en psykologisk prøve, om barnet eller den unge er normalt begavet. Ud fra resultatet heraf samt det pædagogiske personales beskrivelser, ydes der fx supervision af personalet, særlig støtte til barnet eller den unge i daginstitution eller skole eller evt. placering i specialbørnehave eller specialskole.

Et år senere vurderer PPR igen sagen, fx fordi det skal vurderes, om iværksat specialundervisning skal fortsætte det følgende skoleår.

Efter nogle år bliver socialforvaltningen opmærksom på barnet, fx fordi situationen er blevet så alvorlig, at skolen underretter den. Socialforvaltningen beslutter, at der skal laves en psykologisk undersøgelse.

Her kommer en privatpraktiserende psykolog (som jeg) ind i billedet. I de sager, jeg ser, fremgår det gennemgående af sagsakterne, at der, helt fra indstillingen til PPR har været tydelige tegn på, at problemet ikke var et isoleret børnehave- eller skoleproblem. Videre kan man i akterne se tydelige tegn på, at indsatsen hen gennem PPR-tiden har været helt utilstrækkelig.

Eksempel: En dreng går i 4. kl. Han har været urolig i timerne siden 1. kl. I slutningen af 1. kl. visiterede skolen ham til PPR, fordi han havde svært ved at følge med i undervisningen, havde konflikter med andre børn og ifgl. lærernes indtryk havde et turbulent liv hos sin mor, der er alene med ham.

PPR tog en intelligensprøve på drengen, som lå nederst i normalområdet og virkede noget understimuleret. Derefter superviserede PPR-psykologen lærerne i første halvdel af 2. kl. Lærerne brugte i den periode flere ressourcer på drengen og socialt begyndte det at gå lidt bedre. Midt i 2. kl. begyndte han på specialundervisning i dansk to timer om ugen. Det fortsatte i 3. og 4. kl. Drengen har vist en beskedent faglig udvikling, men afstanden mellem hans niveau og klassens middel-niveau er øget over årene.

I begyndelsen af 4. kl. begyndte drengen at forsømme skolen meget og man modtog ikke besked fra hans mor. Når man ved gentagne lejligheder kontaktede hende, undskyldte hun og sagde, at han havde ondt i maven eller ondt i hovedet.

I begyndelsen af 4. kl. blev drengen desuden mere aggressiv i skolen, verbalt, men også fysisk. Andre børns forældre begyndte at klage til klasselæreren. På det tidspunkt vurderede skolen og PPR, at de måtte tale med moren, og derefter med socialforvaltningen.

Socialforvaltningen iværksatte en bred psykosocial undersøgelse og derefter en behandlingsanbringelse.

Problemets baggrund

Når det pædagogiske personale visiterer til PPR, i stedet for at tale med forældrene om at kontakte socialforvaltningen, kan det tænkes at have baggrund i følgende forhold:

1. At PPR er daginstitutionernes og skolernes nærmeste rådgiver.
2. At det pædagogiske personale har et ønske om ikke at blande sig i forældrenes og familiernes privatliv, men om at hjælpe, og derfor ofte afgrænser deres indsats til barnets problemer.

Når PPR-psykologer tager imod de pågældende sager, i stedet for at rådgive det pædagogiske personale til at begrunde for forældrene, at socialforvaltningen bør se på sagen, kan bl.a. følgende forhold tænkes at spille ind:

1. At PPR-psykologerne har et ønske om at servicere daginstitutioner og skoler på en måde, så de føler sig serviceret - frem for at give dem den potentielt konfliktrige opgave, det er at underrette socialforvaltningen. Derved kan ønsket også indebære et ønske om at servicere forældrene, frem for at være kontrollant af familierne.
2. At PPR-psykologerne har et ønske om, at medvirke til en rummelig folkeskole, men kommer til at drive ønsket ud over, hvad der kan løses inden for skolens (eller daginstitutionens) rammer.
3. At PPR-psykologerne ofte ikke har en veludviklet visitationsprocedure, måske som følge af et serviceringsønske (pkt. 1). Derved giver de sig ikke mulighed for at vurdere, om de kan gøre noget meningsfuldt og effektivt i sagen, før de allerede er inde i den. De fortsætter i sagen og medvirker til pædagogiske foranstaltninger før de har foretaget en tilstrækkelig undersøgelse af problemerne og afklaring af, hvad der skal til for at løse dem.

En mulig løsning

I sager som den omtalte bør daginstitutioner, skoler og PPR underrette socialforvaltningen. Hvis PPR skal foretage undersøgelse, bør undersøgelsen belyse og vurdere barnets eller den unges helhedssituation, ikke blot situationen i daginstitution

eller skole. Og anmodningen om undersøgelse bør komme fra socialforvaltningen, fordi det kan forventes, at den efterfølgende skal bruge resultaterne.

Jeg står til rådighed, hvis der er noget, som ønskes uddybet.

Venlig hilsen

Lars Rasborg

Århus den 28. juli 2004

Socialministeriet
Kirsten a Rogvi – Nina Eg Hansen
2. kontor
Holmens Kanal 22
1060 København K

**Høringssvar vedr udkast til lovforslag om ændring af lov om social service
(Anbringelsesreformen).**

Der er flere udmærkede ændringer, men jeg vil koncentrere mig om de problemer, jeg ser.

Jeg mener, der er et (fortsat) stort problem med § 38. Dette har jeg skrevet om i et brev til socialminister Henriette Kjær. (vedlægges).

I synes at have glemt efterskoleophold i teksten, men der er ikke noget der tyder på, at denne mulighed skulle udelukkes efter de nye bestemmelser, så jeg regner med, det er en forglemmelse.

På grund af tidnød må jeg indskrænke mig til det, jeg udover § 38 finder mest væsentligt. Der er efter min opfattelse problemer med § 57 stk. 3 også efter forslaget.

Jeg er helt enig i, at bestemmelsen trænger til tydeliggørelse, men jeg mener ikke problemerne er løst med den foreslåede formulering.

Jeg har netop i foråret på vegne af Rønde Kommune skrevet en klage til Ankestyrelsen, som dog ikke tog den op. Jeg havde så overvejet en forelæggelse for Ombudsmanden, men nu hvor der er mulighed for en ændring sammen med det øvrige forslag, afventer jeg resultatet af lovændringen.

Som forklaring og argumentation tillader jeg mig at sende mit brev til Ankestyrelsen i forhold til en konkret afgørelse.

Med venlig hilsen

Ba f

Bente Adolphsen

Lektor ved Den Sociale Højskole i Århus

Langballevej 158

8320 Mårslet

30 JULI 2004

2. K. Jnr.

2.17.512

Århus den 28. juli 2004

Socialminister Henriette Kjær
Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

I fortsættelse af vores § 38-drøftelse på Rolighed den 21. juni vil jeg prøve at forklare, hvorfor jeg synes, der er tale om en uheldig opbygning og formulering.

Da § 38 er indgangen til en børnesag, herunder om der overhovedet bliver en børnesag, mener jeg, det er overordentligt vigtigt, at den er så utvetydig, som overhovedet muligt. Dette også set i lyset af, hvor uheldigt børneområdet generelt set har været grebet an gennem lang tid.

Graversenudvalget fremkom med nogle sammenhængende børnebestemmelser, som jeg mener, man skal være varsom med at ændre så meget, at den indre logik og sammenhæng forsvinder. Det mener jeg, der er stor risiko for er ved at ske. Måske stammer miseren fra den måde de nugældende bestemmelser er blevet fortolket.

Der har tilsyneladende dannet sig den opfattelse, at en § 38 undersøgelse er en særlig slags undersøgelse, der kun kan laves med forældremyndighedsindehaverens samtykke. Det har ført til den absurde situation, at det, der skulle være en omhyggelig faglig afdækning af et problemfelt inden der blev draget konklusioner af nogen art, ikke antages at kunne ske, der hvor der er forældremodstand – og måske er allermest brug for en omhyggelig undersøgelse.

Jeg begriber ikke, hvordan den retstilstand har kunnet vinde indpas, men hvis man fører tankerækken ud i sin yderste konsekvens, kan kommunen ikke lave en omhyggelig undersøgelse uden samtykke, men må så alligevel indhente oplysninger, "hvor det er vigtigt at få behandlet sagen (hvilken) uanset om borgeren ønsker det ... f.eks. sager efter servicelovens kapitel 8, der træffes uden forældrenes samtykke" (Socialministeriets vejledning nr. 9 af 4. februar 2004).

Denne formulering peger i retning af, at der kun kan undersøges, hvis betingelserne for en tvangsanbringelse af barnet er opfyldt. Men dette ved man jo netop ikke, før der er lavet en omhyggelig undersøgelse, hvor kommunen har fremlagt sine oplysninger og faglige stillingtagen for forældremyndighedsindehaveren, der så på dette informerede grundlag kan tage stilling til, om der er enighed om, at barnet skal anbringes eller samtykke ikke gives.

Jeg har gennem mit konsulentarbejde flere gange vejledt kommuner til at lægge åbent frem for forældremyndighedsindehaveren, at der var pligt til at undersøge og at der kunne klages over afgørelsen. Når dette punkt er passeret har kommunerne fremlagt indhentede oplysninger og faglige overvejelser og igen og igen opfordret forældremyndighedsindehaveren til at deltage med sine

tanker og ønsker. Ikke sjældent har det ført til, at forældremyndighedsindehaveren er endt med at deltage og give et samtykke til relevante foranstaltninger.

Graversenudvalget stillede ikke spørgsmålstegn ved den kommunale pligt og hjemmel til at undersøge (så vidt muligt i forståelse med forældremyndighedsindehaveren), men udvalget fandt det uheldigt, at en stor del af afgørelserne om foranstaltninger hvilede på et for usikkert grundlag. Derfor blev de metodiske anvisninger i § 38 indført, så der netop ikke på et spinkelt og forhastet grundlag blev truffet store og for barnet/familien vidtrækkende beslutninger, der så alligevel ikke var relevante i forhold til familiens problemer.

Desværre blev den dagældende bistandslovsformulering "så vidt muligt i forståelse med..." ikke gentaget i den nye bestemmelse. Her blev formuleringen den nugældende "i forståelse med...". Ved en efterfølgende drøftelse med Lis Sejr, der jo overtog formandsposten efter Jørgen Graversen, har hun givet udtryk for, at der selvfølgelig var tale om den samme pligt og hjemmel.

Jeg er ikke i tvivl om, at vi er enige om, at der er og skal være en pligt til, at kommunen – om nødvendigt af egen drift – iværksætter en undersøgelse af et barns forhold, hvis det må antages, at det trænger til særlig støtte.

Lige så klart er det, at udviklingen gennem de senere år har betydet, at kommunen i dag som udgangspunkt skal forsøge at få et samtykke inden der indhentes oplysninger uanset om der konkret er hjemmel til at hente oplysninger uden samtykke. Dette krav og øvrig fremgangsmåde er beskrevet i retssikkerhedslovens §§ 11a – 11c.

Jeg tror, at der stort set i kommunerne er enighed om, at anskue individets retssikkerhed på denne måde, herunder enighed om, at man selvfølgelig ikke indhenter oplysninger bag ryggen på klienten. MEN denne udvikling har også ført til, at der i mange kommuner er en reel usikkerhed i forhold til at iværksætte en § 38 undersøgelse, der hvor forældremyndighedsindehaveren ikke er enig eller ligefrem modsætter sig.

Denne usikkerhed vil efter min vurdering og mit kendskab til kommunernes sagsbehandling ikke blive mindre, hvis den foreslåede formulering opretholdes.

Af hensyn til barnets krav på retsbeskyttelse mener jeg som sagt, at den kommunale forpligtelse til at rejse en sag og dermed hjemmelen skal være så klar og utvetydig, som det lader sig gøre. Som underviser og konsulent har jeg oplevet, at det er nødvendigt igen og igen at fortælle og gentage, at § 38 er "todelt" i den forstand, at der indledningsvist er tale om en hjemmel og pligt til at undersøge barnets forhold og dernæst en metodeanvisning. Dertil kommer, som der gør i forhold til den sociale lovgivning i øvrigt, forskellige forvaltningsretlige bestemmelser, som naturligvis også skal overholdes. Her er samtykkereglerne kun få af mange. Er det ikke kun barnets forhold, men også barnet selv der ønskes undersøgt, kan dette ske med samtykke eller efter § 39.

Med det forslag, der nu ligger, vil det blive ganske vanskeligt fastholde, at kommunen har en pligt til at undersøge (i hvert fald omhyggeligt) – også selv om forældremyndighedsindehaverne ikke samtykker.

I den foreslåede § 38 stk. 1 findes hjemmelen fortsat til at rejse en børnesag. Kriteriet for, om kommunen må starte en undersøgelse er todelt: "når det må antages..." OG samtykke. Hvis dette (todelte) kriterium ikke er opfyldt kan en undersøgelse altså ikke iværksættes efter § 38 stk 1.

Den vil så kunne iværksættes efter § 38 stk. 9, men både min juridiske og praktiske vurdering er, at man vil komme i tvivl om flere ting:

1. Er der i stk. 9 tale om det ½ kriterium – altså "når det må antages...". Eller skal der være mere alvorlige ting i vejen med barnet/familien?
Jeg har rådgivet mange kommuner, der har udtrykt den opfattelse, at "tvangsbestemmelserne skal være opfyldt, hvis man skal undersøge uden samtykke". Denne fejlopfattelse vil efter min vurdering fortsætte med den forslåede formulering og diverse vejledninger.
Hele tankegangen i børnebestemmelserne er jo, at man så tidligt som muligt, skal undersøge barnets forhold, så en relevant, gerne forebyggende indsats kan iværksættes, inden problemerne bliver så store, at de vanskeligt lader sig løse i hjemmet.
2. Ved henvisningen til § 11 c, mener jeg der er tale om en slags cirkelhenviisning. § 11 c er en sagsbehandlingsregel, der angiver, hvornår kommunen uden samtykke kan indhente oplysninger. Når det altså nu kommer til at stå direkte i § 38 stk. 9, at undersøgelse kan iværksættes uden samtykke, vil det måske være mere relevant, at skrive noget i retning af, at der "under den samme betingelse som i stk. 1 1. pkt. kan ..."
3. Det er meget uheldigt, at der i stk. 9 står "eksisterende oplysninger". Det har den indbyggede risiko, at der vil blive tænkt indskrænkende = oplysninger, der allerede ligger i en tilgængelig form. Må kommunen f.eks. på baggrund af det skriftlige materiale i sagen bede en psykolog, psykiater eller anden fagperson om en vurdering af barnets/familiens problemer. Hvad med løbende oplysninger fra skole, institution eller lignende – hvornår bliver den type oplysninger "eksisterende".
4. Hvis det er tanken, at den eneste forskel på en undersøgelse efter stk. 1 og stk. 9 er om der er givet samtykke er jeg sikker på, det kan formuleres, så det står klart, at alle de øvrige stk også gælder under en stk. 9 undersøgelse. Så skal stk. 4 naturligvis konsekvensrettes, men det er allerede problematisk, at der ikke skelnes mellem et samtykke til en § 38 undersøgelse og en undersøgelse af barnets person.

Da Ankestyrelsen i de sager, der behandles der, desværre ikke har set det som deres opgave at påse, at der er foretaget en § 38 undersøgelse inden beslutning om anbringelse og behandling i børn og unge udvalget, forekommer det vigtigt, at få slået fast, om en undersøgelse (også hvis der er tale om en akut situation) er en gyldighedsbetingelse for iværksættelse af foranstaltninger (i lighed med kravet om plan inden en anbringelse).

Herudover bør det præciseres i vejledninger o.a., at der er tale om en **afgørelse**, hvorfor den skal træffes efter reglerne i forvaltningsloven og være ledsaget af klagevejledning.

Jeg vil meget gerne uddybe eller diskutere ovenstående, hvis der skulle være et ønske om det. Jeg sender dette brev som mail til Socialministeriet også.

Med venlig hilsen

Bente Adolphsen
Langballevej 158
8320 Mårslet

Den Sociale Ankestyrelse
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

se s. 2

På baggrund af afgørelse fra det sociale nævn i Århus Statsamt anmoder Rønde Kommune herved Den Sociale Ankestyrelse om igen at behandle spørgsmålet om, hvad der skal forstås ved afbrydelse af forbindelsen mellem forældremyndighedsindehaveren og et anbragt barn.

Den 4 december 2003 traf Rønde Kommune afgørelse om, at samværet mellem [redacted] [redacted] skulle begrænses til en gang om måneden. Samværet skulle af hensyn til [redacted] foregå på [redacted]

Samtidig traf kommunen afgørelse om, at der ikke måtte være telefonkontakt fra [redacted] til [redacted]

Det sociale nævn har den 1. april 2004 stadfæstet afgørelsen om samvær, mens nævnet under henvisning til SM C-47-01 ophævede afgørelsen om ophør af telefonkontakt fra [redacted] til [redacted]

Rønde Kommune anerkender naturligvis det sociale nævns afgørelse og har d.d. skrevet til [redacted] [redacted] at hun kan ringe til [redacted] gang om måneden.

Det er dog Rønde Kommunes opfattelse, at bestemmelsen i § 57 stk 3 omhandler afbrydelse af (hele) forbindelsen mellem forældremyndighedsindehaver og det anbragte barn.

Da SM C-47-01 primært omhandler en sondring mellem afbrydelse af telefonkontakt og telefonkontrol, har Rønde Kommune ikke været opmærksom på, at Ankestyrelsen ved afgørelsen tillige har afgjort, at afbrydelse af forbindelsen i § 57 stk 3 handler om 2 indbyrdes uafhængige afbrydelser, nemlig afbrydelse af samværet og afbrydelse af kontakten. Af Ankestyrelsen afgørelse fremgår ingen begrundelser for denne del af afgørelsen.

Rønde Kommune baserer sin opfattelse af, at begrebet "forbindelsen" i § 57 stk 3 omhandler hele forbindelsen, på forarbejderne til bestemmelsen.

I betænkning 1212 fra 1990 diskuteres retssikkerheden i forbindelse med begrænsning af forældremyndighedsindehaverens kontakt og samvær med barnet.

Bl. a. på baggrund af Ombudsmandens beretning fra 1987 og Socialstyrelsens efterfølgende vejledning af 26. april 1989 kommer Graversenudvalget på side 181 frem til at "enhver beslutning, som medfører, at samvær kun må finde sted mindre end en gang om måneden skal sidestilles med en beslutning om afbrydelse af forbindelsen mellem forældrene og barnet". Denne type afgørelser skal derfor træffes efter § 57 stk 3.

Udvalget fremkommer ikke med lignende overvejelser om mindstemål for kontakten fra forældremyndighedsindehaveren til barnet, ligesom der ikke for så vidt angår **kontakten** fastsættes mindstemål i loven.

På side 183 opregnes de afgørelser, som det kompetente udvalg træffer. Heraf fremgår, at afgørelse om samvær mindre end en gang om måneden og afbrydelse af forbindelsen mellem forældre og barn træffes af udvalget. Kontaktbegrænsning er ikke nævnt.

Det er Rønne Kommunes opfattelse, at der er forbindelse mellem forældremyndighedsindehaveren og barnet, når der er samvær en gang om måneden.

Såfremt Ankestyrelsen fastholder sin fortolkning af § 57, beder Rønne Kommune om stillingtagen til, hvorvidt f.eks. en opringning fra forældrene til barnet på dets fødselsdag vil være nok til, at der ikke er tale om afbrydelse af kontakten.

mvh

Grethe Håkansson

141

Fra: Socialministeriet
Sendt: 30. juli 2004 09:05
Til: Kt. for Børn, Unge & familie, Socialministeriet
Emne: VS: Høringssvar vedrørende anbringelsesreform

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Heidi Sejr Hansen [mailto:heha01@frederiksberg.dk]
Sendt: 29. juli 2004 16:22
Til: Socialministeriet
Cc: Søren Gøthler; Merete Bonne; Jesper Kragerup; Camilla Jarltoft
Emne: Høringssvar vedrørende anbringelsesreform

<<Socialministeriet - høringssvar - 19-7-04.doc>>

Vedlagt fremsendes Frederiksberg Kommunes høringssvar vedrørende anbringelsesreform.

Skrivelsen er også fremsendt som almindelig post.

Med venlig hilsen

Hans Henrik Plange
Afdelingschef
Frederiksberg Kommunes
Socialdirektorat,
Familieafdelingen

30 JULI 2004

2. Kt. J.nr.

30-07-2004

2.17.5/2

Socialministeriet,
Departementet,
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform).

I skrivelse af 11. juni d.å. har Socialministeriet fremsendt udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og retssikkerhedsloven (anbringelsesreform).

Frederiksberg kommunes Socialdirektorat, Familieafdelingen, skal herefter fremkomme med følgende bemærkninger til de enkelte elementer i lovforslaget:

Generelle bemærkninger:

Socialdirektoratet finder, at der generelt er gode intentioner i lovforslaget, bl.a. understregningen af vigtigheden af samtalen med barnet, inddragelsen af barnets netværk samt ikke mindst kommunens forpligtigelse til at foretage en nøje socialfaglig undersøgelse, inden der træffes beslutning om valg af hjælpeforanstaltninger.

Lovforslaget bærer dog præg af, at man fra ministeriets side er gjort bekendt med, at en række kommuner ikke opfylder de forvaltningsmæssige forpligtigelser, der gælder allerede i dag, hvorfor man har fundet anledning til at lovgive om administrative procedurer i forbindelse med den detaljerede sagsbehandling. Dette burde være overflødig.

Sammenhængende børnepolitik

Det fremgår af lovforslagets § 4, stk. 2, at kommunen skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der har til formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats overfor børn og unge med behov for særlig støtte.

30. juli 2004
sagnr: 81400
Journalnr:

Socialdirektoratet
Familieafdelingen
Rådhuset
2000 Frederiksberg
www.frederiksberg.dk

Telefon 38 21 3620
Telefax 38 21 3612
socialdirektoratet@frederiksberg.dk

Dette forslag ses formålstjenstlig, idet det må anses at være en god idé at pointere sammenhængen mellem den generelle børneindsats og indsatsen overfor børn og unge med særlige behov.

Underretninger § 36a

I henhold til lovforslagets § 36a skal kommunen efter at have modtaget en underretning om et barn eller en ung, som har behov for særlig støtte, senest 6 hverdage efter modtagelsen af underretningen sende en bekræftelse for modtagelsen.

Dette er et helt naturligt element i sagsarbejdet, og Frederiksberg kommune kan oplyse, at man hele tiden har haft en intern retningslinje om, at der skal kvitteres for modtagelsen af underretninger inden 7 dage.

En sådan administrativ procedure bør ikke beskrives i en lovtekst, men kan i stedet medtages i bemærkningerne til § 58b om kvalitetsstandarder til sagsbehandlingen i kommunerne.

Undersøgelse § 38

I henhold til lovforslagets § 38 skal kommunen sørge for, at barnets eller den unges forhold undersøges, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

I forslaget beskrives det detaljeret, hvilke elementer undersøgelsen skal omhandle.

Af lovforslagets § 38, stk. 3 fremgår det, at undersøgelsen i forbindelse med unge, der er fyldt 15 år, skal afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at anbringelser af unge i denne aldersgruppe ofte ophører, hvilket igen har betydning i forbindelse med, at den unge lider endnu et nederlag. Det er derfor hensigten, at der skal sættes på flere anbringelser af unge i hybler eller lignende, og der lægges i højere grad op til en indsats derfor de unge i lokalmiljøet.

Socialdirektoratet støtter dette synspunkt, der så samtidig stiller krav til særlige skoletilbud, praktikpladser mv. i lokalmiljøet.

Af lovforslagets § 38, stk. 7 fremgår det, at undersøgelsen skal være afsluttet inden 4 måneder efter, at kommunen er blevet opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte.

Denne frist finder vi meget lang, og skal pege på, at en 3-måneders frist vil være mere hensigtsmæssig.

Til gengæld er vi enige i lovforslagets § 38, stk. 8, hvor det pointeres, at en undersøgelse også skal omfatte en vurdering af, om andre børn i familien skal undersøges.

Anbringelse i netværksplejefamilie

Det fremgår generelt af lovforslaget, at kommunen skal lægge vægt på de ressourcer, som barnets familie og netværk er i besiddelse af. Frederiksberg kommune har hidtil afsøgt disse ressourcer i familien, inden man valgte arten af hjælpeforanstaltninger. Således er det almindelig praksis at holde netværksmøder i børnesagerne, og der har altid været lagt vægt på, at der i barnets netværk kan findes ressourcer, som helt eller delvist kan afhjælpe barnets problemer. Af lovforslaget fremgår det, at en aflastningsordning kan finde sted i en netværksplejefamilie, ligesom en egentlig døgnanbringelse nu også på særlige vilkår kan ske i en netværksplejefamilie.

Det kan oplyses, at Frederiksberg kommune p.t. har 5 børn døgnanbragt hos deres biologiske netværk, og at man har gode erfaringer med disse anbringelser.

Af lovforslagets § 49, stk. 2 fremgår det, at netværksplejefamilier skal være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af den anbringende kommune.

Efter vores opfattelse er det nødvendigt, at også netværksplejefamiliens stedlige opholdskommune bliver godkendende generel myndighed i lighed med de regler, som gælder for andre plejefamilier. Dette skyldes, at den stedlige opholdskommune kan have oplysninger om netværksplejefamilien, som den anbringende kommune ikke har haft reel mulighed for at få afdækket.

Af lovforslagets § 49, stk. 3 fremgår det, at netværksplejefamilierne skal tilbydes kursus i det at være plejefamilie på lige fod med de øvrige plejefamilier, hvilket vi finder hensigtsmæssigt.

Dog omhandler lovforslaget og bemærkningerne til lovforslaget ingen oplysninger om, hvad kurserne skal omhandle. Det er vores opfattelse, at der vil være behov for differentierede kursustilbud i forhold til, hvilket barn man skal modtage.

Da det er barnets kommende stedlige opholdskommune, som skal arrangere kurserne for plejefamilierne, kan man betvivle, at der vil være mulighed for at etablere egentlige faglige og differentierede kurser for den enkelte plejefamilie.

Dette skal ses i lyset af, at plejefamiliernes bopæl ofte er i små landkommuner.

Økonomisk hjælp

I henhold til lovforslagets § 40, stk. 4 kan kommunen yde økonomisk støtte til udgifter i forbindelse med foranstaltninger efter stk. 3, nr. 1 - 10, samt yde økonomisk støtte, hvis støtten erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning efter stk. 3. Støtten kan ydes når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har midler dertil.

Det fremgår ikke direkte af lovforslaget, hvilke udgifter, der kan være tale om, men vi er bekendt med, at man i forbindelse med "pædagogisk støtte" har haft i tankerne, at

de sociale myndigheder i særlige tilfælde skal kunne yde økonomisk støtte til udgifter i skoleregi.

Socialdirektoratet er naturligvis meget enig i de bemærkninger, hvor det fremgår, at skolegangen er i et væsentligt aspekt i barnets samlede situation, men det kan absolut ikke anbefales, at økonomien i forbindelse med skole- og socialområdet blandes sammen. Man skal således anbefale, at der ikke i vejledningen til den ny anbringelsesreform lægges op til, at man fra de sociale myndigheders side kan indgå i udgifter i skoleregi. Dette vil bevirke en uheldig uklarhed om ansvars- og kompetencefordeling.

Opretholdelse af anbringelse

Det fremgår af lovforslagets § 42a, at kommunen kan opretholde en anbringelse i op til 6 måneder, såfremt et barn har været anbragt udenfor hjemmet med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, og denne nu har tilbagekaldt sit samtykke.

Dette er et forslag, som vi kun kan bifalde, idet der kan være situationer, hvor forældrene ønsker barnet hjemgivet, men hvor vi af faglige årsager er af den opfattelse, at barnet fortsat bør være anbragt. Tidligere har det været muligt at opretholde anbringelsen i 3 måneder, men vi ser positivt på, at det nu ændres til 6 måneder.

Det samme gør sig gældende i forhold til lovforslagets § 42a, stk. 2, hvoraf det fremgår at et barn, som er anbragt uden forældrenes samtykke, kan forblive anbragt i op til 6 måneder, selvom forældrenes situation er blevet forbedret, således at der rent lovmæssigt ikke længere er grundlag for en anbringelse uden deres samtykke. Der henvises til, at man kan gøre brug af denne regel, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det.

Efterværn

Det fremgår af lovforslagets § 46, stk. 5, at den unges opholdskommune senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse med det fyldte 18. år skal træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for foranstaltninger efter § 62a. Denne regel virker særdeles relevant, idet både anbringelsesstederne og de unge selv har behov for at få lagt handleplaner i god tid, før de fylder 18 år.

Med hensyn til reglerne om forlængelse eller genetablering af personlig rådgiver eller kontaktperson, kan der herske nogen usikkerhed om, hvem der er betalings/handlekommune. Vi anser det dog for givet, at det er den unges nye opholdskommune, som er betalings/handlekommune, men der er behov for en præcisering i forhold til dette spørgsmål.

Det samme gør sig gældende i forhold til reglerne om genetablering af en anbringelse, hvor det også fremstår uklart, hvem der vil være betalings/handlekommune i en sådan situation.

Godkendelse af plejefamilier

Som tidligere anført mener Frederiksberg kommune, at netværksplejefamilier også skal godkendes af den stedlige opholdskommune.

Med hensyn til lovforslagets § 49, stk. 4, hvoraf det fremgår at egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, skal være godkendt som generelt egnede af den stedlige kommune, anses dette tillige for hensigtsmæssigt.

Reglen i § 49, stk. 4 skal formentlig ses i sammenhæng med tidligere omtalte ønske om, at der skal satses på lokale løsninger på ungeområdet med henblik på at undgå for mange afbrudte anbringelsesforløb.

Ved at indføre denne regel i stk. 4, sikrer man at der er en vis kontrol med de anbringelsessteder, som de unge gør brug af som alternativ til et socialpædagogisk opholdssted eller f.eks. en ungdomspension.

Af lovforslagets § 50 fremgår det, at netværksplejefamilier godkendt efter § 49, stk. 2 skal have dækket deres omkostninger i forbindelse med barnets eller den unges ophold, og at de efter en konkret vurdering kan få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at kompensation for tabt arbejdsfortjeneste kan medføre, at udgiften vil blive højere, end hvis man fastsatte et plejevederlag jf. hidtidige regler. Det er dog vores indtryk, at man i lovforslaget lægger op til, at dette kun skal være i undtagelsestilfælde, at man benytter sig af fuld kompensation, men at man som hovedregel skal yde delvis kompensation samt naturligvis godtgørelse for udgifter til kost og logi m.v. Dette bør tydeliggøres.

Tilsynet med barnet/den unge

I lovforslagets § 55 lægges der op til, at valget af et konkret anbringelsessted skal ske i overensstemmelse med handleplanen jf. § 58a eller § 59.

Samtidig med valg af anbringelsessted skal der tages stilling til barnets eller den unges skolegang. Det skal her bemærkes, at netop dette spørgsmål har været et fokusområde i Frederiksberg kommune, hvor der har været et tæt samarbejde mellem skolemyndighederne og Socialdirektoratet. Dette har medført nogle faste procedurer, hvorefter en skolekurator fra Kulturdirektoratet deltager i selve anbringelsesprocessen, hvor han i samarbejde med familieplejekonsulenten fremfinder og godkender det skoletilbud, som skal etableres sideløbende med anbringelsen i familiepleje eller socialpædagogisk opholdssted. Dette har samtidig sikret mulighed for at vurdere kvaliteten i f.eks. opholdssteders interne skoletilbud.

Af lovforslagets § 55, stk. 2 fremgår det, at kommunen løbende skal føre tilsyn med barnets eller den unges forhold under opholdet udenfor hjemmet, og at kommunen som led i tilsynet mindst 1 gang om året skal tale med barnet eller den unge. Dette ses at

være i underkanten af det rimelige. Dette bør ej heller beskrives i en lovtæst, men bør medtages i § 58b om de kommunale kvalitetsstandarder for sagsbehandlingen.

Handleplaner

I henhold til lovforslagets § 58a skal kommunen udarbejde en handleplan inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter § 40, § 42 eller § 62a. Dette er en udvidelse i forhold til tidligere, hvor der kun skulle udarbejdes handleplan i anbringelsessager. Efter vores opfattelse er der imidlertid tale om en relevant regel, og det vil som et naturligt led i forlængelse af en undersøgelse være relevant at opstille en handleplan. Imidlertid står det klart, at det vil medføre et øget ressourceforbrug i kommunerne, idet der f.eks. i Frederiksberg Kommune vil blive tale om, at der skal udarbejdes knapt 500 handleplaner årligt.

Af lovforslagets § 56 fremgår det, at kommunen senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning overfor barnet eller den unge skal vurderes om indsatsen skal ændres, og om handleplanen skal revideres. Herefter skal kommunen med højst 12 måneders mellemrum foretage en lignende vurdering.

Efter vores opfattelse er 12 måneder for lang en periode at lade anbringelsen køre uden krav om revision af handleplanen. P.t. er reglen, at man efter 6 måneder tager sagen op til ny vurdering, og denne tidsfrist bør efter vores vurdering bibeholdes.

Efter lovforslagets § 56, stk. 2 skal der udarbejdes en særskilt plan for støtten til forældrene, og denne plan skal ligeledes revideres på linie med den øvrige handleplan. Der har i børnesagsarbejdet været en tendens til, at forældrenes forhold har været skudt i baggrunden, når først anbringelsen af barnet er effektueret, hvilket den nye regel ændre på.

Samvær

I lovforslaget § 57, stk. 2 indsættes som punkt 5 en regel om, at kommunen kan tilbyde forældrene og den unge der er fyldt 15 år, at samværet mellem forældrene og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en 3. person tilstede. Der åbnes herved op for støttet samvær uden forelæggelse for Børn- og Ungeudvalget, hvilket skønnes hensigtsmæssigt.

I § 57, stk. 3 ændres "at afbryde forbindelsen" til "at afbryde forbindelsen i form af samvær, brev, mail eller telefonforbindelsen", hvilket virker relevant set i lyset af de moderne kommunikationsmuligheder.

Anke over valg af anbringelsessted

Jf. lovforslagets § 122 kan afgørelser om valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted efter § 55, stk. 1 og 3 indbringes for det Sociale Nævn efter reglerne om Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, af forældremyndighedsindehaveren eller barnet eller den unge, der er fyldt 12 år.

Specielt reglen om, at unge over 12 år kan anke spørgsmålet om anbringelsessted med opsættende virkning ser vi på med stor bekymring. Vi mener, at det vil forringe nødvendige behandlingstiltag overfor de unge, og vi forudser kaotiske tilstande, såfremt de 12 - 15 årige får mulighed for at anke over valg af anbringelsessted. Vi har svært ved at se det formålstjenstlige i, at børn/unge i denne alder har mulighed for at klage til det Sociale Nævn over anbringelsesstedet, og vi skal anbefale, at dette forslag fravælges.

Økonomi

En række af de regler, som er beskrevet i det nye lovforslag, vil bevirke, at der bliver nye udgifter for kommunerne. Nedenfor opremses der blot nogle af de tiltag, som vil medføre et øget personaleforbrug for kommunerne:

- Undersøgelse jf. § 38 i alle sager, hvor der er modtaget en underretning.
- Handleplaner i alle sager, hvor der iværksættes hjælpeforanstaltninger i henhold til § 40, § 42 eller § 62a.
- Planlægning og gennemførelse af kurser for plejefamilier.
- Udbetaling af kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier.
- Udvidet inddragelse af barnet/familiens netværk.
- Genetablering af efterværn.
- Større administration i forhold til de øgede ankemuligheder i forhold til den udvidede retsliggørelse af området generelt samt ankemulighederne i forhold til valg af anbringelsessted.

Der tages derfor forbehold overfor de af ministeriet opstillede økonomiske beregninger.

Med venlig hilsen

Hans Henrik Plange
Afdelingschef

- 4 AUG. 2004

København, den 3. august 2004

Til socialministeren
Socialministeriet

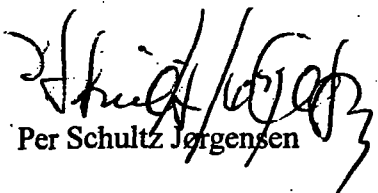
Bemærkninger til udspillet om anbringelsesreformen

Socialpolitisk Forening og Retspolitisk Forening har i fællesskab nedsat en arbejdsgruppe til at se på udspillet på socialområdet om anbringelsesreformen.

Vi hilser initiativet på området velkomment, men vi mener, at man på flere punkter med fordel kunne have givet formuleringerne en anden drejning og/eller burde have strammet op på reglerne til børnenes og familiernes bedste.

Vi har sat fokus på nogle af de punkter, vi har følt var vigtigst, og vi håber vores henvendelse vil give anledning til overvejelser og blive modtaget i samme ånd, som den er skrevet. Vores henvendelse skal først og fremmest ses på baggrund af de erfaringer, gruppens medlemmer trækker på.

Venlig hilsen

Per Schultz Jørgensen

Per Walsøe

- 5 AUG. 2004

2. Kt. J.nr.

☐	Modtaget fra ministeren		
Givet til:		Behdl.	Orient.
☐	Dep.ch./Afd.ch.		
☐	Samtlige kontorer		
☒	2. kontor	✓	
☐			
Den 4/8 2004 Min.sekr.			

**Bemærkninger til
udspillet på socialområdet om
anbringelsesreformen**

**fra en arbejdsgruppe nedsat af
Socialpolitisk Forening og Retspolitisk Forening**

Lillian Bonde
Elisabeth Bruhn-Thomsen
Rebekka Ema
Per Schultz Jørgensen
Jens Lyhne
Edith Nikolajsen
Anne Steenberg
Per Walsøe

København, den 3. august 2004

Evt. henvendelse rettes til
Lillian Bonde, Vindsvej 6, 5230 Odense M.
Tlf.: 66 12 22 32. E-mail: lillianbonde@privat.dk

Indholdsfortegnelse:

I Indledning	s. 3
II Resume og konklusion	s. 4
III Bemærkninger til enkelte problemstillinger	s. 5
1. Behandlingstilbud til børn og forældre ved en anbringelse uden for hjemmet	s. 5
2. Åben, anonym rådgivning for børn og unge	s. 6
3. De anbragte børns skolegang	s. 7
4. Øget brug af familie og netværk	s. 8
5. Retssikkerhed – klagemuligheder – advokater	s. 9
6. Efterværn	s. 10

I Indledning

Indledningsvis vil vi gerne hilse dette initiativ til ændring af bestemmelserne om anbringelse af børn uden for hjemmet velkomment. Socialpolitisk Forening og Retspolitisk Forening finder det vigtigt, at der hermed sættes fokus på anbringelse af børn.

Socialpolitisk Forening og Retspolitisk Forening finder området så vigtigt, at foreningerne i fællesskab har nedsat en gruppe til at se på forslaget. Denne redegørelse er arbejdsgruppens bemærkninger til forslaget.

Anbringelse af børn uden for hjemmet, er et område, som er vanskeligt at arbejde med - og med rette. For en anbringelse af et barn udenfor hjemmet bør og skal være noget af det sidste, man griber til, under hensyn til den indgribende karakter en anbringelse kan have på et barn eller ung og for barnets forældre.

Der er underretningspligt, når børn er i nød, og dette ser vi gerne, at der sættes fokus på. Herudover ser vi gerne en særlig opmærksomhed på dette sagsområde i kredse for lærere, socialarbejdere, pædagoger og personer i barnets nære omgivelser. Lærere og pædagoger, der ser barnet til daglig, står i en vanskelig situation, og kan føle sig klemmt mellem hensynet til barnet og hensynet til at skulle kunne samarbejde med forældrene.

Det er en svær beslutning i sig selv at rette henvendelse til offentlige myndigheder i sådanne spørgsmål, og derfor mener vi, at en oplysningsindsats primært overfor pædagoger og lærere, men i anden omgang også overfor offentligheden i almindelighed kunne have en gavnlig effekt i forhold til en gængs opfattelse af, at man ikke skal blande sig i andre menneskers privatliv og deres forhold til deres børn. Vi vil derfor gerne understrege vores fulde tilslutning til det tidligere fremlagte forslag om iværksættelse af en oplysningsindsats på dette område.

Vi mener endvidere, at det er vigtigt at pædagoger og socialarbejdere, der beskæftiger sig med børn og unge, får de nødvendige rammer forarbejdet, så man sikrer, at det faglige niveau bliver højt og forbliver højt, hvad angår indsatsen over for truede børn og unge.

II Resume og konklusion

Arbejdsgruppen har valgt nogle emner ud og behandlet disse. Der er tale om følgende:

1. Behandlingstilbud til børn og forældre ved en anbringelse uden for hjemmet

Hvis man vil gennemføre et dybtgående kvalitetsløft i forbindelse med anbringelser af børn og unge må man samtidig kraftigt fremhæve vigtigheden af at tilbyde både børn og forældre hjælp, støtte og behandling til at komme ud af de risikoproducerende vilkår, de har levet i op til en anbringelse. Der skal sættes ind over for de basale livsvilkår. Metoderne, der skal tages i anvendelse er kendte – det handler om at prioritere indsatsen og ressourcerne.

2. Åben, anonym rådgivning for børn og unge

Vi har erfaring for at børn og unge, der er i krise og har store sociale problemer, har en barriere i forhold til at henvende sig til socialforvaltningen. På den baggrund vil vi gerne fremhæve reglerne om rådgivning i utraditionelle omgivelser.

3. De anbragte børns skolegang

Det er vitalt for de anbragte børn, at de får et relevant skoletilbud, der svarer til deres behov, og som ikke giver dem endnu et nederlag. Både af den grund, men også fordi disse børn ofte har smerte og tab som stærke livserfaringer inden en anbringelse, er der behov for at styrke skoleforløbet med hensyn til omsorg og støtte.

4. Øget brug af familie og netværk

En slægtsanbringelse kan i mange tilfælde synes mere tilgængelig for barnet at blive anbragt i, men åbner også mulighed for andre konflikter. Dette må den anbringende myndighed tage højde for.

5. Retssikkerhed – klagemuligheder – advokater

Der bør lægges yderligere vægt på retssikkerhedsaspekter f.eks. ved at tilknytte en advokat til barnet i særlige situationer. 15 og 12 års-grænserne bør vurderes. Endvidere foreslår arbejdsgruppen, at der foretages en nærmere udredning af fordele og ulemper ved at oprette en ny "bisidder-instans" i centralt regi.

6. Efterværn

Reglerne om efterværn bør udvides til også at gælde de unge, hvor anbringelsen er ophørt inden det fyldte 18 år

III Bemærkninger til enkelte problemstillinger

1. Behandlingstilbud til børn og forældre ved en anbringelse uden for hjemmet

Hvis man vil gennemføre et dybtgående kvalitetsløft i forbindelse med anbringelser af børn og unge må man samtidig kraftigt fremhæve vigtigheden af at tilbyde både børn og forældre hjælp, støtte og behandling til at komme ud af de risikoproducerende vilkår, de har levet i op til en anbringelse. Der skal sættes ind over for de basale livsvilkår. Metoderne, der skal tages i anvendelse er kendte – det handler om at prioritere indsatsen og ressourcerne.

Der adskillige udmærkede forslag i det udsendte notat om "Forlig om en forstærket indsats for udsatte børn og familier". Men ét område savnes, det er så at sige ikke nævnt i notatet. Det er spørgsmålet om behandlingstilbud til børn og forældre.

Det kan egentlig overraske, fordi der så klart søges fokuseret på at øge kvaliteten i sagsbehandlingen, at styrke slægt og familieanbringelser og at opnå større stabilitet i barnets tilværelse. Det betyder bedre uddannelse til sagsbehandlere og styrket inddragelse af børnene selv. Men behandlingen af børn og forældre omtales ikke som et af de vigtige elementer i at give børn en mere stabil og i det hele taget bedre barndom.

Fra adskillige undersøgelser fra Socialforskningsinstituttet ved vi, at baggrunden for en anbringelse meget ofte er en række belastninger og problemer i familien, som gennem en periode har ført til en kritisk udvikling for barnet.

Belastningerne i familien kan være en kombination af langvarig arbejdsløshed, misbrugsproblemer, ægteskabelige konflikter, vold eller problemer – der igen fører til, at barnet udsættes for forsømmelser af forskellig slags. Det kan være regulær omsorgssvigt eller fremvisning af en række symptomer på dårlig trivsel, dårlig funktion i skolen, adfærdsproblemer, social isolation eller egentlig psykiske problemer som depression. Meget ofte er der tale om kombinationer af belastninger og problemer. Og meget ofte er der også tale om mishandling af forskellig slags og om egentlig vanrøgt.

Det betyder, at problemet ikke er løst i og med en anbringelse. Det er hverken tilfældet for barnet, der måske starter i en plejefamilie – eller for en familie, der sidder tilbage. Barnet bærer stadig på en række problemer – selv i den bedste plejefamilie løser problemerne sig ikke af sig selv. Og forældrene vil, ikke mindst hvis de efterlades med både frustration og oplevelsen af tab, have meget svært ved at udvikle sig i positiv retning efter en anbringelse. Heller ikke for dem kommer den positive udvikling af sig selv.

Undersøgelser af effekten af den offentlige indsats viser, at effekten af denne indsats øges betragteligt, hvis der sættes ind med behandling og støtte af forskellig slags til både børn og familier.

Grundlaget er en detaljeret og præcis § 38-udredning, der oplyser hvilke problemer, der er tale om – hos forældre og hos barnet. Først derefter kan der være tale om at tilrettelægge en behandlingsindsats og formulere en handleplan.

Denne behandlingsindsats over for børn og familie er så vitalt et element i hele indsatsen, at der bør være tale om en langt stærkere betoning af den, end den, der finder sted i notatet. Man får indtryk af en opfattelse i notatet retning af, at alene anbringelsen og kvaliteten i den proces, der omgiver denne anbringelse i sig selv er tilstrækkelig til at forbedre selve anbringelserne – og dermed vilkårene for barnet. Det er ikke tilfældet.

Behandlingsindsatsen kan omfatte – også i forbindelse med en evt. anbringelse – en indsats for forbedring af forældrenes job - og uddannelsesmæssige situation: der skal sættes ind over for deres basale livsvilkår. Der kan også være tale om en behandling for misbrug, det kan være netværksskabende tilbud til barn og forældrene: de må bringes ud af deres sociale situation – eller ud af de cirkler, der har fastholdt dem i deres usikre relationer til deres børn. Og det kan være egentlige tilbud til forældrene om at indgå i behandlingstilbud, der især sigter på at styrke deres relationer til barnet. Det gælder ikke kun i forbindelse med de forebyggende foranstaltninger, det er i lige så høj grad relevant i forbindelse med en anbringelse. Forældrene skal have mulighed for at få reorganiseret og bearbejdet deres livssituation – og deres familiemæssige forhold. I modsat fald er det aldeles urealistisk – inden for en overskuelig tid - at forestille sig en hjemgivelse til andet end næsten samme livssituation som før anbringelsen. Derfor de mange genanbringelser - fordi der ikke er sket større ændringer i familieforholdene, det er alene overfladiske tilpasninger, som barnet kommer hjem til. Og hvor man igen må skride til en ny anbringelse. Med det resultat, at barnet er blevet tilføjet endnu et risikotræk til den, der er der i forvejen.

Behandlingstilbudet til barnet afhænger selvsagt af de vanskeligheder barnet har. Det kan være en bearbejdning af tristhed, lavt selvværd, styrkelse af de sociale netværk, hjælp til bedre skoletrivsel. Der er tale om forskellige former for indsats og behandling, der også i dag er anvendt i arbejdet, men som ofte er lavt prioriteret på grund af nedskæringer på dette område. Men metoderne er kendt – det handler om at prioritere indsatsen og ressourcerne.

Derfor er det urealistisk at tale om dybtgående kvalitetsløft forbindelse med anbringelser af børn – uden samtidig kraftigt at fremhæve vigtigheden af at tilbyde både børn og forældre hjælp, støtte og behandling til at komme ud af de risikoproducerende vilkår, de har levet i op til en anbringelse.

91

2. Uden, anonym rådgivning for børn og unge

Vi har erfaring for at børn og unge, der er i krise og har store sociale problemer, har en barriere i forhold til at henvende sig til socialforvaltningen. På den baggrund vil vi gerne fremhæve reglerne om rådgivning i utraditionelle omgivelser.

I forlængelse af forliget om en forstærket indsats for udsatte børn og familier (anbringelsesreformen). Bliver det i forslaget præciseret at målet er, at give anbragte børn de samme muligheder som andre børn for uddannelse, arbejde og familieliv.

I afsnittet om tidlig indsats, bliver det bl.a. fremhævet, at der skal være et øget fokus på det forebyggende arbejde som fx dagtilbud og skole, ligeledes fremgår det at kommunerne i højere grad skal sikre, tidligt at få øje på og hjælpe de børn, som har problemer. I relation til denne udmelding

finder vi det relevant, at det i anbringelsesreformen tydelig fremgår, at kommunerne skal stille den nødvendige anonyme rådgivningsmulighed tilgængelig for børn og unge.

Vi har i dag erfaring for, at børn og unge, der er i krise og har store sociale problemer, har en barriere i forhold til at henvende sig i socialforvaltningen. Den barriere bevirker at børn og den unge ikke får den nødvendige hjælp og støtte, på et så tidligt tidspunkt som muligt. På denne baggrund er det relevant at præcisere de regler, der fremgår af vejledning om særlig støtte til børn og unge §5, stk. 2, nr. 4 om *rådgivning i utraditionelle omgivelser*.

I flere større kommuner, er der allerede tilbud om åben anonym rådgivning typisk via decentrale unge rådgivninger, sociale døgnvagter, familiehuse m.v. Men i mindre kommuner, kan det være vanskeligt at stille den nødvendige kapacitet til rådighed, i forhold til at tilbyde åben anonym rådgivning gerne 24 timer i døgnet. Det optimale vil være at have et åbent krisecenter (børnehus) døgnet rundt i nærmiljøet, dette vil kræve mange ressourcer og antallet af henvendelser, vil nok være begrænset. Alternativt vil vi foreslå, at man overvejer evt. at bruge de etablerede døgninstitutioner eller lignende, der er i kommunerne i forvejen, til at tilbyde denne rådgivning.

På døgninstitutionerne vil der være en tilgængelighed 24 timer i døgnet, der vil være et personale med de fornødne faglige kompetencer, i forhold til at tage vare på/yde omsorg for et kriseram barn og i yderste akutte konsekvens - vil det være muligt at stille en seng til rådighed - sidstnævnte naturligvis efter aftale med forældremyndighedsindehaveren og den stedlige anbringelsesmyndighed.

Forslaget vil naturligvis kræve, at det stedlige personale bliver opkvalificeret på det juridiske og socialfaglige område i forhold til at yde relevant og kvalificeret rådgivning

3. De anbragte børns skolegang

Det er vitalt for de anbragte børn, at de får et relevant skoletilbud, der svarer til deres behov, og som ikke giver dem endnu et nederlag. Både af den grund, men også fordi disse børn ofte har smerte og tab som stærke livserfaringer inden en anbringelse, er der behov for at styrke skoleforløbet også med hensyn til omsorg og støtte.

Det er meget positivt, at der i forslaget indgår en styrkelse af fokus på de anbragte børns skolegang herunder, at skoleforholdene skal indgå i § 38-undersøgelsen, samt at de anbragte børn så vidt muligt skal fortsætte i deres egen skole eller i den lokale folkeskole.

Udgangspunktet for disse børn er, at de for en stor dels vedkommende har flere og brudte skoleforløb bag sig. De er oftest blevet placeret i specialklasser eller deciderede dagbehandlingsskoler. For mange af børnene er der også tale om, at de i perioder slet ikke går i skole. De manglende undervisningstilbud er med til at forringe deres selvværd yderligere. Vi skal derfor understrege vigtigheden af forslaget om at gøre et ihærdigt arbejde for at skoleplacere denne gruppe af børn "så tæt på normaliteten som muligt" nemlig i folkeskolen, og såfremt det ikke kan lade sig gøre, i en kreativt livgivende indlæringsramme, hvor de ikke endnu engang kommer til at føle sig stigmatiseret. Derudover er det vigtigt i forbindelse med anbragte børns skolegang at understrege denne gruppe af børns

særlige behov. Der er i folkeskolen i dag større erkendelse af forskellige grupper af udsatte børns behov for omsorg f.eks. børn hvor forældrene er døde. Et sådant særligt behov har de anbragte børn også og derfor er det ofte nødvendigt at iværksætte særlig støtte til dem.

4. Øget brug af familie og netværk

En slægtsanbringelse kan i mange tilfælde synes mere tilgængelig for barnet at blive anbragt i, men åbner også mulighed for andre konflikter. Dette må den anbringende myndighed tage højde for.

Af forslaget fremgår det, at man vil tilstræbe, at der sker en øget inddragelse af familie og netværk, hvor det kan støtte og medvirke til at imødekomme barnets behov mest muligt dvs. være til barnets bedste. Der har ikke været tradition i Danmark for slægtsanbringelser. En væsentlig årsag til dette er de forviklinger, der kan opstå i en familie, når relationerne til barnet skifter. Ex. barnets mors søster får fra den ene dag til den anden rollen som mor, og dette kan være meget vanskeligt at tackle mellem de to søstre. Tilsvarende vanskeligt kan det blive at opretholde gode familiære forbindelser, den dag barnet skal hjem til den biologiske mor igen.

Sådanne konflikter kan imidlertid reduceres, ved at kommunen fokuserer direkte på disse problematikker og får alle involveret i, at anbringelsen skal være til gavn for barnet og til at leve med for familien.

Arbejdsgruppen hilser en øget anvendelse af slægtsanbringelser velkommen. En anbringelse uden for hjemmet hos familie eller personer, der kender familien godt, kan være en vældig god løsning for barnet, fordi det nye hjem vil være kendt, og der ikke vil være så stort et skift i miljø og af menneskelige relationer, som en anbringelse hos fremmede mennesker kan være. Det kan være af stor værdi for barnet, at det får ophold hos mennesker, det kender i forvejen og som det er tryk ved på forhånd.

Når man i Danmark hidtil har været tilbageholdende med at anvende slægtsanbringelser, skyldes det et ønske om at undgå de latente konflikter, der åbnes mulighed for, når de biologiske forældre skal afgive pladsen som forældre til fordel for plejeforældrene, som f.eks. er de biologiske forældres forældre eller en søskende og dennes ægtefælle. Sådanne konflikter i familien vil stille det barn, hvis tarv man er ved at varetage, endnu dårligere.

Det må derfor være en forudsætning, at myndighederne i tilfælde af en slægtsanbringelse – foruden at støtte og drage omsorg for barnets behov, og foruden at arbejde med moderens/forældrenes vilkår med henblik på en hjemgivelse – sætter ind med bistand til den samlede familie, for, i så vid udstrækning som muligt, at sikre en hverdag for barnet – såvel under anbringelsen, som efter en evt. hjemgivelse til forældrene - samme familie, uden at der opstår konflikter mellem de biologiske forældre og plejeforældrene.

Alle skal have mulighed for hjælp til at tackle den rolle, de har fået tildelt, og dette er kommunes/den anbringende myndigheds ansvar. Vi vil gerne understrege vigtigheden af at fokus rettes

mod samtale med børn, slægt og biologiske forældre af rådgivere, som vil kunne håndtere de vanskelige konflikter, der kan ligge i en slægtsanbringelse.

Spørgsmålet om aflønning af plejefamilien i tilfælde af slægtsanbringelse fremstår ikke klart af det foreliggende.

Af hensyn til, at der i langt de fleste tilfælde vil være tale om at anbringe et barn, der har særlig opmærksomhed behov eller som der skal tages særlig vare på, og som derfor vil have megen behov for tid fra plejefamilien – finder vi det naturligst, at plejefamilien skal modtage vederlag. En anbringelse i en plejefamilie, der er i slægt med barnet eller ej, kræver et stort engagement og tager tid i plejefamilien, og ofte i et omfang at den ene af plejeforældrene må gå ned i arbejdstid.. Børn har krav på tid, plejebørn har krav på mere.

5. Retssikkerhed – klagemuligheder – advokater

Der bør lægges yderligere vægt på retssikkerhedsaspekter f.eks. ved at tilknytte en advokat til barnet i særlige situationer. 15 og 12 års-grænserne bør vurderes. Endvidere foreslår arbejdsgruppen, at der foretages en nærmere udredning af fordele og ulemper ved at oprette en ny "bisidder-instans" i centralt regi.

Det er godt, at forliget lægger op til øget retssikkerhed og bedre klagemuligheder. Begge dele for at sikre en bedre situation for barnet. Men nogle skærper er tiltrængte.

I forliget anføres det, at alle unge over 15 år får ret til en advokat. Der skal efter vores mening automatisk beskikkes en advokat for disse børn. Der vil næsten altid være brug for en advokat at rådføre sig med og snakke med, og der vil være en gruppe børn, som kun får en advokat, hvis advokaten automatisk dukker op.

Den gruppe af advokater, som bruges, og som i dag blot kan melde sig og komme på en liste af interesserede, skal have en introduktion. Det må være et kort kursusforløb med en faglig kompetent person, som giver advokaten grundlag for og adgang til at møde i disse sager. Formålet vil være at orientere advokaterne om sagsområdets særlige karakter og om det særlige ved at have børn og unge som klienter i denne sammenhæng.

Det er i forliget også skrevet, at børn over 12 år skal kunne klage over anbringelsessted og flytning. Også her bør det sikres, at barnet har en af kommunen uafhængig rådgiver og samtalepartner – en bisidder, evt. en advokat. Ellers er det tvivlsomt, om klagemuligheden bliver set og udnyttet. Det er helt centralt, at barnet får mulighed for, med støtte fra egen rådgiver, at få sagt fra/klaget, når noget går skævt, også f.eks. i skolen. Barnets behov skal altid være i centrum.

Det er vores opfattelse, at det bør vurderes nærmere om 15 og 12 års-grænserne er de rigtige. I praksis inddrager man nogle steder børn helt ned til 6 år.

Vi mener, at hele retssikkerhedsaspektet i anbringelsessager bør gøres til genstand for en nøjere granskning i et udvalg med en socialretlig deltagerkreds.

Der er tale om problemfyldte interessekonflikter i sager med flere involverede med ofte modsatrettede interesser. Der er tale om indgreb, der kan sammenstilles med administrativ frihedsberøvelse, og vi finder, at man burde overveje fordele og ulemper ved at etablere en instans, der er uafhængig af kommunerne. En sådan ny instans kunne have base i socialministeriet eller de kommende regioner

Anbringende instans forudsættes fortsat at være kommunen, men den nye instans skal indtræde som bisidder for barnet og forældrene, når en sag om anbringelse uden for hjemmet bliver rejst. Et kontor i f.eks. en region skal have jurister og socialrådgivere ansat, og vil kunne indgå som bisidder for barnet og/eller familien og vil kunne varetage familiens tarv.

I lyset af en anbringelses indgribende karakter ville det være i tråd med de retssikkerhedsmæssige hensyn, der bør varetages. Indførelse af en sådan ordning vil medføre tilretninger i det øvrige klagesystem m.v. på området.

6. Efterværn

Reglerne om efterværn bør udvides til også at gælde de unge, hvor anbringelsen er ophørt inden det fyldte 18 år

Fremhævelsen af at 'kommunen altid [skal] tage hånd om den unges uddannelse eller beskæftigelse, når en anbringelse ophører' – og at 'den unge ikke må stå uden fast holdepunkter', er positive elementer. Endvidere mener vi, at det er positivt at der 'senest ½ år før ophør af en foranstaltning skal træffes afgørelse om efterværn', og at 'den unge får mulighed for at 'fortryde' et tidligere nej til efterværn.

Dér hvor vi ser nogle problemstillinger er, hvor efterværnet er knyttet til de unge, der 'har været bragt frem til de blev myndige'.

Vi véd fra undersøgelser at mange anbringelser – også i familiepleje – ophører inden den unge bliver 18 år. Også disse unge bør have mulighed for efterfølgende at få tilbud om efterværn på et senere tidspunkt. Nogle af disse unge kan vi genfinde som over 18-årige, som ikke får tilstrækkelig hjælp via 'voksenparagrafferne'.

Man skal også være særlig opmærksom på at unge, der er/har været i familiepleje får støtte til selvstændiggørelse fra både familiepleje og biologisk familie – og her også på de situationer, hvor plejefamilierne er økonomisk afhængige af plejelønnen – og derfor kan have svært ved at være konstruktive medspillere til de unges behov for selvstændiggørelse.

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 6. august 2004 J.nr.: 2.0.7.09-001/03

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreformen)

Københavns Kommune har den 11. juni 2004 modtaget høringsmateriale med forslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreformen). Høringsfristen er den 5. august 2004. (Efter aftale med Socialministeriet Nina E. Hansen er fristen udsat til 6. august 2004)

Københavns Kommune finder det beklageligt, at høringsmaterialet er udsendt i sommerferieperioden, da det vanskeliggør den administrative og politiske behandling af høringsmaterialet..

Da høringsmaterialet indeholder ændringer, der er af betydning for den fremtidige administrative praksis på det sociale område, fremsender Københavns Kommune derfor høringssvaret med forbehold for Familie- og Arbejdsmarkedsudvalgets efterfølgende behandling heraf.

Københavns Kommunes bemærkninger til høringsmaterialet

Generelt ser Københavns Kommune positivt på, at indsatsen i forhold til børn, unge og forældre med særlige behov ønskes styrket på en række områder med henblik på at bryde den negative sociale arv. Det er Københavns Kommunes opfattelse, at hvis denne indsats skal være til barnets bedste, er det nødvendigt også at sætte fokus på familiens samlede situation og ikke isoleret se på barnets problemer. Det er derfor vigtigt at sikre, at socialt udsatte familier bl.a. får mulighed for at få en god bolig samt at forældrene er i kontakt med arbejdsmarkedet.

I relation til de enkelte emner i høringsmaterialet opridses Københavns Kommunes bemærkninger.

Reformens centrale elementer:

1. En tidlig og mere målrettet indsats for udsatte børn
2. Bedre kvalitet og kontinuitet i indsatsen for udsatte børn

Kontoret for børnefamilier med særlige behov

Bernstorffsgade 17, 2.
1592 København V

Telefon
33 17 33 17

Direkte telefon
33 17 3400

Telefax
33 17 36 40

E-mail
Flemming.nielsen@faf.kk.dk

3. Bedre sagsbehandling
4. Bedre uddannelse til sagsbehandlerne
5. Styrket inddragelse af udsatte børn og deres familie og netværk
6. Mere fokus på anbragte børns skolegang
7. Styrkelse af børns retssikkerhed
8. Øget efterværn
9. Ny aflønningsform til plejefamilier
10. Præcisering af saglighed og økonomi
11. Stærkere kontrol med kommunerne
12. Opfølgning - evaluering og forskning

Ad. 1) En tidlig og mere målrettet indsats

1.1 Sammenhængende børnepolitik

I høringsmaterialet lægges der vægt på den forebyggende og tidlige indsats, hvilket indebærer, at kommunerne skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik.

Københavns Kommune anser forslaget for at være et positivt tiltag til at forbedre indsatsen. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at en børnepolitik bør dække mange forskellige områder, hvis den skal medvirke til en mere helhedsorienteret indsats. Det er således nødvendigt også at indtænke f.eks. jordemoder, hospitalsvæsenet, sundhedsplejerske, skole, daginstitution, fritidsklub, div. fritidsaktiviteter i børnepolitikken.

Implementeringen af en børnepolitik, der dækker bredt på nævnte områder fordrer, at de forskellige sektorer samarbejder på alle niveauer. Det er særligt vigtigt at have fokus på, at normalsystemet (daginstitutioner, skoler) skal have en større rummelighed i forhold til børn og unge med særlige behov, således at normalområdet involveres mere aktivt i løsningen af sociale problemer.

1.2 Underretning

Københavns Kommune er enig i, at det er vigtigt, at borgere og andre, der underretter kommunen om et barns eller en ungs mistriivsel, oplever at kommunen handler på henvendelsen. Det er derfor hensigtsmæssigt, at kommunen afgiver en skriftlig kvitteringsskrivelse. I den forbindelse er det dog nødvendigt at være opmærksom på, at det er begrænset, hvad kommunen må oplyse, om hvad der eventuelt gøres efterfølgende i sagen.

Ifølge høringsmaterialet vil kommunen fremover have max. 4 måneder efter modtagelse af en underretning til at gennemføre en § 38-undersøgelse af barnets forhold.

Københavns Kommune ser positivt på, at der er fastlagt en øvre grænse for varigheden af en § 38-undersøgelse. Set i forhold til kravet om tidlig indsats mener Københavns Kommune dog, at kravet bør nedjusteres

til max. 3 måneder. Det bør ligeledes tilføjes, at denne frist kun kan overskrides i helt særlige tilfælde, f.eks. pga. lang ventetid på gennemførelse af børnepsykiatriske undersøgelser o.lign.

Ved fastsættelse af en øvre grænse for varigheden af en § 38-undersøgelsen vil det ligeledes være hensigtsmæssigt yderligere at præcisere, hvornår en undersøgelse anses for at være afsluttet. F.eks. at dette sker, når der er gennemført en analyse af de indhentede oplysninger, og at næste skridt vil være at tage stilling til, om sagen skal afsluttes, eller om det er nødvendigt at udarbejde en handleplan. Ved at præcisere skiftet mellem undersøgelses- og handleplansfasen imødekommer Socialforskningsinstituttets kritik af, at disse to faser har tendens til at flyde sammen til skade for borgerens retssikkerhed.

1.3 Indsats for teenagere

Høringsmaterialet lægger op til, at det er nødvendigt at have særligt fokus på afbrudte anbringelser af teenagere, herunder at der satses på tilbud i nærmiljøet, så anbringelsen ikke ødelægger et velfungerende liv med venner, skole og fritidsliv.

Københavns Kommune er enig i intentionen med forslaget, herunder at kommunen i forbindelse med anbringelsen altid er opmærksom på, at den unge i videst mulig udstrækning kan bevare kontakten til venner, skole og fritidsliv.

Det er Københavns Kommunes opfattelse, at der fortsat mangler dokumentation for, hvor mange anbringelser der reelt "bryder sammen". Det anbefales derfor, at der forsknings- og evalueringsmæssigt sættes fokus på dette område i de kommende år.

Ad. 2) Bedre kvalitet og kontinuitet i indsatsen

2.1 "Svingdørs-børnene"

Københavns Kommune er enig i, at det er nødvendigt at sætte fokus på de børn og unge, der oplever mange skift i deres "anbringelseskarriere". Jf. bemærkningerne i afsnit 1.3 mener Københavns Kommune, at det i den forbindelse er nødvendigt at skelne mellem de anbringelsesforhold, der afbrydes som følge af mere naturlige årsager, og anbringelsesforhold der er meget vanskelige at få til at fungere. Ift. sidstnævnte er det vigtigt at få undersøgt, hvad der kan gøres for at forebygge disse sammenbrud.

2.2 Uddannelse til plejefamilier

Københavns Kommune ser positivt på høringsmaterialet om forbedring af kvaliteten i indsatsen, herunder at skabe større kontinuitet i anbragte børns liv, ved at give plejefamilier et kursus som led i at blive godkendt af kommunen.

Det er dog kommunens opfattelse, at det er nødvendigt at få præciseret en række forhold. Det gælder bl.a., hvem skal på kursus?. Er det begge plejeforældre, eller er det kun den plejeforælder, som bliver ansat? Skal der ydes løn under kurset? Forskningen peger på, at ift. anbringelser i plejefamilier er det meget vigtigt, at plejeforældrenes biologiske børn er forberedt på ændringen i familiens liv. Forventes det, at de biologiske børn også deltager i f.eks. netværkskurser el. lign.?

I bekræftende fald er det nødvendigt, at der afsættes DUT-midler til disse opgaver.

Da Københavns Kommune medio 2004 har etableret en Koordinerende Familieplejeenhed, forventer Københavns Kommune at være forberedt på at kunne håndtere et eventuelt lovkrav på området. Københavns Kommune forventer at bruge ca. ½ mill. kr. på uddannelse af plejefamilier årligt.

2.3 Præcisering af § 38-undersøgelsens indhold

Der stilles forslag om, at § 38-undersøgelsen indeholder faste punkter til belysning af familiens ressourcer og problemer. De faste punkter omfatter følgende: 1) Udvikling og adfærd, 2) familieforhold, 3) skoleforhold, 4) sundhedsforhold, 5) fritidsforhold og venskaber 6) andre relevante forhold. Intentionen er at sikre, at den rigtige indsats iværksættes første gang.

Københavns Kommune ser positivt på denne præcisering ift. indholdet af § 38-undersøgelsen. Det skal dog understreges, at det er meget vigtigt, at disse målepunkter er de rigtige, samt at de kan måles over tid. Endelig er det væsentligt, at målepunkter også har fokus på ressourcer, og ikke kun ensidig fokus på problemer.

2.4 Tilsyn med anbringelserne

Reglerne om tilsyn ændres, således at kommunen som led i tilsynet mindst én gang om året skal tale med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet. Det bør præciseres, at der er tale om et minimumskrav, og at der bør være løbende kontakt mellem barnet og den ansvarlige sagsbehandler. Det er betænkeligt, at opfølgingskravet hver 6. måned i forhold til handleplaner ændres til 12. måneder.

2.5 Fortsat tilknytning til anbringelsesstedet

Høringsmaterialet lægger op til en ændring af reglerne om efterværn, således at kommunen - i det omfang det er muligt - sørger for, at det bliver muligt for en ung at vende tilbage til tidligere anbringelsessted kortvarigt.

Københavns Kommune mener, at intentionen med forslaget er god ift. at sikre, at den unge oplever, at han/hun fortsat har et "hjem" og nogle

rødder. Dette er særligt vigtigt, hvis den unge har været anbragt uden for hjemmet i en årrække.

Om end forslaget kun lægger op til kortvarige besøg, mener Københavns Kommune, at der bør afsættes midler til gennemførelse heraf. Begrundelse herfor er, at forslaget ikke tager højde for, at alle unge, som har været anbragt på et anbringelsessted, reelt får mulighed for at vende tilbage.

Endelig mangler der en afklaring af, om det er handlekommunen eller betalingskommunen, der skal afholde udgiften, hvis den unge er over 18 år.

2.6 Foranstaltningstviften

For at sikre en målrettet indsats forslås det, at det i § 40 understreges, at de forskellige foranstaltninger som oplystes, dækker forskellige typer af støtte, således at lovgivningen ikke begrænser den udvikling af nye tilbud, der sker løbende. Høringsmaterialet medfører ligeledes, at kommunens muligheder for at yde økonomisk støtte efter § 40 udvides, så det bliver muligt at give økonomisk støtte (trangsbestemt) til f.eks. udgifter i forbindelse med barnets kontakt til en person i netværket.

Københavns Kommune er enig i intentionerne i forslaget, men at hovedsigtet med den konkrete oprensning af handlemuligheder i bestemmelserne bør fastholdes. Det er ligeledes Københavns Kommunes oplevelse, at vejledningen netop angiver, at foranstaltningstviften ikke er udtømmende.

Endvidere mener kommunen, at såfremt der åbnes op for at give trangsbestemt støtte i et større omfang end p.t., bør kommunen have DUT-midler hertil.

2.7 Udredningsarbejde ift. retsstilling

Med høringsmaterialet ønskes iværksat et udredningsarbejde om spørgsmålet om forældrenes versus børnenes retssikkerhed.

Københavns Kommune anser et eventuelt udredningsarbejde på området som et positivt tiltag, og kommunen afventer det konkrete resultat af udvalgsarbejdet.

Københavns Kommune vil i øvrigt meget gerne deltage i udredningsarbejdet.

Ad. 3) Bedre sagsbehandling

3.1 Standarder for sagsbehandling

I høringsmaterialet understreges det, at der skal gøres brug af den eksisterende bemyndigelse i servicelovens § 58 b, efter hvilken socialministeren kan fastsætte regler om standarder for sagsbehandlingen. Kom-

munerne kan således fastsætte, hvorledes de vil inddrage børn, familier og netværk, hvordan de vil sikre tidlig indsats, og hvordan de vil sikre, at der bliver fulgt op på, om indsatsen har den ønskede effekt.

Københavns Kommune er enig i intentionerne med høringsmaterialet.

3.2 Bedre grundlag for dokumentation og evaluering

Med forslaget ønskes indført standarder for undersøgelses- og handleplansarbejdet med henblik på at give et bedre grundlag for dokumentation og evaluering.

Københavns Kommune er positivt indstillet over for forslaget. For at kunne evaluere på området ser Københavns Kommune gerne, at der udarbejdes entydige standarder.

Ad. 4) Bedre uddannelse til sagsbehandlerne

4.1 Uddannelse til sagsbehandlere

Høringsmaterialet lægger op til, at der gennemføres et introduktionsforløb for alle nye medarbejdere på området, samt at der etableres en pulje til gennemførelse af længerevarende uddannelsesforløb som f.eks. diplomuddannelse, uddannelsesstillinger, supervision eller lignende. Målet er at sikre, at der på sigt kommer flere specialuddannede medarbejdere i alle kommuner.

Københavns Kommune er positivt indstillet over for forslaget, samt at der afsættes ressourcer hertil. Endvidere mener kommunen, at der bør fastsættes minimumskrav ift. et landsdækkende uddannelsestiltag. Københavns Kommune mener, at ressourcerne bør afsættes både til iværksættelse af generelle uddannelsestiltag samt til puljemidler, således at kommunerne selv kan iværksætte eller købe kurser, der dækker deres særlige behov.

Særligt ift. de lange uddannelsestiltag mener Københavns Kommune, at der bør være flere typer, f.eks. specialisering ift. familier med etnisk minoritetsbaggrund, psykisk syge osv.

I høringsmaterialet er der ikke taget højde for udskiftningen blandt personale, der varetager opgaver på dette område. Udskiftningen betyder både øgede lønudgifter og udgifter til uddannelse.

Ad. 5) Styrket inddragelse

5.1 Øget inddragelse af netværk

Høringsmaterialet lægger op til øget inddragelse af familien og familiens netværk, herunder også i forhold til at barnet eller den unge i inddrages i højere grad høres end tilfældet er i dag, samt at kommunerne overvejer, hvordan der kan ske inddragelse af familie og netværk, f.eks. ved brug af familierådslag.

Københavns Kommune ser positivt på forslaget. Hvis høringsmaterialet indebærer et decideret krav om brug af f.eks. familierådslag, bør der afsættes DUT-midler til gennemførelse af uddannelse heri.

5.2 Netværksanbringelse

I høringsmaterialet lægges der vægt på mere inddragelse af familie og netværk i form af netværksanbringelse. En netværksplejefamilie skal være konkret egnet ift. et bestemt barn eller en bestemt ung, mens andre plejefamilier "kun" skal være generelt godkendte. Høringsmaterialet indebærer også krav om, at netværksplejefamilien deltager i et kursus i at være plejefamilie, samt at de aflønnes forskelligt fra andre plejefamilier.

Præciseringen af baggrunden for den specielle aflønning af netværksplejefamilier kan være en hjælp for kommunerne, men den kan samtidig skabe splid mellem plejefamilier generelt, idet der åbnes op for, at plejefamilier med plejebørn med sammenlignelige anbringelsesbehov aflønnes forskelligt.

Ad. 6) Anbragte børns skolegang

6.1 Afklaring af skoleplacering i § 38-undersøgelser og i handleplaner
Lovforslaget vil indebære, at skoleforhold ligeledes skal indgå i undersøgelsen og i handleplanen, således at der ved anbringelsen tages stilling til skolegangen. Reglerne om hjemtagelse ændres ligeledes, så der i højere grad tages hensyn til, at barnet eller den unge kan gøre et skoleforløb færdigt, ligesom kommunen skal tage hånd om den unges uddannelse eller beskæftigelse, når en anbringelse ophører.

Det er Københavns Kommunes opfattelse, at det som led i at bryde den negative sociale arv er vigtigt at sætte fokus på, at alle udsatte børn og unge, herunder også anbragte uden for hjemmet, får et skoletilbud, der passer til deres behov. Netop børn og unge anbragt uden for hjemmet har ofte behov for et særligt skolemæssigt tilbud. Dog er det vigtigt, at det overvejes, om den lokale skole kan benyttes, således at barnet eller den unge ikke marginaliseres yderligere.

Ifølge udsatte unges uddannelsesbehov mener Københavns Kommune, at det er vigtigt at gennemføre en lovændring, der sikrer, at anbringelseskommunen beholder handleansvaret udover det 18. år (analogt med under 18 årige). Herved skabes der sammenhæng mellem handleforpligtelse og betalingsforpligtelse, samt kontinuitet i indsatsen til gavn for den unge.

Ad. 7) Styrkelse af børns retssikkerhed

7.1 Klageret og advokatbistand

Med høringsmaterialet får børn over 12 år ret til at klage over anbringelsessted og over flytning. Klagen får opsættende virkning, så en evt. flytning først kan få effekt efter, at en klage er behandlet. Unge over 15 år får ret til gratis advokatbistand, og der udarbejdes en pjece til anbragte børn om deres rettigheder.

Københavns Kommune mener, at intentionen med forslaget er god, men det er nødvendigt at få præciseret, hvad der konkret menes med, at der kan klages over "anbringelsessted" og "flytning".

Det er dog ikke omkostningsfrit eller et ubetinget gode at tildele børn flere selvstændige juridiske rettigheder. Det er tvivlsomt, om det generelt er i barnets interesse at blive alt for individualiseret og dermed adskilt fra familien. I og med at barnet tildeles flere selvstændige juridiske rettigheder, kan dette måske bevirke, at familiens og samfundets ansvar overfor barnet samtidige svækkes.

Dette vil ikke være til fordel for barnet, der under alle omstændigheder er dybt afhængig af forældrenes ansvarlighed og omsorg, og afhængig af at samfundet på alle måder beskytter barnets interesser - en beskyttelse der går langt videre end blot til at tildele barnet klagemuligheder i det juridiske system.

I forlængelse heraf er det tvivlsomt, om et juridisk klagesystem og med evt. tildeling af en advokat til barnet, er den nødvendige og rette støtte til barnet. Man skal i den forbindelse huske på, at det juridiske system netop ikke besidder faglighed og indsigt indenfor det komplicerede børn og unge område, og at børnene derfor ikke får den nødvendige hjælp og støtte.

Det er derfor vigtigt at fastholde en balance, hvor børnene inddrages i højere grad i alle led i sagsbehandlingen, men at dette ikke sker på bekostning af en svækkelse af forældrenes position eller samfundets generelle ansvarlighed overfor de svageste børn og unge.

Ad. 8) Øget efterværn

8.1 Øget efterværn

Høringsmaterialet vil styrke indsatsen over for unge mellem 18 og 22 år, herunder at der senest et halvt år før ophøret af en foranstaltning skal træffes afgørelse om efterværn, at den unge indtil han/hun fylder 22 år kan fortryde et tidligere "nej" til efterværn, samt at den unge får mulighed for kortvarigt at vende tilbage til anbringelsesstedet, f.eks. i forbindelse med ferier og højtider. Med høringsmaterialet afsættes der 118 mio. kr. årligt til styrkelse af efterværnet.

Det er Københavns Kommunes holdning, at et fleksibelt efterværn reelt kun vil være muligt i få tilfælde. Endvidere vil det medføre en række praktiske problemer ift. anbringelsesstederne, da det er nødvendigt at

afveje hensynet til andre anbragte børn på anbringelsesstedet samt eventuel pladsmangel i forbindelse med den unges tilbagekomst.

Forslaget giver den unge en fortrydelsesret på 4 år, men der mangler en afklaring af, om det er bopælskommunen eller den tidligere bopælskommune, som skal afholde eventuelle udgifter hertil. I den forbindelse skal det bemærkes, at det er uhensigtsmæssigt, at den unge skifter handlekommune ved det 18. år. Anbringelseskommunen bør bevare ansvaret, hvis den unge kommer i fleksibelt efterværn.

Finansieringsgrundlaget for den øgede efterværnsindsats vurderer Københavns Kommune i øvrigt at være for spinkel set i forhold til de opgaver, som er indeholdt i forslaget.

Se desuden bemærkningerne i afsnit 2.7 om *Fortsat tilknytning til anbringelsesstedet*.

Ad. 9) Ny aflønningsform til plejefamilier

9.1 Undersøgelse af nye vederlagsmodeller

Høringsmaterialet lægger op til, at forligspartierne i 2005 forelægges forskellige modeller for vederlag til plejefamilier.

Københavns Kommune understøtter intentionen om at revurdere de nuværende vederlagsniveauer til fordel for en ny aflønningsmodel med ny incitamentsstruktur. Initiativet vurderes at understøtte kommunens nuværende initiativer på familieplejeområdet.

En evt. ny vederlagsmodel bør være omkostningsneutral for kommunen.

Ad. 10) Præcisering af saglighed og økonomi

10.1 Økonomiske hensyn

Høringsmaterialet sætter fokus på, at indsatsen over for udsatte børn og unge skal være omkostningseffektiv, og der lægges derfor vægt på at hæve kvaliteten i den kommunale sagsbehandling, herunder øget kontrol med kommunerne.

For at sikre omkostningseffektivitet i sagerne, kan det overvejes, at der i forbindelse med handleplanen udarbejdes flere forslag til løsningsmuligheder med angivelse af udgifterne for hvert forslag. Det vil betyde, at kommunen får indblik i alternative løsninger og dermed får overblik over, hvilke løsninger der giver mest for pengene.

Københavns Kommune tilslutter sig høringsmaterialets intention om at gøre indsatsen mere omkostningseffektiv, men kontrol er ikke løsningen. I stedet bør der sættes på mere fremadrettede tiltag, som f.eks. ud-

dannelse af sagsbehandlere. Hvis der skal indføres mere kontrol, bør kontrolinstansen være intern, der sikrer en bedre implementering af evt. ændringer.

Ad. 11) Stærkere kontrol med kommunerne

11.1 Ankeinstanserne

Forslaget vil give de sociale nævn og Ankestyrelsen kompetence til at tage sager op af egen drift, herunder at kunne pålægge kommunerne at iværksætte en handleplan. Endvidere vil høringsmaterialet muliggøre, at Ankestyrelsen kan gennemføre stikprøvevis praksisundersøgelser i kommunerne med henblik på bl.a. sætte fokus på antallet af sager pr. sagsbehandler med henblik på at vurdere kvaliteten. Der afsættes ca. 5 mio. kr. i 2006 og derefter ca. 10 mio. kr. årligt til dette tiltag.

Jf. afsnit 10.1 er det Københavns Kommunes opfattelse, at kontrolinstansen bør være intern, f.eks. Revisionsdirektoratet.

Københavns Kommune finder det problematisk, at der i høringsmaterialet ikke er taget stilling til finansieringsgrundlaget, hvis Ankestyrelsen pålægger kommunen at iværksætte foranstaltninger for et barn eller en ung og forældrene.

Ad. 12) Opfølgning - evaluering og forskning

12.1 Evaluering af reformens virkning

Høringsmaterialet skal følges op af en omfattende implementeringsindsats med fokus på information og uddannelse af sagsbehandlere samt en løbende opfølgning. I perioden 2006-2009 afsættes der 2 mill. kr. årligt til forskning og evaluering af reformens virkninger.

Københavns Kommune ser positivt på forslaget om forskning og evaluering af reformens virkning, og kommunen medvirker gerne i dette forløb.

Afsluttende bemærkninger

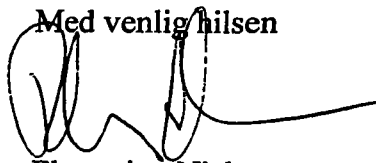
Overordnet set ser Københavns Kommune positivt på de generelle intentioner med høringsmaterialet.

Det skal bemærkes, at der ikke er gennemført beregninger af høringsmaterialets økonomiske konsekvenser for Københavns Kommune. Der tages derfor forbehold for yderligere at kommentere de økonomiske konsekvenser af høringsmaterialet.

Hvis der er spørgsmål til ovenstående, kan der rettes henvendelse til undertegne.

side 11

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Flemming Nielsen', with a long horizontal stroke extending to the right.

Flemming Nielsen
Kontorchef

Socialministeriet
Kontoret for børn, unge og familier
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvar til udkast til lovforslag til ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (anbringelsesreform)

KL er ved brev af den 11. juni 2004 blevet bedt om et høringssvar til det udkast til lovforslag, som ændrer regler i lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område – kaldet anbringelsesreformen.

Den 6. august 2004

Jnr 03.06.00 104
Sagsid 000135532

Ref PKV
pkv@kl.dk
Dir 3370 3388

KL's hovedsynspunkter til lovforslaget:

- KL mener, at timingen af lovforslaget blot 1 år forud for en forventet kommunalreform er uhensigtsmæssig og vil kunne vanskeliggøre implementeringen af begge reformer.
- KL støtter målsætningen om at styrke de involverede børn, unge og familiers rolle og medansvar i både sagsarbejde og problemløsning – et spor, som kommunerne i høj grad allerede "kører ad".
- KL mener, at der er behov for sammenhæng i børnepolitikken både på centralt og lokalt plan. Den enkelte kommunes børnepolitik bør afspejle lokale forhold og muligheder.
- KL er enig i behovet for dokumentation og systematik, men finder at lovforslagets ensidige fokus på regelstyring og procedurer ikke alene skaber større kvalitet i sagsarbejdet.
- KL er betænkelig ved den stigende retliggørelse af børn og unge og finder, at dette utilsigtet kan skabe afstand og mistillid mellem barnet/familien på den ene side og kommunen på den anden side.
- KL er enig i, at kontinuitet og sammenhæng i indsatsen er vigtige mål men skal påpege, at der er andre og lige så vigtige hensyn, fx hensynet om kvalitet og effektivitet.
- KL finder den stigende statslige kontrol og styring af kommunerne stærkt betænkelig og finder, at flere af de foreslåede initiativer på flere punkter bryder med den nuværende fordeling af ansvar mellem det statslige og det lokale niveau (rammelovgivning).

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3075

www.kl.dk

1/6

217-512

- KL skal understrege, at det med de fremsatte lovændringer ikke er sandsynliggjort, at der i løbet af en årrække vil kunne ske besparelser på området alene som følge af lovforslaget. Lovforslaget vil snarere give anledning til merudgifter.

KL skal indledningsvist beklage, at udkastet til lovforslag er blevet sendt så sent ud, at der i realiteten har været ca. en halv måned til at tage stilling til lovforslaget grundet ferielukning i juli. Efter KL's opfattelse er der tale om et stort, og flere steder kompliceret, lovforslag, som kræver god tid til både sekretariats- og politisk behandling. En halv måned er i den forbindelse meget lidt tid og står også i modsætning til forligspartiernes erklærede ønske om en længere høringsfrist, end der sædvanligvis gives. KL har bemærket, at lovforslaget vil blive sendt ud i en endelig høring i oktober 2004 og forventer, at der på det tidspunkt vil være længere frist for høringssvar.

Her ud over skal KL bemærke, at det fortsat forekommer KL som en uhensigtsmæssig timing af lovændringerne, at disse skal træde i kraft blot et år forud for den forventede strukturreform. Vanskelighederne består dels i, at strukturreformen i sig selv vil lægge et stort arbejdspress på de personer, som varetager området i dagligdagen, og dels i, at der med større og mere fagligt bæredygtige kommuner kan stilles spørgsmålstegn ved nogle af de regelændringer, der lægges op til. KL håber derfor, at forligspartierne bag anbringelsesreformen vil genoverveje dele af de fremsatte lovændringer.

Nedenstående høringssvar vil indeholde KL's mere generelle og principielle synspunkter til det fremsendte udkast til lovforslag. Her ud over vedlægges

et notat, som indeholder KL's konkrete bemærkninger til lovforslagets enkelte punkter, hvor der er fundet behov for at knytte sådanne.

KL er enig i flere af de intentioner, som ligger bag lovforslaget. Ikke mindst ønsket om at inddrage børn, unge, familier og netværk tættere til sagsarbejdet og til sagens løsning, når et barn eller en ung har behov for særlig støtte. Et kursskifte, som i høj grad er påbegyndt i mange kommuner, og som der er behov for central opbakning til. Samtidigt er der dog også grund til at understrege, at der næppe i alle udsatte familier, kan findes de ressourcer og det netværk, der i tilstrækkelig grad kan medvirke til en afhjælpning af problemerne.

Ønsket om at tænke i alternative baner til anbringelser uden for hjemmet til unge stemmer også godt overens med de forandringsprocesser, som sker i kommunerne i disse år. Også på dette punkt er der behov for støtte og opmuntring til at fortsætte i dette spor. At arbejde for lokale løsninger, som skaber mulighed for, at barnet eller den unge så vidt muligt kan beholde kontakten til skole, fritidsliv og venner er og bør være et centralt sigtepunkt for kommunernes indsats på området – både i forhold til de unge, men også til de mindre børn.

Lovforslagets krav om, at den enkelte kommune skal formulere en børnepolitik, hvor bl.a. sammenhængen mellem de almene tilbud og specialindsatsen skal beskrives, ligger også i forlængelse af de seneste års bestræbelser på at mål- og rammebestyre området i kommunerne. KL kan opfordre til, at man på centralt plan – mellem de relevante udvalg i Folketinget og på ministerielt plan – arbejder med lignende ideer. Set ud fra en kommunal synsvinkel mangler der i høj grad koordination på disse felter på det centrale niveau. Politiske signaler og ændring af lovgivninger opleves ofte at stritte i mange – og ikke sjældent modsatrettede – retninger. De seneste års tværministerielle handleplaner og lignende er i deres indhold og struktur beskrivende for den manglende koordination og sammentænkning af områderne.

Betoningen i lovforslagets bemærkninger af, at økonomi og faglighed skal gå hånd i hånd også på dette område, stemmer godt overens med de aktuelle kommunale bestræbelser på en tættere styring. KL finder dog ikke sondringen mellem saglige og usaglige økonomiske hensyn, således som det er formuleret i bemærkningerne, særlig klar og entydig.

KL kan også støtte lovforslagets mål om, at der forud for en anbringelse skal tages stilling til barnets skolegang. Skolegangen er en helt central del af børns og unges liv, og der må så vidt muligt arbejdes for, at også anbragte børn og unge deltager i de almene undervisningstilbud. Når alternative undervisningsforløb er nødvendige, må der fokuseres på, at undervisningen har den samme kvalitet som de almene tilbud.

KL er enig i intentionen om at udvikle en måde at honorere plejefamilier på, som opmuntrer til at arbejde for og dokumentere fremskridt hos plejeanbragte børn og unge. KL går ud fra, at dette kan ske uden økonomiske merudgifter for kommunerne.

Hvad angår lovforslagets forskellige elementer til opstramning af sagsbehandlingsregler og -procedurer er KL langt hen ad vejen enig i målet – at få et mere ensartet og kvalificeret sagsarbejde med fokus på målbeskrivelse og resultatvurdering/dokumentation. Efter KL's opfattelse er lovforslagets bud på midler hertil – flere præcise beskrivelser af procedurer for, *hvordan* arbejdsprocesser skal gennemføres, mere statslig kontrol og styring m.v. – ikke svarene på de problemer, som knytter sig til sagsbehandlingen i børnesager.

I de seneste år har der i fællesskab mellem staten og kommunerne udviklet sig flere konstruktive bud på, hvordan sagsbehandlingen kan kvalificeres gennem bl.a. digitalisering og gennem nye metoder i samarbejdet mellem borgeren og de kommunale myndigheder på børneområdet. Ideer og "bolde", som kommunerne i høj grad har "grebet" og omsat i det praktiske arbejde. Regel- og processtyringen, som lovforslaget repræsenterer, er en helt anden og langt mindre fremtidssikker vej at gå efter KL's opfattelse. De kvalitetsstandarder, som ministeren igennem flere år

har haft bemyndigelse til at forpligte kommunerne på, kan efter KL's opfattelse være en tredje vej, hvor der nok lægges op til flere processuelle krav, men hvor den enkelte kommune, bl.a. ud fra lokale organisatoriske og praktiske forhold, selv udarbejder sådanne. KL medvirker gerne til udmøntningen af denne bestemmelse, hvis der er enighed om dette udgangspunkt for arbejdet.

Der lægges i lovforslaget op til nye og udvidede klageregler og tættere kontrol og overvågning af kommunerne. For begge punkter gælder det, at ændringsforslagene i høj grad er båret af erfaringer fra enkeltsager, som man har ønsket at forholde sig til politisk. KL finder det som udgangspunkt problematisk, at flere af lovændringer alene udspringer af sådanne enkeltsager.

Det bør efter KL's opfattelse overvejes nærmere, hvilke juridiske og praktiske problemstillinger, som udspringer af de regelændringer, som retter sig mod retssikkerhed og klageadgang. KL er enig i, at retssikkerhed for både børn og forældre er helt fundamentalt på et område som dette. Vi finder dog, at der med flere af de beskrevne lovændringer er sket en så stor forskydning af balancen mellem retssikkerheden på den ene side og kravet om hurtighed og præcision fra de sociale myndigheds side på den anden, at myndighedsansvaret og -pligten i nogen grad er sat under pres.

KL finder, at flere af de regler som sigter på en yderligere retliggørelse på området, herunder fx udvidet klageadgang til de mindre børn, advokatbistand, opsættende virkning af klager m.v. burde have været drøftet grundigere forud for fremsættelsen af lovforslaget. Hvad betyder det for børn fra 12 års alderen, at de udstyres med klagemuligheder, som det kan være vanskeligt at overskue rækkevidden og konsekvensen af? Er det rimeligt, at både børn og forældre som udgangspunkt skal opfatte de sociale myndigheder som "modspillere", og hvad betyder det for det sociale arbejde i fremtiden? KL er bekymret for den stigende retliggørelse, som sker på det sociale område og finder det uhensigtsmæssigt, at der i særlove gives særstatus og særrettigheder til børn og unge ud over de generelle regler i børnekonventioner m.v. KL håber derfor, at forligspartierne vil være indstillet på en mere grundig analyse af behovet og grundlaget for disse regelændringer, herunder en drøftelse af ovenstående spørgsmål.

Hvad angår målet om kontinuitet, som sættes op som ideal flere steder i lovforslagets bemærkninger, er KL enig i, at kontinuitet også kan være vigtigt for anbragte børn og børn med særlige behov i øvrigt. KL skal dog pege på, at kontinuitet bør være et blandt flere hensyn, som kommunerne skal arbejde ud fra i deres arbejde med sårbare børn og unge. Hensynet til en kvalificeret og effektiv behandlingsindsats, ønsket om at anbringelsesstedet "følger med" den unges udvikling kan være hensyn, som i konkrete tilfælde kan veje tungere end hensynet om kontinuitet.

Forslagene, som sigter på stigende statslig kontrol med og styring af kommunerne, kan KL som udgangspunkt ikke støtte. KL's hidtidige erfaringer med statslig initiativer, som har til hensigt at undersøge og påvirke kommunernes praksis, er ikke

gode. De praksiskoordinerende undersøgelser har vanskeligt ved at beskrive den variation i praksis, som finder sted i kommunerne, og kommer derfor til at virke som gold kontrol, og ikke som noget kommunerne kan bruge i deres kvalificering af indsatsen.

KL må på det kraftigste tage afstand fra, at man fra centralt hold skal undersøge og forholde sig til forhold, som har med kommunernes arbejdsgiveransvar at gøre. Der peges i lovforslagets bemærkninger på områder, som vil kunne indgå i de løbende undersøgelser af kommunerne, fx sagsantal pr. medarbejder og lignende. KL finder, at dette er et forhold mellem de kommunale arbejdsgivere og arbejdstagere, som staten ikke hverken kan eller bør blande sig i.

KL har noteret, at der som led i lovændringerne lægges op til aktiviteter, som retter sig mod implementeringen af loven, herunder efteruddannelsesaktiviteter. KL er enig i behovet for efteruddannelse som led i implementeringen af lovændringerne. I den forbindelse skal KL understrege vigtigheden af, at efteruddannelsen følger i det spor og understøtter de værdimæssige skift, som ligger bag lovændringerne, fx ønsket om større brugerinddragelse og ansvarliggørelse, alternative indsatser overfor unge og større rummelighed i almentilbudene. Efteruddannelsesaktiviteterne bør aktivt modgå tendenser til fejlfinding, diagnosticering og ansvarsfratagning.

KL kan af de foreløbige økonomiske skøn over mer-/mindreudgifter til området se, at der forlods er afsat ganske store midler til lovens implementering, fx efteruddannelse. KL skal påpege vigtigheden af, at der er balance mellem de midler, som staten indbringer til disse implementeringstiltag og de midler, som kommunerne bliver givet for at gennemføre lovændringerne efter hensigterne. Kommunerne oplever i stigende grad en skævvridning mellem disse udgiftsposter.

KL kan af lovforslagets bemærkninger ikke gennemskue de økonomiske beregninger, som kan ligge bag de foreløbige skøn. KL ser derfor frem til, at der snarest indledes drøftelser af dette mellem ministeriet og KL. KL skal i den forbindelse pointere, at det ikke synes sandsynliggjort, at kommunerne alene som følge af de foreslåede lovændringer kan spare penge på området på længere sigt. Fx har en række kommune allerede gennemført de forandringer, som reformen lægger op til, hvorfor det ikke kan forventes, at der her automatisk kan skabes besparelser. Er der hos forligspartierne således en forventning om, at der på længere sigt kan spares penge, vil det kræve et anderledes og mere konkret medspil fra centralt hold i forhold til kommunerne på dette felt.

Ved gennemlæsning af lovforslaget kan KL på det foreliggende grundlag se, at forslaget på flere punkter vil give anledning til betydelige merudgifter ikke mindst i forhold til de ekstra administrative regler og procedurer, der lægges op til. KL har erfaringer for, at det er vanskeligt at få lydhørhed for sådanne merudgifter, og at kommunerne i vidt omfang selv må finansiere disse.

KL finder det i øvrigt bemærkelsesværdigt, at man forud for den endelige formulering af lovændringerne er blevet enige om et fast rammebeløb fra satspuljen, som skal finansiere lovændringerne. KL erindrer, at en lignende ramme blev fastsat til den seneste lovændring i 2001 (Lov nr. 466), og at det gav anledning til en del misforståelser efterfølgende, da lovændringerne skulle korrigeres i forhold til den økonomiske ramme. KL finder det stærkt betænkeligt, hvis der denne gang vil finde et lignende forløb sted. KL vil i den forbindelse insistere på, at forligspartierne løbende holdes orienteret om de korrektioner i lovforslaget, som de økonomiske forhandlinger vil kunne give anledning til, således at der sker en løbende forventningsafstemning. Dette vil også lette KL's efterfølgende orientering af kommunerne om konsekvenserne for og vilkårene bag lovændringen.

KL ser frem til at følge den videre proces frem til den endelige fremsættelse af lovforslaget i oktober 2004. KL bidrager i øvrigt gerne til det kommissionsarbejde, som der lægges op til i forbindelse med lovændringerne. KL har i anden anledning bedt Socialministeriet overveje, om spørgsmålet om tvangsadoption kunne indgå i det planlagte kommissionsarbejde. Flere kommuner har bedt KL om at medvirke til, at muligheden for at tvangsadoptere børn, som er anbragt uden for hjemmet beskrives juridisk og vurderes politisk.

Skulle der være spørgsmål til ovenstående eller til det medfølgende notat, kan følgende personer kontaktes:

- Spørgsmål af faglig karakter rettes til Chefkonsulent Pernille Kvarning, telefon 3370 3388, e-mail pkv@kl.dk
- Spørgsmål af juridisk karakter rettes til juridisk konsulent Christel Petersen, telefon 3370 3150, e-mail cpt@kl.dk
- Spørgsmål af økonomisk karakter rettes til Fuldmægtig Anne Heeager Christensen, telefon 3370 3828, e-mail ahc@kl.dk.

Med venlig hilsen

Jacob Ørum Jensen

NOTAT

Konkrete bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (anbringelsesreform)

Nedenfor beskrives KL's konkrete bemærkninger til de dele af lovforslaget, som KL finder anledning til at knytte bemærkninger til. Der henvises til punktopdelingen i lovforslaget.

Punkt 1 – Sammenhængende børnepolitik

Der henvises til KL's mere generelle synspunkter.

Efter KL's opfattelse lægges der med lovændringen op til, at Folketinget ikke blot forholder sig til, at kommunerne skal have en sammenhængende børnepolitik, men også tager stilling til, hvordan børnepolitikken bør se ud, og hvad den skal indeholde. Lovforslaget går således meget tæt på det, som må siges at være det kommunale selvstyre, kommunernes ansvar for at udmønte en rammelovgivning og muligheden for at vælge, hvilken type børnepolitik, som giver mening for den enkelte kommune.

Punkt 2 – Kvittering og tidsfrist for underretninger

KL finder, at en kvittering for modtagelse af en underretning må opfattes som et rimeligt krav, som stemmer overens med god forvaltningsskik. KL kan fortælle, at der allerede er en kommunal praksis på dette område. Kommunerne har typisk fastsat en frist på ti dage til forskel for kvitteringsfristen på seks dage i lovforslaget. Det bør overvejes at lade lovgivningen afspejle den allerede eksisterende kommunale praksis på dette punkt.

Punkt 3 - §38-undersøgelse, krav til indhold, støtte til over 15 årige m.v.

Der lægges i stk. 1 op til en sproglig ændring – fra ”i forståelse med” til ”med samtykke fra” og i bemærkningerne henvises der til, at dette ikke har

Den 30. juni 2004

Jnr 03.06.00 104
Sagsid 000135532

Ref PKV
pkv@kl.dk
Dir 3370 3388

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3075

www.kl.dk

1/6

indholdsmæssig betydning. KL kan dog ikke vurdere, om der med den sproglige ændring i realiteten kan komme nye krav til kommunerne som følge af denne omformulering, herunder fx krav om skriftlighed. I så fald vil der rejses krav om kompensation for merudgifter. KL skal bede ministeriet forholde sig eksplicit til dette.

KL er enig i, at der er behov for at vurdere børnene ud fra en bred og helhedsorienteret synsvinkel. Hvad angår ændringen til stk. 3 er KL enig i hensigten om så vidt muligt at sætte ind med alternativer til anbringelse af 15-årige og ældre, men finder lovformuleringen uklar. KL skal opfordre til, at lovparagraffen formuleres klarere, og KL mener, at lovforslagets bemærkninger bør kunne inspirere hertil.

Hvad angår stk. 8 lægges der op til, at evt. andre børn (søskende) i familien skal underlægges en undersøgelse, når et barn i familien vurderes at have behov for særlig støtte. KL er i tvivl om, hvorvidt der med denne tilføjelse lægges op til selvstændige undersøgelser for alle børn i familien eller om den praksis, som kommunerne allerede benytter i sådanne situationer, hvor familiens generelle forhold undersøges, er tilstrækkelig. KL skal pege på, at selvstændige undersøgelser dels kan opfattes som en uhensigtsmæssig og irrelevant opsplitning af familien, og dels vil medvirke til store administrative byrder og økonomiske merudgifter for kommunerne.

KL vi bede ministeriet overveje, hvorvidt tidsfristen på fire måneder for en §38 undersøgelse tilsvarende skal indføres for undersøgelser efter §39.

Punkt 4 - §40-foranstaltninger

KL glæder sig over den revision af §40, som er sket i det fremsendte lovforslag. Udsondringen af de økonomiske støttemuligheder i selvstændige stykker til §40 er en klar fordel i forhold til den nuværende §40, stk.2.

Nogle kommuner har dog overfor KL ytret en frygt for, at den nye opsamlingsforanstaltning (nr. 10) kunne give anledning til misforståelser om, at man kan dække skole- og uddannelsesmæssige udgifter via serviceloven. KL går ud fra, at en sådan frygt er ubegrundet og at dette ikke har været hensigten. Alligevel beder KL ministeriet om eksplicit at forholde sig til dette. Herunder tage stilling til, om ministeriets tidligere fremsendte skrivelse om at skoleudgifter ikke kan finansieres over serviceloven, vil stå ved magt også efter denne lovændring, således at hver sektor fortsat er ansvarlig for finansiering af egne udgifter.

Punkt 10 - Afgørelse om efterværn

Af bemærkningerne til stk. 3 fremgår det ved "væsentlige ændringer" i forudsætningerne for en afgørelse medfører at kommunen skal behandle en

anmodning om hjemgivelse, uanset om sagen er under behandling i Ankestyrelsen eller landsretten. I denne formulering ønsker KL en præcisering af, at det er forvaltningen, der afgør, hvornår ændringer er "væsentlige".

Der lægges i stk. 5 op til, at der skal træffes skriftlig afgørelse om evt. efterværnstilbud 6 måneder forud for, at den unge fylder 18 år. Dette punkt vil KL tage op i forbindelse med de kommende DUT-forhandlinger. KL skal desuden understrege behovet for, at reglerne for finansiering af efterværnsforanstaltninger – både opretholdelse af anbringelser og tildeling af personlig rådgiver m.v. – beskrives klart og entydigt, da der fortsat er stor usikkerhed om dette i kommunerne. Den foreslåede ændring aktualiserer dette.

Punkt 11 – De sociale nævn og Ankestyrelsen

KL kan være i tvivl om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at de sociale nævns kompetence udvides til at omfatte forhold omkring kommunernes arbejdsprocesser og sagsbehandlingsprocedurer. KL kan frygte, at de sociale nævn ikke alene vil forholde sig til, om der er foretaget en undersøgelse, lavet en handleplan m.v., men også tage stilling til kvaliteten af dette. På denne måde bliver de sociale nævn normerende for et område, som ligger ud over deres primære legalitetskontrol. KL finder det derfor relevant at revurdere lovændringen. Alternativt er det relevant at give kommunerne adgang til at klage til Den sociale ankestyrelse over en afgørelse fra de sociale nævn. Vigtigheden af dette ønske understreges af, at der i bemærkningerne til lovforslaget står, at Ankestyrelsens undersøgelser bl.a. skal rette fokus på antallet af sager pr. sagsbehandler. KL vil anmode ministeriet om nøje at overveje, hvordan man måler kvalitet på dette område, for antallet af sager pr. sagsbehandler må siges at være en meget forsimplet operationalisering af et så sammensat begreb som kvalitet.

Punkt 13 – Netværksplejefamilie

KL skal foreslå, at regler om godkendelse af alle typer plejefamilier er de samme, således at det altid er den stedlige kommune, som godkender plejefamilien. KL finder ikke, at der er argumenter for, at den anbringende kommune skal godkende netværksplejefamilier. Der kan være tvivl om, hvorvidt den anbringende kommune har et tilstrækkeligt grundigt kendskab til familien. Desuden vil det for disse plejeforhold, som for de øvrige, være godt, hvis en mere uhildet myndighed skal vurdere egnetheden. Også selv om der i forhold til netværksplejeforhold er tale om en konkret egnethedsvurdering.

KL kan af lovforslagets bemærkninger se, at der i forhold til kurser for plejefamilier henvises til det RUGO-program, som bl.a. KL har medvirket til at udvikle. KL skal i den forbindelse pege på, at der i RUGO-regi er mulighed for, at plejefamilier deltager i kurser enten forud for eller efter, at familien

er godkendt som egnet og har modtaget et plejebarn. KL går ud fra, at der også efter lovændringen er mulighed for dette, dels af hensyn til kommunernes muligheder for at kunne iværksætte plejeforhold rettidigt, dels i erkendelse af, at potentielle plejefamilier har forskellige forudsætninger og dermed også forskellige kursusbehov.

KL går desuden ud fra, at kommunerne alene skal betale kursusudgiften, mens plejefamilien selv bærer transportudgifter og evt. tabt arbejdsfortjeneste.

KL finder i øvrigt, at det bør overvejes nærmere, hvor disse kurser i fremtiden kan placeres organisatorisk og fysisk.

Punkt 14 – Netværksplejefamiliers økonomiske forhold

KL har bemærket, at der med lovændringen lægges op til, at netværksplejefamilier som udgangspunkt alene skal have dækket omkostninger ved at have plejebarnet boende. KL er enig i dette udgangspunkt og skal derfor også stille spørgsmålstegn ved hensigtsmæssigheden i, at der på baggrund af en konkret vurdering kan gives hel eller delvis dækning af tabt arbejdsfortjeneste, også selv om det som udgangspunkt er for en kortere periode. KL forventer, at kommunerne vil blive udsat for et meget stærkt pres for at udbetale tabt arbejdsfortjeneste, hvilket flytter fokus fra familiens personlige engagement i barnet – det kommerialiserer forholdet. Endvidere kan det medvirke til en skævvridning i forhold til både ”professionelle plejefamilier” (de kan opleve, at netværksplejefamilier i en kort periode får væsentlig større honorar end dem) og private plejefamilier efter §64, som ikke har en tilsvarende mulighed. Da der i øvrigt skal ses på honoreringen af plejefamilier som led i anbringelsesreformen, foreslås det, at samspillet mellem de forskellige plejeforhold, herunder den økonomiske kompensation, vurderes nærmere i den forbindelse.

Punkt 15 – Forældres transport til møder i barnets opholdskommune

KL går ud fra, at denne lovændring følger af den seneste ændring af opholdskommunereglerne, som kommunerne og KL fortsat finder uhensigtsmæssig og vanskelig at administrere i praksis.

Punkt 17 – Barnets skolegang, tilsyn og samtale med barnet

KL finder det helt centralt, at der med lovændringen om en årlig samtale med barnet i forbindelse med det løbende tilsyn lægges vægt på, at kommunen kan have en samtale med barnet i enerum. Fortroligheden mellem barnet og kommunen vil være størst, hvis ”tredjepersoner” ikke deltager. Det være sig ansatte på anbringelsesstedet eller evt. bisiddere.

Punkt 19 – Information til forældre og samarbejde

KL skal henlede opmærksomheden på, at der i kommunerne er stor usikkerhed omkring information til forældre om barnets hverdag, fx i skilsmis-sesager. Derfor er det relevant, at denne lovændring følges op af en grundig vejledning af kommunerne om hensigterne med og rammerne for dette arbejde i anbringelsessager.

Punkt 20 – Støttet samvær

KL skal opfordre til, at man i loven bruger betegnelsen ”støttet samvær”. KL går ud fra, at behovet for ”støttet samvær” skyldes tilbageholdenhed med at give overvåget samvær for en længere periode. KL finder det relevant at stille spørgsmålstejn ved forbeholdene overfor længerevarende perioder med overvåget samvær. Hvis ”støttet samvær” de facto er længerevarende overvåget samvær, vil KL foretrække, at den nuværende praksis tages op til overvejelse.

Punkt 24 – Frist for udarbejdelse af handleplaner og beskrivelse af indholdet

KL mener, at loven er meget detaljeret i forhold til beskrivelsen af, hvordan en handleplan skal se ud, hvilket bryder med den tradition for metodisk frihed, som ellers har præget området. Desuden vil der være betydelige merudgifter forbundet med de foreslåede ændringer.

KL har bemærket, at der lægges op til en tidsfrist for udarbejdelse af handleplanen. KL skal anbefale, at det enten i loven eller i bemærkningerne fremgår fra hvilket tidspunkt, de fire måneder regnes. Det skal både ske af hensyn til borgeren og for at undgå at de sociale nævn, som får en udvidet adgang til at kontrollere kommunernes sagsarbejde, tager initiativer overfor kommuner i situationer, hvor det ikke er relevant (kommunen har ikke overskredet sin tidsfrist). KL skal foreslå, at de fire måneder beregnes fra det tidspunkt, hvor undersøgelsesgrundlaget foreligger i kommunen, således at sagsbehandlerne har mulighed for at orientere sig i sagen inden påbegyndelsen af det handleplansarbejdet, som jo skal foregår i tæt dialog med forældre og barn.

Punkt 38 – Efterværn og fortrydelsesret

KL finder, at det kan være relevant med en fortrydelsesret til unge, som afslår tilbud om efterværn. Der vil dog være tale om en betydelig udvidelse af efterværnsindsatsen, i forhold til det forudsatte med lovændringen i Lov nr. 466.

KL kan desuden være usikker på, om det i realiteten vil være muligt at genbringe en ung, som har afbrudt sin anbringelse/afslået et tilbud om efterværn. Ofte vil den forladte anbringelsesplads være genbesat. Det er ikke realistisk at forestille sig – endsige økonomisk effektivt - at kommunerne

gennem betaling i den mellemliggende periode får "trækningsret" på forladte anbringelsespladser. Det er allerede i dag vanskeligt, at få opholdssteder og lignende til at medvirke til udslusningsophold.

Punkt 42 – Tilbagevenden til tidligere anbringelsessted

KL støtter hensigten om, at tidligere anbragte får mulighed for at komme tilbage til deres hidtidige anbringelsessted for en kortere periode fx i forbindelse med særlige begivenheder som højtider og lignende. KL går dog ud fra, at dette som udgangspunkt aftales mellem anbringelsesstedet og den unge, og at det ikke involverer kommunerne praktisk eller finansielt.

Punkt 44 – Valg af anbringelsessted

KL kan konstatere, at adgangen til at klage over valg af anbringelsessted udvides. Således kan den unge eller forældre til anbragte børn både anke afgørelsen om anbringelsestype og afgørelse om det konkrete anbringelsessted. KL kan være enig i, at det er relevant for den unge og dennes forældre, at have medindflydelse på valget af det konkrete anbringelsessted. Overfor dette står dog en anden række af hensyn som fx: stedets relevans og kvalitet, mulighederne for at få en plads, nærmiljøet, afstand til barnet eller den unges skole, fritidstilbud og lignende. KL kan frygte, at denne klageadgang giver nogle urealistiske forventninger om et fuldstændigt frit valg, som ikke lader sig praktisere.

Punkt 46 – Transport til møder i Den Sociale Ankestyrelse

KL går ud fra, at Den Sociale Ankestyrelse betaler sådanne transportudgifter og skal bede ministeriet om at tage eksplicit stilling til dette.

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område - §2

Punkt 2 – Klage med opsættende virkning

Der lægges med lovændringen op til, at klager over valg af anbringelsessted og ændring af anbringelsessted som udgangspunkt får opsættende virkning. KL er enig i, at kontinuitet er et vigtigt hensyn i anbringelsessager, men at det ikke er det eneste hensyn. I de fleste tilfælde planlægges anbringelsesforløbet og evt. skift heri jo med de involverede børn og forældre, hvorfor der ikke synes at være en saglig begrundelse for denne ændring. Hertil kommer, at det af nogle, som måske for at varetage egne interesser, vil kunne bruges som en mulighed for at holde på et barn/en ung i længere tid, end der er fagligt belæg for.

KL skal derfor foreslå, at forslaget om at gøre opsættende virkning i disse sager til hovedregel genovervejes.

Socialministeriet
Holmens Kanal 22,
1060 København K

Storgade 10
Postboks 1103
1009 København K
Tlf. 38 10 60 11
Fax 38 19 38 90
adir@adir.dk
www.adir.dk

Om høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreform)

6. august 2004

Med henvisning til ministeriets skrivelse af 11. juni 2004 skal det oplyses, at man på Beskæftigelsesministeriets vegne ikke har bemærkninger til forslaget.

Vores sag
04-21-0016
Deres sag
217-512
Kontor
PA1

Med venlig hilsen

Leo Torp

217-512

214

Nina Eg Hansen
Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

København den 05-08-2004
J.nr.: 51-004
Camilla Jydebjerg

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed på det sociale område.

Det Centrale Handicapråd har modtaget lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område til høring.

Rådet har følgende bemærkninger til lovforslaget.

Rådet finder generelt, at anbringelsesreformens målsætning om, at anbragte børn skal have samme muligheder som andre børn for uddannelse, arbejde og familieleven er god. Rådet er dog bekymrede for, at man i anbringelsesreformen hovedsageligt har fokuseret på de børn, for hvem en anbringelse bundet i social udsathed, hvorfor de problemstillinger der vedrører børn, der er anbragt af andre grunde f.eks. alene på grund af funktionsnedsættelser ikke behandles eller søges løst.

Når et barn med funktionsnedsættelser flytter på døgninstitution, vil det normalt bundet i problemstillinger, der er ganske anderledes, end de problemstillinger et barn der flytter på døgninstitution af sociale årsager oplever. Der vil for eksempel meget sjældent skulle arbejdes hen mod hjemgivelse i de tilfælde, hvor barnet flytter på institution på grund af funktionsnedsættelser. Derfor bliver det i høj grad vigtigt, at lovgivningen giver mulighed for, at forældre og barn kan bevare en tæt og hyppig kontakt. Det er ikke Det Centrale Handicapråds opfattelse, at lovgivningen er tilstrækkelig egnet til at bidrage hertil. Kontakten mellem forældre og barn vanskeliggøres blandt andet af, at mulighederne for at opnå handicapkompenserende ydelser næsten alle falder væk i forbindelse med en anbringelse af barnet.

Det er ikke Rådets opfattelse, at anbringelsesreformen bidrager tilstrækkeligt til at løse de særlige problemstillinger, der knytter sig til anbringelsen af børn, der anbringes på grund af funktionsnedsættelser. Det er derfor Rådets ønske, at der i

219-512

højere grad tages stilling til at tilgodese hensynet til børn med funktionsnedsættelser i det videre arbejde med loven, således at også anbragte børn med funktionsnedsættelser får mulighed for at få del i målsætningen om samme muligheder for uddannelse, arbejdsliv og ikke mindst familieliv.

Rådets kommentarer til lovforslagets hovedpunkter:

3.1. Tidlig indsats

Ingen kommentarer

3.2. Undersøgelse og handleplaner:

Rådet finder, at det er positivt, at det præciseres i loven, hvilke elementer der skal indgå i undersøgelser og handleplaner. Der bør dog i højere grad tages højde for de særlige problemstillinger, der knytter sig til anbringelsen af børn og unge med funktionsnedsættelser.

Rådet vil i øvrigt gøre opmærksom på, at også social og servicelovens §§ 28 og 29 vedrørende handicapkompenserende ydelser kan have forebyggende karakter i forhold til en anbringelse. Det er Rådets opfattelse, at der også i forhold til disse paragraffer bør indføres et krav om handleplaner.

3.3. Inddragelse

Rådet er enig i, at inddragelse af barnet, familien og netværket er meget vigtigt i forbindelse med en anbringelse. Rådet mener dog ikke, at lovforslaget i tilstrækkelig grad tager hensyn til de særlige problemstillinger, der er karakteristiske i forbindelse med anbringelse af børn med funktionsnedsættelser.

Rådet finder, at det er positivt, at lovforslaget lægger vægt på en øget inddragelse af barnet.

Rådet vil dog i den forbindelse gøre opmærksom på, at inddragelse af et barn med nedsat funktionsevne stiller særlige krav til sagsbehandlerens kendskab til funktionsevnenedsættelsen, ligesom det kan være nødvendigt, at sagsbehandleren er uddannet til at tackle de særlige krav til kommunikation, visse funktionsnedsættelser stiller. Rådet anbefaler i den anledning, at nogle af de penge, der i forbindelse med lovforslaget sættes af til at videreuddanne kommunens personale, anvendes til at sikre, at personalet er uddannet til at sørge for en reel inddragelse af børn med funktionsnedsættelser.

Rådet vil i øvrigt gøre opmærksom på, at der i lovgivningen bør indskrives en tilsvarende pligt til at tale med barnet i alle andre sager af betydning for barnet f.eks. i forhold til støtte til merudgifter (§28), personlig hjælp og pleje (§30), ledsagelse (§31), hjælpemidler (§97 og 98), biler (§99) og boligændringer (§102). En

indskrivning af pligten til at tale med barnet også på disse områder vil ~~understrege~~ børnekonventionens intentioner om, at barnet inddrages i alle beslutninger af betydning for barnet.

3.4. – 3.6. Foranstaltninger, anbringelser og udslusning og efterværn.

Rådet er enig i, at de børn og familier der er reglernes målgruppe er forskellige og har forskellige behov. Rådet finder dog ikke, at der tages tilstrækkelig højde for den del af målgruppen, der udgøres af børn med funktionsnedsættelser og deres familier.

Rådet mener endvidere, at der er et stort problem, der ikke løses i lovforslaget. En plejefamilie, der har et barn med funktionsnedsættelse i pleje, har ingen mulighed for at klage over kommunens udmåling af handicapkompenserende ydelser. Det anses for at være en del af plejefamiliens løn, og plejefamilier henvises derfor til at tage det med i lønforhandlingerne mellem dem og kommunen. Det betyder, at der ikke er ligebehandling af børn med funktionsnedsættelser der bor hjemme, og børn med funktionsnedsættelser der bor i plejefamilie. Rådet finder denne retstilstand uacceptabel og henstiller til, at man benytter denne anledning til at korrigeren den.

Med henblik på at sikre barnets kontakt til familie og netværk under en anbringelse savner Rådet bemærkninger om, at de merudgifter der er en følge af barnets funktionsnedsættelse kan dækkes, og at muligheden for at opnå denne støtte ikke er transbestemt. Dækning af merudgifter kan være en væsentlig forudsætning for en hyppig kontakt til familie og netværk.

3.7. Dokumentation og opfølgning, implementering og kontrol

Rådet er positiv overfor, at kommunen i lovforslaget forpligtes til at besøge barnet eller den unge på anbringelsesstedet mindst én gang om året. Rådet anbefaler i den anledning, at nogle af de penge der i forbindelse med lovforslaget sættes af til at videreuddanne kommunens personale anvendes til at sikre, at dele af personalet er uddannet til at tackle de særlige krav til viden og kommunikation visse funktionsnedsættelser stiller, således at kravet om, at kommunen i forbindelse med besøget skal tale med barnet eller den unge, kan opfyldes også for børn med funktionsnedsættelser.

Også når der sikres, at uddannelsen for sagsbehandlere bliver bedre og det generelle vidensniveau øges, bør der tages højde for, at dette også gælder viden om funktionsnedsættelser.

Rådets kommentarer til de enkelte forslag i udkastet:

1. § 4, stk. 2: Rådet tilslutter sig, at kommunerne udformer en sammenhængende børnepolitik. Rådet bemærker særligt med tilfredshed, at der i den forbindelse

ligges op til, at der skal lægges vægt på, at normalsystemet er rummeligt. Rådet mener dog, at det er væsentligt, at det skrives, at denne politik skal kunne rumme alle børn, herunder børn med nedsat psykisk og eller fysisk funktions-
evne.

2. § 36a: Ingen kommentarer.

3. § 38: Rådet mener, at der i forhold til indholdet i undersøgelsen savnes et punkt om de særlige forhold der gør sig gældende i forhold til børn med nedsat fysisk og eller psykisk funktionsevne.

4. Rådet savner bemærkninger om, at de merudgifter der er en følge af barnets funktionsnedsættelse kan dækkes, og at muligheden for at opnå denne støtte ikke er transbestemt. Børn med funktionsnedsættelser der bor på døgninstitution skal naturligvis også være omfattet af den ligestilling af handicappede med ikke handicappede, som kompensationsprincippet er et udtryk for.

Rådet finder det godt, at der efter forslagets § 40 vil være mulighed for at yde støtte til transport til samvær med medlemmer af barnets netværk. Rådet gør dog opmærksom på, at de manglende muligheder for at modtage handicapkompenserende ydelser ofte vil komplicere såvel forældres som netværkets mulighed for at have samvær og kontakt med barnet.

5.- 9. Ingen kommentarer.

10. § 46: Rådet finder det positivt, at kommunen skal tage stilling til spørgsmålet om efterværn. Rådet finder det endvidere positivt, at den unge hermed altid vil få en afgørelse og dermed mulighed for at få denne prøvet i klagesystemet. Rådet antager, at kommunerne er opmærksomme på at formidlingen af en afgørelse til en ung med funktionsnedsættelse, samt af muligheden for at få denne prøvet tilgængeliggøres i forhold til den enkelte unges funktionsnedsættelser, således at den unge har reel mulighed for at tage stilling hertil.

11.-12. Ingen kommentarer.

13. Rådet mener,, at det er godt at der i højere grad satses på at uddanne plejeforældre. Rådet vil dog understrege i den forbindelse, at hvis plejeforældrene skal godkendes til at modtage børn og unge med nedsat psykisk og eller fysisk funktionsevne, skal de også modtage undervisning i de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til disse børn.

14. Det er efter Rådets opfattelse godt, at det er muligt for netværksplejefamilier at opnå dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Netværksplejefamilier såvel som andre plejefamilier bør dog også have mulighed for at få dækket de merudgifter, der er

en følge af barnets nedsatte funktionsevne.

15.-16. Ingen kommentarer.

17. Rådet er positive overfor, at kommunen i lovforslaget forpligtes til at besøge barnet eller den unge på anbringelsesstedet mindst én gang om året. Rådet anbefaler i den anledning, at nogle af de penge der i forbindelse med lovforslaget sættes af til at videreuddanne kommunens personale anvendes til at sikre, at dele af personalet er uddannet til at tackle, de særlige krav til kommunikation visse funktionsnedsættelser stiller, således at kravet om, at kommunen i forbindelse med besøget skal tale med barnet eller den unge, kan opfyldes også for børn med funktionsnedsættelser.

18. -22. Ingen kommentarer.

23. Rådet tilslutter sig, at pligten til at føre samtale med barnet udvides. I den forbindelse vil Rådet igen gøre opmærksom på, at det kan kræve særlige forudsætninger at tale med et barn med funktionsnedsættelse, hvorfor Rådet opfordrer til, at nogle af de penge, der er sat af til uddannelse af kommunens personel, anvendes til at sikre disse forudsætninger.

25.- 43. Ingen kommentarer

44. Rådet stiller sig særdeles positiv overfor lovforslagets intentioner, om i endnu højere grad end efter de nugældende regler at give de berørte børn mulighed for at deltage i deres egen sag. Rådet finder således, at en udvidelse af klageadgangen, så børn fra 12 år får ret til at klage over anbringelsessted er glædelig. Rådet antager, at kommunerne er opmærksomme på, at formidlingen af en afgørelse til en ung med funktionsnedsættelse, samt muligheden for at få denne prøvet tilgængeligøres i forhold til den enkelte unges funktionsnedsættelser, således at den unge har reel mulighed for at tage stilling hertil.

45. - 51. Ingen kommentarer.

Det Centrale Handicapråd har ingen bemærkninger til ændringerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Med venlig hilsen
Camilla Jydebjerg

NEA

PLEJEFAMILIERNES LANDSFORENING

Strandvangsvej 47, 2650 Hvidovre, tlf. 24 25 90 07 Mail: landsforeningen@plejefamilierne.dk

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

- 9 SEP. 2004

Att.: Socialminister Eva Kjer Hansen

Hvidovre 8. september 2004

Anbringelsesreform – bemærkninger til lovudkast

Først og fremmest vil vi fra Plejefamiliernes Landsforenings side udtrykke vores glæde over, at Folketingets Socialpolitiske Udvalg ved indgåelse af forliget om en anbringelsesreform har sat fokus på området.

Plejefamiliernes Landsforening herefter kaldt PLF, har ikke modtaget socialministeriets lovudkast til en anbringelsesreform i høring, men som interesseorganisation for plejefamilier, mener vi, at det er yderst relevant, at vi hermed fremsender vores bemærkninger til lovudkastet.

Ad. nr. 1

PLF anser det for et positivt tiltag, at kommunerne fremover skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik. Som det ser ud i dag, er der desværre en del kommuner, der beslutter sin børnepolitik med udgangspunkt i aktuelle konkrete sager i kommunen og ændrer den i relation til den enkelte sag.

Ad. nr. 3

PLF anser den foreslåede præcisering af indholdet af § 38 undersøgelsen som positiv, og en naturlig opfølgning af kravet til en sammenhængende børnepolitik. Ligesom det er positivt, at der nu stilles krav om, hvornår en undersøgelse skal være afsluttet.

Ad. nr. 4

Det er naturligvis positivt, at der skal udføres en undersøgelse før en foranstaltning iværksættes for at sikre, at det er den rigtige foranstaltning. Det må imidlertid afstemmes med behovet for at kunne iværksætte en hurtig indsats, hvor det måtte være påkrævet af hensyn til barnet.

I forslaget til § 40, stk. 5 tages der udgangspunkt i, at det altid er formålstjenstligt, at det primære mål er at undgå en anbringelse eller fremskynde en hjemgivelse. Dette er dog desværre langt fra altid i overensstemmelse med barnets tarv.

Ad. nr. 9

PLF anser det som positivt, at der nu påtænkes at give børn og unge-udvalget mulighed for at udskyde en hjemgivelse med 6 måneder.

- 9 SEP. 2004

www.plejefamilierne.dk

J.nr. 717 517

☐ Modtaget fra ministeren		
Givet til:	Behdl.	Orient.
☐ Dep.ch./Afd.ch.		
☐ Samtlige kontorer		
☒ 2. kontor	X	
☐		
Den 9/9 2004 Min.sekr.		

PLEJEFAMILIERNES LANDSFORENING

Strandvangsvej 47, 2650 Hvidovre, tlf. 24 25 90 07 Mail: landsforeningen@plejefamilierne.dk

Vi mener imidlertid, at enhver hjemgivelse bør forelægges, såvel ved tilbagekaldt samtykke som ved ophør af tvangsforanstaltning, bør forelægges børn og unge-udvalget. En sådan beslutning bør ikke træffes af forvaltningerne alene.

Herudover er det PLFs opfattelse, at forvaltningerne bør være pligtige til, hvor barnet er anbragt i en plejefamilie, at lade en formel høring af plejefamilien indgå i børn og unge-udvalgets beslutningsgrundlag. Der bør være automatisk partshøring af plejefamilien, når barnet har boet i plejefamilien i et vist antal år eller en vis % -del af sit liv. Formålet er, at plejefamilierne med deres nære og indgående kendskab til børnene skal være med til at sikre børnene mod risikoen for at blive udsat for offentligt omsorgssvigt.

Ad. nr. 11

Det bør overvejes, at man i § 47 præciserer et anbringelsessteds, eksempelvis en plejefamilies mulighed for at rette henvendelse til Den Sociale Ankestyrelse og bede Ankestyrelsen tage en sag op af egen drift. Det vil ofte i sager, hvor et barn i årrække har boet i en plejefamilie, være denne der har det nærmeste kendskab til barnets situation og behov.

Det bør overvejes at give plejefamilierne partsstatus med hensyn til at rejse en sag i Ankestyrelsen.

Ad. nr. 13

En netværksplejefamilie skal kunne håndtere en lang række problemstillinger i forbindelse med modtagelsen af et plejebarn i familien. Der ses derfor ingen grund til at kravene til godkendelse skal være mindre end til en almindelig plejefamilie. Der kan snarere være tale om behovet for yderligere krav. En netværksplejefamilie skal, udover at kunne håndtere det enkelte barn, også kunne håndtere den nye rolle og påvirkning af relationen til forældremyndighedsindehaveren, som anbringelsen indebærer.

PLF anser det som positivt, at udkastet forudsætter, at en plejefamilie i forbindelse med godkendelsen skal deltage i et kursus for plejefamilier. Det ville imidlertid være positivt, hvis der blev præciseret, hvad sådanne kurser skal indeholde, samt et minimum af varighed.

Det er PLF's opfattelse, at en kommunal beslutning om godkendelse eller tilbagetrækning af godkendelse som plejefamilie bør kunne ankes administrativt. En domstolsprøvelse er både langvarig og bekostelig og vil i realiteten afskære en plejefamilie for at anke en beslutning uanset hvilket motiv kommunen måtte have for at afvise eller tilbagekalde en godkendelse.

Ad. nr. 14

PLF anser det betænkeligt, at netværksplejefamilier udelukkende vil skulle modtage dækning af omkostninger og efter omstændighederne hel eller delvis dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Der vil være en ikke ubetydelig fare for, at en række kommuner vil lægge mindre vægt på rette anbringelsessted for et konkret barn og mere vægt på en kortsigtet besparelse ved at anvende en netværksanbringelse. Man kan blandt andet i den situation frygte, at kommunen ikke er grundig nok eller tendentiøs ved undersøgelsen af netværksfamiliens forhold.

Der vil være en stor risiko for at usaglige økonomiske forhold vil blive lagt til grund.

Ad. nr. 17

En beslutning om ændring af anbringelsessted bør forelægges børn og unge-udvalget. Såfremt der er tale om flytning af et barn fra en plejefamilie, bør plejefamilien have ret til at deltage og udtale sig under omtalte møde.

PLEJEFAMILIERNES LANDSFORENING

Strandvangsvej 47, 2650 Hvidovre, tlf. 24 25 90 07 Mail: landsforeningen@plejefamilierne.dk

Ad. nr. 19

Udkastet til § 57, stk. 1, 3. pkt. indebærer at en plejefamilie skal underrette kommunen om barnets dagligdag i plejefamilien med henblik på en videregivelse af disse informationer til forældremyndighedsindehaveren.

Dette er ikke i balance med den manglende ret til aktindsigt og manglende ret til partsstatus, som er plejefamiliernes situation.

Ad. nr. 44

Bestemmelsen i § 122 giver forældremyndighedsindehaver og børn over 12 år ret til at indbringe valg og ændring i anbringelsessted for det sociale nævn. Efter PLF's opfattelse mangler der en tilsvarende ret for plejefamilierne. Denne ret kunne, i lighed med PLF's kommentarer til nr. 9 være betinget af, at barnet har boet i plejefamilien i et vist antal år eller en vis % -del af sit liv. Dels af hensyn til at sikre at barnet ikke udsættes for offentligt omsorgssvigt, dels af hensyn til plejefamiliens retssikkerhed.

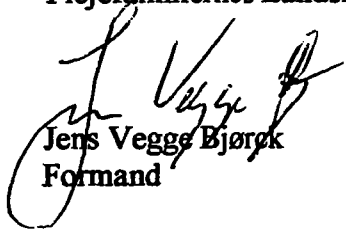
Ad. udkastets § 3

PLF finder ikke der er nogen saglig grund til at undtage allerede iværksatte foranstaltninger for kravet om at der udarbejdes handleplaner efter § 58a.

Vi håber Socialministeriet ved det videre arbejde med udarbejdelsen af det endelige lovforslag vil lade PLF kommentarer indgå.

Med venlig hilsen

Plejefamiliernes Landsforening

Jens Vegge Bjørnk
Formand

c.c.: Folketingets Socialudvalg